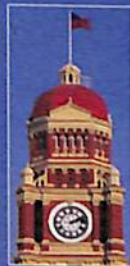

တရားရေးဂျာနယ်

Judicial Journal

၁၉၉၈ ခုနှစ် ၊ အောက်တိုဘာလ ၊ အတွဲ (၁) ၊ အမှတ် (၂)

တရားရုံးချုပ် မှ ထုတ်ဝေသည်။

ဇေယျာဝယ်လျှင်

ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်

ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်
ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်

S

ဆရာတော်အရှင်တော်ကောသလ
အဆင့်မြင့်တက်တိုက်ဆိုင်အောင်မြင်စေရန်

SUPER ONE

ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ် ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ် ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ် ဝယ်ဝယ်ဝယ်ဝယ်

မိုးညှင်းလမ်း နှင့် ရွှေဘိုသာလမ်းခေါ်၊ ရန်ကုန်
ဖုန်း - ၂၅၀၂၆၀၊ ၂၅၀၂၆၁၊ ၂၆၀၇၀၂၊ ၂၆၀၇၀၃

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချစ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

တပ်မတော်ဖြိုခွဲသူ	တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းလေးစားပါ
ဒို့ရန်သူ	ချစ်ခင်ပါ၊ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံပါ
တပ်မတော်ဖြိုခွဲမည့်အကြံ	တိကျမှန်ကန်စိတ်အားသန်
ဒို့လက်မခံ	မြန်ဆန်ဆောင်ရွက် ပြည်သူ့တွက်
ဘယ်သူခွဲခဲ့ ဒို့မကွဲ	ပြည်ထောင်စု ဖြိုခွဲသူ
အမြဲစည်းလုံးမည်	ပြည်သူ့ရန်သူ

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်နေသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသောတာဝန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

၁။	ဥပဒေဘောင်တွင်း	နေထိုင်ခြင်း၊
	ဘေးကင်းရန်ကွာ	ပြည်သာယာ။
၂။	မကောင်းမှုဟူသည်	ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိ၊
၃။	ရာဇဝတ်ဘေး	ပြေးမလွတ်။
၄။	ရဲနှင့်ပြည်သူ	လက်တွဲကူ၊
	စစ်စစ်ဟူသမျှ	ဖော်ထုတ်ကြ။

၀၇၂၄၂

စာကြည့်စိုက်

တရားရေး

ဂျာနယ်

တရားစီရင်ရေးဆောင်ပုဒ်

ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ပါ။

မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စီရင်ပါ။

လုပ်ထုံးညီညီ ဆောင်ရွက်ပါ။

လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ကင်းရှင်းပါ။

ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်မှုဖြင့် တရားရုံး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပါ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်

တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရားသူကြီးများ

၁။	ဦးအောင်တိုး	B.A., B.L.	တရားသူကြီးချုပ်
၂။	ဦးကျော်ဝင်း	B.A.	တရားသူကြီး
၃။	ဦးအောင်မြင်	B.A., R.L.	တရားသူကြီး
၄။	ဦးသန်းဖေ	B.A., B.L.	တရားသူကြီး
၅။	ဦးတင်အုံး	B.A., B.L., Advocate	တရားသူကြီး
၆။	ဦးတင်ထွတ်နိုင်	B.A., B.L.	တရားသူကြီး

တရားရေး ဂျာနယ် စာတည်းအဖွဲ့

၁။	ဦးဘသန်းအောင်	B.A., B.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။	ဦးတင်အေး	B.A., R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး(မြစ်မှု)	အဖွဲ့ဝင်
၃။	ဦးစိုးညွန့်	B.A., R.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး(တရားမ)	"
၄။	ဦးသက်ထွန်း	B.A., B.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး(ဗီဇ)	"
၅။	ဦးချန်ထွန်း	B.A., B.L.	ညွှန်ကြားရေးမှူး(ထောက်ပံ့)	"
၆။	ဦးစိုးမြင့်	B.A., B.L.	(အကြံပေးအရာရှိ)တရားရုံးချုပ်	"
၇။	ဦးဘသန်း	B.A., B.L.	(အကြံပေးအရာရှိ)တရားရုံးချုပ်	"
၈။	ဦးဘဟန်	B.A., R.L.	(အကြံပေးအရာရှိ)တရားရုံးချုပ်	"
၉။	ဦးဝင်းဌေး	B.A., R.L., Advocate	ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး(ဗီဇ)	အတွင်းရေးမှူး
၁၀။	ဦးတင်ရှိန်	B.A., R.L.	ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး(ထောက်ပံ့)	အဖွဲ့ဝင်
၁၁။	ဦးအောင်ဌေး	B.A., R.L.	တိုင်းတရားသူကြီး(ရန်ကုန်တိုင်း)	"
၁၂။	ဦးမျိုးညွန့်	B.A., R.L.	တွဲဘက်တိုင်းတရားသူကြီး(၁)	အဖွဲ့ဝင်
			(ရန်ကုန်တိုင်း)	"
၁၃။	ဦးထင်ဇော်	B.Sc., R.L.	လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး	တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး

တရားရေးဂျာနယ်

မာတိကာ

၁၉၉၈-ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ အတွဲ(၁)အမှတ်(၂)

- * တရားစီရင်ရေး ဥပဒေ၏ ဆယ်နှစ်ခရီး (စာတည်းအဖွဲ့.)

ကဗျာ

- * မုံရွာဝင်းမေး၊ ဆောင်းနွေ၊ ညွန့်ညွန့် (တရားရေး)၊ သန်းဆွေသစ်(ခန့်ဖြူ)၊ ဦးတင်ရှိန်(တရားရေး)

ကာတွန်း

- * ခင်ဆွေ၊ ဖိုးဆွေ၊ ပေါက်ပေါက်

တရားရုံးသတင်းလွှာ

- * တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ပေးအပ်ချီးမြှင့်ပွဲ ၂၁
- * တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းတရားသူကြီးများ (၁၄)ကြိမ်မြောက်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး ၂၈
- * သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးလ ၃၅
- * တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှ သတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ၃၆

တရားစီရင်ရေးရာ

- * ဆိုင်းငံ့အမိန့် လှမြင့်ဝင်း(ခစ်ကွင်း) ၄၄
- * ဇာရီခရီးသည် ဦးမျိုးညွန့်(တရားရေး) ၅၈
- * ဥပဒေဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏ တဝခရီး ဦးဟန်ညွန့်(ဥပဒေ) ၆၄
- * တရားရုံးချုပ်၏ စုံညီခုံရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်များ ၆၉
- * အနေယာဥ်များစက်ဘီးစီးသူများလိုက်နာရန် စည်းကမ်းများ ဦးခင်မောင်ညွန့်(တရားရေး) ၈၁
- * ဥပဒေဟူသည်သမုတိသစ္စာ ဦးအေးမျိုး(မဟာဝိဇ္ဇာ) ၈၅
- * တရားရုံးအကြောင်း တစေ့တစောင်း (မောင်ရန်ကုန်) ၁၀၀

- * တရားမမှုများမှန်မှန်နှင့်မြန်မြန် တရားစီရင်ရေး ကျော်ဝင်း(တရားရေး) ၁၁၇
- * ဓမ္မသတ်ကျမ်းဂန်လာတရားသူကြီးအင်္ဂါရပ်များ အပေါ်သုံးသပ်ခြင်း ဦးတင်ရှိန်(တရားရေး) ၁၁၉
- * ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ မောင်မောင်သောင်းမြင့်(တရားရေး) ၁၃၇

ဥပဒေသုတ

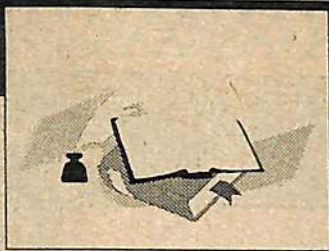
- * စည်းကမ်းသတ်ဝယ်၊ မှတ်သားဖွယ် ဦးဘသန်း(တရားရေး) ၄၈
- * တရားမမှုများ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ဦးစကြိုင်(ရှေ့နေချုပ်ရုံး) ၇၈
- * ပေးကားပေး၏အရ ဦးဝင်းဌေး(တရားရေး) ၁၀၄
- * ကျွန်တော်ကြုံခဲ့ဘူးသလို ပြောဆိုပါမည် ဦးစိုးမြင့်(တရားရေး) ၁၀၈

တရားရုံးညွှန်ကြားချက်

- * နိုင်ငံခြားသားများနှင့်မြန်မာအမျိုးသမီးများအား လက်ထပ်ပေးခြင်းကိစ္စ ၃၇
- * လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့်အခြားကိစ္စများ အတွက် တရားရုံးတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာများ ပြုလုပ်ခြင်း ၃၈

ဖြစ်ရပ်မှန်မှစင်းရေးရာ

- * ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်နှင့် မယားမိုးမှု ဇေယျကျော်(မြန်အောင်) ၁၁၂
- * ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဒေါ်စုငယ် ၁၂၆
- * ငွေရေးကြေးရေး ဖြစ်ရပ်မှန်တစ်ခု ဦးချန်ထွန်း(တရားရေး) ၁၂၉

ဥပဒေရေးရာ

- * ပိဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အိပ်ပျော်နေသူ ဦးစိုးညွန့်.(တရားရေး) ၅၃
- * ဦးတိုက်လျှောက်ထားသည့် ပြစ်မှုများကိစ္စ ရွှေအောင် ၁၃၁
- * တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပြဿနာ ရွှေထူး ၁၃၄

သုတပဒေသာ

- * မှုခင်းကျဆင်းရေး၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ဦးကျော်(ပြည်ထဲရေး) ၆၁
- * မြို့မိမိသံဆင်နွှဲ လောကမှန်ကင်းစေတိတော် ထီးတော်တင်လှူပွဲ မောင်ထူးခြား ၈၉
- * ၂၁ရာစု စိန်ခေါ်မှုကို တုံ့ပြန်တွန်းလှန်ပယ်ရှားရေး နှင့် မြန်မာအမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ညွန့်ညွန့်.(တရားရေး) ၉၆

ENGLISH SECTION

- * EFFECTS OF ADMINISTERING OATHS U THAUNG MYINT 2
- * EVIDENTIAL VALUE OF A CHILD BA HAN 8
- * INTERFERENCE IN DISPENSING OF JUSTICE U HTIN ZAW 10
- * THE ROLE AND RESPONSIBILITY OF THE JUDICIARY 12

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

စီစဉ်သူ

ကွန်ပျူတာစာစီ
မျက်နှာပုံရိုက်

အတွင်းပုံနှိပ်

ဒီဇိုင်းပြင်ဆင်မှု

ပန်းချီ

ဖလင်

အုပ်ရေ

ကြော်ငြာကိုယ်စားလှယ်

ဖြန့်ချိရေး

ဦးမောင်မောင်ဝင်း

B.A,H.G.P, R.L(ADVOCATE)

မဏ္ဍိုင်

သိန်းမြဝင်း ပုံနှိပ်တိုက်

ဦးမြသိန်း(၁၁၄၂၇)

ဦးတင်ထူး(မြ-၁၀၉၉)

ရွှေဟင်္သာပုံနှိပ်တိုက်

ချစ်ကြည်

ကံကောင်း၊ ရန်နိုင်ဦး

အောင်ကျော်(ဖလင်)

(၆၀၀၀)

မစုဝင်း(ဖုန်း-၂၇၇၇၁၀)

အထက်မြန်မာပြည်

နဂါးစာပေ(မန္တလေး)

ထုတ်ဝေသူ

ဦးသက်ထွန်း B.A,B.L

ညွှန်ကြားရေးမှူး(စီမံ)တရားရုံးချုပ်

(ထုတ်ဝေခွင့် ယာယီ ၄၀၉)

ဆက်သွယ်ရန်

စာတည်းအဖွဲ့

တရားရေးရာနယ်

နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ဖုန်း-၂၀၃၀၈၁

မျက်နှာဖုံး

တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးအမှုများ ကြားနာနေပုံ

တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးတွင် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် လက်ရှိ တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ အားလုံးပါဝင်ရပါသည်။

တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးကဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးထက်ပိုသော ခုံရုံးက ဖြစ်စေ စစ်ဆေးစိစစ်ထားသည့် မည်သည့်အမှုတွင်မဆို စုံညီခုံရုံးက ပြန်လည် ကြားနာ ဆုံးဖြတ်ရန် အရေးယူလောက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်လျှင် တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာပြီး စိစစ်ဆုံးဖြတ်ပါသည်။

တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးသည် သာမန်အားဖြင့် တစ်လလျှင် နှစ်ကြိမ် ရုံးထိုင် ကြားနာပါသည်။ မျက်နှာဖုံးပုံမှာ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၂၈)ရက်နေ့က ရုံးထိုင် ကြားနာနေပုံ ဖြစ်သည်။

တရားစီရင်ရေးဥပဒေ၏ ဆယ်နှစ်ခရီး

၁၉၉၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေ၏ သက်တမ်း ဆယ်နှစ် ရှိခဲ့လေပြီ။ တရားစီရင်ရေးဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီး၊ နောက်တစ်ရက်မှာပင် တရားရုံးချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ နောက် နှစ်ရက် အကြာတွင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားရုံးများနှင့် မြို့နယ်တရားရုံးများကို တရားရုံးချုပ်က ဖွဲ့စည်းသည်။ တရားရေးဝန်ထမ်းများကို တရားသူကြီးများအဖြစ်ခန့်အပ်၍ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာများ အပ်နှင်းသည်။ တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးလိုက်သည်။ တရားဥပဒေမိုးမိုးရေးကို ထိထိရောက်ရောက် ပြန်လည် တည်ဆောက်မည်ဆိုလျှင် ထိထိရောက်လုပ်နိုင်မည်စနစ်၊ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ကြောင့် တရား စီရင်ရေးဥပဒေသည် တစ်ဦးထိုင်တရားစီရင်ရေးကို ဖော်ဆောင်ရသည်။ စနစ်ထမ်းများကို တာဝန်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

တရားရေးဝန်ထမ်းများသည် လေ့ကျင့်ထားသူများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ကျင့်ဝတ်၊ စည်းကမ်းတို့ဖြင့် ထိန်းကွပ်ထားသည်။ ဥပဒေ၊ ကျင့်ထုံးစသည်များမှာလည်း တရားရေးဝန်ထမ်းများအတွက် အသစ်အဆန်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် တရားစီရင်ရေး ယန္တရားသည် တရားစီရင်ရေးဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် ပြန်လည်သက်ဝင် လှုပ်ရှားလာနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမှုသစ်တွေကိုစစ်ရင်း၊ အမှုဟောင်းတွေကို ဖြတ်ကြရသည်။ ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသော တရားရုံး အဆောက် အအုံများ အသစ်ပြန်လည်အစားထိုးကြရသည်။ ရှိပြီးအဆောက်အအုံများကို ကောင်းအောင်ပြုပြင်၊ မရှိသေး သည်များကို အသစ်တည်ဆောက်ကြရင်း၊ ရုံးကိုရုံးနှင့်တူအောင် လုပ်ကြရသည်။ အမှုများကို နိုင်နင်းအောင် စစ်ဆေးလာနိုင်သည်နှင့် မပြီးသေး၊ အမှားနည်းသည်ထက်နည်းအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရသည်။

တရားရုံးယန္တရား ပုံမှန်လည်ပတ်လာနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း တရားရုံးဝန်းကျင်ရှိ အနိဋ္ဌာရုံ များကို ရှင်းလင်းခဲ့ကြရသည်။ တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းများ အစဉ် ချောမွေ့နေတို့ရန်၊ အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းကြရပါဦးမည်။ ပြည်သူအများက ယုံကြည်ကိုးစားရမည့် တရားစီရင်ရေးဖြစ်ရမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက် အပြည့်၊ ခံယူချက်မှန်မှန်ဖြင့် ဆက်၍လျှောက်လှမ်းကြရဦးမည်သာတည်း။

စာတည်းအဖွဲ့

တာဝတိံသာ...မှ သင်္ကသ...သို့

သန်းဆွေသစ်(ဓနုပြု)

ပဒုမ္မာ၊ ငုံကြာ၊ ထုံအာဝဋ်
ခြံလွှာ၊ ရုံလွှာ၊ ပုံမာထဋ်
ယဇုံနာတခွဋ်၊ ရောလာ
အဋ်လွှာဖွဋ်၊ မခွေသာတယ်
ပဒေသာနယ်၊ ပွဋ်ပုံဆန်း
ရေပြာရွန်းတဋ်၊ ရွှေကြာပန်းပွဋ်
လေမှာလွမ်းလွဋ်၊ ဝင်းဖန့်ချေရာ
ခင်းပျံ့ရေလော ကြသင်းဝေလို့လန်း။

ဝါကျွတ်နှမ်းမှ၊ ကြာညွတ်ပန်းလှ
ဖြာဆွတ်လန်းကြ၊ ငုံပွဋ်ခိုင်ညာငယ်
ထုံလွဋ်ကြိုင်လွှာ၊ ရောတဝမ်း
ဘုံတခွဋ်မပြိုင်သာ၊ ဝေပြာလန်းလို့
ရွှေကြာပွဋ်ပန်း၊ ဖူးတန်ဖြာ
သုံးလူထွဋ်ထား၊ ဘုရားဗုဒ္ဓ
စကားနှုတ်ဟ၊ တရားထုတ်ပြ
ဓမ္မဒေသနာ။

ပြည်သင်္ကသ၊ အသျှင်ချီကြွ
ပဉ္စသိခ၊ အဗ္ဗလီကမ္မ
ကြည်မြပါတယ်
သည်လခါဝယ်
မြတ်စောင်းတော်ညို့လို့
နတ်အပေါင်းအဖော်တို့
မီးရှူးမီးပန်းဆင်ယင်ခါ
ခရီးဦးလမ်းလွင်လွင်သာ။

ရွှေကြာသင်းနံ၊ လေမှာညင်းသန်၊
ဝေပြာဝင်းဖန့်၊ လှဟန်ဖြာလျှင်
မြကန်သာဝယ် ကြိုင်သင်းသည်ပို့လေး။

လေးပျိုလုံမ၊ ခွေးစိုရုံမက
တေးဆိုခုံက၊ ရွှေဆိုင်းသံငယ်
လေလှိုင်းယံဝယ်၊ ချီအေးသည်ထဋ်လေး။

မြတ်ဘုရားကြွချီ၊ နတ်၊ သိကြားဗြဟ္မာပြည်
အမြတ်တရားဓမ္မစည်၊ ရိုက်ခတ်တီးသည်
အမိုက်ခါတ်မီးငြိမ်းသည်ပလေး။ ။
(ထပ်တွန့်-ရှစ်ဆယ်ပေါ်-တေးထင်)

သန်းဆွေသစ်(ဓနုပြု)

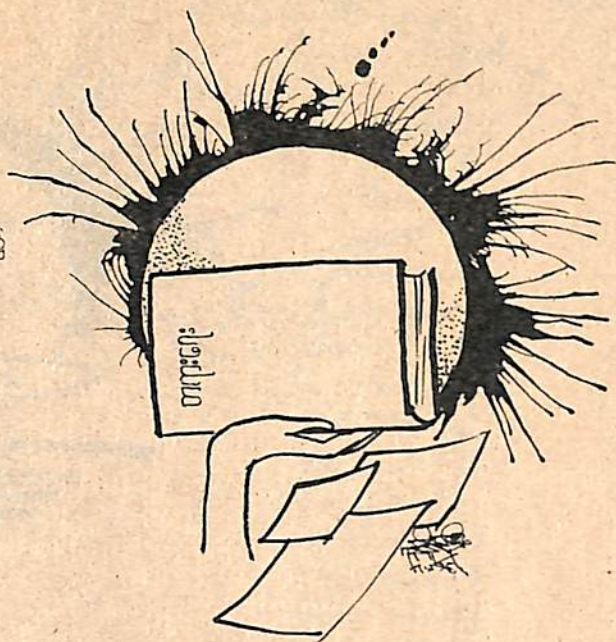
လောကပါလတရား

တရားသိမှ
တရားရှိကြမည်။

ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး၍
တိုးတက်သော နိုင်ငံသစ်
မဖြစ်မနေတည်ဆောက်ကြရာ၌
အေးချမ်းသာယာ၍
ရပ်ရွာတည်ငြိမ်ရေး
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
အရေးကြီးပေသည်။

တရားရေးဝန်ထမ်း
ဥပဒေဝန်ထမ်း
ရဲတို့၏ ကျရာအခန်း
အခန်းကဏ္ဍအလီလီ၌
ပြည်သူများလက်တွဲလို
ပါဝင်ဖို့လိုပေသည်
မျှော်ရည်လိုဖြစ်သည်။

“တရားရေးဂျာနယ်”
ပြည်သူတွေအသိကြွယ်ဖို့
ရှင်းရှင်းလွယ်လွယ်ဖွင့်ဆို
တိုတိုထိထိရေးသား
သုတပွားရတနာသိုက်
တရားရေးပညာ ဘဏ္ဍာတိုက်
နစ်မြိုက်စွာ မှတ်ယူကြပေတော့
သောကပို့ အမှားထောင့်မနေနှင့်
လောကကို တရားစောင့်စေသတည်း။

အောင်ပွဲ

- ♦ မန်ထမ်းစည်းမျဉ်း
ကျဉ်းကြပ်မှုမရှိ
အသိစိတ်မှန်
အမြင်မှန်နှင့်
တာဝန်ကျေပွန်
အားသွန်ခွန်စိုက်
စေတနာပိုက်၍
ထိုက်ထိုက်တန်တန်
ဝန်ထမ်းကောင်းလက်မှတ်
ချီးမြှင့်အပ်နှင်း
ကောင်းသတင်းများ
ပေါင်းသင်းများအလယ်
ဂုဏ်ဝင့်ထယ်ခဲ့
စိတ်ဝယ်ချမ်းမြေ့
ပြန်အောက်မေ့သော်
- နံနက်ချိန်မှန်
ရုံးတက်မှန်ခဲ့...။
- လုပ်ငန်းတာဝန်
ကြွေးမကျန်ခဲ့...။
- လုပ်သက်ခွင့်များ
စွန့်ဖယ်ထားခဲ့...။
- အချိန်ပိုဆင်း
မိုးစင်လင်းခဲ့...။

ပြန်တွေးအောက်မေ့
ခလေ့စရှိက်
စူးစိုက်ဆောင်ရွက်
ထိုအချက်ကြောင့်
ငါ့တွက် အောင်ပွဲရခြင်းတည်း။

ဆောင်း ၆၅

- ♦ ဪ... ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ
နောက်မှာချန်ထား
ဝတ္တရားက
ပထမဟု
ဌာနကောင်းရေး
ဦးစားပေးခဲ့

❖ ရက်စက်လိုက်တာ
ရက်စက်လိုက်တာနဲ့
ကွာလို့မတောင်း
တံဆိပ်ခေါင်းသုံးဆယ်
အခုဝယ်ကပ်
ပြတ်ပြတ်စဲစဲ
အမြန်ကွဲမှ အေးရပါမယ်
တရားသူကြီးရယ်တဲ့။

❖ တရားပြိုင်ကိုအေးစက်
အတွေးခက်ရချည့်ကွယ်
မတွယ်တာဆယ်ခါလည်းမလွတ်နိုင်
ရုံးရှေ့မှာ ယှဉ်ပြိုင်ပြီး
ရင်ဆိုင်ခါထုချေ
သက်သေတွေ တင်မတဲ့။

❖ လစာလဲ မပေးပါ
မိန်းမလဲ ပွေ့သနဲ့
အဖော်တွေလာယင်
ယမကာ လေးသောက်
စိတ်ပေါက်ယင် လက်ပါ
နာအောင်လဲ ရိုက်ပါသတဲ့။

❖ ဒီထွက်ချက် ပြည့်စုံ
သက်သေလဲ ကုန်ပြီ

ရက်စက်မှုသည် ထင်ရှား
သနား၍ ကိုယ်ချင်းစာ
မယားက မခံထိုက်
ကွာလိုက်မှ အေးမည်
အနိုင်ဒီကရီချဘို့
စီရင်ချက် ခိုင်မာရေး
ရုံးရှေ့မှာ ဖတ်မယ်ပြု
နှစ်ဘက်အမှုသည် ခေါ်လိုက်တဲ့။

❖ ပြုံးတုံးတုံး ရီတီတီ
အမှုသည် နှစ်ဦးပြိုင်
လျှောက်လွှာကိုင်ရောက်လာ
ထင်တာတွေမှားသည့်အဖြစ်မို့
အမိန့် ၂၃ နည်း ၁
ချွင်းချက်မရှိ ရုပ်သိမ်း
စိမ်းခဲ့သမျှ သင်ပုန်းချေ
အပြုံးတွေဝေပါပြီတဲ့။

❖ ရုပ်သိမ်းလွှာခွင့်ပြု
အမှုကို ပိတ်သိမ်း
တရားသူကြီး ငါ့မှာ
မုဒိတာ တစ်သိန်း တစ်သောင်းနဲ့
အမှုတစ်ခု ပြတ်သွားပါကြောင်း။

ညွန့်ညွန့်(တရားရေး)

တရားရုံး

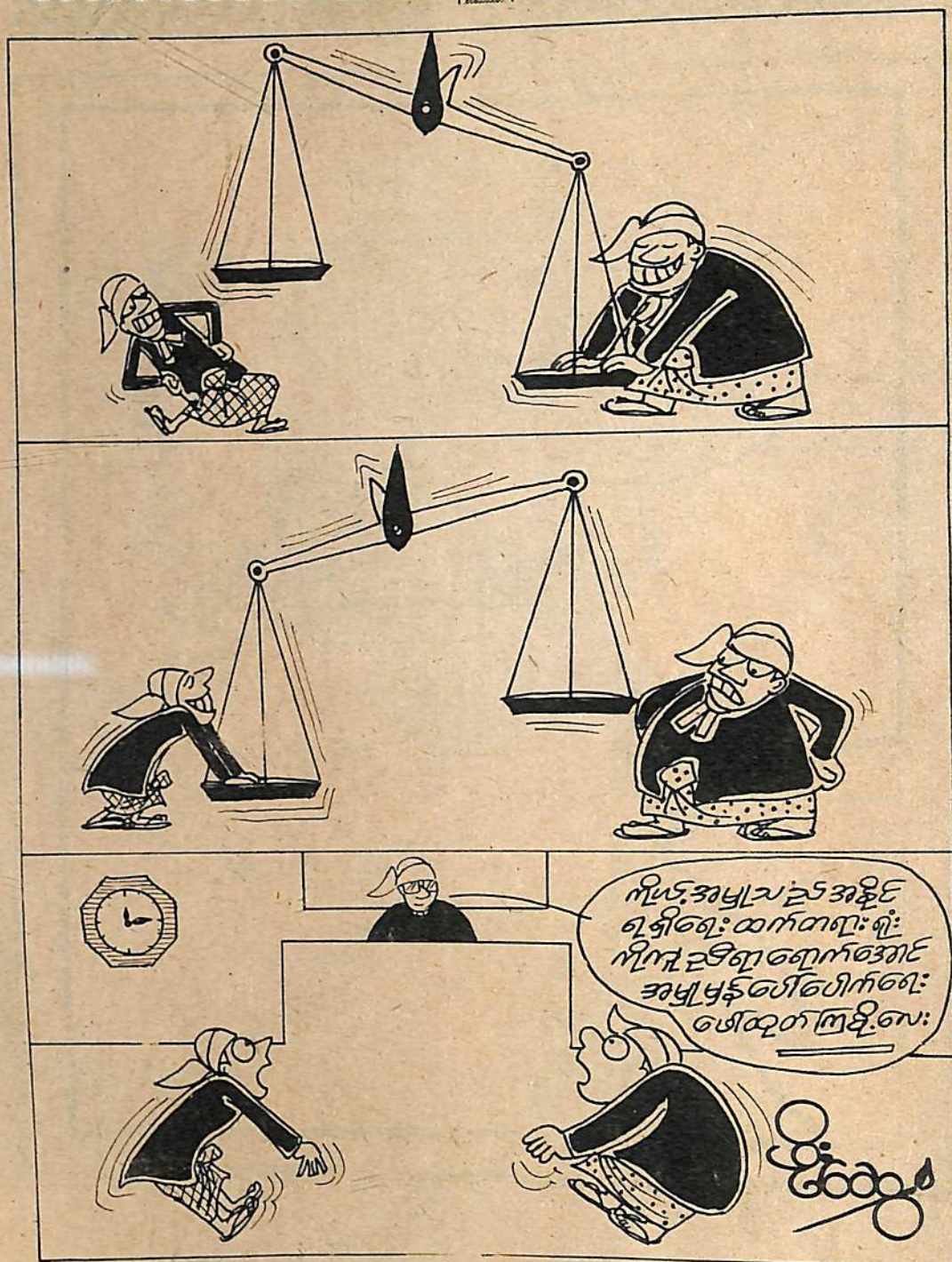
ချာနယ်

ကျုပ်တို့ တရား
သူကြီးက တစ်နေ့တခြား
ခိုင်စွန်း တရားသူကြီးနဲ့
တူတူလာတယ်နော်...

မောင်

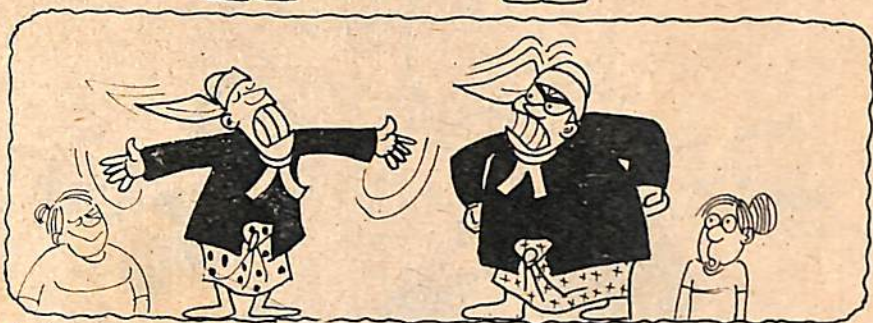

တရားရုံး

ဂျာနယ်

ကွင်းလုံးဖြတ်
ပျံ့၊ ကွင်းလုံးဖြတ်
ပျံ့

၂၆-၂၇၀၇၇
ဘဏ်ဝံ့၊ တပ်
ဘဏ်ဝံ့၊ တပ်
မြင်းလှိုက်ရလား

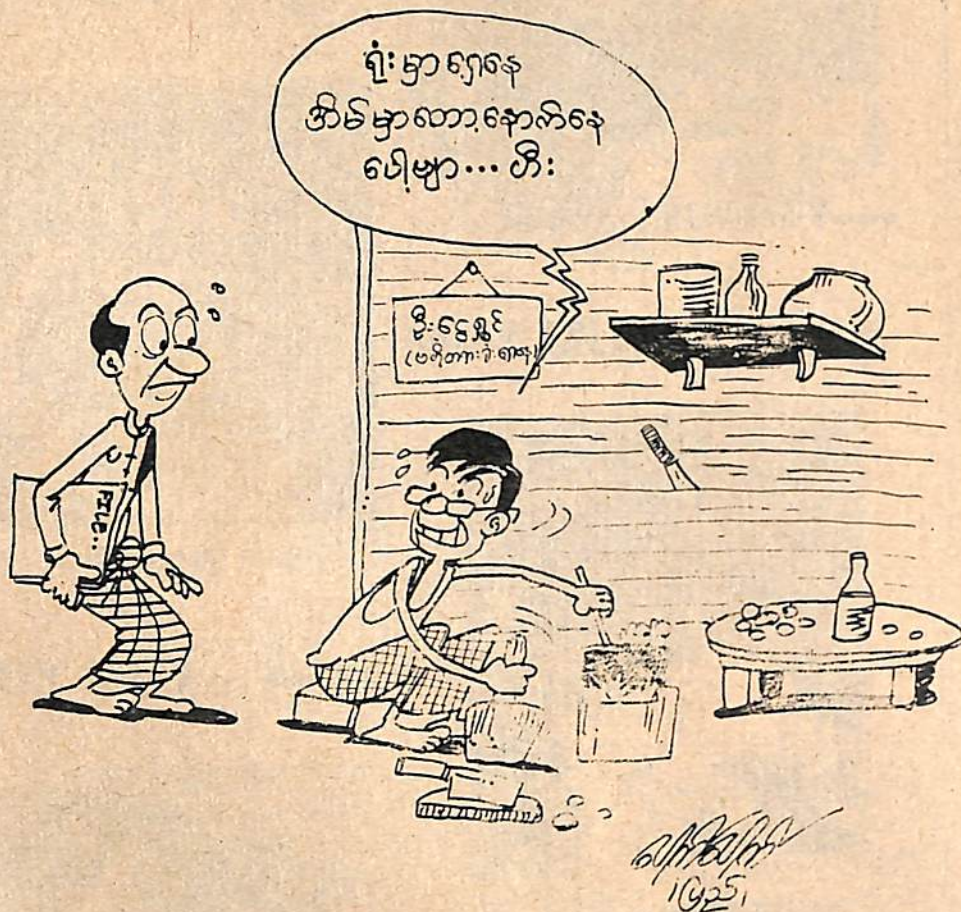
ကွင်းလုံးဖြတ်
ပျံ့၊ ကွင်းလုံးဖြတ်
ပျံ့

၂၆-၂၇၀၇၇
ဘဏ်ဝံ့၊ တပ်
ဘဏ်ဝံ့၊ တပ်

၂၆-၂၇၀၇၇

YUM YUM ယမ်ယမ်

—YUM YUM ကြက်ပေါင်

ရသာမှန် ... YUM YUM

YUM YUM ပြောင်းဖူး

ရသာချို စက်မှုလုပ်ငန်းလိမိတက်

နွယ်ခွေ၊ ထောက်ကြန့်၊ မင်္ဂလာဒုံ၊ ရန်ကုန်။

၆၀၀၁၇၁၊ ၆၀၀၁၇၆ Fax ၆၀၀၂၂၄၊ ၆၆၄၉၆၅

အကောင်းဆုံး
အသန့်ရှင်းဆုံး
အလတ်ဆတ်ဆုံး
အရသာအရှိဆုံး
ခေါက်ဆွဲ

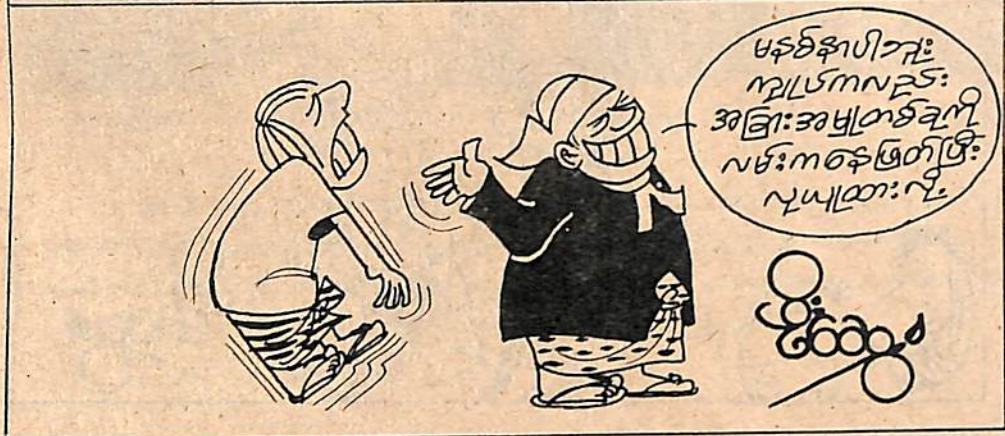
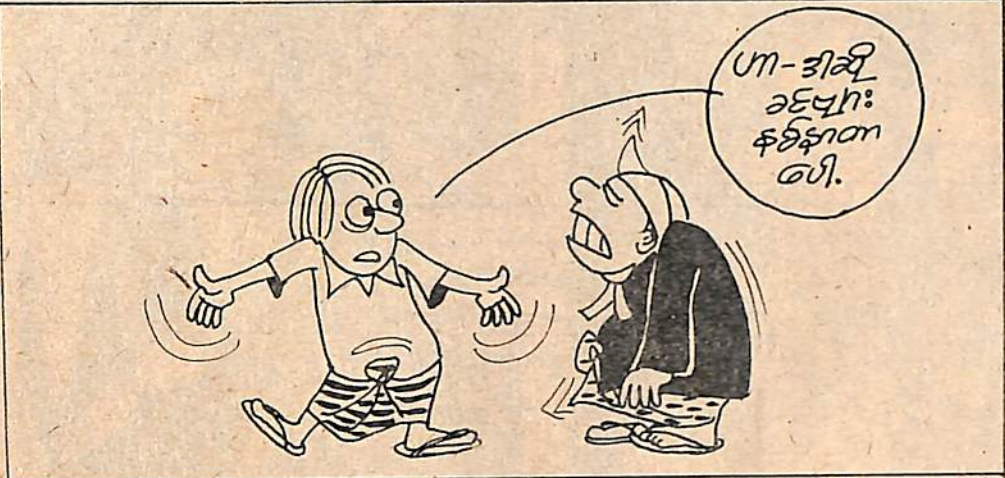
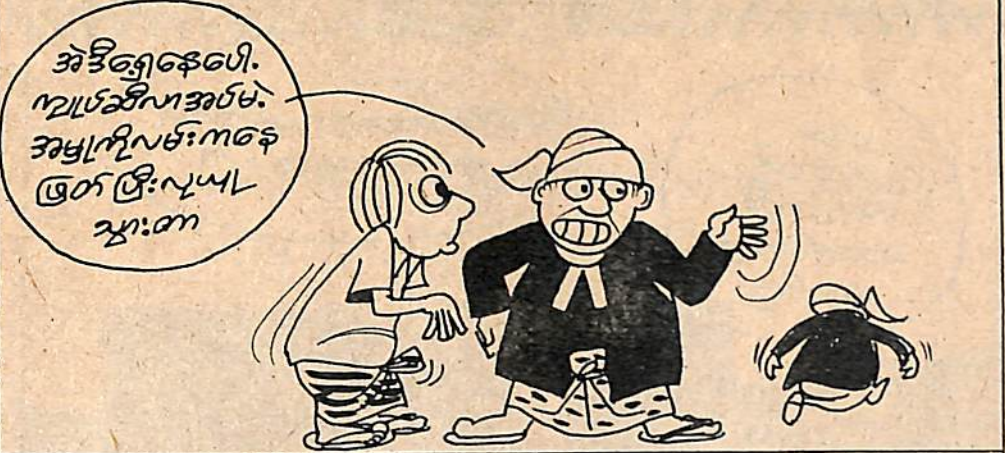

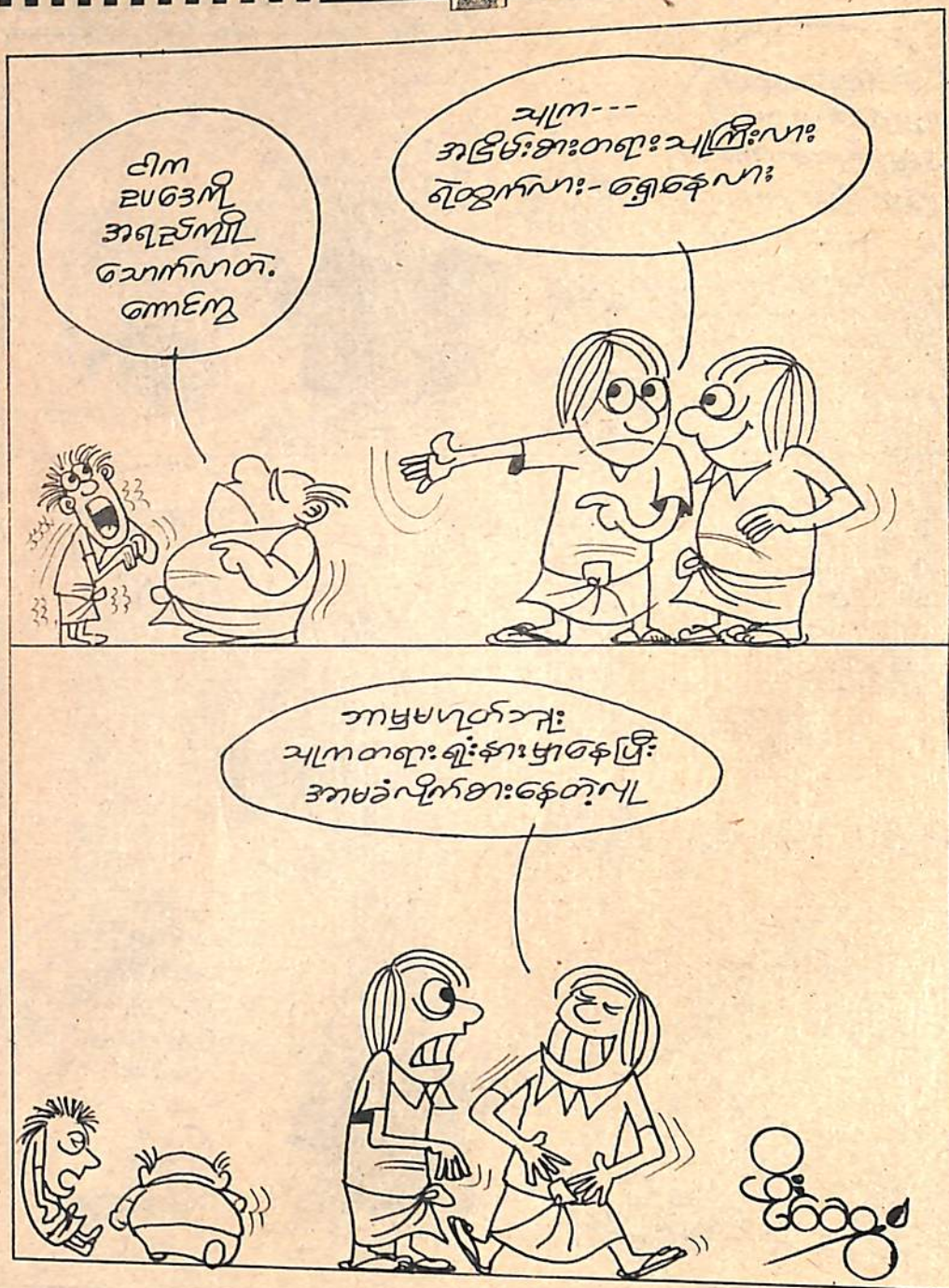
YUM YUM ချဉ်စပ်

ရသာမှန် ... YUM YUM

YUM YUM ဆီချက်

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ပေးအပ်ချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း

တရားသူကြီးချုပ်က အမှာစကား ပြောကြားနေပုံ

ရှေ့နေချုပ် ဦးသာထွန်းက အမှာစကားပြောကြားနေပုံ

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ပေးအပ်ချီးမြှင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၁)ရက် (အင်္ဂါနေ့) နံနက် ၀၈:၀၀ နာရီ အချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်း၊ တရားရုံးချုပ် အဆောက်အအုံ ပထမထပ်ရှိ ရုံးခန်းအမှတ်(၁)တွင် ကျင်းပရာ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး နှင့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ရှေ့နေချုပ် ဦးသာထွန်းတို့ တက်ရောက်၍ အမှာစကား အသီးသီး ပြောကြားကြပါသည်။

ရှေးဦးစွာ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်လက်ခံရယူမည့် ပုံရိပ် ၅၂ဦးအား တရားရုံး ချုပ်ရှေ့နေများ ကောင်စီအတွင်းရေးမှူး ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ ကောင်စီဝင် တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ ကောင်စီဝင်(၃)ဦးတို့က ရှေ့နေ တစ်ဦးချင်း၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ် အကျဉ်းကို ဖတ် ကြား မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး
ရှေ့နေချုပ်ရုံး ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်အေးက
တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ်
အသိအမှတ်ပြုခံရသူများ၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ်ကို
ဖတ်ကြား၍ မိတ်ဆက်ပေးနေပုံ

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် လက်ခံရယူမည့်သူ ၅၂ဦးတို့တွင် တရားရေး ဝန်ထမ်း ၈ ဦး၊ ဥပဒေဝန်ထမ်း ၁၀ ဦး၊ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာနမှ စုံစမ်းရေးမှူး ၄ဦး၊ ပြင်ပ အထက်တန်း ရှေ့နေ ၃၀ ဦးတို့ ပါဝင်ကြပါသည်။

ထို့နောက် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်များကို တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ရှေ့နေချုပ်

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ ကောင်စီဝင်
တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဘသန်းအောင်က
တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ်
အသိအမှတ်ပြုခံရသူများ၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ်ကို
ဖတ်ကြား၍ မိတ်ဆက်ပေးနေပုံ

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး
က တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတစ်ဦး
အား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
ပေးအပ်ချီးမြှင့်နေပုံ

ဦးသာထွန်း၊ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးချုပ်

ရှေ့နေများကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ရှေ့နေ
ချုပ်တို့က ချီးမြှင့်ပေးအပ်ပါသည်။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေ
အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်လက်ခံရရှိသူ တရားရုံးချုပ်
ရှေ့နေများက ကတိသစ္စာပြုကြပြီး တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ
အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် လက်ခံရသူတရားရုံးချုပ်
ရှေ့နေများ ကိုယ်စား တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေဦးဇော်မင်း
က ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်က အမှာစကားပြောကြားရာ
တွင် “တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ်အသိအမှတ်ပြု လက်
မှတ်အပ်နှင်းခံရမည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများသည်
နိုင်ငံတော်မှာ အမြင့်ဆုံး တရားရုံးဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ်
တွင် ရှေ့နေကြီးများအဖြစ်လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရ
ကြမှာ ဖြစ်သည့်အတွက် စောင့်ထိန်းရမည် ကျင့်ဝတ်
သိက္ခာ၊ လိုက်နာရမည့်တာဝန်ဝတ္တရား၊ နိုင်ငံတော်
အကျိုး ပြည်သူများ၏ အကျိုး၊ အမှုသည်များ၏ အကျိုး
အတွက် တာဝန်များပိုမိုသယ်ဆောင်ဆောင်သွားရတော့
မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှေ့နေလုပ်ငန်းသည် မှန်မြတ်သည့်
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သည့်အတွက်

ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များ အနေဖြင့် မိမိရဲ့ ပညာနှင့် ဝီရိယ
ကို အားကိုးပြီး ဥပဒေစည်းကမ်းဘောင်အတွင်းမှာ ရိုးရိုး
သားသား၊ သိက္ခာရှိရှိအသက်မွေးမြူဆောင်ရွက်ကြဖို့
လိုကြောင်း၊ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ ကြန့်ကြာနေသည့်
အမှုများကို လျင်မြန်စွာပြီးပြတ်သွားအောင် တရားရုံး
များဘက်က အရှိန်အဟုန်နှင့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်
နေသလို၊ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များအနေဖြင့်လည်း မိမိတို့
နှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်း
ဆောင်ပြီး တရားစီရင်ရေး အဆင်ပြေချောမွေ့အောင်
ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ကြစေလိုကြောင်း၊ ထိုသို့
ဆောင်ရွက်ရာမှာ တရားရုံးများက အမှုများကို ဥပဒေ
နှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေး၊ မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စီရင်နိုင်
ရေးအတွက် ဦးတည်ကြဖို့လိုအပ်ပါကြောင်း၊ မိမိ
နာမည်ကြီးရေး၊ အမှုများများရရှိရေးနှင့် အနိုင်ရရှိရေး
အတွက် ဖြတ်လမ်းနည်းတွေသုံးတာမျိုးကို ရှောင်ရှား
ကြဖို့လိုကြောင်း၊ အမှုများ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရာမှာ
လည်း အမှုလမ်းကြောင်း မှန်ကန်စွာ လုပ်ကြကိုင်ကြ
ဖို့နှင့် အမှုသည်များကို ရှေ့နေရှေ့ရပ်များက မှန်ကန်
တဲ့နည်းလမ်းများ ညွှန်ပြပေးဖို့အတွက် နည်းလမ်း

“တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်အပ်နှင်းခံရမည့် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများသည် နိုင်ငံတော်မှာ အမြင့်ဆုံး တရားရုံးဖြစ်သည့် တရားရုံးချုပ်တွင် ရှေ့နေကြီးများအဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခွင့် ရကြမှာ ဖြစ်သည့်အတွက် စောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၊ လိုက်နာရမည့် တာဝန်ပတ္တရား၊ နိုင်ငံတော်အကျိုး ပြည်သူများ၏အကျိုး၊ အမှုသည်များ၏ အကျိုးအတွက် တာဝန်များ ပိုမိုသယ်ပိုး ထမ်းဆောင်သွားရတော့မည်”

မှန်ကန်စွာ ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုကြောင်း၊ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များအနေဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်သည့် ကျင့်ဝတ်များကို မစောင့်ထိန်းဘဲ တရားစီရင်ရေး မဏ္ဍိုင်တိမ်းစောင်းသွားစေနိုင်မည့် မလျော်ကန်သည့်လုပ်ရပ်များကို ရှောင်ရှားကြဖို့လိုကြောင်း၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် တနည်းအားဖြင့် တရားရုံးအရာရှိများပီပီ အမှန်ကို ဖြစ်စေရမည်၊ မိမိအမှုသည်အတွက်လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ရသင့်ရထိုက်သည့်အခွင့်အရေးနှင့် သက်သာခွင့်ကို ရရှိစေရမည်ဟု စေတနာထားပြီးအမှန်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်အောင်တရားရုံးကို အထောက်အကူပြုကြဖို့ လိုကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

ဆက်လက်၍ တရားသူကြီးချုပ်က ပြောကြားရာတွင် အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်နေရာမှာ ရှေ့နေရှေ့ရပ်နှင့် ရုံးထိုင်တရားသူကြီးအပြန်အလှန်နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားရေးနှင့်အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုကြောင်း၊ တရားရုံးနှင့် ရှေ့နေတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားထိုးတက်အောင် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြဖို့လိုကြောင်း၊ ဥပဒေကို

ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းကိုလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့လိုကြောင်း၊ တရားမျှတမှန်ကန်ပြီး ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့်အဆုံးအဖြတ်ရနိုင်ဖို့ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များအနေဖြင့် တရားရုံးတွေမှာ အချက်အလက်ပြည့်ပြည့်စုံစုံတင်ပြနိုင်အောင်အခွင့်အရေးအပြည့်အဝပေးထားပြီးဖြစ်၍ တရားစီရင်ရေးမတိမ်းမစောင်းအောင် မှန်မှန်ကန်ကန်စီရင်ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးဖို့လိုကြောင်း၊ တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသည့် ဥပဒေ၊ စီရင်ထုံးများကိုလည်း မျက်ခြည်မပြတ်လေ့လာဆည်းပူးကြရန်နှင့် ကောင်းမွန်သည့် အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်ရှိသည့် ရှေ့နေကြီးများ၏ အဆုံးအမကို နာယူပြီး ရှေ့နေကောင်းတစ်ဦးအဖြစ်အသိအမှတ်ပြု ခံရအောင် ကြိုးစားကြရန် အတွက် တိုက်တွန်းလိုကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်အပေါ်သစ္စာရှိပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဦးတည်ချက်များကိုမျက်ခြည်မပြတ်ဘဲနိုင်ငံတော်အကျိုး၊ ပြည်သူပြည်သားများ၏ အကျိုးကို အစဉ်ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ကြရန် ပြောကြားပါသည်။”

ဆက်လက်၍ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ ကောင်စီ

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများပြုလုပ်ရသော ကတိသစ္စာသုံးချက်

- ၁။ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေတို့၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပါမည်။
- ၂။ မိမိအမှုသည်၏ တရားဥပဒေအရ ခံစားခွင့်ရှိသော အကျိုးစီးပွားများကို အပြည့်အဝ ခံစားခွင့်ရရှိအောင် ကိုယ်စွမ်းရှိသရွေ့၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့၊ ကြိုးပမ်းထမ်းရွက်ပါမည်။
- ၃။ တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် တရားရုံးအပေါ်၌ သစ္စာရှိရှိ၊ သမာဓိတည်တည်၊ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်စွာဖြင့် တရားစီရင်ရေး အောင်မြင်အောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဥက္ကဋ္ဌရှေ့နေချုပ် ဦးသာထွန်းက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် “တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီသည် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေအဖြစ် ဝင်ခွင့်ပြုသင့်သူများကို သတ်မှတ်ထားသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီ တရားရုံးချုပ်သို့ ထောက်ခံတင်ပြရသည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရကြောင်း၊ ထို့ပြင်တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကျင့်ဝတ်သိက္ခာဖောက်ဖျက်မှုများ၊ တာဝန်ပျက်ကွက်မှုများနှင့် ဂရုမရှိစွာ စုံစမ်းအရေးယူဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် အခါများတွင် တရားရုံးချုပ်အား ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေကောင်စီဝင်များ အနေနှင့် တချို့သော စွပ်စွဲတိုင်ကြားချက်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ပြီး တရားရုံးချုပ်သို့ တွေ့ရှိချက်များနှင့် မည်သို့ အရေးယူသင့်ကြောင်းကို ထောက်ခံတင်ပြရကြောင်း၊ ယခုအခါ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ စည်းကမ်းပြည့်ဝသည့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြစ်ထွန်းအောင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ အလားတူ တိုင်းပြည်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်

ရှိကြောင်း၊ ထိုဆောင်ရွက်ချက်များကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်တရားရေးမဏ္ဍိုင်မယိမ်းယိုင်ရအောင် ခိုင်မာသည့် တရားစီရင်ရေးစနစ်ဖြစ်ထွန်းလာအောင်၊ ပြည်သူများက ယုံကြည်ကိုးစားသည့် တရားစီရင်ရေးစနစ်ပေါ်ထွန်းလာအောင်၊ တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်နေကြသည့် တရားသူကြီးများဥပဒေအရာရှိများ၊ တရားစွဲအဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် နိုင်ငံအကျိုး၊ နိုင်ငံသားများအကျိုး ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊

တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများသည် ဥပဒေဆိုင်ရာ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းဟာ ဖွံ့ဖြိုးတည်တံ့လုပ်ငန်း အနေဖြင့် ခံယူကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်လောကတွင် ရှေ့နေရှေ့ရပ်လုပ်ငန်းကို မိမိဥပဒေပညာဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူများ အများအပြားရှိကြောင်း၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်လုပ်ငန်းကို ပျက်ပြားအောင်၊ သေးသိမ်အောင် လုပ်နေကြသည့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များလည်း အများအပြားရှိကြောင်း၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများ ကောင်စီအနေနှင့် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ စောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများ ဖောက်ဖျက်နေတာတွေ၊ ရှေ့နေ

တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအဖြစ်
အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်
ရုံးဖြင့်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူ
၅၂ဦးတို့က
ကတိသစ္စာဆိုနေကြပုံ

ရှေ့ရပ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် တာဝန်မကျေမှုတွေကို နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးက ကြားသိနေရကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ်ကောင်းတို့ရဲ့ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့် မညီညွတ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို အထူးရှောင်ရှားကြတို.မှာကြားလိုကြောင်း။

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် တရားစီရင်ရာတွင် မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်ဖြစ်စေရေးအတွက် တရားသူကြီး များ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရဲအရာရှိများနှင့်အတူ ဝိုင်းဝန်းကူညီပံ့ပိုးနေရသည့် တရားရုံးအရာရှိများဖြစ်ကြောင်း၊ အမှန်တရားကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်လို့ ခံယူကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယနေ့တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်လက်ခံကြသူများအနက်၊ ဥပဒေပညာဖြင့် အသက်မွေးကြောင်းပြုနေသူ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၊ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ဌာနအသီးသီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ဝန်ထမ်းများ ဆိုပြီး တွေ့ရကြောင်း၊ ဒါကြောင့် မိမိတို့ဥပဒေပညာဖြင့် စောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာများကို ထိန်းသိမ်းကြပြီး နိုင်ငံအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးဆောင်ရွက်နိုင်ကြ

ပါစေကြောင်း ပြောကြားပါသည်။

အဆိုပါ အခမ်းအနားသို့ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးကျော်ဝင်း၊ ဦးအောင်မြင်၊ ဦးသန်းဖေ၊ ဦးတင်အုံးနှင့် ဦးတင်ထွတ်နိုင်၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေများကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ် ဦးခင်မောင်အေး၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် ရှေ့နေချုပ်ရုံးတို့ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများကောင်စီမှ ကောင်စီဝင် တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေများ၊ ရန်ကုန်ရှေ့နေအသင်း အတွင်းရေးမှူး၊ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေအသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်လက်ခံရယူသူ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ ၅၂ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြပါသည်။

တို့အဓိဋ္ဌာန်

□ တရားစီရင်ရေးဥပဒေ
အခြေခံမူ(၇)ချက်
လေးနက်တည်မှန် တို့လမ်းညွှန်။

□ လမ်းညွှန်မူ(၇)ချက်
ဦးတည်ချက် ပြည့်ရန်
ဓိဋ္ဌာန်ကြိုးစား
တရားဌာန
ရုံးချုပ်မှသည်
တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်
မြို့နယ်ဖွဲ့စည်း
ရုံးသီးသီးနှင့်
စည်းကမ်းကောင်းမွန်
စွမ်းရည်ချန်သည့်
မွန်ရည်ဝန်ထမ်း
ဖြည့်စွမ်းစုဆောင်း
နောင်စဉ်ကောင်းအောင်
ပျိုးထောင်လေ့ကျင့် စဉ်သဖြင့်။

□ စိတ်ထားတည်မှန်
စွမ်းရည်ချန်နှင့်
ရည်မွန်ဝန်ထမ်း
ကျင့်ထုံးကျွမ်း၍
ကြိုးပမ်းယာဝရ
ဖွဲ့လုံ့လဖြင့်
မုချဓိဋ္ဌာန်အောင်ရမည်။

ဦးတင်ရှိန် (တရားရေး)

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းတရားသူကြီးများ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း တရားသူကြီးများ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် အမှာစကား ပြောကြားစဉ်။

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ် / တိုင်း တရားသူကြီးများ၏ (၁၄)ကြိမ် မြောက်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကို တရားရုံးချုပ်၊ ရန်ကုန်မြို့၌ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နှင့် ၁၄ ရက်နေ့များတွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်၏ အဖွင့်

မိန့်ခွန်းတွင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးပြုလုပ် ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးက အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားခဲ့ပါသည်-

“နိုင်ငံတော်မှာ ၁၉၈၈ခုနှစ် တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် တရား

စီရင်ရေး ဥပဒေအရ နိုင်ငံ့ ဝန်ထမ်းများနဲ့ တရားစီရင် ရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိ တာနဲ့အညီ လက်ရှိတရား စီရင်ရေးစနစ် ထမြောက် အောင်မြင်ရေးအတွက် နိုင်ငံ့ ဝန်ထမ်းများဖြစ်တဲ့ တရားသူ ကြီးများ၊ တရားရေးဝန်ထမ်း

များမှာ အဓိက တာဝန်ရှိနေပါတယ်။ ယခုဆိုရင် ၁၀နှစ် ပြည့်လွန်းပါး ရှိလာပြီဖြစ်တဲ့ အတွက် တရားသူကြီးအဆင့် ဆင့်ဟာ အဲဒီ တာဝန်ကို မည်သည့် အတိုင်းအတာ အထိ ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင် နိုင်တယ်။ မည်သို့သော အခက်အခဲများနဲ့ တွေ့ကြုံ လျက်ရှိနေတယ်။ ရှေ့အဖို့ တရားရုံးလုပ်ငန်းများ တိုး တက်မှုရှိလာအောင်၊ မျှော် မှန်းထားတဲ့ ပြည်သူများအား အကျိုးပြုတဲ့ တရားစီရင်ရေး စနစ်ဖြစ်ထွန်းအောင် မည် သို့ အားထုတ်ကြိုးပမ်းကြဖို့ လိုတယ်ဆိုတဲ့အချက်များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်နိုင်ဖို့ ကျင်းပခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြပြီး ပြုပြင်ရန် လိုအပ်တဲ့အချက် များကို ပြုပြင်ကြရန်၊ ချို့ယွင်း ချက်မရှိအောင် ထက်ထက် မြက်မြက် သွက်သွက်လက် လက်နဲ့ ယခုထက်ပိုမို အား ကြိုးမာန်တက် လုံ့လဝီရိယ စိုက်ထုတ်ပြီးလုပ်ကိုင် ဆောင် ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပါတယ်။"

တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံး များသည် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ ၏ လမ်းညွှန်မိန့်ကြားချက်များကို တသွေမတမ်းလိုက်နာခံယူပြီး၊ ပြည် သူများယုံကြည်ကိုးစားထားရတဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ်ကြီးအောင်မြင်

စွာ ပေါ်ထွန်းလာအောင် ဆက်လက် ကြိုးစားသွားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ နိုင်ငံတော်ကို အဘက် ဘက်မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း နိုင်ငံတော်အတွင်း တရားဥပဒေ စိုးမိုး ရေးနဲ့ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးကို စနစ်တကျ ခိုင်ခိုင်မာမာတည်ဆောက် သွားကြဖို့အတွက် အသိနဲ့ယှဉ်ပြီး မိမိ တို့ရဲ့ တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်း ဆောင်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံ အတွင်းမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးရှိစေရန် မူခင်းများ မဖြစ်ပွားအောင် ကြိုတင် ကာကွယ်ရေးဖြစ်ပွားတဲ့မူခင်း ဦးရေ ကျဆင်းသွားရေးအတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာ ပြစ်မှုကျူး လွန်သူများကို မှန်မှန်နှင့်မြန်မြန် ဖော် ထုတ်ပြီး တရားရုံးသို့ ဥပဒေနဲ့ အညီ တရားစွဲဆိုတင်ပို့ရန် လိုအပ်သလို ပြည်သူလူထု၏ အသက်၊ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာထိပါးစေတဲ့ပြစ်မှုများ၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ လုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ် ရေး၊ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ထိခိုက် စေတဲ့ ပြစ်မှုများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ထိ ရောက်ဟန့်တားသည့် ပြစ်ဒဏ်များ ကို မှန်မှန်ကန်ကန်တရားရုံး အဆင့် ဆင့်ကလည်း ချမှတ်ဖို့လိုအပ် ကြောင်း၊ အဲဒီတာဝန်များကို သက် ဆိုင်သူအားလုံးက ဟန်ချက်ညီညီ ထိ ရောက်စွာ ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ အထူးလိုအပ်ကြောင်း၊ တရားစီရင် ရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးမှာ တက်ရောက်လာ

သူ အသီးသီးက ဥပဒေရေးရာ၊ တရားစီရင်ရေးရာနဲ့ စီမံရေးရာကိစ္စ ရပ်များအပြင် တရားရုံးဝန်ထမ်းများ သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် အစီ အမံများကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ပွင့် ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးကြရန်နဲ့ မိမိ တို့ တွေ့ကြုံရတဲ့အခက်အခဲများ၊ အားနည်းချက်များကို သုံးသပ်ပြီး တရားရုံးအဆင့်ဆင့်မှာ လုပ်ငန်းများ ချောမွေ့သွက်လက်စွာပြီးစီးနိုင်ရေး အတွက် ရှေ့ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွား ရမည့် ထက်မြက်တဲ့လုပ်ငန်း အစီ အစဉ်များချမှတ်နိုင်ရန် အကြံပြု တင်ပြကြပါလို့ တရားသူကြီးချုပ်က အဖွင့်မိန့်ခွန်းတွင် တိုက်တွန်းပြော ကြားခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်က ယခင် ၁၃ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးမှ ဆွေး နွေးတင်ပြချက်များအပေါ် ဆောင် ရွက်မှု အခြေအနေကို ဆွေးနွေး တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် မိမိတို့ပြည်နယ်/ တိုင်း အလိုက် တရားစီရင်ရေး အခြေ အနေနှင့် တရားရုံးလုပ်ငန်းအခြေ အနေများကို ပြည်နယ်/တိုင်း တရား သူကြီးများနှင့် တွဲဖက် ပြည်နယ် တရားသူကြီးများက တင်ပြဆွေးနွေး ခဲ့ကြပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းတရားသူ ကြီးများသည် မိမိတို့ပြည်နယ်/တိုင်း အလိုက် ပြစ်မှုများစစ်ဆေးမှု အခြေ အနေ၊ တရားမမှုများ စစ်ဆေးမှု အခြေအနေ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊

တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုး တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း တရားသူကြီးများ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးတွင် အမှာစကား ပြောကြားစဉ်။

မြို့နယ်တရားရုံးများတွင် လေထက် ကြန့်ကြာနေသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများ၊ တစ်နှစ်ထက်ကြန့်ကြာနေသော ပြစ်မှုများ၊ တရားမမှုများ အခြေအနေ၊ တစ်နှစ်ချင်းအလိုက် ကြန့်ကြာသော အကြောင်းရင်းများ၊ အချုပ်တရားခံ အမှုများတွင် တစ်နှစ်ချင်း ကြန့်ကြာရ သည့်အကြောင်းရင်းများ၊ အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှု၊ အမှုဦးရေနှင့် ပြင်ဆင်ပေး ရသော အမှုများစာရင်းများပြည်နယ်၊ တိုင်းအတွင်း ခုံရုံးဖြင့် စစ်ဆေးရသော အမှုများအခြေအနေများ၊ ပြစ်မှုကြီး (၁၉)မျိုးအမှုများတွင် ကြန့်ကြာနေ သော အမှုများနှင့် ကြန့်ကြာရသည့် အကြောင်းရင်းများ၊ ပြစ်မှုနှင့် တရား မမှုများ စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် ထပ် တလဲလဲမှားယွင်းနေခြင်းကို အရေးယူ ဆောင်ရွက်ထားမှုအခြေအနေများ၊ တရားစီရင်ရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများတွင် တွေ့

ရှိရသောအခက်အခဲများအခြေအနေ၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းမပြုနိုင်သည့် နှစ်ကာလ ကြာမြင့်နေသော သက်သေခံပစ္စည်း များ အခြေအနေ၊ ဝန်ထမ်းရေးရာ ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်/ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်တရားရုံးများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော တရားသူကြီးဦးရေနှင့် စွဲဆိုသော အမှု များ မျှတမှုရှိမရှိအခြေအနေ၊ ရုံးဝန် ထမ်းအင်အားနှင့် လုပ်ငန်းပမာဏ အခြေအနေ၊ တရားရုံးအလိုက် တရားသူကြီးတစ်ဦးချင်းအလိုက်၊ အမှု လက်ကျန်ဦးရေကို အမှုအမျိုး အစား အလိုက်ခွဲခြားပြုစုတင်ပြခြင်း၊ ဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေး လုပ် ငန်းများ ဆောင်ရွက်ထားမှုအခြေ အနေ၊ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှု တား ဆီးကာကွယ်ရေးနှင့် ဖော်ထုတ်အရေး ယူရေး စီမံချက်အရ ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ၊ ယင်းစီမံချက်အရ

အရေးယူခဲ့သော တရားရေးဝန်ထမ်း များ စာရင်း၊ ရုံးဝန်ထမ်းများစာရင်း၊ တရားရုံးနှင့် တရားရုံးပတ်ဝန်းကျင် စီမံလန်းစို ပြေသာယာလှပရေး ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်တရားရုံး အလိုက်စီမံချက်အရ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အခြေ အနေ၊ စီမံချက်အရ အစဉ်စီမံလန်း စိုပြေသာယာလှပရေးအတွက် ထိန်း သိမ်းဆောင်ရွက်သည့်အခြေအနေ များ၊ လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုအခြေ အနေများ၊ တရားရုံးအဆောက်အအုံ သစ်ဆောက်လုပ်ရန် တရားရုံးချုပ်သို့ ယခင်က တင်ပြခဲ့မှု အခြေအနေ၊ ၁၉၉၈-၉၉ခု ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် တရားရုံးချုပ်မှ ခွဲဝေချထားပေး သည့် ရန်ပုံငွေများအနက် ၁၉၉၈ခုနှစ် မေလကုန်ထိအမှန်တကယ်သုံးစွဲပြီး နောက် ငွေလက်ကျန်အမှန်ဖော်ပြ သည့်စာရင်းများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်း အတွင်း လက်တလော ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည့် တရားရုံးအဆောက် အဦများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအိမ်များ အခြေ အနေကိုလည်းကောင်း၊ လေ့ကျင့် သင်ကြားပို့ချရေးအစီအစဉ်တွင် ပို့ချ သည့် သင်တန်းအမျိုးအစားနှင့် သင် တန်းအရေအတွက်များ၊ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ပြုလုပ်သော သင်တန်းများတွင် သင်ကြားပို့ချမှု အခြေအနေများကို စာရင်းဇယားများ ဖြင့် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်း တရားရုံး များ၊ ခရိုင်တရားရုံးများ၊ မြို့နယ်

တရားရုံးများ၏ ၁-၁-၉၈ရက်နေ့မှ ၁၅-၆-၉၈ရက်နေ့အထိ မှုခင်းများ၊ ယခင်လက်ကျန် အရေးအတွက်၊ လက်ခံရရှိမှုအရေအတွက်၊ စစ်ဆေးပြီးပြတ်မှုအရေအတွက်၊ ၁၅-၆-၉၈ရက်နေ့လက်ကျန်အမှုအရေအတွက်များကို စာရင်း ဇယားများဖြင့် တင်ပြပါသည်။

စာတမ်းများဖတ်ကြားရာ၌-
“ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှုများနဲ့ အထွေထွေမှုများမှာ တရားခံနဲ့ လျှောက်ထားခံရသူတို့ရဲ့ နေရပ်လိပ်စာရှာဖွေ မတွေ့ရှိနိုင်တဲ့အတွက် မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်တရားစီရင်ရေးမှာ တွေ့ကြုံရတဲ့အခက်အခဲကို မည်သို့ ဖြေရှင်းမယ်”

ဆိုတဲ့ စာတမ်းနဲ့

“အချို့သော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများအထူးသဖြင့် တရားခံအား အချုပ်နှင့် ထုချေ ဖြေရှင်းစေတဲ့အမှုများမှာ တရားရုံးက ချိန်းဆိုတဲ့ နေ့ရက်များတွင် တရားခံဘက်မှ မှန်မှန်လာရောက်သော်လည်း တရားလိုနဲ့ တရားလိုဘက်က သက်သေတွေက နဲ့ရှေ့လာရောက်ခြင်းမရှိတာကြောင့် မှန်မှန်နဲ့ မြန်မြန် တရားစီရင်ရေးအတွက် တွေ့ကြုံနေရတဲ့ အခက်အခဲကလည်း မည်သို့ ဖြေရှင်းမယ်” ဆိုတဲ့ စာတမ်း

ကို သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်နဲ့ တိုင်း အလိုက်တင်ပြကြရန်ဖြစ်ပါတယ်။

စာတမ်းနှစ်ရပ်ပါ ကိစ္စရပ်များဟာလဲ အမှုများ ဖင့်နေးကြန့်ကြာစေတဲ့ အကြောင်းရပ်များထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ ကိစ္စရပ်များဖြစ်လို့၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့နည်းလမ်းများကို ရှာပြီးလုပ်ဆောင်သွားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။”ဟု တရားသူကြီးချုပ်က အဖွင့်မိန့်ခွန်းထဲတွင် ထည့်သွင်း မှာကြားခဲ့ပါသည်။

တရားသူကြီးချုပ်၏ လမ်းညွှန်မှာကြားချက်နဲ့အညီပြည်နယ်/တိုင်း တရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးများပါဝင်သော စာတမ်းပြုစုရေးအဖွဲ့ (၃)ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စာတမ်းပြုစုရေးအဖွဲ့(၁)မှ တင်ပြသော “ပြစ်မှုဆိုင်ရာ မူလမှု၊ ပြင်ဆင်မှုနှင့် အထွေထွေမှုများတွင် တရားခံ၊ လျှောက်ထားခံရသူ၏ နေရပ်လိပ်စာရှာဖွေမတွေ့ရှိနိုင်သဖြင့် မှန်မှန်နှင့်မြန်မြန်တရားစီရင်ရေးတွင် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲကို မည်သို့ ဖြေရှင်းမည်”စာတမ်းအားရခိုင်ပြည်နယ်တရားသူကြီးက ဖတ်ကြားတင်သွင်း၍ အတိရောက်ကြသူများမှ ဆွေးနွေးကြပါသည်။

စာတမ်းပြုစုရေးအဖွဲ့(၂)မှ တင်ပြသော “အချို့သောပြစ်မှုဆိုင်ရာ အမှုများ(အထူးသဖြင့် တရားခံအား အချုပ်ဖြင့် ထုချေဖြေရှင်းစေသော အမှုများ)တွင် တရားခံဘက်မှ တရားရုံးက ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်များတွင် မှန်မှန်လာရောက်သော်လည်း တရားလိုနှင့် တရားလိုပြု သက်သေများ ရှေ့လာရောက်ခြင်းမရှိသဖြင့် မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်တရားစီရင်ရေးတွင် တွေ့

ကြုံရသည့်အခက်အခဲကို မည်သို့ ဖြေရှင်းမည်”စာတမ်းအား မန္တလေးတိုင်းတရားသူကြီးက ဖတ်ကြားတင်သွင်း၍ တက်ရောက်ကြသူများမှ ဆွေးနွေးကြပါသည်။

စာတမ်းပြုစုရေးအဖွဲ့(၃)မှ တင်ပြသော “ဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေးအတွက် ပြည်နယ်၊ တိုင်းခရိုင်၊ မြို့နယ်တည်ရှိရာဒေသကို လိုက်၍ သီးနှံစိုက်ပျိုးသွားမည့် စီမံချက်စာတမ်း”ကို ပဲခူးတိုင်းတရားသူကြီးက ဖတ်ကြားတင်သွင်း၍ တက်ရောက်ကြသူများက ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်း တရားသူကြီးများ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များအပေါ် တရားရုံးချုပ်မှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဆွေးနွေးလမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့ကြပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး(ပြစ်မှု)က တရားစီရင်ရေး အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးရာတွင် မိမိပြည်နယ်/တိုင်းရှိ တရားရုံးများအားလုံး ဥပဒေနှင့်အညီမှန်ကန်သော စီရင်ချက်ချမှတ်နိုင်ရန် ပြည်နယ်/တိုင်း တရားသူကြီးများတွင် အဓိက တာဝန်ရှိကြောင်း၊ တရားရုံးတိုင်း၏ စီရင်ချက်များသည် ဥပဒေနှင့်ညီသော စီရင်ချက်ဖြစ်စေလိုကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေအရ စွဲဆိုတင်ပို့မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ စီရင်ပိုင်ခွင့်များအကြောင်း၊ ကလေးသူငယ်ဥပဒေအရ အမှု အတောအတွင်း လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီးဌာန၊ ယာယီစောင့်ရှောက်

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်း တရားသူကြီးများ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး ဖွဲ့တိယနေ့၊ ဆက်လက် ကျင်းပစဉ်။

ရေးစခန်း၌ အပ်နှံထားရာမှ ထွက် ပြေးသော ကလေးသူငယ်များ အကြောင်းစသည့်ဖြစ်မှုကြောင်းအရ စွဲဆိုတင်ပို့မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေး တင်ပြသွားပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး(တရားမ) က လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့် အခြား ကိစ္စရပ်များအတွက် တရားရုံးများတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ရာ၌ တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့်၊ ၁၉၈၃ညဉ်းဥပဒေ ၄ မှ ၁၂ ထိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ တရား ရုံးချုပ်မှ ထုတ်ပြန်ထားသော ညွှန် ကြားချက်များ၊ တရားရုံးလက်စွဲပါ အချက်များကို တိကျစွာလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်း၊ ပြည်သူက ယုံကြည်လေးစားအားကိုးသည့် တရားရုံးများဖြစ်စေရန် တရားရုံးများ သည် မှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန်လိုကြောင်း၊ တရားရုံး များသည် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်း အတိုင်း တိတိကျကျလိုက်နာဆောင် ရွက်ရန်လိုနေသေးကြောင်း၊ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ကို ဖတ်ရှုရာတွင်

အပေါ်ပိုဒ်ကလေးဖတ်ယူနဲ့ မလုံ လောက်ကြောင်း။ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အစအဆုံးဖတ်ရန်လိုကြောင်း၊ ဒီကရီ အတည်ပြုသည့်အမှုများတွင် ဆိုင်းငံ့ အမိန့်ထုတ်ပေးရမည့် ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှုအယူခံတင်ပြီးပါက ဆိုင်းငံ့မိန့်ကို အယူခံရုံးတွင် လျှောက် သင့်ကြောင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့်၊ ၄၁၊ နည်း ၅(၁)အရ အယူခံ ရုံးတွင် အာဏာရှိကြောင်းစသည်ဖြင့် တရားမကြောင်းဆိုင် ရာ ဥပဒေ ရေးရာများကို ဆွေးနွေးမှာကြားပါ သည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး(စီမံ)က တရားရေးဝန်ထမ်းများ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားရေးကိစ္စ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများ ဖြည့် စွက်ခန့်ထားရေးကိစ္စ၊ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအဖြစ်သိမ်းဆည်းထားသော မော်တော်ယာဉ်များကိစ္စ၊ ဝန်ထမ်း ရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၊ စီမံရေးရာကိစ္စ ရပ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး(ထောက်ပံ့) က၊ တရားရုံး အဆောက်အဦးသစ် ဆောက်လုပ်ရေးကိစ္စရပ်များ၊ ဝန်

ထမ်းအိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေး ကိစ္စ ရပ်များ၊ ဘီလစ်ခန်းဆောက်ပေးရန် ကိစ္စရပ်များ၊ အဆောက်အဦး၊ ယိုယွင်း ပျက်စီးမှုများအား ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်း ရန် ကိစ္စရပ်များ၊ ဘဏ္ဍာငွေကို တတ် အားသရွေ့ခြီးခြံချွေတာသုံးစွဲရန်ကိစ္စ ရပ်များ၊ ရုံးသုံးပရိဘောဂဖြည့်တင်း ရေး ကိစ္စရပ်များ၊ တယ်လီဖုန်းတပ် ဆင်ရန် ကိစ္စရပ်များ၊ တရားရုံး ဝန် ဆေးခြင်း ကိစ္စရပ်များ၊ အမှုတွဲခန်း တွင် ဖျက်ဆီးရန်အချိန်စေ့ရောက် သော အမှုတွဲ ဟောင်းများ ဖျက်ဆီး ရန်ကိစ္စရပ်များ၊ ဘတ်ဂျက်တောင်း ပုံနည်းလမ်းများ၊ ထောက်ပံ့ရေး ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ ပါသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှ တွက် တမ်းများ ရုံးတက်ချိန်၊ ရုံးဆင်းချိန် မှန်ကန်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း ကောင်း၊ တရားသူကြီးများ၊ အချိန်၊ ရုံးထိုင်ရေး၊ နံနက် ၁၀ နာရီ တိတိ တွင် တရားခွင်တက်ရောက်စေရန် စပ်လျဉ်း ၍ လည်းကောင်း၊ ကြီးကြပ်မှု အဖွဲ့ တွင် လစ်ဟင်းပေါ့လျောမှု မရှိစေရန်

တရားသူကြီးများ ကိယ်တိုင်ကြီးကြပ်
ဆောင်ရွက်ရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်
လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ လုပ်ရ
မည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တက်
တက်ကြွကြွလုပ်ကြရန် ကိစ္စရပ်များ
နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ တရား
သူကြီးများကိယ်ကျင့်တရားကိယ်ကျင့်
သိက္ခာနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းနေထိုင်
ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊
ပြည်သူလူထုနှင့် ဆက်ဆံရာတွင်
မောက်မာစွာ ဆက်ဆံမှုမပြုရန်
ဝတ်စားဆင်ယင်ရာတွင် ရှိသေလေး
စားထိုက်သော ဝတ်စားဆင်ယင်မှုမျိုး
ဝတ်ဆင်ကြရန်၊ အမျိုးသမီးတရားသူ
ကြီးများ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီဝတ်စား
ဆင်ယင်ကြရန် ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း
၍လည်းကောင်း၊ တရားစီရင်ရာတွင်
ဆက်နွယ်သော ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်း
များနှင့် ပြေလည်အောင် ဆက်ဆံ
ရေးကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍
လည်းကောင်း၊ မိမိလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်
ရန် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ စာအုပ်များ
ကို အစဉ်တစိုက်ဖတ်ရှုနေကြရန်
လည်းကောင်း၊ အမှုရက်ချိန်းအလွယ်
တကူမပေးဘဲ တရားရုံးများ လက်စွဲ
ပါအတိုင်း စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်
ကြရန်လည်းကောင်း၊ ဒီကရီ အတည်
ပြုသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍
လည်းကောင်း၊ စီရင်ချက်သေချာ
ရေးသားရန် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း
၍လည်းကောင်း၊ ကျမ်းကျိန်လွှာ
လက်မှတ်ရေးထိုးသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်
စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း ရှင်းလင်း
ပြောကြားပြီး လုပ်ငန်းများ ကြန့်ကြာမှု

မရှိအောင် သက်ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးများ
ကို တိကျစွာ လိုက်နာရန် လိုအပ်
ကြောင်း စိတ်ထားဖြူစင်စွာဖြင့် တရား
စီရင်ရေးလုပ်ငန်းမှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်
အောင် ကြိုးစားကြစေလိုကြောင်း
ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
များ၏ ဆွေးနွေးမှာကြားချက်များတွင်
တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီး ဦးကျော်
ဝင်းက တရားစီရင်ရာတွင် တရားမျှ
တမှုကိုအထူးဦးစားပေးရန်လိုကြောင်း၊
အပြစ်ရှိသူ ဆယ်ယောက်လွတ်ချင်
လွတ်ပါစေ၊အပြစ်မရှိသူတစ်ယောက်
အပြစ်မကျစေနဲ့ဆိုသော စကားများ
ရှိကြောင်း၊ တရားစီရင်ရာတွင် Out-
side knowledge, personal knowledge
မပါရဟု ဆိုသော်လည်း လေ့လာသင့်
သည်များကို လေ့လာစုံစမ်းရမှာ ဖြစ်
ကြောင်း၊ မိမိအနေနဲ့ ဘက်မလိုက်ဘဲ
အဂတိတရားမလိုက်စားဘဲသန့်သန့်
ပြန့်ပြန့်လုပ်ကြရမှာဖြစ်ကြောင်း၊
တရားမမှုများနစ်များစွာကြာသည်မှာ
မဖြစ်စကောင်းကြောင်း၊ တရားစီရင်
ရာတွင် ပြည်သူလူထု ယုံကြည်မှုရရှိ
ရန်လိုကြောင်း၊ တရားရေးဝန်ထမ်း
လူငယ်များကိုနောင်တခေတ်အတွက်
ပံ့ပိုးကြရန်လိုကြောင်း၊ အမှုများ
ခွဲဝေရာတွင်မူ တစ်ရပ်ချမှတ်ရန်လို
ကြောင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းတရားသူကြီး
နှင့် မြို့နယ်တရားသူကြီးများထိ
တွေ့မှုနည်းသည်ဟုထင်ကြောင်း၊ ထိ
တွေ့ရင်းနှီးမှုအခက်အခဲများသိရှိ
ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေး
မှာကြားပါသည်။

တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
ဦးအောင်မြင်က အမှုများမြန်အောင်
မျက်ခြည်မပြတ်လုပ်နေကြကြောင်း၊
အမှုရှုံးမည်ထင်သောအမှုသည်၊
ရှေ့နေများက ကြန့်ကြာစေချင်ကြ
ကြောင်း၊ အမှုမမြန်ချင်တဲ့ element
တွေကို ဘယ်လိုတားကြမလဲဆိုတာ
စဉ်းစားရန်လိုကြောင်း၊ သုတေသန
ဌာနမှ ထူးခြားသောအခြေအနေများ
ကို သုတေသနပြုထားရန်လိုကြောင်း၊
မူလရုံးတရားသူကြီးများမှ စီရင်ချက်
ကို ပြည်ပြည်စုံစုံရေးသားကြရန် လို
ကြောင်း၊ မိမိလက်အောက်ရှိ တရား
သူကြီးများကို သင်ကြားပေးရန်လို
ကြောင်း၊ လက်ရှိတရားရေးဝန်ထမ်း
များအနေနှင့် မိမိရာထူးအဆင့်တွင်
သာမက နောက်တစ်ဆင့် အချိန်
မရွေးဆက်လုပ်နိုင်မည့်အရည်အချင်း
ရှိရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဥပမာပြင်ဆင်
မှု အာဏာမရှိသော်လည်း ပြင်ဆင်မှု
နှင့် ပတ်သက်သည့်ပြဌာန်းချက်
များကို သိရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
အယူခံ အာဏာမရှိသော်လည်း
အယူခံနှင့် ပတ်သက်သည့်ကိစ္စကို
သိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိကိုယ်ကို
လေ့ကျင့်ကြရန်လိုကြောင်း၊ သုတေ
သန ဌာနအနေနှင့် မည်သည့် အမှု
များ မည်မျှ ပြင်ဆင်မှု တက်သည်ကို
သုတေသနပြုထားရန်လိုကြောင်း၊
ဆွေးနွေးမှာကြားပါသည်။

တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး
ဦးတင်အုံးက အသစ်ခန့်ထားသော
တရားရေးဝန်ထမ်းများကို အတွေ့
အကြုံရှိပြီးသား တရားသူကြီးများမှ

လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စိတ်ဓါတ်၊ အကျင့်စာရိတ္တတို့နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှု၊ တရားမဥပဒေရေးရာများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဘီလစ်၊ ငွေစာရင်းတာဝန်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း လေ့ကျင့်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့မှာ Contact Command Control ဆိုသော principle ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Contact ထိတွေ့မှု ရှိမှ Command Control လုပ်လိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လွှတ်သင့်တဲ့ လူကို လွှတ်၍ မလွှတ်သင့်တဲ့လူကို လွှတ်ပါက ဒုက္ခရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သင့်သည်များကိုထင်ရှားစီရင်ရန်လိုကြောင်း၊ တရားသူကြီးများတွင် အရေးအကြီးဆုံးသည် အကျင့်စာရိတ္တဖြစ်ကြောင်း၊ တည်ကြည်ဖြောင့်မတ်ရန်လိုကြောင်း၊ မှန်မှန်ကန်ကန်လုပ်ပေးကြရန်လိုကြောင်း ဆွေးနွေးမှာကြားပါသည်။

တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးဦးတင်ထွတ်နိုင်က တရားခံထွက်ပြေးသည့်ကိစ္စ၊ တရားခံရှာမတွေ့သည့်ကိစ္စများကို သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းကြဖို့လိုကြောင်း၊ တရားလိုနှင့် တရားလိုပြသက်သေများ ရုံးရှေ့မလာရောက်သည့် ကိစ္စများကိုလည်း မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းအဆင့်ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများတွင် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် လာအောင်ခေါ်နိုင်တဲ့အနေအထားများတွေ့ကြောင်း၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်

မှုများပြုလုပ်စေလိုကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းသက်သာချောင်ချိရေးအတွက် စပါးစိုက်ပျိုးရေးတွင် လုံ့လဝီရိယ စိုက်ထုတ်၍ စပါးလွှက်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြစေလိုကြောင်း၊ တရားရုံးများ လက်စွဲအခန်း ၃၊ အပိုဒ် ၁၃ တွင် တရားသူကြီးများသည် အချိန်မှန်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ခြင်း၊ သည်းခံခြင်းများကိုပြဌာန်းထားသည်။ ကျင့်ထုံးလိုက်နာခြင်း၊ နှောင့်နှေးမှုများ ရှောင်ရှားခြင်းတို့ကို အထူးလိုလားအပ်ကြောင်း၊ တရားသူကြီးများကသော်လည်းကောင်း၊ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးများကသော်လည်းကောင်း၊ နှလုံးပိုက်ထားသင့်ပေးသည်ဟု ပြဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်လိုကြောင်း၊ ပြည်သူအများယုံကြည်အားကိုးသော တရားစီရင်ရေးကို တရားသူကြီးအားလုံးနှလုံးပိုက်ဆောင်ရွက်ရန်လိုကြောင်း၊ တရားသူကြီးများသည် မှား၍မရကြောင်း ဆွေးနွေးမှာကြားပါသည်။

ထို့နောက်နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်က “မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် တရားစီရင်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ဆွေးနွေးတင်ပြချက်၊ အကြံပြုချက်များအပေါ်ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းမှန်ကန်စွာနှင့် ဥပဒေနဲ့ ညီညွတ်တဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရရှိစေရန် အစဉ်အမြဲလုံ့လဝီရိယ စိုက်ထုတ်ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ စိတ်ဓါတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

အားနည်းချက်များကို ပြုပြင်ပြီး အရည်အချင်းမြင့်မားသော စာရိတ္တကောင်းမွန်သည့် ဝန်ထမ်းကောင်းများ ဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန်၊ အထူးသဖြင့် ယခုထက်ပိုမို ကြိုးစားပြီး အမှုလက်ကျန်များ လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်အတွက် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရဲ့ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြရန်၊ မှုခင်းများ လျော့နည်းကျဆင်းအောင် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ကြိုးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍမှလည်း ပိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ကြရန်” အကျယ်တဝင့်မှာ စကားပြောကြားခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားသူကြီးများ၏ ၁၄ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို ၁၃-၇-၉၈ နေ့၊ နံနက် ၇း၃၀ နာရီ စတင်ကျင်းပခဲ့ပြီး ၁၄-၇-၉၈ နေ့၊ ညနေ ၇း၀၀ နာရီတွင် ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးချက်များ၊ လမ်းညွှန်မှာကြားချက်များကို မိမိတို့ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်များသို့ ယူဆောင်ပြီး တရားရုံးအဆင့်ဆင့်လုပ်ငန်းများ ချောမွေ့သွက်လက်စွာ ပြီးစီးရေးအတွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားကြရန် အထူးလိုအပ်လှပါသည်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ မှ သတင်းစာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ လာရောက်ခြင်း

တရားရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးကျော်ဝင်း နှင့် ဦးအောင်မြင်တို့အား တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ ကွမ်ကျီနေ့စဉ် သတင်းစာတိုက်မှ ဒုတိယ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး မစ္စတာလိုက်နန်ချီ ခေါင်းဆောင်သော တရုတ်သတင်းစာဆရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည်မြန်မာ နိုင်ငံဆိုင်ရာတရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသံရုံး၊ သံရုံးယာယီ တာဝန်ခံ မစ္စတာယူတိုင်လျင်း နှင့်သံရုံးမှ တာဝန်ရှိသူများ လိုက်ပါ လျက် ၃၁. ၈. ၉၈ ရက်နေ့ညနေ ၄ နာရီတွင် တရားရုံးချုပ်အစည်းအဝေးခန်းမသို့လာရောက်တွေ့ဆုံနှုတ် ဆက်ပါသည်။ ယင်းသို့တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ရာတွင် တရားရုံး ချုပ်မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့်ညွှန်ကြားရေးမှူးများတက် ရောက်ကြပါသည်။

တရုတ်သတင်းစာဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က တရားရုံးချုပ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံကိုလည်းကောင်း၊

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်အကြောင်းကိုလည်းကောင်းမေးမြန်းရာ၊ တရားရုံးချုပ်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပုံ၊ တရားရုံးများဖွဲ့ စည်းထားပုံ၊ တရားရေးဝန်ထမ်းများအားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများအပတ်အသားပုံနှင့် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်၏ကြီး ကြပ်ကွပ်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို တရားရုံးချုပ်မှတာဝန်ရှိသူ များကရှင်းလင်းဖြေကြားပါသည်။ ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်အဖြစ်များသော ပြစ်မှုအမျိုးအစားများ၊ အချို့ မူးယစ် ဆေးဝါးပျက်စီးမှုများတွင် မည်သည့်ကာလအပိုင်းအခြားထိ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည်တို့ကို မေးမြန်းရာ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ် များကပြန်လည်ဖြေကြားကြပါသည်။

တရုတ်သတင်းစာဆရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ညနေ ၄ :၅၀ နာရီတွင် နှုတ်ဆက်ပြီး တရားရုံးချုပ်မှပြန် လည်ထွက်ခွာသွားကြပါသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်
တရားရုံးချုပ်
ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၂/၉၈)

ရက်စွဲ၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

နိုင်ငံခြားသားများနှင့် မြန်မာအမျိုးသမီးများအား ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးခြင်းကိစ္စ

၁။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြည်ပနိုင်ငံအသီးသီးမှ ဝင်ရောက်လာကြသည့် နိုင်ငံခြားသားများသည် အသွင်မျိုးစုံဖြင့် ဝင်ရောက်လျက်ရှိကြပြီး၊ အချို့သော နိုင်ငံခြားသားများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူပွဲစားများနှင့် ဆက်သွယ်၍ မြန်မာ အမျိုးသမီးများကို နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ကာ တရားရုံးတွင် လင်မယားအဖြစ် လက်ထပ်ကြောင်း ကျမ်းကျိန်လွှာ ပြုလုပ်ပြီးနောက် နိုင်ငံခြားသို့ခေါ်ယူသွားကြောင်း၊ ယင်းသို့ ပြည်ပသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခြင်း ခံရသူများသည် ပြည်ပသို့မရောက်မီ၌ပင် မလိုလားအပ်သော ပြဿနာများနှင့် တွေ့ကြုံရပြီး၊ ပြည်ပသို့ ရောက်ရှိသောအခါ၌လည်း အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားမှုများနှင့် ပြဿနာအမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရကြောင်း ကြားသိရသည်။

၂။ ယင်းသို့ မြန်မာအမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် ကင်းမဲ့စွာ ငွေကြေးဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်၍ အမျိုးဂုဏ်သိက္ခာကို စောင့်ထိန်းခြင်းမရှိဘဲ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် လက်ထပ်စေကာ ပြည်ပသို့ခေါ်ဆောင်သော အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်လျက်ရှိကြသဖြင့် အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်ပြည့်ဝစွာထားရှိပြီး၊ မြန်မာအမျိုးသမီးများ အတိ ဒုက္ခရောက်ကာ ဘဝ ဆုံးရှုံးကြရမည့် အန္တရာယ်ကို အမျိုးသားရေး တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ကာကွယ်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

၃။ ထို့ကြောင့် တရားရေးဝန်ထမ်းအားလုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံသား အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား မည်သည့် နိုင်ငံခြားသားနှင့်မျှ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပေးခြင်း မပြုလုပ်ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးနှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ကြောင်း ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ပေးရန် တင်ပြလာပါက မည်သည့် တရားရုံးကမျှ လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရန် ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

၄။ ဤညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သော တရားရေးဝန်ထမ်းများအား ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ထုတ်ပယ် သည်အထိ ထိရောက်စွာ အရေးယူမည်ဖြစ်သည်။

(အောင်တိုး)
တရားသူကြီးချုပ်

စာအမှတ်၊ ၃၆၀၄/ ၃၁၄(၁) ၈၆/၉၈
ရက်စွဲ၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်
တရားရုံးချုပ်

ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၃/၉၈)

ရက်စွဲ၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းနှင့် အခြားကိစ္စများအတွက် တရားရုံးတွင်
ကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စ

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မြန်မာအမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့သည် မြန်မာ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ ထိမ်းမြား လက်ထပ် ကြသည့်အခါ ထိမ်းမြားလက်ထပ် မင်္ဂလာအခမ်းအနားများပြုလုပ်၍ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများနှင့် ရပ်ရွာလူကြီးများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံယူလေ့ရှိကြသကဲ့သို့ တရားရုံးသို့သွားရောက်ပြီးနောက် အကြင်လင်မယားအဖြစ်နှစ်ဦးသဘောတူ ပေါင်းသင်းရန် ရည်ရွယ်၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ကြပါမည်ဆိုကာ ကတိသစ္စာပြုလုပ်ခြင်းမျိုးလည်း ရှိပါသည်။

၂။ တရားရုံးတွင် ကတိသစ္စာပြုလုပ်ခြင်းမှာ တရားသူကြီး၏ ရှေ့မှောက်တွင် မိမိတို့၏ လွတ်လပ်သည့် ဆန္ဒအရ နှစ်ဦးသဘောတူအကြင်လင်မယားအဖြစ်ပေါင်းသင်းနေထိုင်ကြပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တရားရုံး များကလည်း ဤကဲ့သို့လင်မယားအဖြစ်ပေါင်းသင်းနေထိုင်ကြပါမည်ဟု ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ခြင်းများကို လူမှုရေး ကိစ္စ အား ကူညီသည့်အနေဖြင့် လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

၃။ အလားတူပင် ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည့်အခြား ကိစ္စများအတွက် ကျမ်းကျိန်လွှာများလာရောက် ပြုလုပ်သည့်အခါ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၃၉ တွင် အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ တရားရုံးများက လက်ခံ ဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။

၄။ ကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်ရာတွင် တရားရုံးများက ပေါ့ပေါ့လွယ်လွယ်ပြုလုပ်ပေးတတ်ကြသဖြင့် တရားရုံးတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်သည့် ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးညွှန်ကြားလွှာများ၊ ညွှန်ကြားချက်များကို အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဆင့် ခဲ့ပါသည်။

၅။ တရားရုံးများတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်ရာ၌ တရားသူကြီးများသည် တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၁၉ နည်းဥပဒေ ၄ မှ ၁၂ တွင် အသေးစိတ်ပြဌာန်းထားသည့်အချက်များနှင့် တရားရုံးများလက်စွဲ အပိုဒ် ၇၆၊ ၇၇၊ ၁၇၃၊ ၁၇၄ နှင့် ၁၇၅ (တတိယအကြိမ်တည်းဖြတ်သည့် တရားရုံးများ လက်စွဲ အရ အပိုဒ် ၇၃၊ ၇၄၊ ၇၅၊ ၁၆၈၊ ၁၆၉ နှင့် ၁၇၀)တို့တွင် ပါဝင်သော ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရန် ယခင်တရားရုံးချုပ်က ၂၀-၅-၅၃ ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၅/၅၃ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားလွှာကောက်နုတ်ချက်ကို နောက်ဆက်တွဲ(က)တွင် ပူးတွဲထားပါသည်။

၆။ တရားရုံးများတွင် အသုံးပြုရန်လိုအပ်သည့် ကျမ်းကျိန်လွှာများကို မြန်မာလူမျိုးများက ပြုလုပ်သည့်အခါ မြန်မာ ဘာသာဖြင့် ပြုလုပ်ရန်နှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ကျမ်းကျိန်လွှာများကို တရားရုံး များက လက်ခံခြင်း မပြုရန် ယခင်တရားရုံးချုပ်က ၁၀-၃-၅၄ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာ အမှတ် ၄/၅၄ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည်။

၇။ ထို့ပြင်တရားရုံးများတွင် ကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်သောအခါ တရားသူကြီးများက ကျမ်းကျိန်လွှာစာရွက်တိုင်း ပေါ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးရန်နှင့် ကျမ်းကျိန်ဆိုသူဟုတ်မှန်ကြောင်း အတည်ပြုပြီးမှ ကျမ်းကျိန်လွှာများရယူခွင့်ပြုရန် ယခင်တရားရုံးချုပ်က ၄-၆-၅၉ ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၁၄/၅၉ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

၈။ တရားရုံးရှေ့တွင် ကတိသစ္စာပြုချက်များ၊ ကတိကဝတ်ပါရှိသော သဘောတူညီချက်များပြုလုပ်ရာတွင် သက်ဆိုင် သူတို့အား မိမိရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာဆိုစေ၍ လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရသည့် အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောပြ၍ ကာယကံရှင်များ၏ ဆန္ဒကို မေးမြန်းရန် တရားသူကြီးတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ကတိသစ္စာပြုရာတွင် ထိမ်းမြားလက်ထပ်မည့်သူများသည် လွတ်လပ်သူဟုတ်မဟုတ်၊ အသက်ပြည့်မပြည့်၊ လွတ်လပ်စွာဆန္ဒပြုခြင်းဟုတ်မဟုတ် စသည်တို့ကို တရားသူကြီးက အလေးအနက်စိစစ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ တရားရုံး ရှေ့တွင် ကတိသစ္စာပြုလွှာများပြုလုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသော ကိစ္စရပ်များတွင် ကာယကံရှင်နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အား တရား သူကြီးနှင့် သက်သေများ ရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာဆိုစေ၍ လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန်လိုအပ်ကြောင်းကို တရားရုံးချုပ်က ၁၀-၇-၉၁ရက်စွဲပါ စာအမှတ်-၅၁၄/၂၅၄/၉၁(လထန)ဖြင့် ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားစာကို နောက်ဆက်တွဲ(ခ) တွင် ပူးတွဲထားပါသည်။

၉။ သို့ရာတွင် အချို့သော တရားရုံးများသည် ဥပဒေပြဌာန်းချက်များနှင့် ထုတ်ပြန်ထားသည့် ညွှန်ကြားချက်များ ကို တိကျစွာလိုက်နာခြင်းမရှိဘဲ လွယ်လင့်တကူကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်ပေးနေသေးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သာဓက အားဖြင့် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၁၉ နည်း ဥပဒေ ၄ မှ ၁၂ အထိတွင် ပြဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ကျမ်းကျိန်သူ အား ရှေးဦးစွာ ကျမ်းသစ္စာ သို့မဟုတ် ကတိသစ္စာပြုစေမှုမရှိခြင်း၊ ကျမ်းကျိန်သူကို ကျမ်းကျိန်ချက်တွင် ပါရှိသည့် ဖော်ပြချက် တစ်ရပ်လုံးကို မိမိဆန္ဒအရ ပြုလုပ်သည့်အနေဖြင့် လိုက်ဆိုစေရန်မပြုလုပ်ခြင်း၊ ကျမ်းကျိန်သူက မိမိရှေ့တွင်

လက်မှတ်ထိုးသည့် ကျမ်းကျိန်လွှာ၊ ကျမ်းကျိန်သူ၏ အမည်၊ မိဘအမည်၊ အလုပ်အကိုင်၊ နေရပ်လိပ်စာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသည့် ကျမ်းကျိန်လွှာများကို လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ကျမ်းကျိန်သူကို တရားသူကြီးက မသိလျှင် သိသူက ကျမ်းကျိန်သူသည် မည်သူဖြစ်ကြောင်း ပြောပြမှု မရှိခြင်း၊ ကျမ်းကျိန်သူမည်သူဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသူ၏ အမည်ကို လျှောက်လွှာ အောက်ခြေတွင်ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းကျိန်လွှာအောက်ခြေတွင်ဖြစ်စေရေးမှတ်ထားမှု မရှိခြင်း၊ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များ မှန်ကန်ကြောင်း ကျမ်းကျိန်ဆိုသူအား ကတိဝန်ခံချက်ရယူခြင်းမပြုဘဲ တရားသူကြီး က လက်မှတ်ရေးထိုးပေးခြင်း၊ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရန် ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ရာတွင် ထိမ်းမြားလက်ထပ်သူများသည် လွတ်လပ်သူဟုတ်မဟုတ်၊ တရားဝင်ထိမ်းမြားလက်ထပ်နိုင်သည့် အသက်ပြည့်မပြည့်၊ မိဘသဘောတူညီမှုရှိမရှိ၊ မိမိတို့၏ ဆန္ဒအရ လွတ်လပ်စွာ သဘောတူ ကျမ်းကျိန်ခြင်းဟုတ်မဟုတ်တို့ကို စိစစ်မှုမပြုခြင်း စသည့် ချွတ်ယွင်းချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးများသည် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ရန် ကျမ်းကျိန်လွှာများပြုလုပ်ပေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်တင်ပြရန် လိုအပ်သည့်အခြားကိစ္စများအတွက် ကျမ်းကျိန်လွှာပြုလုပ်ပေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ ချွတ်ယွင်းမှုမရှိအောင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ တရားရုံးချုပ်က ထုတ်ပြန်ထားသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့် တရားရုံးများ လက်စွဲပါ အချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားကြရန်၊ ထပ်မံညွှန်ကြားလိုက်သည်။

၁၁။ ဤညွှန်ကြားချက်ကို တရားရေးဝန်ထမ်းအားလုံးသည် ဖတ်ရှုသိရှိနားလည်ပါကြောင်း သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းတရားသူကြီးမှ တစ်ဆင့် တရားရုံးချုပ်သို့ တင်ပြအစီရင်ခံရန်ဖြစ်သည်။

(အောင်တိုး)
တရားသူကြီးချုပ်

စာအမှတ်၊ ၁၈၀၇/၁၄(တရားမ)စု ၆-၂၂/၉၈
ရက်စွဲ၊ ၁၉၉၈ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်

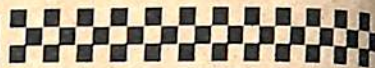

တရားရုံးချုပ်၏ ၂၀-၅-၅၃ ရက်စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာအမှတ် ၅/၅၃မှ ကောက်နုတ်ချက်

မကြာသေးမီက နိုင်ငံခြားသားနှစ်ဦးပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ရရှိရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားတစ်ဦးက၊ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများတွင် မမှန်သောကျမ်းသစ္စာကို ကျိန်ဆိုခဲ့ကြောင်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက သိရှိရသည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရာဝယ် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၏ ရှေ့မှောက်တွင် ကျမ်းသစ္စာပြပြီး ကျမ်းကျိန်ချက်တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များမှာ မှန်ကန်ကြောင်း ကတိဝန်ခံပြီးမှ တရားသူကြီးက လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ဖြစ်သော်လည်း၊ အဆိုပါအမှုတွင် တရားသူကြီးက ထိုကဲ့သို့ ဝန်ခံချက်ကို ရယူခြင်းမပြုဘဲ၊ ရှေ့ဘတ်စာရေးက တင်ပြသည့်အတိုင်း၊ လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ဟန်လက္ခဏာပေါ်ပေါက်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ဤကဲ့သို့သော အကြောင်းများ နောက်နောင်မဖြစ်ကြစေရန်၊ တရားသူကြီးများတို့သည် ကျမ်းကျိန်ချက်များယူရာတွင်၊ တရားမကျင့်ထုံး အမိန့်၊ ၁၉၊ နည်းဥပဒေ ၄ မှ ၁၂ တွင် အသေးစိတ် ညွှန်ကြားထားသည့် အချက်များနှင့် ရုံးသုံးလက်စွဲအပိုဒ် ၇၆၊ ၇၇၊ ၁၇၃၊ ၁၇၄ နှင့် ၁၇၅တို့တွင် ပါဝင်သော ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည့်အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာကြရမည်-

- ၁။ ကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ကျမ်းကျိန်ဆိုသည့် သက်ဆိုင်ရာအမှု၊ သို့မဟုတ် အမှုအရေး၏ အမည်ကို ဖော်ပြရမည်။
- ၂။ ကျမ်းကျိန်လွှာတိုင်းတွင်၊ ကျွန်တော်၊ ကျွန်တော်မဟူသော စကားများကိုသာ အသုံးပြုရမည်။ ကျမ်းကျိန်လွှာ၏ စာပိုဒ်တိုင်းတွင် အကြောင်းအရာ၏ ကွဲပြားထင်ရှားသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို၊ ၎င်းနှင့် သက်ဆိုင်နိုင်သမျှ သက်ဆိုင်အောင် ကန့်သတ်၍ ဖော်ပြရမည်။
- ၃။ ကျမ်းကျိန်လွှာတိုင်းတွင်၊ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူ၏ အမည်အပြည့်အစုံ၊ အသက်၊ လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ (အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်ဆိုင်သော) အလုပ်အကိုင်နှင့် နေရပ်အမှန်ကို ဖော်ပြရမည်။ အကယ်၍ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူမှာ အလုပ်အကိုင်မရှိသူဖြစ်လျှင်၊ "အလုပ်အကိုင်မရှိ"ဟူသော စကားလုံးကို ၎င်း၏ လိပ်စာနောက်မှ ဖြည့်ထည့်ရမည်။
- ၄။ ကျမ်းကျိန်လွှာ၏ စာသားတွင် စာကြောင်းများကြား၌ ဖြည့်သွင်းရေးသားချက်များ (ပွတ်ဖျက်၍၊ ပြောင်းလဲရေးသားချက်မှတစ်ပါး) အခြားနည်းဖြင့် ပြောင်းလဲရေးသားချက်များကို၊ ကျမ်းတိုက်သူအရာရှိက အမှန်ဖြစ်ကြောင်း လက်မှတ်တိုးမထိုးလျှင်၊ သို့မဟုတ် ပွတ်ဖျက်ခြင်းပြုလုပ်သည့် အချက်တစ်စုံတစ်ရာတွင် ကျမ်းတိုက်သည့်အခါ၌ ပွတ်ဖျက်ရာပေါ်တွင် ရေးထားကြောင်း ပေါ်လွင်သည့်စကားများ၊ သို့မဟုတ် ဂဏန်းများကို ကျမ်းကျိန်လွှာ၏ နံဘေး၊ ကွက်လပ်တွင် ကျမ်းတိုက်သူအရာရှိက ထပ်မံရေးသား၍ လက်မှတ်မထိုးလျှင် ရုံးမင်း၊ သို့မဟုတ် တရားသူကြီး၏ အခွင့်မရမရှိဘဲ၊ ရုံးတော်၌ အမှီသဟဲပြုသော အမှုအရေးတစ်စုံတစ်ရာတွင်၊ မည်သည့် ကျမ်းကျိန်စာကိုမျှ ဖတ်ရှုခြင်း၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်း မရှိစေရ။

ကျမ်းကျိန်လွှာကို ပြန်လည်ရေးသားရန် လိုအပ်လောက်အောင်၊ စာကြောင်းများကြားတွင် ပြည့်သွင်းရေးသားချက်များ၊ ပြောင်းလွှဲရေးသားချက်များ၊ သို့မဟုတ် ပွတ်ဖျက်ရာများတို့မှာ များပြားသည်ဟု ၎င်းအရာရှိက၊ ထင်မြင်လျှင်၊ ထိုကျမ်းကျိန်လွှာကိုငြင်းပယ်ခွင့်ရသည်။

၅။ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူသည်၊ မျက်မမြင်ဟု ကျမ်း တိုက်သူအရာရှိက ထင်မြင်လျှင်၊ ၎င်းကျမ်းကျိန်ဆိုသူအား မိမိ၏ ရှေ့တွင် ဖတ်ပြကြောင်း ကျမ်းကျိန်ဆိုသူက၊ ၎င်းကျမ်းကျိန်လွှာတွင် ပါရှိသည့်အကြောင်း အရာများကို ကောင်းစွာနားလည်ပုံရကြောင်းနှင့် ကျမ်းကျိန်ဆိုသူသည် ထိုအရာရှိ၏ ရှေ့တွင် လက်မှတ် သို့မဟုတ် အမှတ်အသားကို ပြုလုပ်ကြောင်းများတို့ကို ၎င်းအရာရှိက ကျမ်းကျိန်လွှာအောက်ခြေတွင် သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

၆။ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူသည်၊ အိမ်တွင်းပုန်းမိန်းမတစ်ဦးဖြစ်သည့် အချက်တွင်၊ ၎င်းကိုသိသူတစ်ဦးတစ်ယောက်က ၎င်းအားသိရှိဟုတ်မှန်ကြောင်းကို ၎င်းရှေ့တွင် ကိုယ်တိုင်ပြောဆိုရမည်။ ထိုသူက ကျမ်းကျိန်ဆိုသူကို ၎င်းကိုယ်တိုင်သိရှိကြောင်း၊ ကျမ်းကျိန်လွှာအောက်ခြေတွင် သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ဤကဲ့သို့ သိရှိဟုတ်မှန်ကြောင်းကို ၎င်းက ကျမ်းကျိန်လွှာတစ်သီးတစ်ခြားပြုလုပ်၍ ထင်ရှားပြစေရမည်။

၇။ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူအား ဘာသာပြန်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းပြောပြရန်လိုသော်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ သို့မဟုတ် ၎င်းမှ ၅ မိုင်အတွင်းတွင် ပြုလုပ်သော ကျမ်းကျိန်လွှာတိုင်းကို၊ ကျမ်းမကျိန်ဆိုမှီ၊ သစ္စာဆိုထားသော နှံတော်စကားပြန်၊ သို့မဟုတ် စာတော်ပြန် တစ်ဦးတစ်ယောက်က ဘာသာပြန်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းပြောပြရမည်။ နှံတော် စကားပြန်၊ သို့မဟုတ် စာတော်ပြန်တို့ နားလည်သော ဘာသာစကားရပ်တစ်ခုခုကိုမျှ ကျမ်းကျိန်ဆိုသူက နားမလည်ခဲ့သော် သို့မဟုတ် ကျမ်းကျိန်လွှာကို အထက်ဖော်ပြပါ နယ်နိမိတ် အပြင်ပတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော်၊ ထိုကျမ်းကျိန်လွှာကို ကျမ်းကျိန်ဆိုသူအား အရည်အချင်းပြည့်စုံသူတစ်ဦးတစ်ယောက်က၊ ဘာသာပြန်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းပြောပြခွင့်ရှိသည်။ ထိုသူသည် ကျမ်းကျိန်ဆိုသူ နားလည်ပြောဆိုသော ဘာသာစကားကို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်းကြောင်းနှင့် ထိုကျမ်းကျိန်လွှာကိုလည်း ကျမ်းကျိန်ဆိုသူအား မှန်ကန်သေချာစွာ ဘာသာပြန်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းပြောပြပြီးကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြ၍ ကျမ်းကျိန်လွှာတစ်စောင်ပြုလုပ်ရမည်။

ကျမ်းကျိန်လွှာနှင့် ပူးတွဲထားသော သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းတိုင်းတွင်၊ ကျမ်းကျိန်ဆိုသည့် သက်ဆိုင်ရာအမှု၊ သို့မဟုတ် အမှုအရေး၏ အမျိုးအမည်ကို၊ အကြောင်းအရာနှင့် အမှတ်တို့ကို ရေးသားထားရမည်။ ၎င်းပြင် ကျမ်းတိုက်သူအရာရှိတို့က နေ့စွဲနှင့်တကွ လက်မှတ်ကိုပါ ရေးထိုးရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ တော်
တရားရုံးချုပ်

စာအမှတ် ၅၁၄/၂၅၄/၉၁(လထန)
ရက်စွဲ၊ ၁၉၉၁ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

သို့

ပြည်နယ်၊ တိုင်းတရားရုံးအားလုံး(မြို့နယ်စုရုံးအပါအဝင်)
မြို့နယ်တရားရုံးအားလုံး

အကြောင်းအရာ။ တရားရုံးများတွင် ကတိသစ္စာပြုခြင်းများကိစ္စ

၁။ တရားရုံးများသို့ လာရောက်ကြကာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအကြင်လင်မယားအဖြစ်ပေါင်းသင်းကြပါမည်ဟု ကတိသစ္စာပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ၊ နှစ်ဦးသဘောတူကွာရှင်းကြမည်ဟု ကတိသစ္စာပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းများ ပြုလုပ်တတ်ကြရာ တရားသူကြီးများကလည်း လူမှုရေးကိစ္စတစ်ရပ်တွင် ကူညီသည့်အနေဖြင့် ကတိသစ္စာပြုလွှာများကို လက်မှတ်ရေးထိုးပေးကြပါသည်။ ထိုကိစ္စများကို အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ ထိမ်းမြား လက်ထပ်ကြောင်း ကတိသစ္စာပြု၍ လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် မှတ်ပုံတင်စာအုပ်ထားရှိရန်ပင် ညွှန်ကြားထားပါသည်။

၂။ မကြာမီက ရန်ကုန်တိုင်း လိုင်မြို့နယ်တရားရုံးတွင် နှစ်ဦးသဘောတူကွာရှင်းခြင်း စာချုပ်တစ်ခုကို တရားသူကြီးရှေ့တွင်ကာယကံရှင် နှစ်ဦး နှစ်ဘက်အစုံအညီရောက်ရှိလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိဘဲ တရားသူကြီးက ယင်းစာချုပ်ကို ပြီးစလွယ် လက်မှတ်ရေးထိုးပေးလိုက်သဖြင့် မလိုလားအပ်သော ပြဿနာတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါ့ပေါ့တန်တန်ဆောင်ရွက်သော ထိုတရားသူကြီးအား အရေးယူမှုပြုခဲ့ရပါသည်။

၃။ တရားရုံးရှေ့တွင် ကတိသစ္စာပြုချက်များ၊ ကတိကဝတ်များပါရှိသော သဘောတူညီချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် သက်ဆိုင်သူတို့အား မိမိ၏ ရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာဆိုစေ၍ လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုရသည့် အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောပြ၍ ကာယကံရှင်များ၏ ဆန္ဒကို မေးမြန်းရန် တရားသူကြီးတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ကတိသစ္စာပြုရာတွင် ထိမ်းမြားလက်ထပ်မည့်သူများသည် လွတ်လပ်သူဟုတ်မဟုတ်၊ အသက်ပြည့်မပြည့်၊ လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒပြုခြင်းဟုတ်မဟုတ် စသည်တို့ကို တရားသူကြီးက အလေးအနက် စိစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၄။ သို့ပါ၍ တရားရုံးရှေ့တွင် ကတိသစ္စာပြုလွှာများပြုလုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးသော ကိစ္စရပ်များတွင် ကာယကံရှင် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အား မိမိနှင့် သက်သေများ ရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာဆိုစေ၍ လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန် လိုအပ်ကြောင်း ညွှန်ကြားပါသည်။

အောင်မြင်
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်

ဆိုင်းငံအမိန့်

(တရားမ)

လှမြင့်ဝင်း(မဂ္ဂ)

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးထက်ပိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များကဖြစ်စေ၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ တစ်ဦးထက်ပိုသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကိုဖြစ်စေ၊ ၎င်းရ ပိုင်ခွင့်ရှိသော နစ်နာဆုံးရှုံးသော၊ မတရားလက်လွှတ်ရ သော အခွင့်အရေးအခြေအနေရပိုင်ခွင့်စသည်များကို ပြန်လည်ရလိုကြောင်းဖြင့် ခွင့်ပြုပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တရား မတရားရုံး၌ တိုင်လျှောက်စွဲဆိုခြင်းကို တရားမကြောင်း အရ တရားမကြီးမှုစွဲဆိုသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုလျှင် အများပြည်သူ အတွင်း ပြစ်မှုနှင့် မသက်ဆိုင်သော အခွင့်အရေး အခြေ အနေ၊ ရပိုင်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားချက်များကို အဆုံးအဖြတ်ပြုရာ၌ အခြေပြု သည့် ဥပဒေသများကို တရားမကြောင်း ဥပဒေသများ ဟု ခေါ်ပါသည်။

တရားမကြီးမှုတစ်မှုအား အဆိုလွှာတင်ခြင်း၊ ချေပလွှာတင်ခြင်း၊ ငြင်းချက်ထုတ်ခြင်း၊ ကြားနာစစ်ဆေး ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက်၊ နှစ်ဖက်အမှု သည်များ၏ အငြင်းပွားပြဿနာကို အပြီးသတ်အဆုံး အဖြတ်ပြုလျက်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော တရားရုံးက စီရင် ချက်နှင့် ဒီကရီချမှတ်လိုက်သည့်အခါ၊ ယင်းတရားမမှု ပြီးဆုံးမှုရောက်ရှိ သွားပါသည်။

သာကေ အားဖြင့် "က"မှ "ခ"အပေါ် နေအိမ်

တွင် အခမဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ နေထိုင်ခွင့်ပြုထား နေထိုင်ခွင့်ကို ပြန်လည်ရပ်သိမ်းလျက်ဖယ်ရှားပေး လိုမှု စွဲဆိုရာတွင်၊ တရားရုံးမှ "က"စွဲဆိုသည့်အခါ အနိုင်ဒီကရီချမှတ်ပေးသည်ဟု ဆိုပါစို့။ "က"သ ယင်းသို့ဆိုင်ရာ တရားရုံးမှ အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်ယူမှု အခင်းဖြစ်နေအိမ်အား "ခ"ထံမှ အလိုအလျှောက် ပြန်မရနိုင်ပါ။ "က"က ဒီကရီချပေးရာတွင် "ခ"အ အနိုင်ရရှိသော ဒီကရီကို အတည်ပြုပေးရန် အတည် တရားမဇာရီမှုသို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ချေ ရွက်ပေးစေလိုမှုကို ဖွင့်လှစ်ရပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ က "ခ"အား နေအိမ်မှ ဖယ်ရှားပြီးယင်းအိမ်ကို ၎င်း လက်ရှိပြန်လည်ရရှိစေရန် အတွက် တရားရုံး လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ "ဇာရီ"ဟူ၍ ဝေါဟာရမှာ ကျွန်တော်၏ ဆရာသမားများက အိ ဝေါဟာရဟု ပြောဘူးပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် အမှုကို အနိုင်ရရှိရန် တရားနိုင်ဖြစ်သူက၊ အမှုရှုံးသူတရားရုံးအပေါ် ဒီ အတည်ပြုရန်အတွက်၊ တရားမဇာရီလျှောက်ထား လှစ်ရာ၌၊ တရားရုံးထံ အကြောင်းကြားစာ ထုတ် မလိုပါ။ သို့သော် ဒီကရီချမှတ်ပြီးနောက်(၃)နှစ် အကြာတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြီးခဲ့သော ဇာရီလျှောက်လွှာ နောက်ဆုံးအမိန့်ချပြီးနောက်(၁)နှစ်ကျော်အကြာ

ဖြစ်စေ၊ ဇာရီမူလျှောက်ထားခဲ့လျှင်၊ တရားရုံး၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်အပေါ် ဇာရီပြုလုပ်ခဲ့လျှင်၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၄-က အရ တင်သွင်းသော ဒီကရီကို အတည်ပြုရန် လျှောက်ထားလျှင်၊ ငွေဒီကရီအတည်ပြုရန် လျှောက်ထားရာ၌ တရားရုံးအား၊ ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချပေးရန် လျှောက်ထားလျှင်၊ စသော အချက်များ၌ ဒီကရီအတည်ပြုရန် အမိန့်မချသင့်ကြောင်း ထုချေကြရန်၊ တရားရုံးထံအကြောင်းကြားစာ ထုတ်ရန် လိုပါသည်။ တရားရုံး၏ ကျင့်စဉ်အရ တရားနိုင်ငံက ဇာရီမူ ဖွင့်လှစ်ရာ၌ တရားရုံးထံ တရားမျှတမှု အဆင်ပြေမှုရှိစေနိုင်ရန် အတွက်အကြောင်းကြားစာ ထုတ်လေ့ရှိပါသည်။

တရားရုံးဖြစ်သူက ယင်းကဲ့သို့ ဒီကရီအတည်ပြုရန်အတွက်၎င်းအပေါ် တရားမဇာရီမူဖွင့်လှစ်ကြောင်း အကြောင်းကြားချက်အရ သိရှိရသည့်အခါ ရုံးရှေ့သို့ ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြင့်ဖြစ်စေလာရောက်လျက် ဒီကရီကို အတည်မပြုသင့်ကြောင်း ကန့်ကွက်စာ တင်လေ့ရှိပါသည်။ အချို့သော တရားရုံးများက ဒီကရီအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်မည့်အကြောင်းစာတင်ခြင်းလည်း ရှိတတ်ပါသည်။

ဒီကရီကို အတည်မပြုသင့်ကြောင်းကန့်ကွက်စာတင်သွင်းသော တရားရုံးမှ၊ ကန့်ကွက်စာနှင့်အတူ အကြောင်းပြချက်များဖော်ပြလျက်ဒီကရီအတည်ပြုလုပ်ခြင်းကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်းပေးရန် လျှောက်ထားလွှာကို ပူးတွဲ၍ဖြစ်စေ တစ်သီးတစ်ခြားဖြစ်စေ ဒီကရီအတည်ပြုသော တရားရုံးတွင် လျှောက်ထားလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ လျှောက်ထားခြင်းကို ဒီကရီအတည်ပြုခြင်းအား ရပ်ဆိုင်းစေရန် “ဆိုင်းငံ့အမိန့်” လျှောက်ထားခြင်းဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တရားရုံးများတွင် ဖြစ်ပွားသော အမှုအပေါ် အခြေပြုလျက်အများအားဖြင့် တရားမကြီးမှု၏ ဒီကရီကို အထက်အယူခံရုံး၌ ဥပဒေအရ အယူခံတင်သွင်းနိုင်သည့်အယူခံကာလအတွင်းဖြစ်စေ၊ အယူခံတင်သွင်းထားဆဲတွင်ဖြစ်စေ၊ မူလရုံး၌ အတည်ပြုဆဲတရားမဇာရီ

ကို ဆိုင်းငံ့ပေးရန် မူလရုံးသို့မဟုတ် အယူခံရုံး၌ လျှောက်ထားခြင်း (တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့်-၄ နည်း(၅)၊ တရားနိုင်ငံက တရားရုံးအပေါ် တရားမ ဇာရီမူ ဖွင့်လှစ်ထားသည့်အချိန်တွင် တရားရုံးက တရားနိုင်ငံ အပေါ်တရားရုံးတစ်ရုံးထဲတွင်(SUCH COURT)တရားမ မူပြန်လှန်စွဲ ဆိုလျက်ယင်းအမှုပြီးပြတ်သည်အထိ၊ တရားမ ဇာရီမူကို ဆိုင်းငံ့ပေးရန်လျှောက်ထားခြင်း (တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉)တို့ကို တရားရုံးက ဆိုင်ရာရုံး၌ လျှောက်ထားလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းအပြင်တရားရုံးက ၎င်းအပေါ်ဒီကရီအတည်ပြု လျှောက်ထားစဉ် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁၊ နည်း ၂၆အရ ဖြစ်စေ၊ ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅အရ ဖြစ်စေ၊ အထက်ပါ ဥပဒေသများ၌ အကျိုးမဝင်ပါက တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၁အရ ဖြစ်စေ ဆိုင်းငံ့အမိန့် လျှောက်ထားခြင်းလည်း ရှိပါသည်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့်တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့်-၄၁၊ နည်း ၅ အရ ဖြစ်စေ၊ အမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉အရဖြစ်စေ “ဆိုင်းငံ့”အမိန့်လျှောက်ထားခြင်းကိစ္စ နှစ်ရပ်ကို ရေးသားလိုပါသည်။

(က) တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့်-၄၁၊နည်း ၅အရ “ဆိုင်းငံ့”အမိန့်လျှောက်ထားခြင်း။

တရားမ ဇာရီမူတွင် အနိုင်ဒီကရီကို အတည်ပြုခြင်းခံရသော တရားရုံးက အယူခံရက်မကျော်မီ ဒီကရီချပေးသည့်မူလတရားရုံးတွင်ဖြစ်စေအယူခံရက်အတွင်း အယူခံရုံးသို့ အယူခံလွှာတင်သွင်းပြီးသည့်အခါ၌ အယူခံရုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ အောက်ပါအချက်သုံးရပ်ကို အခြေပြုလျက်လုံလောက်သည့်အကြောင်းပြချက်များ တင်ပြပြီး၊ ဒီကရီအတည်ပြုခြင်းမှ ဆိုင်းငံ့အမိန့်ချမှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။

(က) ဆိုင်းငံ့အမိန့်မပေးလျှင် လျှောက်ထားသူတွင် အကြီးအကျယ်ဆုံးမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း။

- (ခ) အကြောင်းမဲ့ကြန့်ကြာမှုမရှိစေဘဲ လျှောက်ထားခြင်း။
- (ဂ) လျှောက်ထားသူက နောက်ဆုံးတွင် ၎င်းအပေါ်ကျရောက်မည့် ဒီကရီ သို့မဟုတ် အမိန့်အတိုင်းလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပါမည်ဟု အာမခံပေးသွင်းပြီး ဖြစ်ခြင်း။

ဖြစ်ပါသည်။

တရားရုံး/အယူခံတရားလိုက ယင်းသို့ လျှောက်ထားရာတွင် လျှောက်ထားလွှာ၌ ဖော်ပြထားသော လုံလောက်သည့်အကြောင်းပြချက်များအား ထောက်ခံသည့်ကျမ်းကျိန်လွှာကိုလည်း လျှောက်လွှာနှင့်အတူ ပူးတွဲတင်သွင်းရန်လိုပါသည်။ လျှောက်လွှာနှင့် ကျမ်းကျိန်လွှာတို့တွင် ရုံးခွန်တော် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် အညီ တရားရုံးအလိုက် ရုံးခွန်တော်ထမ်းဆောင်ရပါသည်။

ကျန်တော်အတွေ့အကြုံအရ ဖော်ပြရလျှင် အချို့သော တရားရုံး/အယူခံတရားလိုတို့က အထက်ပါအချက်(၃)ရပ်တွင် အချက်(က)နှင့် (ခ)တို့အား လျှောက်လွှာကျမ်းကျိန်လွှာတို့၌ဖော်ပြလေ့ရှိသော်လည်း အချက်(ဂ)အာမခံပေးသွင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဖော်ပြလေ့မရှိကြပါ။

ဆိုင်ရာတရားရုံးက တရားရုံး/အယူခံတရားလို၏ လျှောက်လွှာပါအကြောင်းပြချက်များ၊ အခြား ပူးတွဲအထောက်အထားများ(သာဓကအားဖြင့် အာမခံဝန်ချုပ်စသည်များ)နှင့် ကျမ်းကျိန်သစ္စာပြုချက်များကို စိစစ်လေ့လာသုံးသပ်လျက်၊ လတ်တလောနစ်နာမှုမရှိစေရန်အတွက်၊ ဥပဒေနှင့်အညီ မျှတသော ဆင်ခြင်တုံတရားအရ စိစစ်သုံးသပ်လျက်၊ ဆိုင်းငံ့အမိန့်ကို တစ်ဖက်သတ်ထုတ်ပေးခြင်းလည်း ရှိပါသည်။ ၎င်းနောက် တရားနိုင်/အယူခံတရားပြိုင်ဘက်အကြောင်းကြားစာထုတ်၍ နှစ်ဖက်လျှောက်လဲခွင့်ပြုပြီးလျှင် ယခင်ကြားဖြတ်ထုတ်ပေးခဲ့သော “ဆိုင်းငံ့အမိန့်”ကို အတည်ပြုရန် သင့် မသင့်အဆုံးအဖြတ်ပြုလေ့ရှိပါသည်။ ထို့အတူ

ဆိုင်းငံ့မိန့်ကို လတ်တလောထုတ်ပေးရန်အတွက် လုံလောက်မှုမရှိသေးဟု ယူဆပါက ဆိုင်ရာရုံးမှ နှစ်ဖက်အမှုသည်၊ ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေ၏ လျှောက်လဲတင်ပြချက်ကို ကြားနာပြီးနောက်မှ “ဆိုင်းငံ့အမိန့်”ထုတ်ပေးရန် သင့်မသင့်အမိန့်ချခြင်းလည်း ရှိတတ်ပါသည်။

ဆိုင်ရာ တရားရုံးက ယေဘုယျအားဖြင့် အကြောင်းထူးမရှိလျှင် ငွေဒီကရီအတည်ပြုခြင်းကို ဆိုင်းငံ့အမိန့်ထုတ်ပေးလေ့မရှိပါ။ သို့ရာတွင် ငွေဒီကရီအတည်ပြုရာတွင်၊ အယူခံတရားလိုက ဒီကရီကျငွေကို အာမခံအဖြစ်တင်သွင်းလျှင် ဒီကရီအတည်ပြုခြင်းအား ဆိုင်ရာတရားရုံးက ဆိုင်းငံ့လေ့ရှိခြင်းကိုလည်း တွေ့ဘူးပါသည်။ သာဓက အားဖြင့် ငွေဒီကရီဆိုသည်မှာ “က” မှ “ခ”အပေါ်လက်လှည့်သုံး ငွေကျပ် ၅၀၀၀/-ရရှိလိုမှုကို မြို့နယ်တရားရုံး၌ စွဲဆိုရာအနိုင်ဒီကရီရရှိခဲ့လျှင် ထိုဒီကရီကို ငွေဒီကရီဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒီကရီချပေးသည့် တရားရုံး/ဒီကရီအတည်ပြုသည့်တရားရုံးက တရားမ ဇာရီမူတွင် ဒီကရီအတည်ပြုခြင်း အလွယ်တကူရပ်ဆိုင်းပေးလေ့မရှိပါ။ သာဓကအားဖြင့် တရားရုံးက မူလအမှု၏ ဒီကရီကို အဆင်ပြေစွာတွင် အယူခံတင်သွင်းထားပါက အယူခံရုံးမှ ချမှတ်စေသည့် “ဆိုင်းငံ့အမိန့်”ကို မတင်ပြနိုင်ဘဲနှင့် မူလရုံးက ဒီကရီအတည်ပြုခြင်းကို လွယ်လင့်တကူရပ်ဆိုင်းပေးလေ့မရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးအနေဖြင့် ရုံးနိမ့်သည့် ဒီကရီကို အယူခံရုံးတွင် အယူခံလွှာတင်သွင်းထားပါက အမိန့်-၄၁၊ နည်း ၅၈၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ အယူခံရုံး၌ “ဆိုင်းငံ့အမိန့်”လျှောက်ထားရန်ကိုလည်း သတိပြုသင့်ကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။

- (ခ) တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့်.- ၂၁၊ နည်း ၂၉ အရ ဆိုင်းငံ့အမိန့် လျှောက်ထားခြင်း။

တရားနိုင်က တရားရုံး အပေါ်ဆိုင်ရာ တရားရုံး၌ တရားမ ဇာရီမူ ဖွင့်လှစ်အတည်ပြုဆဲတရားရုံးက တရားနိုင်အပေါ် ထိုတရားရုံး(SUCH COURT)တွင် ပြန်လည်၍ တရားမကြီးမှုစွဲဆိုထားသည့် အခြေအနေ

တွင် တရားရုံးက တရားမဇာရီမူ၌ ဒီကရီအတည်ပြုခြင်း မှ ဆိုင်းငံ့ပေးရန်လျှောက်ထားပါက၊ ထိုတရားရုံးမှ ယင်းသို့ အတည်ပြုခြင်းကို သင့်လျော်သော အာမခံ တောင်းယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အခြား စည်းကမ်း ချက်ထား၍ဖြစ်စေ၊ ဆိုင်းငံ့အမိန့်ကို ထုတ်ပေးနိုင်ခွင့် ရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တရားမ ဇာရီမူများပွားများခြင်းကို တားဆီးရန်နှင့် တရားနိုင်ငံနှင့် တရားရုံးတို့အကြားတစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး တောင်းဆိုမှုတို့ကို “ထေ”နိုင်ကြစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

“ထေ”နိုင်ခြင်းဆိုသည်မှာ သာဓကအားဖြင့် “က”မှ “ခ”အပေါ်တန်ဖိုး ငွေကျပ် ၅၀၀၀/-ရလို့မူ မြို့နယ်တရားရုံး၌ တရားစွဲဆို၍ အနိုင်ဒီကရီရရှိသည် ဟုဆိုပါစို့၊ ယင်းဒီကရီကို “က”မှ “ခ”အပေါ်ထိုရုံး၌ တရားမဇာရီမူဖွင့်လျှက်အတည်ပြုဆဲတွင် “ခ”မှ “က” အပေါ် ယင်းတရားရုံးတွင်ပင်လက်လှည့်သုံးငွေကျပ် ၅၀၀၀/- ပြန်လည်ရလို့မူ စွဲဆိုခဲ့လျှင်-အကယ်၍ “ခ” က အနိုင်ရရှိမည်ဟုဆိုပါက ဒီကရီ နှစ်ရပ်သည် “ထေ” နိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့ရာတွင် “က”မှ “ခ”အပေါ် ရရှိခဲ့သော ဒီကရီအပေါ်မှာ အိမ်မှ နှင်ထုတ်သည့် ဒီကရီဖြစ်ပြီး “ခ”မှ “က”အပေါ်စွဲဆိုသော အမှု၌ အနိုင် ရနိုင်ရမည့်ဒီကရီမှာ ငွေကျပ် ၅၀၀၀/- ရလို့မူသာလျှင် ဖြစ်၍ ယင်းဒီကရီ(၂)ရပ်သည် “ထေ”နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

အမိန့်-၂၁၊နည်း၂၉အရ “ဆိုင်းငံ့အမိန့်” လျှောက်ထားရာတွင် တရားနိုင်ငံမှ တရားရုံးအပေါ်စွဲဆို ခဲ့သော တရားမကြီးမှုမှ တရားလို-တရားပြိုင်များနှင့် တရားရှုံးမှ တရားနိုင်အပေါ်စွဲဆိုသည့် ဒုတိယ တရားမကြီးမှုမှ တရားလိုနှင့် တရားပြိုင်တို့သည် ထပ် တူ တူညီမှုရှိရန်လိုပါသည်။ ၎င်းအပြင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒီကရီချမှတ်သည့် တရားရုံးနှင့် နောက်ထပ်တရားမကြီးမှုစွဲဆိုသော တရားရုံးတို့သည် တစ်ရုံးတည်း(SUCH COURT)ဖြစ်ရပါမည်။

သို့ရာတွင် တရားနိုင်ငံက တရားရုံးအပေါ် ဒီကရီ အတည်ပြုဆဲတွင် တရားရုံးက တရားနိုင်အပေါ်စွဲဆို

သော အမှုမှာ တရားမကြီးမှု (CIVIL REGULAR SUIT) ဖြစ်ရန်လိုပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် “က”မှ “ခ”အပေါ် တရားမကြီးမှုမှ အနိုင်ဒီကရီကိုအတည်ပြုဆဲတွင် “ခ” မှ “က”အပေါ် အမွေထိန်းစာကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် လျှောက်ထားခဲ့လျှင် ယင်းအမှုသည် တရားမကြီးမှု (CIVIL REGULAR SUIT)မဟုတ်လျှင် အမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉အရ ဆိုင်းထားခွင့်ရှိမည် မဟုတ်ပါ။ အမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉အရ “ဆိုင်းငံ့အမိန့်” လျှောက်ထားရာ တွင်လည်း လုံလောက်သောအကြောင်းပြချက်များကို လျှောက်လွှာ၌ ဖော်ပြသည့်အပြင် ယင်းအချက်များကို ထောက်ခံသည့် ကျမ်းကျိန်စာနှင့် အာမခံဝန်ချုပ်တို့ကို ပူးတွဲလျက် လျှောက်ထားသင့်ပါကြောင်း အကြံပြုပါ သည်။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် အမိန့်-၄၁၊ နည်း၅အရဖြစ်စေ၊ အမိန့်-၂၁၊ နည်း ၂၉အရဖြစ်စေ “ဆိုင်းငံ့အမိန့်”နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြချက်များသည် အလုံးစုံပြည့်စုံမှုရှိမည်ဟု ကျွန်တော်မယူဆပါ။ သို့သော် စာဖတ်ရှုကြသူအနေနှင့်ယေဘုယျအားဖြင့် သဘော ပေါက်မှုရှိမည်ဆိုပါက ကျွန်တော်အနေဖြင့် ကျေနပ်မှု အပြည့်အဝရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ဆောင်းပါး၌ ချို့ယွင်းချက်များယွင်း ချက်များပါရှိသွားပါက ကျွန်တော်၏ တာဝန်သာလျှင် ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားအပ်ပါသည်။

လှမြင့်ဝင်း(စစ်ကွင်း)

စည်းကမ်းသတ်ဝယ်၊ မှတ်သားဖွယ်

ဦးဘသန်း(တရားရေး)

တရားစွဲဆိုရာတွင် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ စွဲဆိုရသော ရာဇဝတ်မှုများနှင့် တရားမကြောင်းအရ စွဲဆိုသော တရားမမှုများတို့၌ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိရာ ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ စွဲဆိုသော ရာဇဝတ်မှုများကို မည်သည့်ကာလအတွင်း စွဲရမည်ဟူ၍ အချိန်ကာလသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသော်လည်း တရားမကြောင်းအရ စွဲဆိုသော တရားမမှုများတွင်မူကားမည်သည့်ကာလအတွင်း စွဲဆိုရမည်ဟူ၍ အချိန်ကာလသတ်မှတ်ထားပါသည်။

ရာဇဝတ်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုမှုတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ်အချိန်ကာလကို သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ယင်းအမှုများ၏ အယူခံမှု၊ ပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းလျှောက်ထားမှုများအပေါ် အယူခံမှုကာလ၊ ပြင်ဆင်မှုကာလတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားကြောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားမမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုရာတွင် အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ထားခြင်းနှင့် ယင်းအချိန်ကာလအား မည်သည့်နေ့ရက်တွင်မှ စတင်ရေတွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ထားခြင်းရှိသကဲ့သို့ တရားမအယူခံခြင်း၊ ပြင်ဆင်မှုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လျှောက်လွှာလျှောက်ထားခြင်းတို့တွင် သီးခြားကိစ္စတစ်ရပ်စီအတွက်၊ မည်သည့်ကာလအတွင်းသာ တင်သွင်းလျှောက်ထားရမည် မည်သည့်နေ့တွင်မှ စတင်ရ

မည်ဟူ၍ အချိန်ကာလသတ်မှတ်ထားပါသည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ၏ ပထမဇယား(First Schedule)ကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် ယင်းဇယား၏ ပထမပိုင်းတွင် တရားမကြီးမှုအမျိုးအမည်များကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယပိုင်းတွင် အယူခံမှုအမျိုးအမည်များကိုလည်းကောင်း၊ တတိယပိုင်းတွင် လျှောက်ထားမှုအမျိုးအမည်များကိုလည်းကောင်း၊ အပိုင်း(၃)ပိုင်းအားဖြင့် အမှုအမျိုးအစားအလိုက်ဖော်ပြပြီး ယင်းအမှုအမျိုးအမည်များနှင့် ယှဉ်တွဲလျက် သက်ဆိုင်ရာ ဇယားစာတိုင်များတွင် သတ်မှတ်ထားရှိသည့် စည်းကမ်းသတ်ကာလနှင့် ယင်းကာလကို မည်သည့်နေ့ရက်တွင်မှ စတင်ရေတွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို တိတိကျကျသတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

ယင်းဇယား၏ ထူးခြားချက်မှာ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာများအတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ဖော်ပြထားကြောင်း မတွေ့ရှိရပေ။ ယင်းလျှောက်လွှာအမျိုးအစားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းသတ်ကာလအတွက် တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၇၆၆ကိုလေ့လာဖတ်ရှုသတိပြုရန် လိုမည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားရုံးများလက်စွဲအပိုဒ် ၇၆၆။ နစ်နာကြောင်းအဆိုရှိသည့် နောက်ဆုံးအမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း(၆၀)ကျော်လွန်ပြီးနောက် တင်သွင်းသော

ပြင်ဆင်မှုလျှောက်လွှာတို့ကို မည်သည့်အတွက် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာရကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်နှင့် လိုအပ်သော ကျမ်းကျိန်လွှာများကို ထိုလျှောက်လွှာနှင့်အတူ မပါရှိလျှင် သာမန်အားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်လိမ့်မည် မဟုတ်။

Para-766. Ordinarily no application for revision will be considered, if filed more than 60 days after the date of last order complained of, unless it is accompanied by an explanation of the delay and the necessary affidavits.

သာမန်အားဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေပါ ပထမ ဇယား၏ ပထမပိုင်းတွင် တရားမမှုကြီးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှုအမျိုးအမည်တစ်ခုချင်း အလိုက် တရားစွဲဆိုရန် ကန့်သတ်သည့်အချိန်ကာလနှင့် ယင်းကာလကို စတင်ရေတွက်ရမည့်နေ့တို့ကို သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားကြောင်း အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့တရားစွဲဆိုရန် ကန့်သတ်သည့် အချိန်ကာလနှင့် ယင်းကာလကို စတင်ရေတွက်ရမည့်နေ့တို့ကို ဇယားတွင် ဖော်ပြခြင်းမပြုသော တရားမကြီးမှုအမျိုးအမည်များအတွက်မူကား စည်းကမ်းသတ်ကာလမှာ (၆)နှစ်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ယင်းကာလကို စတင်ရေတွက်ရမည့်နေ့မှာလည်း တရားစွဲဆိုခွင့်ပေါ်ပေါက်သည့်နေ့ဖြစ်ကြောင်း၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေပါ ပထမဇယား၏ အမှတ်စဉ်(၁၂၀)တွင် ဖော်ပြပြဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးကိုကိုလေးနှင့် ဦးအေးမင်း^(၁) အမှုတွင်-

“ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေကို ပြဌာန်းပြီးနောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမှ

၁၉၆၀ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခကြီးကြပ်ရေးအက်ဥပဒေကို ပြဌာန်းခဲ့ရာတွင် ယင်းဥပဒေအရ စွဲဆိုသော အမှုမျိုးအတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ၌ ဖြည့်စွက်၍ သီးခြားပြဌာန်းခြင်းမပြု။ ပုဒ်မ ၁၂(၁)(က)ဒုတိယပိုင်း သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၂(၁) (ဂ) ကိစ္စရပ်မှာ အိမ်ငှားအား နှင်ထုတ်ပေးစေရန်အတွက် တရားစွဲဆိုနိုင်ရန် အကြောင်းတွင် အကျုံးဝင်သည်။ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် မည်သည့်ကာလအတွင်း ယင်းကိစ္စအတွက် အိမ်ငှားအား တရားစွဲဆိုနိုင်ထုတ်ရမည်ကို ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေတွင် အတိအလင်းပြဌာန်းခြင်း မရှိသဖြင့် ယေဘုယျပြဌာန်းချက်ဖြစ်သည့် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေပထမဇယား အမှတ်စဉ် ၁၂၀နှင့် သက်ဆိုင်သည်”

ဟူ၍ စီရင်ထုံးပြုထားသည်။

(၁) ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံးများ၊ စာ-၁

ဤသည်မှာလည်း ကာလစဉ်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေပါ ပထမဇယား၏ မှတ်သား ဖွယ် ရာတမူ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

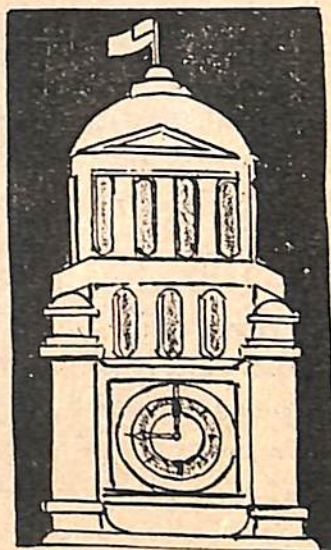
တရားမကြီးမှုစွဲဆိုပိုင်သူသည် သို့မဟုတ် ဒီကရီ အတည်ပြုစေရန် လျှောက်ပိုင်သူသည် စည်းကမ်းသတ် ကာလ အပိုင်းအခြားကိုစ၍ ရေတွက်ရမည့်အချိန်၌ အရွယ်မရောက်သေးသူဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် ရူးသွပ်သူ၊ သို့မဟုတ် ဝမ်းတွင်းရူးဖြစ်လျှင် ထိုသူ၏ မစွမ်းဆောင် နိုင်မှု ရပ်စဲသည့်အချိန်မှစ၍ ယင်းစည်းကမ်းသတ် ကာလအပိုင်းအခြားကို စတင်ရေတွက်ကာ အမှုအတွက် သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားသော အချိန်ကာလအပိုင်းအခြား အတွင်း တရားစွဲဆိုလျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း ကာလ စည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၆(၁)တွင် ဖော်ပြပါ ရှိပါသည်။

သို့သော် ယင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၉ တွင် “စည်း ကမ်းသတ်ကာလကို စတင်ရေတွက်ရမည့်အချိန်ကျ ရောက်ပြီးနောက်မှ တရားစွဲဆိုရန်မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း သော်လည်းကောင်း၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းသော်လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို အကြောင်းပြု၍ စည်းကမ်းသတ် ကာလရေတွက်ခြင်းကို မရပ်စဲစေရ”ဟူ၍ ပြဌာန်းထား ပြန်သည်။ တစ်နည်းဆိုသော် ကာလစည်းကမ်းသတ် ကာလကို စတင်ရေတွက်ပြီးဖြစ်ပါက ရပ်ဆိုင်းထား၍ ရမည်မဟုတ်ပါ။ စတင်သည့်နေ့မှ တစ်ဆက်တည်း ရေတွက်ရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးချုပ်၏ ၁၉၉၇ခုနှစ်၊ တရားမ အယူခံမှုအမှတ် ၁၄၄တွင် ၁၃-၁-၉၈ရက်က ချမှတ်သော စီရင်ချက်တွင် အောက် ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်-

ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ အရ စည်းကမ်းသတ်ကာလကို စတင်

ရေတွက်ရမည့်အချိန်ကျရောက်ပြီးနောက်မှ တ ရားစွဲဆိုရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းသော်လည်း ကောင်း၊ တရားစွဲဆိုရန်မဖြစ်နိုင်ခြင်းသော် လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကိုအကြောင်း ပြု၍ စည်းကမ်းသတ်ကာလရေတွက်ခြင်းကို မရပ်စဲစေရ” ဟု ပြဌာန်းထားသည်။ ကာလ စည်းကမ်းသတ်ကို တစ်ကြိမ်ရေတွက်ခွင့်ရလျှင် ရပ်ဆိုင်းထားခွင့် မရှိသည့်သဘောဖြစ်သည်။ တရားမ ကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၃၊ နည်း၁(၂) အရ တရားမမှု တစ်မှုကို အမှုသစ်စွဲဆိုခွင့်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုခြင်းသည်ကာလ စည်းကမ်းသတ် ရေတွက်မှုကို ရပ်ဆိုင်းခွင့်၊ တိုးချဲ့ခွင့်ပြုခြင်း မဟုတ်ပေ။ အမှုသစ်စွဲဆိုလိုလျှင် ကာလစည်း ကမ်းသတ်အတွင်း ထပ်မံစွဲဆိုနိုင်ရန် အတွက် သာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခင်စွဲဆိုသော တရားမကြီးအမှုအမှတ် ၆၃/၈၇ကို ရုပ်သိမ်း

စဉ်က “တရားလို စိတ်ဝေဒနာပျောက်ကင်း၍ အမှုစွဲဆိုနိုင်သော အခြေအနေပြန်လည်ရရှိပါက တရားစွဲဆိုခွင့်ပြုမည်ဆိုသော စည်းကမ်းချက်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းခွင့်ပြုသည်”ဟု အမိန့်ချမှတ်ထားစေကာမူ ထိုအမိန့်သည် အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လွှမ်းမိုးခွင့်ရှိမည် မဟုတ်သဖြင့် ထိုအမိန့်မှာ ချမှတ်စဉ်ကပင် ပျက်ပြယ်လျက်ရှိသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ အဓိကအချက်မှာ စည်းကမ်းသတ်ကာလကို စတင်ရေတွက်ရမည့်အချိန်၌ မစွမ်းဆောင်နိုင် ဖွယ်ရာ၊ မတတ်နိုင် ဖွယ် ရာ ရှိနေခြင်းအခြေအနေမျိုးနှင့် ယင်းကာလစတင်ရေတွက်ပြီးနောက်ပိုင်းမှ မစွမ်းဆောင်နိုင် ဖွယ်၊ မတတ်နိုင် ဖွယ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း အခြေအနေမျိုးတို့၏ ခြားနားပုံတို့ကို ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆(၁)နှင့် ပုဒ်မ ၉ တို့တွင် ဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှာလည်း ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ၏ မှတ်သား ဖွယ်ရာ ထူးခြားချက်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

အထူးသဖြင့် တရားမမှုများ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေမှာ အရေးပါလှပေသည်။ တရားမမှုများတွင် ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်လွန်ခြင်းရှိမရှိ၊ နှစ်ဘက်အမှုသည်များအငြင်းပွားမှုရှိနေပါက ယင်းအငြင်းပွားချက်မှာ ဥပဒေပြဿနာသက်သက်ဖြစ်၍ အဓိကငြင်းချက်အပေါ် အဆုံးအဖြတ်မပေးမီ ပဏာမငြင်းချက်ထုတ်ပြီး ယင်းငြင်းချက်အပေါ်၌သာ အစောဆုံး အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ်ကျော်သည့်ကိစ္စ၌ အမှုပြန်ဆန်ပြီးပြတ်ရေးကို အထောက်အကူပြုရာရောက်သည်နှင့်အညီ တစ်ဖက်တွင်လည်း အမှုသည်များအဖို့ အချိန်

ကုန်၊ ငွေကုန်လူပမ်းအဖြစ်မျိုးမှ လွတ်မြောက်ရာ ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စည်းကမ်းသတ်ကာလ ကုန်ဆုံးပြီးမှ စွဲဆိုလာသည့် တရားမကြီးမှု တင်သွင်းလာသည့် အယူခံမှုနှင့် လျှောက်ထားမှုတို့ကို တစ်ဖက်မှ ကာလစည်းကမ်းသတ်ကို အကြောင်းပြ၍ ချေပခြင်းမပြုသည့်တိုင်အောင် ပလပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ယင်းအချက်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ပျက်ကွက်သည့် ကိစ္စမျိုးတွင် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်များအတွက် အထက်ဖော်ပြပါကဲ့သို့ အချိန်ကုန်၊ ငွေကုန်၊ လူပမ်း ဘဝမျိုးနှင့်သာကြုံတွေ့ရတတ်ပါသည်။

သို့ပါ၍ အထူးသဖြင့် တရားစီရင်ရေးတာဝန်ကို ထိုက်ရိုက် တာဝန်ယူထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ယင်းတရားစီရင်ရေးနှင့် ဆက်နွှယ်ဆောင်ရွက်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အသေးစိတ် လေ့လာသုံးသပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း အကြံပြုရင်း ကာလ စည်းကမ်းသတ်ဝယ်၊ မှတ်သားဖွယ်ရာအချို့ကို တင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးဘသန်း(တရားရေး)

နိုင်ငံတော် တရားသူကြီးချုပ်က
 တရားရေးဂျာနယ် အတွဲ(၁) အမှတ်(၁)
 တွင် ဓလေ့သားစုံကြသော ဆောင်းပါးရှင်များ၊ ကူညီခဲ့ကြသည့်
 ပုဂ္ဂိုလ်များအား ၁၂-၈-၉၈ ခန့်က တရားရုံးချုပ်၊ ရုံးခန်းအမှတ်(၂)တွင်
 ဂုဏ်ပြုလွှတ်ရည်ပွဲပြု၍ တည်ခင်းပေးခဲ့ခြင်း

တရားသူကြီးချုပ် ဦးဖောင်တိုးက
 စာမူရှင်များနှင့် ကူညီဆောင်ရွက်သူများအား
 ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားစဉ်

တရားရုံးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဘသန်းစောက
 တရားရေးဂျာနယ် ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍
 ရှင်းလင်းပြောကြားစဉ်

ဆောင်းပါးရှင် ဦးစိုးညွန့်(တရားရေး)အား
 စာမူခံချီးမြှင့်နေစဉ်

ဆောင်းပါးရှင် ဦးဝင်းဌေး(တရားရေး)အား
 စာမူခံချီးမြှင့်နေစဉ်

ဆောင်းပါးရှင် ဦးထင်ဇော်(တရားရေး)အား
 စာမူခံ ချီးမြှင့်နေစဉ်

ဆောင်းပါးရှင် ဦးတင်ရှိန်(တရားရေး)အား
 စာမူခံချီးမြှင့်နေစဉ်

ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရလျှင် အိပ်ပျော်နေသူ

ဦးစိုးညွန့် (တရားရေး)

လူ့အသိုင်းအဝန်းတွင် လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံကြရာ၌ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပဋိညာဉ်များပြုလုပ်တတ်ကြပါသည်။ ထိုအခါ မိမိတို့ပြုလုပ်ထားသည့် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်မှုများလည်း ရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် တရားရုံးများတွင် ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ပေးစေလိုမှုများ မကြာခဏ စွဲဆိုသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်စေနိုင်သည့်အချက်များ
ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုမှုကို သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ အရစွဲဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သီးခြားသက်သာခွင့် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂တွင် တရားရုံးက အောက်ပါကိစ္စများကို မိမိသဘောအရ ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်စေနိုင်ကြောင်း ပြဌာန်းထားပါသည်-

- (က) ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီသည့်ကိစ္စသည် ယုံကြည်အပ်နှံသည့်ကိစ္စ ဖြစ်သည့်အခါ၊
- (ခ) ဆောင်ရွက်ရန်သဘောတူညီသည့် ကိစ္စအား မဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့်နစ်နာမှုကို သိနိုင်သည့် ခံနှုန်း မရှိသည့်အခါ၊
- (ဂ) ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီသည့် ကိစ္စအား မဆောင်ရွက်သည့်အတွက် လျော်ကြေးငွေပေးခြင်းအားဖြင့် သက်သာခွင့် အလုံအလောက်မပေးနိုင်သည့်အခါ၊
- (ဃ) ဆောင်ရွက်ရန်သဘောတူညီသည့် ကိစ္စအား မဆောင်ရွက်သည့် အတွက်

လျော်ကြေးငွေရနိုင်ဖွယ်ရာ မရှိသည့် အခါ။

ပဋိညာဉ်အတိုင်းမဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အချက်များ

သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၁ တွင် အောက်ပါ ပဋိညာဉ်များကို သီးခြားဆောင်ရွက်စေခြင်း မပြုနိုင်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

- (က) မဆောင်ရွက်သည့်အတွက် လျော်ကြေး ငွေပေးခြင်းအားဖြင့် လုံလောက်သည့် သက်သာခွင့်ပေးနိုင်သည့်ပဋိညာဉ်၊
- (ခ) အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ပါဝင်သော ပဋိညာဉ်၊ သို့မဟုတ် ပဋိညာဉ် ချုပ်ဆိုသူများ၏ ပုဂ္ဂလိက အရည်အချင်းများ သို့မဟုတ် ဆန္ဒအပေါ် တည်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း ပဋိညာဉ်၏ အရေးပါသည့် စည်းကမ်းချက်များကို တရားရုံးက သီးခြားဆောင်ရွက်စေခြင်း မပြုနိုင်သော ပဋိညာဉ်၊
- (ဂ) မည်သည့် စည်းကမ်းများရှိကြောင်း တရားရုံးက သေချာစွာ မသိရသော ပဋိညာဉ်၊
- (ဃ) ပဋိညာဉ်အမျိုးအစားအရ ပယ်ဖျက်နိုင်သည့် ပဋိညာဉ်၊
- (င) ယုံကြည်အပ်နှံခံရသူများက မိမိတို့၏ အာဏာကို ကျော်လွန်၍ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်အပ်နှံခြင်းကို ဖောက်ဖျက်၍ဖြစ်စေ ပြုလုပ်သော ပဋိညာဉ်၊
- (စ) ကော်ပိုရေးရှင်းသို့မဟုတ်အများပိုင် ကုမ္ပဏီက မိမိ၏ အာဏာကို ကျော်လွန်၍ ပြုလုပ်သော ပဋိညာဉ်၊

- (ဆ) ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုသည့် နေ့မှ သုံးနှစ်^၁ ထက်ကျော်လွန်သော ကာလကြာတစ်ဆက်တည်းဆောင်ရွက်ရန် ရှိသည့် ပဋိညာဉ်၊
- (ဇ) ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုသူနှစ်ဦးကလုံးက ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ပြီး ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်သည့် ပစ္စည်း၏ အရေးပါသည့် အစိတ်အပိုင်းမှာ ပဋိညာဉ်မပြုလုပ်မီ မရှိတော့သည့် ပဋိညာဉ်၊

မည်သူတို့အပေါ်ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း မည်သူများအား ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်စေနိုင်ကြောင်းကို သီးခြားသက်သာခွင့်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၂၇ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

- (က) ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုရာတွင် ပါဝင်သည့် တစ်ဘက်ဘက်
- (ခ) မူလ ပဋိညာဉ်ရှိကြောင်း မသိရှိဘဲ သဘောမှားဖြင့် ငွေပေးချေကာ တန်ဖိုးဖြင့် လွှဲပြောင်းရရှိသူမှ တစ်ပါး ထိုပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်သော ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုရာတွင် ပါဝင်သူအား အမှီပြု၍ တောင်းပိုင်သော အခြားသူတစ်ဦးဦး၊
- (ဂ) ပဋိညာဉ် မပြုလုပ်မီက ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိပြီး တရားလိုက ထိုသို့ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သိသော်လည်း ထိုပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို တရားပြိုင်က ဖယ်ရှားပြီး ဖြစ်နိုင်လျှင်၊ ထိုပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ တောင်းပိုင်သူတစ်ဦးဦး၊
- (ဃ) အများပိုင်ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက် အခြားအများပိုင်ကုမ္ပဏီနှင့် ပူးပေါင်းသွားရာတွင် ပူး

ပေါင်းပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်လာသော ကုမ္ပဏီသစ်၊

- (င) အများပိုင်ကုမ္ပဏီကို တည်ထောင်သူများသည် ဥပဒေအရ ကုမ္ပဏီမဖွဲ့မီ ပဋိညာဉ်ချုပ်ဆိုထားလျှင် ထိုကုမ္ပဏီ

စည်းကမ်းသတ်ကာလ

ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် စွဲဆိုသော အမှုများ အတွက် စည်းကမ်းသတ်ကာလကို ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပထမဇယား အမှတ်စဉ် ၁၁၃ တွင် ပြဌာန်းထားသည်။ ယင်းပြဌာန်းချက်အရ ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်ကစ၍ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင် မဆောင်မရွက်ခြင်းပယ်ခြင်းကို တရားလိုသိသည့်အခါ ကစ၍ သုံးနှစ်အတွင်းစွဲဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

အိပ်ပျော်နေသူ

ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် စွဲဆိုသော အမှုမှာ စည်းကမ်းသတ်ကာလအတွင်း ကျရောက်စေကာမူ မိမိ၏ အခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်ပြီးအချိန် အနည်းငယ်အတွင်း အရေးဆိုခြင်းမပြုဘဲ နှစ်ရှည်လများ ကြန့်ကြာပြီးမှ တရားစွဲဆိုသူအား သက်သာခွင့်ပေးရန် မသင့်ကြောင်း မရွေးမြဲနှင့် မောင်မိုးနှောင်းအမှု^(၁)တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အိပ်ပျော်နေသည်ဟု မဆိုနိုင်သူ

မောင်ရန်နှင့် မမယ်ဝိအမှု^(၂)တွင် မည်သူတို့အား အိပ်ပျော်နေသူများဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်းကို ညွှန်ပြခဲ့သည်။

စုံညီခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်

တရားရုံးချုပ် စုံညီခုံရုံးက မရွေးမြဲနှင့် မောင်မိုးနှောင်းအမှု^(၁)နှင့် မောင်ရန်နှင့် မမယ်ဝိအမှု^(၂)များကို

ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီးနောက် ဝယ်သူဒေါ်သန်းစိန်နှင့် ဒေါ်မြမြတို့အား အိပ်ပျော်နေသူဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ဒေါ်သန်းစိန်၊ ဒေါ်မြမြ(ခ) ဒေါ်မြမြချစ်နှင့် ဒေါ်အေးအေးကြည်ပါ ဂုဏ်တို့အမှု^(၃)တွင် အောက်ပါအတိုင်းဆုံးဖြတ်သည်-

တရားရုံးချုပ်က သီးခြားသက်သာခွင့်

အရသက်သာခွင့်မှာ မူလအီကွဲတံ တရားရုံးများက ပေးသော သက်သာခွင့်မျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ပဋိညာဉ်အတိုင်း သီးခြားဆောင်ရွက်ပေးစေလိုမှုများတွင် တရားလိုတောင်းဆိုသည့်သက်သာခွင့်ပေးသင့်မသင့်ကို တရားရုံးများက ဆင်ခြင်တုံတရား လက်ကိုင်ထား၍ ဆုံးဖြတ်ရကြောင်း ဤအမှုတွင် ဒေါ်သန်းစိန်သည် ပဋိညာဉ်ပြုပြီး ၁၂နှစ်ကြာမှလည်းကောင်း၊ ဒေါ်မြမြသည် ၁၃နှစ်ကြာမှလည်းကောင်း ပဋိညာဉ်ကို အတည်ပြုရန် အရေးဆိုလာခြင်းဖြစ်၍ ပဋိညာဉ်အတိုင်း

ထိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်း မှန် သည်တိုင်အောင် ဒေါ်သန်းစိန်နှင့် ဒေါ်မြမြ တို့သည် ဤကဲ့သို့ နှစ်ကာလများစွာကြာမှ ပဋိညာဉ်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ပေးရန် အရေးဆိုလာခြင်းဖြစ်၍ ၎င်းတို့သည် တောင်း ဆိုသည့် ဒီကရီကို ရထိုက်ခွင့်ရှိမရှိ ရှေးဦးစွာ စိစစ်ဖို့လိုကြောင်း၊ မရွှေမြနှင့် မောင်မိုးနှောင်း အမှု^(၁)တွင် တရားပြိုင်က ငြိမ်းကြာမှ ပဋိညာဉ် အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် စွဲဆိုခြင်းဖြစ်၍ မိမိ ၏ အခွင့်အရေးကို အရေးမဆိုဘဲ အိပ်ပျော် နေသူတရားလိုအတွက် ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် မသင့်ကြောင်း သုံးသပ်၍ တရားလို စွဲဆိုသော အမှုကို ပယ်ပစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဒေါ်သန်းစိန်တို့သည် မည်သည့်အကြောင်း ကြောင့် ကတိပြုပြီး ၁၂နှစ်နှင့် ၁၃နှစ်ကြာမှ တရားစွဲဆိုရသည်ကို တစ်စုံတစ်ရာအကြောင်း ပြထားသည်ကို အမှုတွင် မတွေ့ရကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ မူလရုံးက ဒေါ်သန်းစိန်နှင့် ဒေါ်မြ မြတို့ စွဲဆိုသည့် အတိုင်း ဒီကရီချမှတ်ခဲ့ခြင်း မှာ မှန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ် သည်။

မရွှေမြ နှင့် မောင်မိုးနှောင်းအမှု^(၁)မှာ တရားပြိုင်က တရားလိုအား ၁၉၀၃ခုနှစ်တွင် အစိုးရက ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးမည်ဟု မျှော်လင့် ရသည့် မြေကွက် ၁၂ ကွက်အနက် ၃ကွက်ကို ရေနံတွင်းတူးရန်အတွက် ရောင်းချရန် ပဋိညာဉ် ပြုသည်။ ၁၉၀၄ခုနှစ်တွင် အစိုးရက ထိုမြေ ကွက်များအနက် ၄ကွက်ကိုသာ ချပေးသည်။ ၁၉၀၅ခုနှစ်တွင် နောက်ထပ်မြေကွက် ၆ကွက် ချပေးရာ စုစုပေါင်းချပေးသည့် မြေကွက်မှာ ၁၀ကွက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၂ခုနှစ်ကျမှသာ ၁၂ ကွက်လုံးရရှိသည်။ ၁၉၁၃ခုနှစ်တွင် တရားလို က မြေကွက် ၃ကွက်ရောင်းချရန် ပဋိညာဉ်

အတိုင်းသီးခြားဆောင်ရွက်ပေးရန် တရားစွဲဆို ရာ ပရိစ္ဆိကောင်စီက ၁၉၀၅ ခုနှစ်ကပင် ရောင်း ချရန် ငြင်းပယ်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ကာလစည်းကမ်း သတ်ကျော်လွန်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည်။ ထို အမှုတွင် ပထမအယူခံရုံးက ပဋိညာဉ်ဖောက် ဖျက်သည့်အတွက် တရားပြိုင်အပေါ်လျော် ကြေးငွေတောင်းဆိုရန်အဆိုလွှာကို ပြင်ဆင် စေရန် ညွှန်ကြားခဲ့ရာ တရားလိုက ထိုအမိန့် ကို မကျေနပ်သဖြင့် ပြန်လှန်အယူခံသည်။ ပြန်လှန်အယူခံမှုတွင် အီကွီတီဆိုင်ရာ အခွင့် အရေးသည် နှိုးကြားသူများကို ပေးသော အခွင့် အရေးဖြစ်သည်။ အိပ်ပျော်နေသူများကို ပေး သော အခွင့်အရေးမဟုတ်။ ကြန့်ကြာခြင်းမှာ တရားပြိုင်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း အထင်အရှား အခိုင်အမာမပြနိုင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ အမှုစ မစွဲဆိုမီ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းသာ တရားစွဲဆိုရန် အကြောင်း အမှန်တကယ်ပေါ်ပေါက်ကြောင်း မပြနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူညီမှုပြုလုပ်ပြီး နောက် ကိုးနှစ်ကာလကုန်လွန်ခြင်းသည် ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ပေးစေရန် စွဲဆို သော အမှုကို အထင်အရှားရှုံးစေမည်ဖြစ်သည် ဟု သုံးသပ်ပြီးနောက် ပရိစ္ဆိကောင်စီက တရား လိုစွဲဆိုသည့်အမှုသည်ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေအရ ရှုံးနိမ့်ပြီးဖြစ်ရာပြန်လှန် အယူခံ အတွက် ထပ်မံဖြည့်စွက်ရန် မလိုတော့ဟု ဆုံး ဖြတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအမှုများမှာ ဝယ်သူ ဒေါ်သန်းစိန် နှင့် ဒေါ်မြမြတို့သည် ရောင်းသူဒေါ်ထွေးခင် အား မြေနှင့်နေအိမ်ဖိုးငွေကို အပြေအကျ ပေးပြီး ဖြစ်သည်။ ရောင်းချသည့်မြေနှင့် နေ အိမ်ကိုလည်း လက်ရောက်ရယူပြီး ဖြစ်သည်။ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်ရန်သာ ကျန်တော့သည်။ ပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် မှတ်ပုံ

တင် ရမည့်နေ့ရက်ကိုသတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပေ။ ဒေါ်သန်းစိန်နှင့် ဒေါ်မြမြတို့ စွဲဆိုသည့် အမှုများမှာလည်း ကာလစည်းကမ်းသတ်အတွင်းကျရောက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ မရွေ့မြနှင့် မောင်မိုးနှောင်းအမှု^(၁)နှင့် ဖြစ်ရပ်ခြင်းတူသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

မောင်ရန်နှင့် မမယ်ဝိအမှု^(၂) တွင် မောင်ရန်နှင့် ဇနီးတို့သည် အချင်းဖြစ်လယ်မြေကို မမယ်ဝိအား ရောင်းရန်နှုတ်ဖြင့် သဘောတူညီသဖြင့် မမယ်ဝိက အဖိုးစားနားပေးချေပြီး လက်ရောက်ရယူခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မောင်ရန်ဘက်မှ ထိုလယ်မြေကို အခြား

သူများအား မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ဖြင့် ရောင်းလိုက်သည့်အတွက် နှုတ်ကတိရပြီး နောက်ကိုးနှစ်အကြာတွင် ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် တရားစွဲဆိုရာ ဒီကရီရသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ရာ၌ တရားလွှတ်တော်က မရွေ့မြနှင့် မောင်မိုးနှောင်းအမှု^(၃)တွင် အချင်းဖြစ် ပဋိညာဉ်မှာ ဆောင်ရွက်ဆဲ(executory contract)ဖြစ်ပြီး လက်ရှိအမှု၌ ပဋိညာဉ်အပြီးသတ်ပြီးဖြစ်သော ပဋိညာဉ်(executed contract)ဖြစ်သဖြင့် မရွေ့မြအမှုနှင့် ကွဲလွဲကြောင်း၊ ထို့ပြင် မမယ်ဝိသည် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်စဉ်ကပင် လယ်မြေကို လက်ရောက်ရခဲ့ပြီး၊ လယ်မြေမှ အကျိုးအမြတ်တို့ကို ခံစားခဲ့သည်ဖြစ်၍ မမယ်ဝိသည် အိပ်ပျော်နေသူဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း အကြောင်းပြသည်။

ယခုအမှုများမှာ မောင်ရန်နှင့် မမယ်ဝိအမှုနှင့်ဖြစ်ရပ်ခြင်းတူသည်။ ဝယ်သူတို့သည် ရောင်းသူအား မြေနှင့် နေအိမ်မိုးငွေကို အပြေအကျေပေးချေပြီးဖြစ်သည်အပြင် မြေနှင့် နေအိမ်ကိုလည်း လက်ရောက်ရယူပြီးဖြစ်၍ အရောင်းအဝယ်စာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်ရန်သာ ကျန်ရှိတော့သည်ဖြစ်ရာ ယင်းတို့သည် အိပ်ပျော်နေသူများ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

ဦးစိုးညွန့်(တရားရေး)

- (၁) ၁၉၂၁-၂၂ အထက်ပြန်မာပြည်စီရင်ထုံးများစာ ၃၀(ပီစီ)
- (၂) အေအိုင်အာ ၁၉၄၄ခုနှစ်၊ ရန်ကုန် ၃၁၀
- (၃) တရားရုံးချုပ်၊ တရားမအထူးအယူခံမှုအမှတ် ၄၈/၉၅၄၆ ၃၉/၉၇

အာရုံခံရေးသည်

ဦးမျိုးညွန့် (တရားရေး)

(၁)

ဒီကရီတစ်ခုကို ဆွတ်ခူးနိုင်ဖို့ အရေးအတွက် ချွေးသံလွှမ်းသော ခရီးကြမ်းကို သူဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးလေပြီ။

သို့သော် ပန်းတိုင်သို့ကား မရောက်သေး။

မဆုံးသေးသော ခရီးရှည်ကြီးကို သူဆက်၍ လျှောက်လှမ်းရပေဦးမည်။

(၂)

ဇာရီဟူသော စကား၏ ရင်းမြစ်သည် ဟိန္ဒူ ဘာသာစကားဖြစ်ကြောင်း မြန်မာအဘိဓာန်က ပြဆိုပါသည်။

ဇာရီဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဒီကရီ အတည်ပြုခြင်းဟု လွယ်လွယ်ဖွင့်ဆိုကြသော်လည်း တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆ အရ ဒီကရီကို သာမက အမိန့်များကိုပါ ဇာရီပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၁၀၊ ၁၅နှင့် ၁၆တို့အရ ဒီကရီအတည်ပြုရန်အတွက် ဒီကရီ ရရှိသူက ဖြစ်စေ၊ ထိုသူက လွှဲပြောင်းပေးခြင်းခံရသူက ဖြစ်စေ၊ ထိုသူ၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်ကဖြစ်စေ လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။

ဇာရီလျှောက်လွှာများကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ နောက်ဆက်တွဲ(င) ပုံစံအမှတ်(၆)တွင် ဖော်ပြထားသည့် နမူနာအတိုင်း ရေးသားရပါသည်။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၁၁၌ ဇာရီ လျှောက်လွှာတစ်စောင်တွင် ပါရှိရမည့် အချက်အလက်များကို အသေးစိတ် ပြဌာန်းထားပါသည်။

ဒီကရီအတည်ပြုရန် လျှောက်လွှာကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၄၈ နှင့် ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပထမဇယား အမှတ်စဉ် ၁၈၂ တို့အရ သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းသတ်ကာလအတွင်း တင်သွင်းရပါမည်။

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈ အရ ဒီကရီ တစ်ရပ်ကို ဒီကရီချမှတ်သည့် တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ယင်း ဒီကရီကို အတည်ပြုရန် ပေးပို့ခြင်း ခံရသော တရားရုံးက ဖြစ်စေ အတည်ပြုနိုင်ပါသည်။

ဇာရီပြုလုပ်ပေးရန် လျှောက်ထားလာပါက တရားရုံးသည် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၅၁ အရ အောက်ပါ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ဒီကရီကို အတည်ပြုပေးနိုင်ပါသည်။

(၁) ဒီကရီချမှတ်ထားသော ပစ္စည်းကို ပေးအပ်စေရန်၊

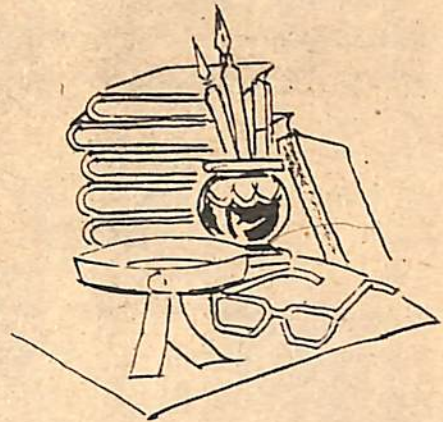

- (၂) ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဝရမ်းကပ်၍ ရောင်းချစေရန်၊ သို့မဟုတ် ဝရမ်းမကပ်ဘဲ ရောင်းချစေရန်၊
- (၃) လူကိုဖမ်း၍ အကျဉ်းချထားစေရန်၊
- (၄) ပစ္စည်းထိန်းခန့်ထားရန်၊
- (၅) ဒီကရီ အရ ပေးထားသော သက်သာခွင့်၏ သဘောသဘာဝနှင့်အညီ လိုအပ်မည့် အခြားသင့်တော်သောနည်းဖြင့် အတည်ပြုစေရန်။

ငွေပေးဆပ်ရန် ဒီကရီကို မည်ကဲ့သို့ အတည်ပြုနိုင်ကြောင်း တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၃၀ တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ငွေပေးဆပ်ရန် ဒီကရီကို အတည်ပြုရာ၌ တရားရုံးအားမည်သည့်အကြောင်းကြောင့် တရားမထောင်တွင် အကျဉ်းချထားသင့်ကြောင်း အကြောင်းပြထုချေခွင့်မပေးဘဲ လူဖမ်းအကျဉ်းချထားသည့်အမိန့် မချမှတ်ရပါ။ ငွေပေးဆပ်ရန်ဒီကရီအတည်ပြုသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသေးစိတ်ကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၂၁ နည်း ၃၇ မှ ၄၁ အထိတွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။

ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအတွက် ချမှတ်သည့် ဒီကရီကို အတည်ပြုနိုင်သော နည်းလမ်းကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၃၁ တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။

ပဋိညာဉ်ကို သီးခြားဆောင်ရွက်ပေးစေလိုမှု၊ ခေါ်လိုမှု၊ တားဝရမ်းထုတ်ပေးစေလိုမှုများအတွက် ချမှတ်သည့် ဒီကရီကို အတည်ပြုနိုင်သော နည်းလမ်းများကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၃၂ တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ခေါ်လိုမှုအတွက် ဒီကရီကို အတည်ပြုခြင်းဖြစ်လျှင် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၃၃ကိုလည်း ဆက်လက်လေ့လာရန်လိုအပ်ပါသည်။

စာချုပ်စာတမ်းချုပ်ဆိုစေရန် သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းနိုင်သော စာချုပ်စာတမ်းတွင်ထပ်ဆင့်လက်မှတ်ရေးထိုးစေရန်အတွက် ချမှတ်သည့်ဒီကရီကို အတည်ပြုနိုင်သော နည်းလမ်းကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၃၄ တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။

မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းပေးအပ်စေရန်အတွက် ချမှတ်သည့် ဒီကရီကို အတည်ပြုနိုင်သော နည်းလမ်းကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ အမိန့် ၂၁ နည်း ၃၅နှင့် ၃၆ တို့၌ ပြဌာန်းထားပါသည်။

ပစ္စည်းကို ဝရမ်းကပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၄၁ မှ ၅၇-က အထိတွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။

ဝရမ်းကပ်သည့်ပစ္စည်းသည် တရားရုံး၏ ပစ္စည်းမဟုတ်ဘဲ မိမိ၏ ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း အပြင်လူက တင်ပြကန့်ကွက်လာလျှင် တရားရုံးက ဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၅၈ မှ ၆၃ အထိ ပြဌာန်းချက်များတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ဝရမ်းကပ်ထားသော ပစ္စည်းများကို လေလံ တင်ရောင်းချရန်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၆၄ မှ ၉၄(ခ) အထိတွင် လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းကိုလက်ရောက်ပေး အပ်ခြင်းအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အမိန့် ၂၁ နည်း ၉၅ မှ ၁၀၃ အထိတွင်လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်း ထားပါသည်။

ပစ္စည်းလက်ရောက်ပေးအပ်ရာ၌ အမှုသည် မဟုတ်သူက ခုခံတားဆီးကန့်ကွက်ခဲ့လျှင် တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၉၇ မှ ၁၀၃ အထိတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသောနည်းလမ်းများအရ အရေးယူဆောင် ရွက်နိုင်ပါသည်။ နည်း ၉၇ မှ ၉၉ အထိ ပြဋ္ဌာန်းချက် များအရ အရေးယူသော ကိစ္စကို ဇာရီမူတွင်ဆောင် ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်း ၁၀၀ သို့မဟုတ် ၁၀၂ အရ အရေးယူသောကိစ္စကို တရားမ အထွေထွေမှု ဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ နည်း ၁၀၃ အရ စွဲဆိုသည့်ကိစ္စကို တရားမကြီးမှုဖွင့်လှစ်၍ ဆောင်ရွက် ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဇာရီမူတွင် ကွယ်လွန်သွားသော တရားရှုံး၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်ကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၀ အရ တရားရှုံး၏ ကိုယ်စားထည့်သွင်းခြင်းမှ အပ အခြားမည်သူ့ကိုမျှ အမှုသည်အဖြစ် ထည့်သွင်း ခြင်း မပြုနိုင်ပါ။

ဒီကရီအတည်ပြုရာ၌ ဒီကရီအတည်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ဒီကရီအရ ပေးဆပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဒီကရီ ကို ကျေအေးပြေငြိမ်းအောင်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို တရားမ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၄၇ အရ ဇာရီအမှုမှာပင် အဆုံး အဖြတ် ပေးရပါသည်။ ထိုပြဿနာအတွက် သီးခြား တရားမမှု စွဲဆိုခြင်း မပြုရပါ။

အပေါင်ဒီကရီအရ ရောင်းချခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ ဆောင်ရွက်သည့် အခါ ဇာရီအမှုတွဲသီးခြားမဖွင့်ရပါ။

တရားမကြီးမှုမှာပင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ သို့ရာတွင်တရားမမှတ်ပုံတင်စာရင်း စာအုပ် ၂ ၌ ဇာရီ မှ စာရင်းရေးသွင်းခြင်းပြုလုပ်ရပါသည်။ ထိုသို့ရေး သွင်းရာ၌ စာတိုင် ၂ တွင် ဇာရီမူ နံပါတ် ရေးသွင်းပြီး ယင်းနံပါတ်၏ အောက်၌ အင်္ဂလိပ်စာလုံး M အက္ခရာကို မင်နီဖြင့် ရေးသားရပါသည်။ အဆိုပါ ဇာရီမူ နံပါတ်ကို တရားမကြီးမှု၏ အမှုတွဲမျက်နှာဖုံးပေါ်ရှိ တရားမကြီး မူ နံပါတ်အောက်တွင် မင်နီဖြင့် ရေးသားရပါသည်။

ဇာရီမူတစ်မှုကို အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်အရ ဆိုင်းငံ့ထားနိုင်ပါသည်-

- (၁) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း၁၆၊
- (၂) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၂၁ နည်း ၂၉၊
- (၃) တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၄၁ နည်း ၅၊
- (၄) ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်၊ မြို့ပြဆိုင်ရာ ငှားရမ်းခ ကြီးကြပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅(၁)

ဤစာစုကား ဇာရီမှော်ရုံတော အတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်တော့မည့် သူအတွက် ခရီးလမ်းပန်း ဖြောင့်တန်းလွယ်ကူစိမ့်သောငှာ ကမ်းလင့်လိုက်သော အညွှန်းမြေပုံငယ် တစ်ချပ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

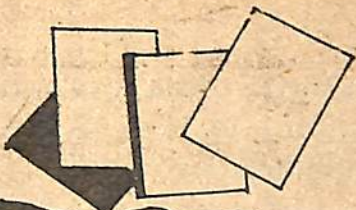
(၃)

ဒီကရီတစ်ခုကို ဆွတ်ခူးနိုင်ဖို့အရေးအတွက် ချွေးသံလွှမ်းသော ခရီးကြမ်းကိုသူဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးလေပြီ။

သို့သော် ပန်းတိုင်သို့ကား မရောက်သေး။

မဆုံးသေးသော ခရီးရှည်ကြီးကို သူဆက်၍ လျှောက်လှမ်းရပေဦးမည်။

ဦးမျိုးညွန့်. (တရားရေး)

မုခ်

ကျဆင်းရေး ကြုံတင်ကာကွယ်ရေး

ဦးကျော်(ပြည်ထဲရေး)

ပြစ်မှုဥပဒေ၏ မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ အများပြည်သူ၏ ကောင်းကျိုးအတွက် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုနှင့် လုံခြုံမှုပေးရန်ဖြစ်သည်ဟူသော အဆိုကို လက်ခံလျှင်၊ ယနေ့ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး တာဝန်ကို အလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အပြစ်မကင်းသည့် ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် နေထိုင်ကြရသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသည် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းမည်မျှပင်မြင့်မားစေကာမူ၊ ထိုနိုင်ငံတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဆန့်ကျင်သော အပြုအမူ၊ အပြစ်ပြုလုပ်သူများရှိနေဦးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြခြင်းသည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအား ဘေးဖြစ်စေသည်သာမက တိုင်းပြည်ကိုပါနစ်နာစေပါသည်။ ယင်းပြစ်မှု ကျူးလွန်သူများကိုလည်း ရာဇဝတ်တရားရုံးများက၊ အကျင့်တရားပြုပြင်ရေးကို အလေးအနက်ထား၍ ဟန့်တားသော ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ပေးကြသည်။ ဥပဒေကလည်း ခွင့်ပြုထားပါသည်။ သို့ရာတွင် မှုခင်းဖြစ်မှ အရေးယူရခြင်းထက်၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ဟန့်တားခြင်းက၊ ကောင်းသည်ဟူသော အယူအဆကို နိုင်ငံတော်တော်များများက လက်ခံကျင့်သုံးလျက်ရှိနေကြပါသည်။ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ ဥပဒေများတွင်၊ အများပြည်သူအေးချမ်းသာယာရေးအတွက်၊ ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအပိုင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးရေးအပိုင်းကို ခွဲခြားကျင့်သုံးလျက်ရှိကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဥပဒေပညာရှင် K. MOOKERJEE က ၎င်း၏ 'Practical Guide to Criminal Court Practice' တွင် အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

The Government takes upon itself the task of maintaining peace and order in the country by punishing actual offenders and enforcing good behaviour

on people, who are considered to be a menace to public safety and tranquillity, or who have, or are reputed to have, developed criminal propensity. The criminal law of the land, therefore, splits itself up into two broad divisions, one for "trial and punishment of criminals" and the other for "prevention of crimes".

ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးတာဝန်

ပြစ်မှုကြိုတင် ကာကွယ်ရေးတွင် အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းများ(Formal Organization)သာမက၊ လူတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိနေပါသည်။ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းသည် ကုသခြင်းထက်ကောင်းသည်ဟူသော အဆိုအမိန့်ကြောင့်၊ ယနေ့ ကျန်းမာရေး၊ လောက အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှုများတွေ့နေရသည်။ ပြစ်မှုဗေဒ (Criminology)တွင် ဤအဆိုအမိန့်မျိုးကို လူတိုင်းလက်ခံကျင့်သုံးနိုင်လျှင်၊ မှုခင်းကျဆင်းရေးကို များစွာ အထောက်အကူဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်-၆ရပ်

ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေတွင်၊ ပြစ်မှု ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်-(၆)ရပ်ကို ပြဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

- (က) ခံဝန်ချုပ်များချုပ်ဆိုကာကွယ်ခြင်း- ကျင့်ထုံးပုဒ်မ (၁၀၆-၁၁၀)
- (ခ) တရားဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးများကျင့်ထုံး ပုဒ်မ (၁၂၇-၁၂၈)
- (ဂ) အများပြည်သူတို့အားနှောက်ယှက်မှု-ကျင့်ထုံးပုဒ်မ(၁၃၃-၁၄၃)
- (ဃ) အနှောင့်အယှက်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် မြင်၍ အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ချက်များ ပုဒ်မ(၁၄၄)
- (င) ရဲအဖွဲ့ကဆောင်ရွက်ရမည့် ကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းများ ပုဒ်မ(၁၄၅-၁၅၃)
- (စ) မရွေးမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းအခုံ ပြစ်မှုများ ပုဒ်မ(၁၄၅)

ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ ခွဲဝေတာဝန်ယူနေ

ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေးကို အစိုးရဌာန

အဖွဲ့အစည်းများ (Formal Organization) က အောက်ပါအတိုင်း ဥပဒေနှင့်အညီ ဝိုင်းဝန်းကာကွယ်ပေးလျက် ရှိနေပါသည်။

(က) တရားရုံးများ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၀၆-၁၁၀ပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် အညီတရားရုံးများမှ ခံဝန်ချုပ်များ ချုပ်ဆိုစေသည့် အမိန့်များ ချမှတ်၍ ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ပတ်သက်၍၊ သက်ဆိုင်သူအား ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်သော အခါများတွင် လည်းကောင်း၊ အေးချမ်းသာယာရေးကို နှောက်ယှက်ဖျက်ဆီးမည့် သက်ဆိုင်သူအားလည်းကောင်း၊ အစိုးရကို အကြည်ညိုပျက်အောင်လှုံ့ဆော်သူများနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်စေရန် သက်ဆိုင်သူများအား လည်းကောင်း၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတည်တကျမရှိသူ၊ ကိုယ့်အကြောင်းကို ကျေနပ်အောင်မပြောနိုင်သော သက်ဆိုင်သူများအား လည်းကောင်း၊ အမြဲတစေပြစ်မှုကျူးလွန်တတ်သူများအတွက် သက်ဆိုင်သူများအားလည်းကောင်း ခံဝန်ချုပ်ဆို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ။ ပြစ်မှုကြိုတင် ကာကွယ်ရေးအတွက် အုပ်ချုပ်မှု အာဏာကျင့်သုံးရသော ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိနေပါသည်။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏၊ အမိန့်အမှတ် (၂/၈၉)ဖြင့်၊ ပြစ်မှုကြိုတင်ကာကွယ်

ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ အဆင့်ဆင့်သော အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ အား အပုံနှင်းထားပါသည်။ ပြစ်မှု ဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ (၁၂၇-၁၃၂)အရ တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော အစုအဝေးများ (Unlawful Assembly) ဆိုင်ရာ ကိစ္စ များကိုလည်းကောင်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၃၃-၁၄၃) အရ အများပြည်သူတို့အား နှောက် ယှက်မှု (Public nuisance) ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း ပြစ်မှုဆိုင် ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ(၁၄၄)အရ အနှောက် အယှက်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်မြင်၍၊ အဆောက်အအုံ ဆောင် ရွက်ရန် (Nuisance or Apprehended Danger) ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း၊ မရွေးမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည့်ရေ၊ မြေ အဆောက်အအုံ၊ ဈေး၊ အင်းအိုင်၊ သီးနှံများ စသည် များနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှု များကိုလည်းကောင်း၊ ကြိုတင် ကာ ကွယ် တားဆီးအမိန့်များ ထုတ်ပြန် ဆောင်ရွက်ခွင့်များ ရှိကြပါသည်။

(ဂ) မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့-ပြစ်မှုကြိုတင် ကာကွယ်ရေးအတွက်၊ ပြစ်မှုကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ-၁၄၉-၁၅၃ထိ၊ မြန်မာ နိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိနေ ပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၄၉အရ ရဲအရေးယူ ပိုင်ခွင့်ရှိသော မှုခင်းများကို မဖြစ်ပွား အောင် ကြိုတင်ကာကွယ်ရခြင်း၊ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၀ အရ သတင်း ပို့ရန်လိုအပ်သည့် မှုခင်းဘက်ဆိုင်ရာ

သို့ သတင်းပို့ရန် တာဝန်ရှိခြင်း။ ကျင့်ထုံးပုဒ်မ-၁၅၁အရ ဆောလျှင် စွာ ဆောင်ရွက်ရန် ဥပဒေက ခွင့်ပြု ထားသော ဖမ်းဆီးရန်လိုအပ်သည့် အမှုများတွင် ဝါရမ်းမပါပဲ ဖမ်းဆီးခွင့် ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

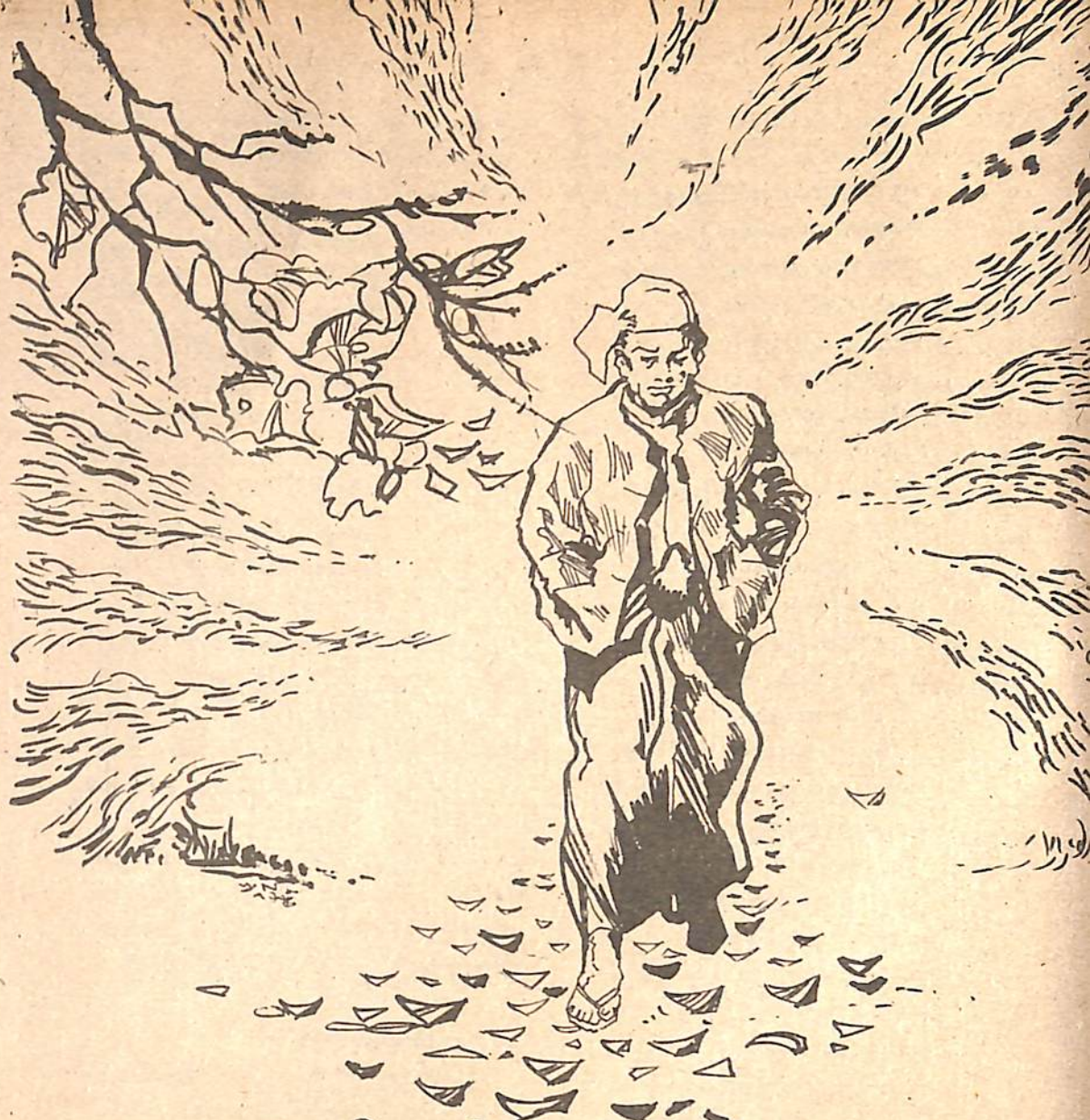
ထို့ပြင်၊ ပြည်သူ့ပစ္စည်း နစ်နာမှုမဖြစ်စေရန်အတွက် ကာ ကွယ်ရန်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၁၅၂နှင့် အလေးတင်းတောင်း၊ ချိန်ခွင့်များ စစ်ဆေးရေးအပိုင်းတွင် ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ၁၅၃အရ ခွင့်ပြုထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည်။ တရားရုံး များကဲ့သို့၊ တရားခွင့်တွင် စုံစမ်းခြင်းမပြုပဲ၊ မိမိတို့၏ အစွမ်းအစဖြင့် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရသည်။ ဤကိစ္စ အတွက်ဆောင်ရွက်ခွင့် အာဏာမှာ အလွန်ကျယ်ဝန်း ပါသည်။ ရဲအရာရှိတို့အား ရဲအရေးပိုင်သော မှုခင်းများ ကာကွယ်ရေးအတွက် အာဏာများကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့် ပေးထားပါသည်။ အကျဉ်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက် နိုင်ကြပါသည်။ မှုခင်းကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအတွက် အလားတူ အထူးဥပဒေများ၊ ဒေသန္တရ ဥပဒေများ တွင် ပြဌာန်းချက်များလည်း ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

မှုခင်းကျဆင်းရေး၊ လူတိုင်းအရေး

တရားဥပဒေသည်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှင်သန် ရေးအတွက်၊ သတ်မှတ်ပိုင်းခြားပေးထားရသော စည်း မျဉ်းဟုဆိုလျှင် လက်ခံနိုင်မည်ထင်ပါသည်။ ထိုစည်း မျဉ်းကိုပင် 'လောကပါလ'တရားဟုခေါ်လျှင် ရနိုင်ပါ သည်။ ဒီတရားထွန်းကားရေးအတွက်၊ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများသာမက လူတိုင်းတွင် တာဝန်ရှိကြ ပါသည်။ လူလူချင်းဖြစ်ပွားသော ပဋိပက္ခ တရားများ ကို ဝိုင်းဝန်းကာကွယ်တားဆီးခြင်းဖြင့် မှုခင်းကျဆင်း ရေး လူတိုင်း အရေးဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါ သည်။

ဦးကျော် (ပြည်ထဲရေး)

ဥပဒေဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏

အခါ

ရှင်ဟန်လွန်း

ဥပဒေ

သက်သေစစ်မေးခြင်း

စာရေးသူ၏ ဥပဒေဝန်ထမ်း ဘဝခရီးတွင်၊ တရားရုံးသို့ နေ့စဉ် အလုပ်ဆင်းရသည်။ တရားသူကြီး ရှေ့မှောက်တွင် သက်သေပေါင်း မြောက်များစွာကို တွေ့ကြုံစစ်မေးခဲ့ သည်။ သက်သေများသည် အမှု တစ်ခု၏အဓိကကျသောဇာတ်ကောင် များ ဖြစ်သည်။ သက်သေထွက်ချက် ကိုသာ အခြေခံ၍ တရားသူကြီးများ က စီရင်ဆုံးဖြတ်ရသည်။ သက်သေ ဟူရာတွင်လည်း ကလေးသက်သေ၊ လူကြီးသက်သေ၊ ရဟန်းသံဃာ၊ မယ် သီလရှင်တို့မှအစပြု၍၊ တစ်ခါတစ်ရံ တွင် ဆွဲအနားမကြားသူ သက်သေ အချို့ကိုလည်း ကြုံတွေ့ရတတ်ပါ သည်။ ထိုအခါတရားလိုဘက် အကျိုး ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသော ဥပဒေအရာရှိသည်၊ သက်သေစစ်မေး ခြင်း၏ အရည်အချင်း၊ အတတ်ပညာ၊ အလေ့ အထ၊ သဘာဝများကို ထူးဆန်းစွာ၊ အံ့ဩဘွယ်ရာ ဘဝ ဇာတ်ခုံတွင် အမျိုးမျိုးကြုံတွေ့ရတတ် ပေသည်။

သက်သေများအားစစ်ဆေးခြင်း အစီအစဉ်

သက်သေခံ ဥပဒေသည် ဥပဒေပညာရှင်များအတွက် အခြေခံ ကျသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ဥပဒေနှင့်မကင်းသူတိုင်း၊ သက်သေခံဥပဒေကို လက်လွှတ်၍ မရပါ။ သက်သေများအား မိမိထင် သလိုစစ်ချင်တိုင်းစစ်၍လည်းမရပါ။ ဥပဒေနှင့်အညီမေးမြန်းရပါသည်။ သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၅ မှ ၁၆၆

အထိ သက်သေများအားစစ်ဆေးခြင်း နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ အဓိက စစ်ဆေးခြင်း၊ ပြန်လှန်စစ်မေး ခြင်း၊ နောက်ထပ်စစ်မေးခြင်း၊စသည် ဖြင့် စစ်မေးခြင်းများအဆင့်ဆင့် ထားရှိပါသည်။

ကတိသစ္စာပြုခြင်း

“ကျွန်တော်/ကျွန်မသည်၊ အမှန်အတိုင်း အစစ်ခံပါမည်။ မမှန် မကန်မပါရှိပါဟုလေးနက်တည်ကြည် စွာ ကြေငြာ၍ ကတိသစ္စာပြုပါ၏။” ဟူ၍ ကတိသစ္စာဆိုပြီးမှတရားသူကြီး ရှေ့မှောက်တွင် သက်သေများက ထွက်ဆိုလေ့ရှိပါသည်။ သက်သေ တိုင်းသည် ကတိသစ္စာနှင့်အညီ အမှန်အတိုင်းအစစ်ခံထွက်ဆိုသင့်ပါ သည်။ မမှန်မကန်မထွက်ဆိုသင့်ပါ။ ယင်းသို့ မမှန်မကန်ထွက်ဆိုခြင်းဖြင့် အမှန်တရားမရရှိနိုင်ပါ။ အမှန်တရား

အတွက် သက်သေထွက်ဆိုချက်သည် များစွာ အရေးကြီးပါသည်။လျှော့ ထွက်လျှင် (သို့မဟုတ်)ပိုထွက်လျှင် တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက်သက်သာ ရာရနိုင်သည်ဟူသော အယူအဆမှာ၊ အမှန်တရားအတွက် အန္တရာယ် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကတိသစ္စာ တည်ကြည်စွာဖြင့် သက်သေများ သည် တရားရုံးအားကူညီသည့်အနေ ဖြင့်၊ ထွက်ဆိုချက်ပေးရန်တာဝန် ရှိပါသည်။

တရားရုံးကို မကြောက်ပါနှင့်

စာရေးသူ၏ ဥပဒေဝန်ထမ်း ဘဝခရီးတွင်၊ တောသူတောင်သား ကျေးလက်တောရွာများမှ လာရောက် သက်သေခံသည်ကို ကြုံတူးပါသည်။ တောသူတောင်သား/အတော်များ များသည် ရိုးသားကြပါသည်။ သို့ရာ

တွင် ရောက်လေ့ရောက်ထနည်းပါးသော တရားရုံးသို့ မလွဲသာမရှောင်သာ သက်သေခံရန်လာရောက်ကြသောအခါ၊ တရားရုံးကို ကြောက်တတ်ကြပါသည်။ မြို့ကြီး၊ ပြကြီး၊ ဒေသကြီးများသို့ မရောက်ဘူးသူ၊ ရုံးအဆောက်အဦးထဲသို့ မဝင်ရသူ၊ ခန့်ငြားထယ်ဝါသော အရာရှိကြီးများနှင့် မတွေ့ဘူးသူ၊ တောသူတောင်သားများမနေဖြင့်၊ တရားရုံးကို ကြောက်တတ်သည်မှာ သဘာဝကျသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အမှန်တရားအတွက်၊ တရားရုံးကို မကြောက်ပါနှင့်၊ မိမိသက်သေခံချက်သည်၊ အမှန်တရားအတွက် အရေးကြီးကြောင်းသိရမည်။ နားလည်ရမည်။ မိမိ၏ဘက်လိုက် ထွက်ဆိုချက်ကြောင့်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား ထိခိုက်နစ်နာသည်ကိုအမြဲသတိပြုပါ။ တရားရုံးဝန်ထမ်းများ၊ စာရေးများ၊ အဆင့်ဆင့်သည် ပြည်သူပြည်သားများ၏ သားသမီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဥပဒေပညာရှင်၊ တရားသူကြီးများ၊ ဥပဒေအရာရှိများ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည်လည်း၊ ပြည်သူထဲက ပြည်သူများ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးကိုသည်ဦးသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပြည်သူများ ကြောက်အောင်လန့်အောင်ပြည်သူ့သားသမီးများကလည်း မဖန်တီးကြပါနှင့် ဟူ၍ ဆရာသမားလူကြီးများက၊ စာရေးသူအား မကြာခဏ လမ်းညွှန်မှာကြားခဲ့သည်။ ယနေ့တိုင် မမေ့ရန်နိုင်ပါ။ တရားရုံးကိုမကြောက်ပါနှင့်တရားရုံး

ကို ကူညီပါ။ ဥပဒေဗဟုသုတပွားများပါစေ။ သက်သေခံဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြပါ။ စသည်ဖြင့် စာရေးသူ၏ ဥပဒေဝန်ထမ်းဘဝခရီးတွင် မြို့ပြမှ ကျေးလက်အထိ၊ တွင်းဆင်းခဲ့၊ ဟောပြောခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေပညာပေး ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

သက်သေအမျိုးမျိုး

စာရေးသူ ကြုံ ဘူးသမျှ၊ အောက်ပါသက်သေအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရပါသည်-

- (၁) တိုတိုပြတ်ပြတ် စကားပြောတတ်သော သက်သေ၊
- (၂) စကားဖွာသော သက်သေ၊
- (၃) ရက်တတ် ကြောက်တတ်သော သက်သေ၊
- (၄) စိတ်ချောက်ချားတတ်သော သက်သေ၊
- (၅) ဆင်ခြင်တုံတရား ကင်းမဲ့သော သက်သေ၊
- (၆) သက်သေ မခိုင်လုံသော သက်သေ
- (၇) စိတ်ထားမမှန်သော၊ စိတ်ကူးယဉ်သက်သေ၊
- (၈) မရိုးသားသောသက်သေ၊
- (၉) မိမိကိုယ်မိမိအထင်ကြီးသော သက်သေ၊
- (၁၀) မေးသမျှဟုတ်ပါသည်၊ မှန်ပါသည်ဟု အလွယ်တကူ ဖြေဆိုတတ်သော သက်သေ၊
- (၁၁) မူသားသက်သေ၊ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေအရာရှိ၏အရည်အသွေး

သက်သေများစစ်မေးရာတွင်၊ တရားလိုဘက်အရာရှိဖြစ်သော ဥပဒေအရာရှိ၏ စစ်မေးမှု၊ အရည်အသွေးသည်၊ များစွာ အရေးကြီးပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တရားလိုပြသက်သေ၊ အစိုးရသက်သေအား မိမိလိုချင်သော အဖြေရအောင်၊ ရဲစက္ကူနှင့် ညီညွတ်ညွတ် ထွက်ဆိုနိုင်အောင်၊ အရည်အချင်းပြည့်ဝရပါမည်။ ဥပဒေပညာ သာမက၊ စိတ်ပညာ၊ နှုတ်မှုပညာ၊ ဗဟုသုတစသည်များ ပြည့်စုံရပါမည်။ သက်သေ စစ်ဆေးနည်း၊ မူသားသက်သေတိုက်ဖျက်နည်း၊ စိတ်ရှည်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ ပြေပြစ်ခြင်း၊ ပရိယာယ်များခြင်း၊ ပွင့်လင်းစွာ ဆက်ဆံခြင်း၊ ရိုးသားစွာ ဆက်ဆံခြင်း၊ မိမိ၏ ဘာသာရပ်ကို ပိုင်နိုင်ခြင်း၊ သက်သေသည်မည်သို့သောအခြေအနေရှိကြောင်း၊ လိမ်လျင်ဖြစ်စေ၊ ထိန်ချန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မည်ကဲ့သို့သော နည်းလမ်းဖြင့်၊ အမှန်တရားပေါ်လွင်အောင် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စသည်များကို အဆင်သင့်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။ သက်သေခံဥပဒေနှင့်အညီ၊ ဘက်ပေါင်းစုံမှ သက်သေ၏ ထွက်ဆိုချက်ကို မှန်ကန်စွာရယူနိုင်အောင်၊ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်ကိုထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော ဥပဒေအရာရှိများအနေဖြင့်၊ တာဝန်ကျေပွန်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မေးခွင့်မရသည့် မေးခွန်းများ

သက်သေခံဥပဒေတွင် မေးခွင့်မရသည့်မေးခွန်းများအကြောင်းကို ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မည်သည့်အခါ မေးခွန်းကိုမေးရမည်။ မည်သည့်အခါ သက်သေကိုဖြေစေရန်အတင်းအကြပ် ပြုရမည်။ ယုတ္တိမရှိလျှင် မေးခွန်း မေးရန်မသင့်စသည့်အချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သက်သေ၏ ဂုဏ်သရေကို ရှုံးချသည့် မေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်း၊ အမှုနှင့် မဆိုင်သည့်အကြောင်းအရာကို မမေးခြင်း၊ မည်သည့်အခါတွင် မည်သို့ ဖြေဆိုသင့်ကြောင်း၊ တရားရုံးမှ ဆုံးဖြတ်ရခြင်းစသည်များကိုလည်း သက်သေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၄၈နှင့် ၁၄၉တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

သင့်လျော်သော အကြောင်း ယုတ္တိမရှိဘဲ၊ မေးခွန်းကိုမေးသည့် ကိစ္စတွင် တရားရုံးက၊ တားမြစ်ရန် (သို့မဟုတ်) ရှေ့နေတစ်ဦးဦးက၊ မသင့်လျော်သောမေးခွန်းကိုမေးလျှင်၊ ၎င်းရှေ့နေနှင့်ပတ်သက်၍ အာဏာပိုင်သို့ အစီရင်ခံရန်လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မတင့်တယ်၊ မလျောက်ပတ်သော အသရေယုတ်စေသည့် မေးခွန်းများကိုလည်း မမေးရန်၊ တရားရုံးကတားမြစ်ခွင့်ရှိပေသည်။

မလေးမခန့် ပြုလိုသည့် အကြံဖြင့် မေးခြင်း

သက်သေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၂ တွင်-

- (၁) မလေးမခန့်ပြုလိုသော ဆန္ဒ

နှင့် မေးသည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်သော မေးခွန်း၊

- (၂) မေးသင့်သည့် မေးခွန်းဖြစ်သော်လည်း အကြောင်းမဲ့ ထိခိုက်သည့် မေးခွန်းမျိုး ဖြစ်သည်ဟု တရားရုံးက ထင်မြင်သည့် မေးခွန်းတို့ကို မမေးစေရ။ တားမြစ်ရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

သက်သေနှင့်ရှေ့နေ

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် ဥပဒေအရာရှိများကဲ့သို့ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း သက်သေများနှင့် ကြုံတွေ့ရပါသည်။ သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်အပေါ် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် မိမိတို့လိုချင်သော အဖြေကို ရအောင် မေးတတ်ကြပါသည်။ ကျိုးကြောင်း လျော်ကန်သင့်မြတ်သော မေးခွန်းများကို ရှေ့နေရှေ့ရပ်များက မေးလေ့မေးထရှိပါသည်။ သက်သေအား ခြိမ်းခြောက်အော်ငေါက်၍ စစ်မေးခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန်၊ သက်သေ၏ ဂုဏ်သရေကို ထိခိုက်စေမည့်မေးခွန်းများကို မလိုအပ်ဘဲ မမေးရန်၊ သက်သေခံအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၁နှင့် ၁၅၂တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပေသည်။ သက်သေ၏ မှန်ကန်သောထွက်ဆိုချက်ရရှိအောင်၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် ဥပဒေအတတ်ပညာဖြင့်၊ ဖော်ထုတ်ရပေသည်။ အကောင်းဆုံးသော သက်သေခံချက်ကို၊ ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရပါသည်။

သက်သေများကို မည်သည့်အခါ ပယ်နိုင်ကြောင်း

- (က) သက်သေများကို တင်ပြသည့်ဘက်က ပယ်နိုင်ပါသည်။
- (ခ) မည်သည့်ဘက်က သက်သေပယ်ကြောင်း၊ အမှုနေ့စဉ် မှတ်တမ်းတွင်တိကျစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားသင့်ပါသည်။
- (ဂ) သက်သေပယ်ရခြင်းမှာ မိမိဘက်မှ အကျိုးမထူးခြင်း၊ ကျန်သက်သေခံချက်များ ပြည့်စုံနေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သက်သေအရေအတွက်များ ဖို့ထက်၊ သက်သေ အရည်အချင်းပြည့်စုံဖို့က အဓိကကျသည်ကို စာရေးသူ၏ အတွေ့အကြုံများတွင် လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။

မယုံကြည်ထိုက်သောသက်သေ

စာရေးသူ၏ ဥပဒေဝန်ထမ်းဘဝခရီးတွင် မယုံကြည်ထိုက်သော သက်သေများကိုလည်း ကြုံတွေ့ဘူးပါသည်။ ထိုအခါအောက်ပါနည်း (၄)မျိုးဖြင့် သက်သေကို မယုံကြည်ထိုက်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

- (၁) ယုံကြည်ထိုက်သူမဟုတ်ကြောင်း၊ ၎င်းသက်သေအား သိသူများ၏ ထွက်ဆိုချက်၊
- (၂) သက်သေသည် တံစိုးလက်

ဆောင်ရယူထားပြီးကြောင်း၊
လက်ခံထားပြီးကြောင်း
(သို့မဟုတ်)အခြား မသင့်
လျော်သည့် သွေးဆောင်မှု
လက်ခံထားကြောင်း တင်ပြ
ချက်၊

ယခုထွက်ချက်နှင့် ယခင်
ထွက်ချက်ရှေ့နောက် ညီ
ညွတ်မှုမရှိကြောင်း တင်ပြ
ချက်၊

မုဒိမ်းမှု(သို့မဟုတ်)မုဒိမ်း
ကျင့်ရန်အားထုတ်မှု၌ တရား
လိုမှာ အကျင့်စာရိတ္တမကောင်း
ကြောင်း တင်ပြချက်၊

ဆန်နှင့် ဆန်ကွဲကို ရွေးချယ်ခဲ့ခြား
သကဲ့သို့၊

သက်သေထွက်ဆိုချက်များ
ကိုစိစစ်တတ်ဖို့အထူးလိုအပ်ပါသည်။
တစ်နည်းအားဖြင့်ဆန်နှင့် ဆန်ကွဲကို
ရွေးချယ်ခဲ့ခြားသကဲ့သို့၊ အမှန်နှင့်
အမှားကို ခွဲခြားတတ်ဖို့ လိုပါသည်။
အဆိုပါအချက်ကို ၁၉၇၀ပြည့်နှစ်၊
မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံးစာမျက်နှာ-၂၅
(အထူး)တွင် အောက်ပါအတိုင်း
စီရင်ထုံးစာဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။

“ဆန်နှင့်ဆန်ကွဲကို ရွေးချယ်
ခဲ့ခြားသကဲ့သို့၊ အမှန်ဖြစ်တန်ရာ
သော စကားနှင့်မမှန်ဖြစ်တန်ရာသော
စကားတို့ကို ခွဲခြားကာ မမှန်ရာကို
ပယ်၍၊ မှန်ရာကို ယူနိုင်သည်။
အားလုံးကိုယူလိုယူ၊ မယူလိုက အား
လုံးကိုပယ်ရမည်မဟုတ်ချေ။ အမှား

အမှန်ခွဲခြား၍ ချိန်ဆရခြင်းသည်ပင်
တရားရုံး၏ အဓိကတာဝန်တစ်ရပ်
ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ခွဲခြားချိန်ဆရာ
တွင် ပုံသေနည်းမျိုးမရှိ၊ အမှုသွား
အမူလာကိုလိုက်၍ အမှန်ကို ရှာဖွေ
ရသည်သာဖြစ်သည်”

အမှန်တရားဆိုသို့၊

တရားရုံးတွင် နေ့စဉ် အလုပ်
ဆင်းရသော စာရေးသူသည်၊ ဥပဒေ
ပညာကို အခြေပြု၍ သက်သေ အမျိုး
မျိုး၊ အမှုအမျိုးမျိုးဖြစ်စဉ်အမျိုးမျိုး၊
ဘဝအမျိုးမျိုးကို၊ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။
နိုင်ငံသူပြုံး၍ ရုံးသူမိုင်ဟူသော စကား
ကဲ့သို့၊ အမှုနိုင်သူ၊ အမှုရှုံးသူ၊ စသည်
ဖြင့် ဘဝ အထွေထွေကို မြင်ရပေ
သည်။ မည်သူမှန်သည်၊ မည်သူမှား
သည်ကို အမှန်တရား၊ တရားမျှတမှု
တရားစီရင်ရေးကျင့်စဉ် များက
ထောက်ပြပေသည်။ မှန်သူအတွက်
အမှားမဖြစ်စေရ၊ မှားသူအတွက်
အမှန်မဖြစ်စေရ၊ အမှန်တရားသည်
သာ အဓိကဟူသော စေတနာဖြင့်
ဥပဒေပညာကို အခြေပြု၍၊ ပြည်သူ၊
ဘဝလုံခြုံစေခဲ့ပါသည်။ မှားလျှင်လည်း
စေတနာအမှားသာဖြစ်ပါစေ။ မိမိ
အတွက် သူတစ်ပါးဒုက္ခမရောက်ပါ
စေနှင့်။ အဂတိလေးပါး မလိုက်စား
ဘဲ၊ အမှန်တရားကို ရှေ့ရှု၍ စီရင်
ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါစေ။ တရားဥပဒေ
စိုးမိုးပါစေ။ ရပ်ရွာအေးချမ်းပါစေ။
ပြည်သူ့ဘဝလုံခြုံပါစေ။ ထိုထိုသော
စေတနာဖြင့် အမှန်တရားဆိုသို့၊ ချီ

တက်ရန် ဥပဒေဝန်ထမ်းတစ်ဦး၏
ဘဝခရီးတွင် မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါ
သည်။

ဦးဟန်ညွန့် (ဥပဒေ)

တရားရုံးချုပ်

စုံညီခုံရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်များ

၁။ လင်ဖြစ်စေ၊ မယားဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိခင်ပွန်းသည်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိလျှင် နှစ်ဦးပိုင် ပစ္စည်းမှ ခင်ပွန်းသည်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်းရောင်းချခြင်းမပြုနိုင်။ သို့ရာတွင် ခင်ပွန်းသည်၏ သဘောဆန္ဒကို အထင်အရှားမဟုတ်သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်သည့်သဘောတူညီမှုရရှိလျှင်မူ နှစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းရောင်းချခွင့်ရှိခြင်း။ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃-က အာဏာမတည်သေးခင်က ကျင့်သုံးခဲ့သည့် မူသဘော

ဒေါ်အေးမေက တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ စဉ့်တယ်ကျေးရွာ၊ ယင်းမာမခွဲရပ်ကွက်၊ နယ်မြေ ၈၊ ယန္တရားကွင်းအမှတ် ၈၄၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၁၆၈/၈၅-၈၆ မြေကွက်ကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးသန်းရွှေနှင့် အိမ်ထောင်မကျမီကပင် ဝယ်ယူပြီးလက်ရှိနေထိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဦးမြင့်ကြည်သည် ရောင်းချရန်ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်မရှိသူ ဦးသန်းရွှေထံမှ အချင်းဖြစ်မြေကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုဝယ်ယူခဲ့ကြောင်း၊ ထို့နောက်ဦးမြင့်ကြည်သည် ဦးတင်သိန်းနှင့်အတူ အချင်းဖြစ်မြေကွက်ထဲသို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ပြီးအိမ်ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြောင်းအဆိုပြုသည်။

ဦးမြင့်ကြည်တို့က ဦးသန်းရွှေနှင့် ဒေါ်အေးမေတို့မှ ၎င်းတို့ပိုင်မြေကို ပိုင်း၍ ရောင်းချခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ မြေကွက်ရောင်းချရာတွင် ဒေါ်အေးမေကိုယ်တိုင် ဦးစီးဦးရွက်ပြု၍ အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်သူ ဦးသန်းရွှေအား

စာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးစေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ရောင်းကြေးငွေကိုလည်း ဒေါ်အေးမေ လက်ခံရယူခဲ့ကြောင်း၊ ဒေါ်အေးမေက မြေကိုတိုင်းတာပြီးဝင်းခြံခတ်စေ၍ ဦးမြင့်ကြည်အားလက်ရောက်ရယူစေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးမြင့်ကြည်ထံမှ တစ်ဆင့်ဦးတင်သိန်းက ဝယ်ယူပြီး လက်ရှိထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းကျူးကျော်နေထိုင်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ချေပသည်။

အချင်းဖြစ်မြေကို ဦးသန်းရွှေက ၂-၉-၈၇ ရက်စွဲပါစာချုပ်ဖြင့် ဦးမြင့်ကြည်သို့ လွှဲပြောင်းရောင်းချခဲ့သည်။ ယင်းစာချုပ်တွင် ဒေါ်အေးမေ လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်း မရှိပေ။

တရားရုံးချုပ်က မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာလင်မယားတို့သည် ပစ္စည်းခန်း၌ ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူများအဖြစ် မဟုတ်ဘဲ အတူပိုင်ဆိုင်သူများအဖြစ်တည်ရှိနေ

ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လင်မယားနှစ်ဦးပိုင်မရွှေ့မပြောင်း နိုင်သည့် ပစ္စည်းများလွှဲပြောင်းရောင့် လင်မယားနှစ်ဦးက သဘောတူညီမှုရမှသာလျှင် ခိုင်မြဲကြောင်း၊ ဤအခြေ အနေတွင် ဦးမြင့်ကြည်သည် ဦးသန်းရွှေတစ်ဦးတည်း ထံမှ အချင်းဖြစ်မြေ့ကွက်ကို ဝယ်ယူခဲ့သည်ဆိုခြင်းမှာ တည်မြဲခိုင်မာမှုရှိနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်သည်။

လင်နှင့်မယားတို့သည် နှစ်ဦးသဘောတူညီ ချက်ရှိလျှင် နှစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နံ ခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်းစသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ခွင့်ရှိသော်လည်း လင်ဖြစ်စေ၊ မယားဖြစ်စေ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိ ခင်ပွန်းသည်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိလျှင် နှစ်ဦးပိုင် ပစ္စည်းမှ ခင်ပွန်းသည်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို လွှဲပြောင်း ရောင်းချခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း စီရင်ထုံးများတွင် တညီ တညွတ်တည်း ထုံးဖွဲ့ထားသည်။

သို့ရာတွင် ခင်ပွန်းသည်၏ သဘောဆန္ဒကို အထင်အရှားမဟုတ်သော်လည်း အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက် သည့် သဘောတူညီချက်ရရှိလျှင်မူ နှစ်ဦးပိုင်ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းရောင်းချနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း စီရင်ထုံးများက ပြဆိုသည်။

အချင်းဖြစ်မြေ့ကို ဦးသန်းရွှေက ဦးမြင့်ကြည် အား လွှဲပြောင်းရောင်းချသည်ကို ဇနီးဖြစ်သူ ဒေါ်အေး မေ သိရှိပြီး ယင်းသို့ရောင်းချခြင်းအား သဘောတူညီ ရာ ရောက်သည့် အပြုအမူများ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများ တွေ့ရှိရသည်။

ဦးသန်းရွှေနှင့် ဒေါ်အေးမေတို့က ၎င်းတို့ နေ အိမ်ပိုင်း မြေတစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ရောင်းချလိုသည့် အတွက် စီစဉ်ပေးရန်ကျေးရွာကောင်စီအတွင်းရေးမှူး

ဦးမြင့်ဝေထံ အကူအညီတောင်းခဲ့သည်။ ဦးမြင့်ဝေက ရပက စာရေးထံတွင် စာချုပ်မူကြမ်းရှိကြောင်း၊ ၎င်း အား အကူအညီတောင်းလျှင် ရကြောင်း ညွှန်ပြလိုက် သည်။ ဦးသန်းရွှေနှင့် ဒေါ်အေးမေတို့က ရပက စာ မေးမ ဝါဝါထံသွားရောက်ပြီး စာချုပ်ကို လက်နှိပ်စက် ရိုက်ခိုင်းသည်။

ဦးသန်းရွှေနှင့် ဦးမြင့်ကြည်တို့က အရောင်း အဝယ်ပြုလုပ်သည့်စာချုပ်ကို ကျေးရွာကောင်စီအတွင်း ရေးမှူး ဦးမြင့်ဝေရှေ့တွင် ရောင်းသူ ဦးသန်းရွှေနှင့် ဝယ်သူ ဦးမြင့်ကြည်တို့ လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။ ထိုစဉ်က ဒေါ်အေးမေလည်းရှိနေသည်။ ရောင်းကြေး ငွေကို ဒေါ်အေးမေက လက်ခံခဲ့သည်။ နောက်နေ့တွင် အချင်းဖြစ်မြေ့ကို ဒေါ်အေးမေကိုယ်တိုင် တိုင်းတာပြီး ခြံစည်းရိုးကာရံသည်။

အထက်ပါ အထောက်အထားများမှာ အချင်း ဖြစ်ပိုင်းမြေ့ကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးသန်းရွှေက ဦးမြင့်ကြည် အား ရောင်းချသည်ကို ဇနီးဖြစ်သူ ဒေါ်အေးမေက သိရှိ သည့်အပြင် ယင်းသို့ရောင်းချခြင်းအား သဘောတူညီ ကြောင်း ဖော်ပြနေသည့်အချက်များပင် ဖြစ်သည်။

ဦးမြင့်ကြည်သည်အချင်းဖြစ်ပိုင်းမြေ့ကို ဦးသန်း ရွှေထံမှ ဝယ်ယူပြီးနောက် ယင်းမြေပေါ်တွင် နေအိမ် ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုရန် တောင်းရာ-ကျေးရွာငြိမ်ဝပ်ပိပြား မှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်တင်က နေ အိမ်ဆောက်လုပ်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

ဦးမြင့်ကြည်တို့သည် အချင်းဖြစ်ပိုင်းမြေ့တွင် နေအိမ်ဆောက်လုပ်ခြင်းမှာ ကျူးကျော်ဝင်ရောက် ဆောက်လုပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဦးသန်းရွှေထံမှ ဝယ်ယူ

ထားသည့် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ သက်ဆိုင်ရာ (ရဝတ) ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းပေါ်ပေါက်သည်။

တန်ဖိုးကျပ် ၁၀၀နှင့် ကျပ် ၁၀၀ အထက်ရှိသော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို မှတ်ပုံတင်စာချုပ် ချုပ်ဆိုရောင်းချမှသာအရောင်းအဝယ်မြောက်ကြောင်း၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေနှင့်စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေတို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ပစ္စည်းဝယ်ယူရာတွင် ငွေပေးချေပြီးပစ္စည်းလက်ဝယ် ရရှိလာသည့် အဆင့်ထိရောက်ရှိသော်လည်း စာချုပ်စာတမ်းမချုပ်ဆိုခြင်း၊ ချုပ်ဆိုသော်လည်း မှတ်ပုံမတင်ခြင်းကြောင့် ရောင်းသူက ထိုအချက်ကို အခွင့်ကောင်း ယူကာ ဝယ်သူလက်ရှိဖြစ်သော မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်းကို လက်ရောက်ရလို့မူ စွဲဆိုသည့်အခါ ပစ္စည်းဝယ်သူမှာ မှတ်ပုံတင်စာချုပ်မပြုနိုင်၍ နစ်နာမှုများ ပေါ်ပေါက်ရသည်။ ထိုနစ်နာမှုများကို ကုစားနိုင်ရန် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃-က ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရသည်။ ပုဒ်မ ၅၃-က ကို မပြဋ္ဌာန်းမီကလည်း တရားရုံးများက တစ်စိတ် တစ်ဒေသ ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ မောင်သာမြ နှင့် မဒွန်း အမှု^(၁)၊ မောင်ထွန်းရ နှင့် မောင်အောင်ဌန်း အမှု^(၂)၊ မောင်အုပ်ကြည် နှင့် မပု အမှု^(၃)တို့ကိုကြည့်ပါ။

အဆိုပါအမှုများတွင် မှတ်ပုံမတင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းရောင်းချရန် ပဋိညာဉ်သက်သက်သည် အချင်းဖြစ်ပစ္စည်းတွင် ဝယ်သူအား အကျိုးသက်ဆိုင်မှုကို မဖန်တီးနိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ယင်းစာချုပ်အပြင် ကာယကံရှင်တို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ

ရှိကြောင်း၊ ဝယ်သူက တန်ဖိုးပေးချေပြီးနောက် ရောင်းသူက လက်ရောက်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ အမည်ပြောင်းခြင်းများရှိခဲ့ကြောင်း၊ ရောင်းချရန် ပဋိညာဉ်နှင့်ပေါင်းစပ်ကြည့်လျှင် ပစ္စည်း၌ ဝယ်သူအကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်ရှိစေကြောင်း ထုံးဖွဲ့ထားသည်။

ယခုအမှုဖြစ်ပွားစဉ်အခါက ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အာဏာသက်ရောက်သော်လည်း ပုဒ်မ ၅၃-က မှာ အာဏာမတည်သေးပေ။

ယင်းအခြေအနေတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အမှုများတွင် ထုံးဖွဲ့ထားသည့်အတိုင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေသပါမူကို တရားရုံးများက လိုက်နာရန် လိုပေသည်။

ယခုအမှုတွင် ဦးသန်းရွှေနှင့် ဦးမြင့်ကြည်တို့သည် ပစ္စည်းရောင်းချခြင်းစာချုပ်ကိုချုပ်ဆိုခဲ့သည့်အပြင် ရောင်းကြေးငွေကို ဦးသန်းရွှေတို့က လက်ခံပြီး ဖြစ်သည်။ အချင်းဖြစ်မြေကို ဝယ်သူဦးမြင့်ကြည်က လက်ရှိထားပိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးမြင့်ကြည်သည် ကျူးကျော်သူမဟုတ်တော့၊ ပစ္စည်းတွင် အကျိုးသက်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူဖြစ်ကြောင်း ကောက်ယူနိုင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်အေးမေက ဦးမြင့်ကြည်အပေါ် ကျူးကျော်သူအဖြစ် တရားစွဲဆိုခြင်းမှာ အောင်မြင်ရန် အကြောင်းမရှိကြောင်း ကြားနာလျက်ရှိသည့်အမှတ်(၁) ပြဿနာကို ဖြေဆိုလိုက်သည်။

၁။ဦးမြင့်ကြည် နှင့် ဒေါ်အေးမေ

၂။ဦးတင်သိန်း

တရားရုံးချုပ် ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ တရားမ အထူးအယူခံမှုအမှတ် (၃၈)။ ၃၀-၆-၉၈နေ့တွင်ဆုံးဖြတ်သည်။

- (၁) အတွဲ ၂ ရန်ကုန် ၁၂၈၆(စုံညီ)
- (၂) အတွဲ ၂ ရန်ကုန် စာ ၃၁၃
- (၃) အတွဲ ၂ ရန်ကုန် စာ ၃၆၈

၂။ ပစ္စည်းကို တစ်ဝက်စီပိုင်ဆိုင်ကြရာ တစ်ဝက်ပိုင်သူ တစ်ဦးက ၎င်း၏ ဝေဝေကို ခွဲဝေရယူလိုပါက ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရမည်ဖြစ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှုအစား အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းသည် စွဲဆိုသည့်အမှုပုံစံမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

ဦးအောင်ထွန်းက ဇနီးဖြစ်သူဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သောအခါ ပြည်မြို့ရွာဘဲအကွက် ၁၃၅၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၁၂၈၊ ၁၂၉ မြေကွက်တစ်ကွက် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ယင်းမြေကွက်သည် ဒေါ်ကြူတူမ မစန်းနွဲ့အမည်ပေါက်ကြောင်း၊ မစန်းနွဲ့အရွယ်မရောက်ခင် ဒေါ်ကြူနှင့် အတူပူးတွဲအမည်ထည့်သွင်းထားခြင်းသာဖြစ်၍ ယင်းမြေကွက်သည် ဒေါ်ကြူ၏ အထက်ပါ ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သည့်အခါ ခင်ပွန်းဖြစ်သူတရားလိုက အချင်းဖြစ်မြေကွက်ကိုတစ်ဦးတည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း အဆိုပြု၍ အမွေပုံပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုသည်။

ဒေါ်စန်းနွဲ့က အချင်းဖြစ်မြေကွက်သည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ကြူ၏ အထက်ပါ ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဆိုခြင်းနှင့် ယင်းမြေကို တရားလိုက တစ်ဦးတည်း အမွေဆက်ခံသည်ဆိုခြင်းမှာ မမှန်ကြောင်း ငြင်းဆိုသည်။

ဒေါ်အေးမြင့်ကလည်း အချင်းဖြစ်မြေကွက်သည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ကြူနှင့်တူမ ဒေါ်စန်းနွဲ့တို့ အမည်ပေါက်ဆိုခြင်းနှင့် ယင်းမြေကွက်သည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ကြူ၏အထက်ပါပစ္စည်းဖြစ်သည်ဆိုခြင်းမှာ မှန်ကန်ကြောင်းနှင့် ကျန်အချက်များ မမှန်ကြောင်း ချေပသည်။

မူလရုံးက ဦးအောင်ထွန်းစွဲဆိုသော အမှုကို တစ်ဖက်သတ်စစ်ဆေးခဲ့သော်လည်း တရားလိုသည် အချင်းဖြစ်မြေကို ပြိုင်ဘက်မရှိတစ်ဦးတည်းပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အဆိုပြု၍ အမွေပုံပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းမှာ အမှုပုံစံ မှန်ကန်ခြင်း မရှိကြောင်း

သုံးသပ်၍ ဦးအောင်ထွန်းစွဲဆိုသည့်အမှုကိုပယ်လိုသည်။

တရားရုံးချုပ်က ဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သည့်အခါ အချင်းဖြစ်မြေကို ဦးအောင်ထွန်းတစ်ဦးတည်းက အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်သည်ဟု မူလရုံးက ဆုံးဖြတ်သည်ကို တရားပြိုင်များက ပြင်ဆင်မှုသော်လည်းကောင်း၊ အယူခံမှုသော်လည်းကောင်း တင်သွင်းလျှောက်ထားခြင်းမပြုသဖြင့် ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်သည် အတည်ဖြစ်လျက်ရှိသည်ဟု ကောက်ယူသုံးသပ်သည်။

ထို့နောက်တရားရုံးချုပ်က တရားလို ဦးအောင်ထွန်းသည် အဆိုလွှာခေါင်းစည်းတွင် အမွေပုံပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုဟု ဖော်ပြခဲ့သော်လည်း သက်သာခွင့်တောင်းဆိုရာ၌ တရားလိုရထိုက်ခွင့်ရှိသည့် အချင်းဖြစ်မြေအားလုံးကို ခွဲဝေပေးရန် တောင်းဆိုထားသည်ဟု သုံးသပ်ပြီး ဦးအောင်ထွန်းအား အချင်းဖြစ်မြေကို လက်ရောက်ပေးအပ်စေရန် ဒီကရီချမှတ်သည်။

ဦးအောင်ထွန်းစွဲဆိုသော အမှုသည် အမှုပုံစံမှန်ကန်ခြင်း မရှိဟုဆိုကာ မူလရုံးက အမှုတစ်ခုလုံး ပယ်လိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါလျက် တရားရုံးချုပ်က ဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သည့်အခါ အချင်းဖြစ်မြေကွက်ကို တရားလို ဦးအောင်ထွန်းတစ်ဦးတည်းက အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မူလရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်အတည်ဖြစ်လျက်ရှိသည်ဟု ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ မှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

အချင်းဖြစ်မြေကွက်သည် ဒေါ်ကြူတူမ မစန်းနွဲ့အမည်ပေါက်လျက် ရှိခြင်းကို အငြင်းပွားချေ။ သက်သေခံ(က-၁)ဦးပိုင်မှတ်ပုံစာရင်း စာရင်း စာအုပ်

၁-က တွင် အချင်းဖြစ်မြေသည် ၁၉၅၄ခုနှစ်မှစ၍ ဒေါ်ကြူ တူမ မစန်းနွဲ့အမည်ပေါက်လျက်ရှိသည်။

ဒေါ်ကြူ၏ ပထမအိမ်ထောင်မှာ ဦးပန်းဖူး ဖြစ်သည်။ တရားလို ဦးအောင်ထွန်းသည် ဒေါ်ကြူ၏ ဒုတိယအိမ်ထောင်ဖြစ်သည်။ အချင်းဖြစ်မြေမှာ ဦးအောင်ထွန်းနှင့်ဒေါ်ကြူတို့ ဒုတိယအိမ်ထောင်ထူသည့် အခါ ဒေါ်ကြူပါလာသည့် အထက်ပါ ပစ္စည်းဖြစ်သည်။

ဦးအောင်ထွန်းသည် အချင်းဖြစ်မြေကို ဒေါ်ကြူတစ်ဦးတည်းပိုင်ကြောင်းသက်သေထင်ရှားပြသနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်စာရင်း စာရင်းစာအုပ် (၁-က) တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားချက်အရ အချင်းဖြစ်မြေကို ပိုင်ဆိုင်သူမှာ ဒေါ်ကြူတူမ မစန်းနွဲ့ ဖြစ်သည်။

မြေစာရင်းဦးစီးဌာန၏ ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင် စာရင်း (၁-က)တွင် ရေးသွင်းချက်တို့သည် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သော မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ယင်း၏ အလုပ်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ရာတွင် ရေးသွင်းထားသော ရေးမှတ်ချက်ဖြစ်သည့်အတွက် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းကို ပြသရာတွင် တန်ဖိုးရှိသော စာရွက်စာတမ်းဖြစ်ပေသည်။

ဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သည့်အခါ ဒေါ်ကြူပိုင်ဆိုင်သည့်အချင်းဖြစ်မြေ၏ တစ်ဝက်ကို ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးအောင်ထွန်းက အမွေဆက်ခံရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်စန်းနွဲ့သည် ဒေါ်ကြူ၏ တူမတော်စပ်သော်လည်း ဒေါ်ကြူကွယ်လွန်သည့်အခါ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဦးအောင်

ထွန်း ကျန်ရစ်သည့်အတွက် ဒေါ်ကြူကျန်ရစ်သည့် ပစ္စည်းတွင် အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိပေ။ အချင်းဖြစ်မြေကို ဦးအောင်ထွန်းနှင့် မစန်းနွဲ့တို့တစ်ဝက်စီပိုင်ဆိုင်ကြရာ ဦးအောင်ထွန်းက ၎င်းပိုင်သည့်ဝေစုကိုခွဲဝေရယူလိုပါက ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရမည်ဖြစ်သည်။

ဦးအောင်ထွန်းက ပစ္စည်းခွဲဝေပေးစေလိုမှု စွဲဆိုခြင်းမပြုဘဲ အမွေပုံပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုစွဲဆိုသဖြင့် စွဲဆိုသည့်အမှုပုံစံမှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ မူလရုံးက ဦးအောင်ထွန်း စွဲဆိုသည့်အမှု ပုံစံမှန်ကန်ခြင်း မရှိဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ အကြောင်းပြချက် မမှန်သော်လည်း မှားယွင်းခြင်း မရှိချေ။

သို့ဖြစ်၍ မူလရုံးတွင် တရားလို ဦးအောင်ထွန်းက အမွေပုံ စီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှုစွဲဆိုခြင်းနှင့် တရားရုံးချုပ်က ယင်းအမှုတွင်အချင်းဖြစ် ဥပစာကိုလက်ရောက်ပေးအပ်စေရန် ဒီကရီချမှတ်ပေးခဲ့ခြင်းမှာ မှန်ကန်မှုမရှိကြောင်းကြားနာလျက်ရှိသော ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖြေဆိုလိုက်သည်။

- ဒေါ်အေးမြင့်နှင့်
- ၁။ ဒေါ်စန်းရီ(ကွယ်လွန်သူ ဦးအောင်ထွန်း၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ်)
 - ၂။ ဒေါ်စန်းနွဲ့(၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ်မစိုးမမ)

တရားရုံးချုပ် ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ တရားမ အထူးအယူခံမှု အမှတ် ၃၆၊ ၃၀-၆-၉၈နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်သည်။

၃။ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရန် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ကြခြင်း၊ ဝယ်သူက စရန်ငွေပေးခဲ့ခြင်း၊ ဝယ်သူ၏ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် အရောင်းအဝယ်မဖြစ်သည်အခါ စရန်ငွေကို ပြန်လည် ရထိုက်ခွင့် ရှိ မရှိ၊ စရန်ငွေ၏ အဓိပ္ပါယ်

ရန်ကုန်မြို့၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ အရှေ့သရက်ကုန်း
တိုက်နယ်၊ မြေတိုင်း ရပ်ကွက်အမှတ် ၃ဝသည် မြေ
ကွက်အမှတ် -^က_၃- ဧရိယာ ၀. ၂၂ဧကရှိ မြေကွက်
နှင့် ယင်းမြေကွက်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထားသော
ဗဟန်းမြို့နယ် ရွှေတောင်ကြားလမ်း၊ အမှတ် ၂၇ ဘီဟု
ခေါ်တွင်သော တစ်ထပ်တိုက်တစ်လုံးနှင့် ကားဂိုဒေါင်၊
အစေခံတန်းလျားများ အပါအဝင် အကျိုးခံစားခွင့်များ
အားလုံးကိုဒေါ်ခင်မာမာကတန်ဖိုးငွေကျပ်၈၀၀၀၀/-
ဖြင့် ရောင်းချရာ ဦးကျော်ဇံက ဝယ်ယူရန် သဘောတူ
သဖြင့် ၃၀-၁၁-၈၇နေ့တွင် အိမ်နှင့်မြေအရောင်း
အဝယ်ပြုရန် သဘောတူစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။

စာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့်နေ့တွင် ဝယ်သူက ရောင်းသူအား စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀/-ပေးချေခဲ့သည်။ ကျန်ငွေ ၉၀၀၀၀/-အနက်ငွေကျပ် ၈၈၀၀၀/-ကို ၂-၁၂-၈၇နေ့တွင် ဝယ်သူက ရောင်းသူအား ပေးချေရန်နှင့် ကျန်ငွေကျပ် ၂၀၀၀/-ကိုအပြီးသတ်အရောင်းအဝယ် စာချုပ် ချုပ်ဆိုသော အချိန်တွင် ပေးချေရန် ဝယ်သူက တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ကျန်ငွေကျပ် ၈၈၀,၀၀၀/- ပေးချေရမည့်
၂-၁၂-၈၇နေ့တွင် ဝယ်သူကပေးချေနိုင်ခြင်းမရှိပေ။
ထိုနေ့မှတိုင်မီ ၁-၁၂-၈၇နေ့က အင်းစိန်မြို့ မှုခင်း
တပ်ဖွဲ့မှ ဒုတိယရဲအုပ် ဦးစိန်ဝင်းက ရောင်းသူနှင့်
ဝယ်သူတို့ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် အရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ်
စာချုပ်ကို သိမ်းယူသွားသည့်အတွက် ဝယ်သူက

ပေးချေရန်ဖြစ်သော ဒုတိယ အရစ်ငွေကို ရောင်းသူ
အား မပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းပြသည်။

ဒေါ်ခင်မာမာက ဦးကျော်ဝံသသည် လောင်းကစား ဥပဒေအရ အရေးယူခံရသည့်ကိစ္စသည် မိမိနှင့် မသက်ဆိုင်ကြောင်း၊ ဦးကျော်ဝံသသည် ၂-၁၂-၈၇ နေ့တွင် ငွေကျပ် ၈၈၀,၀၀၀/-ကို ပေးချေခြင်းမပြုဘဲ ပဋိညာဉ်ချိုးဖောက်ခဲ့သဖြင့် ပဋိညာဉ်သည် ဆုံးခန်းတိုင် ရောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝယ်ယူက ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်သဖြင့် ရောင်းသူသည်စရန်ငွေကျပ်၉၀၀၀၀/- ကို သိမ်းယူခွင့်ရှိကြောင်း ချေပသည်။

တရားရုံးချုပ်က ရောင်းငွေအတွက် တစ်စိတ် တစ်ဒေသအားဖြင့် ပေးသွင်းခဲ့သည့်ငွေဖြစ်လျှင် ရောင်း သူသော်လည်းကောင်း၊ ဝယ်သူသော်လည်းကောင်း ပဋိညာဉ်အတိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်က ထိုငွေကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပေးသွင်းငွေမှာ အာမခံသဘောအဖြစ် ပေးသွင်းခြင်းဖြစ်လျှင် ဝယ်ယူ သူက ထိုငွေကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ အရောင်းအဝယ်သဘောတူစာချုပ်တွင် ရောင်းသူအား ဝယ်သူက စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/- ပေးချေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်ရာ အာမခံ သဘောအဖြစ် ပေးသွင်းသည့်ငွေဖြစ်သည်မှာထင်ရှားပေါ်လွင်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဝယ်သူဦးကျော်ဇံပျက်ကွက်မှုရှိခဲ့သဖြင့် ရောင်းသူ ဒေါ်ခင်မာမာထံမှ ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း ပြုနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည်။

ဘာဘူကနီရာလား(လိ)ဒနကာနှင့် မက်ဆား(စိ) ရွှေပြည်စိုးဖလင်ကုမ္ပဏီအမှု^(၁)တွင် အရောင်းအဝယ် ပျက်သဖြင့် ပေးသွင်းထားသော ငွေကို ပြန်လည် ပေး အပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များမတွေ့ရပေ။ ဤပြဿနာကို ဆုံးဖြတ် ရာ၌ ပေးသွင်းငွေသည် ရောင်းငွေအတွက် တစ်စိတ် တစ်ဒေသအားဖြင့် ပေးသွင်းခဲ့လျှင် ရောင်းသူသော် လည်းကောင်း၊ ဝယ်သူသော်လည်းကောင်း ပဋိညာဉ် အတိုင်းဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်က ထိုငွေကို ပြန်လည် ပေးအပ်ရပေမည်။ အကယ်၍ဝယ်ယူသူ၏ ပျက်ကွက် မှုကြောင့် အရောင်းအဝယ်အထမမြောက်လျှင် ရောင်း သူက လျော်ကြေးရရှိရန် တရားစွဲဆိုနိုင်ပေသည်။ သို့သော် ထိုပေးသွင်းငွေမှာ အာမခံ သဘောအဖြစ် ပေးသွင်းလျှင် ဝယ်ယူသူပျက်ကွက်က ၎င်းသည် ထိုငွေ ကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပေဟု ထုံးဖွဲ့ထားသည်။

စိတိဝမ်း နှင့် ဦးသွင်ပါ၂ အမှု^(၂)တွင် အောက် ပါအတိုင်း ထုံးဖွဲ့ထားပါသည်-

“အကယ်၍ ရောင်းငွေအတွက် တစ် စိတ် တစ်ဒေသအားဖြင့် ပေးသွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ် လျှင် အယူခံတရားလိုသည် ၎င်းအနေဖြင့် ပျက်ကွက်မှုရှိသော်လည်း ထိုငွေကို ပြန်လည် ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အယူခံတရားပြိုင်တို့၏ အခွင့်အရေးမှာ ၎င်းအပေါ်လျော်ကြေးရလို့ ကြောင်း ဝာရာစွဲဆိုမရှိသာရှိသည်။ စရန်ငွေ ဆိုသည်မှာ အာမခံသဘောအဖြစ် ပေးသွင်း

သည့်ငွေသာ ဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုသည် မိမိ အနေဖြင့် ပျက်ကွက်မှုရှိခဲ့သည့်အတိုင်း ရောင်း သူထံမှ ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်းမပြုနိုင်ပေ။” ထိုအမှုတွင် စရန်ငွေ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုခဲ့ သည်။ စရန်ငွေဆိုသည်မှာ အာမခံအဖြစ်ပေးသွင်းထား သည့်ငွေဖြစ်သည်ဟု အတိအကျ ညွှန်ပြထားသည်။

အယူခံတရားလို၏ ရှေ့နေတင်ပြသည့်အတိုင်း စရန်ငွေဆိုသည်မှာ အဘိဓာန်စာအုပ်များတွင်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုသကဲ့သို့ ကြိုတင်ပေးငွေဖြစ်သည်မှာ မှန်သော် လည်း စိတိဝမ်း နှင့် ဦးသွင်ပါ ၂ အမှု^(၂)တွင် ထုံးဖွဲ့ ထားသည့်အတိုင်း ယင်းကြိုတင်ပေးငွေသည် အာမခံ သဘောအဖြစ်ပေးသည့် ကြိုတင်ပေးငွေဖြစ်သည်။

ရောင်းသူ ဒေါ်ခင်မာမာနှင့် ဝယ်သူဦးကျော်စံ တို့ ချုပ်ဆိုသည့် သက်သေခံ(က) အရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ်စာချုပ်စည်းကမ်းချက်အပိုဒ် ၂ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားသည်-

၂။ ဤသဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုသော အချိန် တွင် အပိုင်ရောင်းမည့်သူအား အပိုင် ဝယ်မည့်သူက စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/- (ကျပ်ကိုးသိန်းတိတိ)ပေးချေ၍ အပိုင် ရောင်းမည့်သူက ယင်းပေးချေငွေ ၉၀၀၀၀၀/- (ကျပ်ကိုးသိန်းတိတိ)လက်ခံ ရရှိကြောင်း ဝန်ခံလက်မှတ်ရေးထိုးပါ သည်။

(၁) -၁၉၆၄ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး

စာ ၁၉၅

(၂) -၁၉၆၈ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံစီရင်ထုံး

စာ ၁၂၀

ဦးကျော်ဇံအား ပြန်လှန်မေးမြန်းရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ထွက်ဆိုခဲ့ပါသည်-

“စရန်ငွေကိုးသိန်းပေးခြင်းမှာ ရောင်းသူ ဘက်မှလည်း မပျက်ကွက်အောင်၊ ဝယ် သူ ဘက်မှလည်း မပျက်မကွက်အောင် အာမခံသဘောပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင် မှန်ပါသည်။”

သက်သေခံ(က)အရောင်းအဝယ် ကတိစာချုပ် ချုပ်ဆိုစဉ်က ဦးကျော်ဇံ၏ ရှေ့နေအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ သော တရားရုံးချုပ် ရှေ့နေဦးသာဟိန်းအား ပြန်လှန် မေးရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ထွက်ဆိုသည်-

“သက်သေခံ(က)အရောင်းအဝယ် ကတိစာချုပ်အရစရန်ငွေ ၉၀၀၀၀၀/- ပေးခြင်းမှာ ရောင်းသူဘက်မှ ဖြစ်စေ ဝယ်သူဘက်မှဖြစ်စေ ပျက်ကွက်မှု မရှိ စေရန် အာမခံသဘောအဖြစ်ဖြင့် ပေး ခြင်း ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် မှန်ပါသည်။”

အရောင်းအဝယ် ပဋိညာဉ်စာချုပ်စည်းကမ်း ချက် အပိုဒ် ၂တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အချက်နှင့် ဦးကျော်ဇံနှင့် ဦးသာဟိန်းတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များအရ ဆိုလျှင် ဝယ်သူဦးကျော်ဇံပေးသည့်စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/-မှာ အာမခံသဘောအဖြစ်ပေးခြင်းဖြစ် ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်ပေါက်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ငွေကျပ် ၁၈၀၀၀၀၀/-ဖြင့် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သော သက်သေခံ(က)မြေနှင့် အိမ်အရောင်းအဝယ်စာချုပ်အရ လျှောက်ထားသူ ဦးကျော်ဇံက လျှောက်ထားခံရသူဒေါ်ခင်မာမာသို့ စရန်

ငွေအဖြစ်ပေးခဲ့သော ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/-သည် ရောင်းငွေ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ်ပေးအပ်ခဲ့ခြင်း မဟုတ် အာမခံငွေအဖြစ် ပေးသွင်းထားခြင်းဖြစ်သည် ဟု ကြားနာလျက်ရှိသော ပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြေ ဆိုလိုက်သည်။

ကျန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/-ကို သတ်မှတ်ရက် တွင် ပေးရန် ပျက်ကွက်သူမှာ ဦးကျော်ဇံဖြစ်သည်။ ဝယ် သူဦးကျော်ဇံသည် ပဋိညာဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်သည်ဖြစ်၍ အာမခံသဘောအဖြစ် ပေး သွင်းထားသော စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/-ကို ရောင်း သူထံမှ ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် တရားရုံးချုပ်က ဝယ်သူဦးကျော်ဇံ ပျက်ကွက်သဖြင့် ရောင်းသူ ဒေါ်ခင်ခင်မာမာ အာမခံ အဖြစ်ပေးသွင်းထားသော စရန်ငွေကျပ် ၉၀၀၀၀၀/- ကို ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း မပြုနိုင်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း မှာ မှားယွင်းခြင်းမရှိပေ။

ဦးကျော်ဇံ နှင့် ဒေါ်ခင်မာမာ
တရားရုံးချုပ် ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ တရားမအထူး
အယူခံမှုအမှတ် ၄၀
၁၇-၇-၉၈နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်သည်။

ကျွန်းကြီး

GYO THEIN

SPECIAL CHEROOT

No. 100, ဓဉ်အိုးတန်း၊ ရန်ကုန်၊

01-250632

တရားမမှုများစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် လိုက်နာရမည့်
အခြေခံမှုများကို လေ့လာတင်ပြခြင်း

ဦးမကြိုင် | ရှေ့နေချုပ်ရုံး |

လူသားတစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်ဆံကြရာမှ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မပြေလည်မှုများ ပေါ်ပေါက်တတ်စမြဲ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် ပြုလုပ်ရာမှ ကုန်ဖိုးငွေအပြေအလည် မရ၍ တရားမမှုစွဲဆိုခြင်း၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့်အိမ်၊ မြေရောင်းဝယ်ရာမှ မပြေလည်မှုပေါ်ပေါက်၍ တရားမမှုစွဲဆိုခြင်း၊ ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်၍ လျော်ကြေးငွေရလိုမှု ဖြစ်သော တရားမမှုစွဲဆိုခြင်း၊ အိမ်ငှား၊ မြေငှားကိစ္စ မပြေလည်၍ အိမ်နှင့်လိုမှု၊ သို့မဟုတ် အိမ်၊ သို့မဟုတ်

မြေလက်ရောက်ရလိုမှုဖြစ်သော တရားမမှုစွဲဆိုခြင်းစသည့်တရားမမှုအမျိုးမျိုးအဖုံဖုံကိုတရားမရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် စစ်ဆေးစီရင်လျက်ရှိကြောင်း မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

တရားမမှု၏ ပင်ကိုယ်သဘောမှာထင်ရှားစေလိုသည့် အမှုသည်ဘက်မှ သက်သေထင်ရှားပြနိုင်မှသာလျှင် မိမိစွဲဆိုသည့် အမှုအောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် တရားစွဲဆိုသည့် တရားလိုက သက်သေအထောက်အထားထင်ရှားပြနိုင်မှသာလျှင် တရားမရုံးက

အနိုင် ဒီကရီကို တရားစရိတ်နှင့်တကွ ချမှတ်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားမမှုအချို့တွင် ရုံးခေါ်စာ အတည်ဖြစ်သော်လည်း တရားပြိုင် မလာရောက်သဖြင့် တရားပြိုင်၏ မျက်ကွယ်တွင် တဘက်သတ်(ex-parte) စစ်ဆေးရန် တရားရုံးက အမိန့်ချမှတ်ပြီး စစ်ဆေးသည့်အမှု ဖြစ်စေကာမူ တရားလိုဘက်မှ မိမိစွဲဆိုသည့် အမှုအတွက် လုံလောက်သော သက်သေ အထောက်အထား မတင်ပြနိုင်ပါက တရားရုံးက တရားလိုအား အနိုင်ဒီကရီချမှတ်ပေးမည် မဟုတ်ပါ။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် တရားပြိုင်မလာရောက်သဖြင့် တရားပြိုင် မျက်ကွယ်တွင် တဘက်သတ် စစ်ဆေးသောအမှုသို့မဟုတ် တရားရုံးက ထုတ်ဆင့်သော ရုံးခေါ်စာ အတည်ဖြစ်သော်လည်း တရားပြိုင်က ရုံးသို့လာရောက်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ချေလွှာလည်းတင်သွင်းခြင်းမရှိသည့် အမှုဖြစ်စေကာမူ တရားလိုသည် အဆိုလွှာတွင် တောင်းဆိုသော သက်

သာခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒီကရီ ရထိုက်ကြောင်း သက်သေထင်ရှား မတင်ပြနိုင်ပါက အမှုစစ်ဆေးသည့် တရားမရုံးက တရားလိုအား ဒီကရီ ချမှတ်ပေးမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ တရားလိုနှင့် ယင်းအမှုတွင် တရားလိုဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော ရှေ့နေရှေ့ရပ် များ အနေဖြင့် အစဉ်သတိပြုရမည့် အချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

တရားမမှုများ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် အခြေခံမူများကို အောက်ဖော်ပြပါ စီရင်ထုံးကို လေ့လာသင့်ပါကြောင်း ရှာဖွေ တင်ပြလိုက်ရပါသည်-

တရားရုံးများသည် အမှုကို အပေါ်ယံကျောမျှသာမကြည့်ဘဲ နက်နက် နဲနဲ သုံးသပ်၍ အငြင်းပွားခြင်း၏ အရင်းအမြစ်ကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရသည်။ အမှန်တရားကို ရနိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးရသည်။ တင်ပြသော သက်သေများဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရန်မဟုတ်ဘဲ အရေးကြီးသော အချက်တို့ကို ခေါ်ယူဖော်ထုတ်ရသည်။ ထိုသို့ ဖော်

ထုတ်ရာတွင်မူ တစ်ဘက်ဘက်သို့ တိမ်းစောင်းအသားပေးခြင်းမျိုးမဖြစ်စေဘဲ အမှန်တရားဖော်ထုတ်ရေးကို မျက်ခြည် မပြတ်ထားလျှင် မျှတမှန်ကန်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ လိုအပ်ပါက အချင်းဖြစ်ရာသို့သွားရောက်စစ်ဆေးလျှင် သက်သေများသည် မကြောက်မရွံ့ အမှန်ကို ပြောတတ်သည်။ (ဦးခွေးနှင့် ဦးအေးပါ-၂ အပုဒ် ၁၉၆၅၊ ရုံးချုပ်-၁၁၁၆)

တရားမမှုခင်းတစ်ရပ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အဆိုလွှာ၊ အချေနှင့် နှစ်ဘက်တင်ပြသော သက်သေခံချက်များ အပေါ် အခြေပြု၍ ဆုံးဖြတ်ရသည်။ (အကြင်နှင့်လိတိတ်မင်၊ ၁၉၆၂၊ ရုံးချုပ်-၃၇၁၀)။

အမှုဆုံးဖြတ်ရာတွင် အမှုတွဲ၌ ပေါ်ပေါက်နေသော အကြောင်းကြီးရာ အားလုံးကို သေချာစွာ ဆန်းစစ်ရမည်။ (ဦးသန်းတင်နှင့် အမ်ဘာဘာ၊ ၁၉၅၃၊ လွှတ်တော်-၉)

တရားမမှုများတွင် အမှုသည်များ၏ အဆိုအချေတို့ အပေါ် အမှုသည်၏ အနိုင်အရှုံးကို ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ မူလရုံးအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အယူခံရုံးအနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း အဆိုအချေတို့၌ ပါဝင်ခြင်းမရှိသည့်ကိစ္စကို ဖော်ထုတ်၍ ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ သက်သာခွင့်ပေးခြင်း မပြုရ (မိဟာမက်အလီနှင့် အလီမာဘီဘီ၊ ၁၉၆၇၊ ရုံးချုပ်-၇၃၅(၇၄၀))။

တရားရုံးများအနေဖြင့် အမှန်တရားကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန် တာဝန်ရှိသဖြင့် အမှုသည်တစ်ဦးဦးက မသိနားမလည်၍ သော်လည်းကောင်း၊ သတိလစ်၍ သော်လည်းကောင်း၊ သက်သာခွင့်တစ်ခုခုကို တောင်းဆိုခဲ့

ခြင်းမရှိစေကာမူ ထိုသက်သာခွင့်ကို ရသင့်ရထိုက်ကြောင်းပေါ်ပေါက်နေပါက ခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တရားရုံးသည် အမှုသည်တစ်ဦး ဦးအတွက်အမှုကို ဖန်တီးပေးလျှင်မူ ဘက်လိုက်ရာကျမည်ဖြစ်၍ ထိုကိစ္စကို မပြုလုပ်သင့်ပေ။ (ဒေါ်မဲ့နှင့် ဒေါ်ခင်မြ၊ ၁၉၆၄-ရုံးချုပ်-၅၉၅)

အမှုသည်တို့က အတိအလင်း တင်ပြသည်ဖြစ်စေ၊ မတင်ပြသည်ဖြစ်စေ အမှုတွဲ၌ ပေါ်ပေါက်သော ဥပဒေပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်စဉ်းစားရန် တရားရုံး၌ တာဝန်ရှိသည်။ (အေအိုင်အာရ်၊ ၁၉၃၀၊ (ရန်ကုန်) ၂၆၄။ ၁၈၉၇-၀၁ အထက်မြန်မာ အတွဲ(၂)စာ-၃၇၉(၃၈၀)

နှစ်ဦးနှစ်ဘက်တင်ပြသော သက်သေများသည် အပြိုင်အဆိုင် ဖြစ်နေလျှင် ဝန်ခံထားသော အချက်များနှင့် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာရှိသောအချက်တို့ကို ထောက်ရှုပြီး မည်သည့်ဘက်က မှန်ကန်လိမ့်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်သင့်သည်။ (မတင်တင်နှင့် ဒေါ်ကိရီ၊ ၁၉၄၈-တရားလွှတ်တော်ချုပ်-၅၈၂)။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ကာလာမမင်းတို့အား ဆုံးမစကားမြွက်ကြားရာ၌ သင်တို့သည် ပြောသံကြားကာမျှဖြင့် ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီဟု အတည်မယူကုန်လင့်ဦး၊ အစဉ်အဆက်စကားမျှဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး၊ ဤသို့ဖြစ်ဖူးသတတ်ဟူသော စကားမျှဖြင့်လည်း မယူကုန်လင့်ဦး တည်းစသည်ဖြင့် သတိပေးတော်မူကာ၊ ဤကားကုသိုလ်တရားတည်း၊ ဤကား အကုသိုလ်တရား၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သိသောအခါမူ ပယ်စွန့်ခြင်း၊ ပြည့်စုံစေခြင်းတို့ကို ပြုအပ်ပေ

၏ဟု ဟောတော်မူ၏ဟု ဦးထွန်းလှိုင် ပါ-၂နှင့် ဦးကြည်ဝင်း ပါ-၂အမှုတွင် ပြဆိုထားသည်။ တရားမူခင်းစီရင် ဆုံးဖြတ်ရာတွင်လည်း အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ညွှန်ပြသော ထုံးကို အမြဲ နှလုံးသွင်းထားသင့်ပေသည်။ (၁၉၇၁၊ ရုံးချုပ်-၉၂)

အမှုစစ်တရားသူကြီးများသည် မိမိကိုယ်ကို ခိုင်လုံကြီးသဖွယ်သာလျှင် မှတ်ယူရန်မဟုတ်၊ အမှန်ကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် ဆီလျော်သည့် မေးခွန်းကို မေးမြန်းသင့်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အမှန်ကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် မေးခွန်းများကို မေးမြန်းနိုင်ရန် ဥပဒေအာဏာများအပ်နှင်းထားသည်။ (ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ(ဒေါ်ရှုခင်) နှင့် မောင်မြ(ခေါ်) မောင်မြဦးပါ-၄၊ ၁၉၇၁၊ ရုံးချုပ်-၃၁)

တရားစီရင်ရာ၌ တရားမျှတမှုကို ပြုရုံနှင့်မပြီး၊ တရားမျှတမှုကိုပြုကြောင်းနှစ်ဘက်အမှုသည်နှင့် တကွအများပြည်သူကိုမြင်စေရသည်။ (မခင်ညွန့်နှင့် ဦးချစ်တင်၊ ၁၉၆၆၊ ရုံးချုပ်-၁၁၈)

ဦးဗကြိုင်(ရှေ့နေချုပ်ရုံး)

အနှေးယာဉ်များ၊ စက်ဘီးစီးသူများ လိုက်နာရန် စည်းကမ်းများ

ဦးခင်မောင်ညွန့်.(တရားရေး)

“ဘယ်ကြည့်၊ ညာကြည့်၊ ရှေ့ကြည့်သတိ၊ ရပ်ကြည့်သွား”

“ဘယ်ဦးစားပေး၊ ညာကပ်မောင်း”

အစရှိသည့် လမ်းသွားလမ်းလာများ လမ်းပေါ်တွင် လှုပ်ရှားသွားလာမောင်းနှင်နေကြသည့်လူနှင့် ယာဉ်များကို သတိပေးဆောင်ပုဒ်အချို့ကို သတိထားမိကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသတိပေး ဆောင်ပုဒ်များမှာ ခရီးသွား အများပြည်သူများအတွက်လည်းကောင်း၊ အမြန်ယာဉ်၊ အနှေးယာဉ် အငှားယာဉ်၊ ကုန်တင်ယာဉ်၊ ဝန်ပေါ်မော်တော်ယာဉ်၊ ဝန်လေးမော်တော်ယာဉ် အစရှိသည့် ယာဉ်များကို မောင်းနှင်သူများအတွက်လည်းကောင်း၊ သတိပေးချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၆၄ခုနှစ် မော်တော်ယာဉ် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁/၈၉ဖြင့် မော်တော်ယာဉ်နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းမော်တော်ယာဉ်နည်းဥပဒေများအနက် အနှေးယာဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကိုအောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

နည်းဥပဒေ(၂) (၁) တွင်

“အနှေးယာဉ်ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့

အစည်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော သို့မဟုတ် လိုင်စင်ဆောင်ထားသော မော်တော်ယာဉ်၊ လမ်းပေါ်တွင် သွားလာခွင့်ရှိသည့်တိရစ္ဆာန် ဆွဲလှည်း၊ လက်တွန်းလှည်း၊ လက်ဆွဲလှည်း၊ ဘေးတွဲ သို့မဟုတ် နောက်တွဲဆိုက်ကား ထိလက်မှတ်၊ ဆေးဝါးစသည့်ပစ္စည်းများ ရောင်းခြင်း၊ ကြော်ငြာခြင်းအတွက် အသုံးပြုသည့် စက်ဘီးအစရှိသည်တို့ကို ဆိုသည်”ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းပါရှိပါသည်။

ဖော်ပြပါ အနှေးယာဉ်များတွင် ခရီးသည် သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းအစရှိသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ တင်ဆောင်လေ့ရှိကြပါသည်။ ထိုအနှေးယာဉ်များသည် အများအားဖြင့် မိမိတို့လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများကို လိုက်နာခြင်းမရှိသဖြင့် အမြန်ယာဉ်များနှင့် ထိခိုက်မိကာ ယာဉ်မောင်းသူရော ခရီးသည်ပါ အသက်ဆုံးရှုံးရခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာကို ထိခိုက်မိခြင်းကြောင့် မသန်မစွမ်း ဖြစ်ရခြင်းကို ကြုံတွေ့ရတတ်ပါသဖြင့် အောက်ပါနည်းဥပဒေပါအချက်များကို လိုက်နာရန်လိုအပ်ပါသည်။

နည်းဥပဒေ ၁၇၄-

(က) အနှေးယာဉ်များသည် မော်တော်ယာဉ်များ နည်းတူ သတိမှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းများအတိုင်း လိုက်နာရမည်။

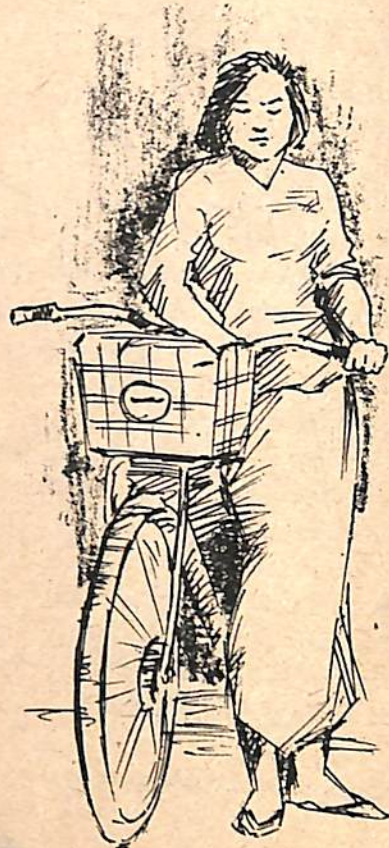
- (ခ) ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်နယ်/တိုင်း အဆင့်ရှိအဖွဲ့သို့မဟုတ် မြို့နယ် အဆင့်ရှိအဖွဲ့က အနှေးယာဉ် များသွားလာရေးအတွက် ကန့်သတ်ထားသော လမ်းများနှင့် နယ်နိမိတ်များရှိလျှင် အနှေးယာဉ်များသည် ကန့်သတ်ချက်အတိုင်း လိုက်နာရမည်။
- (ဂ) အနှေးယာဉ်တိုင်းသည် လမ်း၏ လက်ယာဘက်ဘေးမှ ကပ်၍ သွားရမည်။ ရင်ပေါင်တန်းမသွားရ။
- (ဃ) အနှေးယာဉ်သည် စထွက်လိုလျှင်လည်း ကောင်း၊ အချင်းချင်းကျော်တက်လိုလျှင်လည်းကောင်း၊ ကွေ့လိုလျှင်လည်းကောင်း၊ လမ်းဖြတ်လိုလျှင်လည်းကောင်း၊ ရပ်လိုလျှင်လည်းကောင်း၊ အန္တရာယ်ကင်းမကင်းကြည့်ပြီး အချိန်လုံလောက်စွာဖြင့် ကြိုတင်အချက်ပြရမည်။
- (င) ကုန်းဆင်းများတွင် မည်သည့် အနှေးယာဉ်မျှ မထိန်းသိမ်းနိုင်လောက်အောင် အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် မဆင်းရ။
- (စ) အနှေးယာဉ်တွင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် ခရီးသည်သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုတင်ဆောင်ခြင်း မပြုရ။
- (ဆ) ခရီးသည် သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းများကို အတင်အချုဖြုလိုလျှင် လမ်းဘေးသို့ ကပ်၍ရပ်ပြီးမှ ပြုလုပ်ရမည်။
- (ဇ) ညအချိန်တွင် သွားလာသည့်အခါ မြင်းလည်းနှင့် ဆိုက်ကားတို့ရှေ့၌ မီးများနှင့် နောက်၌ အရောင်ပြန်ပြားအနီပါရှိရမည်။ အခြားအနှေးယာဉ်များတွင်မူ မီးအိမ်တစ်လုံးပါရှိရမည်။
- (ဈ) လူသွားစကြို သို့မဟုတ် လူသွားလမ်းပေါ်တွင် ယာဉ်များ မသွားလာရ။

(ည) သံခွေတပ်ဘီးပါသောလှည်းများကို မော်တော်ယာဉ်လမ်းပေါ်တွင် သွားလာ ခွင့်မရှိစေရ။

အထက်နည်းတူစွာပင်စက်ဘီးစီးသူများသည် စက်ဘီး၏ ရှေ့နှင့်နောက်တွင် လူနှင့် ကုန်ပစ္စည်း တင်၍ စီးနင်းသွားလာလေ့ရှိတတ်ကြသဖြင့် အောက်ပါ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာခြင်းဖြင့် မိမိတို့နှင့် တစ်ပါးသူ၏ အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်ထိခိုက်မှုဘေးမှ ကင်းလွတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နည်းဥပဒေ ၁၉၂-

“မော်တော်ယာဉ်လမ်းပေါ်တွင် စက်ဘီးစီးလျှင် မော်တော်ယာဉ်များ နည်းတူလမ်းစည်း

ကမ်းများကို လိုက်နာရမည်။ စက်ဘီးကို မစီးဘဲ တွန်း၍ သွားလာပါက ခြေလျင်လျှောက်သူများ လိုက်နာရန် စည်းကမ်းအတိုင်း လိုက်နာ၍ သွားလာနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ခြေလျင်လျှောက်သူများအား အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေရ။

နည်းဥပဒေ ၁၉၃-

“စက်ဘီးစီးလိုလျှင် စက်ဘီးတွင် ပါဝင်သော အစိတ်အပိုင်းများ အခြေအနေအထားသဖြင့် ဘရိတ်များနှင့် ခြေနင်းများကောင်းမွန်ရမည်။ တာယာများ ကောင်းမွန်ပြီး လေလုံလောက်စွာ ရှိရမည်။ စက်ဘီးတွင် သင့်လျော်သော အကွာအဝေးမှ ကြားနိုင်သော အချက်ပေး ခေါင်းလောင်းတပ်ဆင်ထားရှိရမည်။ စက်ဘီးအခြေအနေ ကောင်းမကောင်းကို စက်ဘီးစီးသူက စစ်ဆေးပြီး ကောင်းမွန်မှသာ စီးရမည်။

“စက်ဘီးစီးသူသည် ထိုင်ခုံပေါ်တွင်ခွဲပြီး ခြေထောက် နှစ်ဘက်သည်သက်ဆိုင်သည့် ခြေနင်းများပေါ်တွင် နေသားတကျတင်၍ နင်းနိုင်ရမည်။ ခြေနင်းမမီသော စက်ဘီးကို မစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၁၉၅-

“စက်ဘီးစီးသူသည် သာမန်အားဖြင့် စက်ဘီး လက်ကိုင်တန်းကို လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် ကိုင်၍ စီးရမည်။ လက်နှစ်ဘက်စလုံးလွတ်၍ မစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၁၉၆-

“စက်ဘီးစီးသူသည် လမ်း၏ လက်ယာဘက်သို့ တတ်နိုင်သမျှ ကပ်၍ စီးရမည်။ ရင်ပေါင်တန်းမစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၁၉၇-

“စက်ဘီးစီးသူသည် စက်ဘီးအရှိန်လျှော့ရန်၊ ကွေ့ရန်၊ ကျော်တက်ရန်၊ တည်တည့်သွားရန်၊ ရပ်ရန်၊ စသည်တို့အတွက် လက်ဖြင့် အချက်ပြတတ်ရမည်။ အချက်ပြရာတွင် ကြိုတင်ပြရမည်။

နည်းဥပဒေ ၁၉၈-

“စက်ဘီးစီးသူသည် စက်ဘီး၏ နောက်တွင်

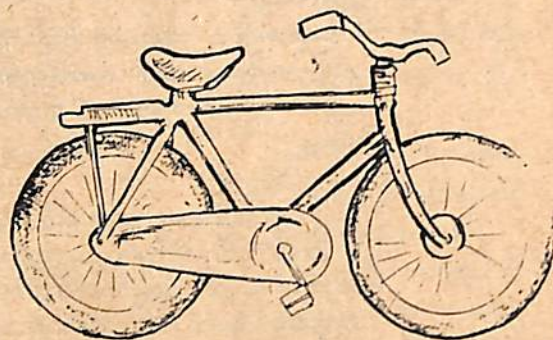
ပစ္စည်းတင်စင်ပါရှိမှသာ ထိုင်စင်ပေါ်၌ လူပိုတစ်ဦးသာ တင်ဆောင်နိုင်သည်။ ၎င်းပစ္စည်းတင်စင်မှ လွဲ၍ အခြားမည်သည့်နေရာတွင်မှ လူပိုထပ်မံမတင်ရ။

နည်းဥပဒေ ၁၉၉-

“စက်ဘီးစီးသူသည် စက်ဘီး၏ နောက်တွင် ပစ္စည်းတင်စင်ပါရှိလျှင် ထိုင်စင်ပေါ်၌ တင်ဆောင်နိုင်သည့်ပစ္စည်းအားလုံး၏ အတိုင်း တတာသည် အလျား ၆၁ စင်တီမီတာ (၂ပေ)၊ အနံ (၂ပေ) နှင့် အမြင့် (၂)ပေထက်မပိုစေရ။ စက်ဘီး၏ လက်ကိုင်တန်းရှေ့တွင်ခြင်းငယ်တစ်လုံးကို တပ်ဆင်ထားပါက ထိုခြင်းငယ်အတွင်း၌သာ ပစ္စည်းများရှိစေရမည်။ ထိုခြင်းငယ်သည် လက်ကိုင်တန်းနှင့် ရှေ့မီးတို့အား ကောင်းမွန်စွာအသုံးပြုနိုင်ခြင်းကို မထိခိုက်စေရ။ တင်ဆောင်သောပစ္စည်းများ၏ အလေးချိန်သည် စက်ဘီးကို မထိန်းသိမ်းနိုင်လောက်အောင် မများစေရ။ အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို မတင်ရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၀-

“စက်ဘီးစီးသူသည် မောင်းနှင့်သွားလှေနေ

သော မော်တော်ယာဉ်၏ နောက်မှလည်း
ကောင်း၊ ဘေးမှသော်လည်းကောင်း ကပ်၍
မစီးရ။ အခြားယာဉ်ကို ကိုင်တွယ်၍ ခိုမလိုက်
ရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၈-

“စက်ဘီးစီးသူသည် ကုန်းတက်တွင်ဖြောင့်
တန်းစွာ မစီးနိုင်လျှင် အခြားယာဉ်များ အ
နှောင့် အယှက်မဖြစ်စေရန် စက်ဘီးပေါ်မှ
ဆင်း၍ တွန်းသွားရမည်။ ကုန်းဆင်းတွင် စက်
ဘီးကို ဘရိတ်များဖြင့် ထိန်း၍ ဆင်းရမည်။
အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် စီးမဆင်းရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၂-

“စက်ဘီးစီးသူသည် သွားလာနေသည့် ယာဉ်
တစ်စီးနှင့် တစ်စီးအကြား ယာဉ်ကြောတစ်ခု
နှင့် တစ်ခုအကြား အခြားယာဉ်များကို အနှောင့်
အယှက်ဖြစ်လောက်အောင် ဝင်လိုက်ထွက်
လိုက် မစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၃-

“စက်ဘီးစီးသူသည် လမ်းပေါ်၌ မိမိစက်ဘီး
ကို ဤအခန်းပါသမားရိုးကျနည်းဖြင့်သာ စီး
ရမည်။ ထိုနည်းအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ အဆန်း
ထွင် မစီးရ။ ယာဉ်ကြောကို မျက်နှာချင်းဆိုင်
မစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၄-

“လူသွားစင်္ကြံ၊ လမ်းအလယ်ရှိ အလျားလိုက်
မျဉ်းဖြူ အမှတ်အသားများ၊ လမ်းပေါ်ကျွန်းနှင့်
ကျွန်း အမှတ်အသားများတို့ ပေါ်၌ စက်ဘီး
မစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၅-

“ပြည်သူတို့ ဆိုင်ရာနေရာတွင် စက်ဘီးများ
ရပ်နားရန် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာ၌သာ
စက်ဘီးကို ရပ်နားထားရမည်။ သတ်မှတ်ထား
သည့်နေရာမရှိပါက လမ်းဘေးကပ်၍သော်
လည်းကောင်း၊ ခြေလျင်လျှောက်သူများအား
အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေဘဲလူသွား စင်္ကြံပေါ်
၌သော်လည်းကောင်း ရပ်နားထားနိုင်သည်။

နည်းဥပဒေ ၂၀၆-

“စက်ဘီး၏ ရှေ့တွင် မီးအဖြူရောင်တစ်လုံး၊
စက်ဘီး၏နောက်တွင် အရောင်ပြန်ပြားအနီ
တစ်ခုနှင့် ခြေနင်းများတွင် အရောင်ပြန်ပြား
များကို တပ်ဆင်ထားရှိရမည်။ နောက်အရောင်
ပြန်ပြား အနီအပြင် မီးအနီရောင်ကိုတပ်ဆင်
လိုလျှင် တပ်ဆင်နိုင်သည်။ ညအချိန်၌ မီးထွန်း
၍ စီးရမည်။

နည်းဥပဒေ ၂၀၇-

“သေရည်သေရက်သောက်စား၍သော်လည်း
ကောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲ၍ နှုတ်လည်း
ကောင်း၊ မူးယစ်နေစဉ် စက်ဘီးမစီးရ။

နည်းဥပဒေ ၂၀၈-

“မိုးရွာနေစဉ်စက်ဘီးစီးသူသည် စက်ဘီးကို
ပို၍ သတိထားစီးရမည်။ မိုးကာ အင်္ကျီကို ဝတ်
ဆင်ထားလျှင် ဘေးတစ်ဘက်တစ်ချက်သို့
လွင့်ပျံ့မှုမရှိစေရန် ဝတ်ဆင်ရမည်။

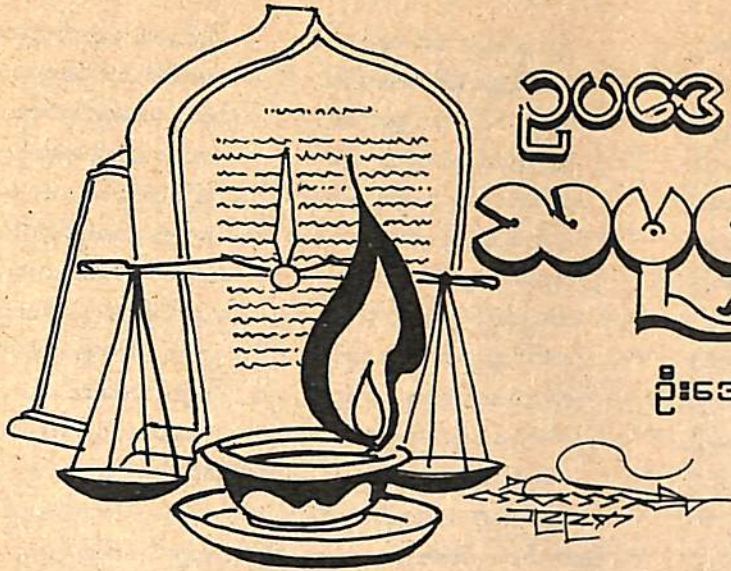
နည်းဥပဒေ ၂၀၉-

“မြို့နယ်နိမိတ်အတွင်း စက်ဘီးဖြင့် သွားလာ
သူများအတွက် စက်ဘီးလမ်းများကို သီးခြား
သတ်မှတ်ပေးပါက ထိုလမ်းကို အသုံးပြုရန်
စက်ဘီးစီးသူများအတွက် စည်းကမ်းချက်များ
ကို ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက
အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်
နယ်/တိုင်းအဆင့်ရှိ အဖွဲ့သည် ဗဟို မှတ်ပုံ
တင်အဖွဲ့၊ လမ်းဆောက်လုပ်ထိန်းသိမ်းရန် တာ
ဝန်ရှိသည့် အဖွဲ့တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပြီး
ချမှတ်ရမည်။

နည်းဥပဒေ ၂၁၀-

“စက်ဘီးတွင် စက်တပ်ပြီး စီးလိုပါက မော်
တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင် အဖွဲ့တွင် မှတ်ပုံတင်
ပြီးမှ စီးရမည်။”

ခင်မောင်ညွန့်.(တရားရေး)

ဥပဒေသည် သမုတိသစ္စာ

ဦးအေးချို(မဟာဝိဇ္ဇာ)

သစ္စာ”ဟူသောပါဠိ ဝေါဟာရကို မြန်မာပြန်သောအမှန်တရားဟူ၍ ပြန်ကြသည်။ ထိုသစ္စာကိုပင် ဝိသေသနပုဒ်များတွဲလျက် “သမုတိသစ္စာ” “ပရမတ္ထသစ္စာ”ဟူ၍ သုံးကြပြန်သေးသည်။ “သမုတိသစ္စာ”ကို အများက အမှန်ဟု သမုတ်ထားသော အမှန်တရား။ “ပရမတ္ထသစ္စာ”ကို မဖောက်မပြန်မှန်သောတရားဟူ၍ အနက်ပြန်ဆိုကြသည်။ ဤဆောင်းပါးအတွက် ဤမျှသော အဓိပ္ပါယ်နှင့်ပင် လုံလောက်ပါပြီ။

“ဥပဒေ”၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ပညာရှင်အသီးသီးက အမျိုးမျိုးဖွင့်ဆိုကြသည်။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို

ချက်များ၊ မည်မျှပင်များပြားစေကာမူ အနှစ်ချုပ်လိုက်သော်လူလူချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရာတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် စည်းကမ်းများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုစည်းကမ်းကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ပျက်ကွက်ပါက ပျက်ကွက်သူ အပေါ်အရေးဆိုနိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ထိုစည်းကမ်းကို ဥပဒေဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက် အပေါ်ဥပဒေအရ အရေးယူသည်ဟု ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ ကျူးလွန်မှုကို ထုတ်ဖော်ရှာဖွေသည်။ ထုတ်ဖော်ရှာဖွေချက်အရ ထိုသူသည် ထိုလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းက သတ်မှတ်ထားသော

စည်းကမ်းကို မေါက်ဖျက်ကျူးလွန်သည်ဟု မြင်သာလျှင် ကျူးလွန်မိသည့် ပမာဏအလျောက်ထိုသူပေးဆပ်ရလေသည်။ ဤသည်ကိုပင်လျှင် ဥပဒေနှင့်အညီစီရင်သည်ဟုဆိုသည်။ အမှန်တရားကို ရှာဖွေသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဥပဒေကို ရှေးကဓမ္မသတ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဓမ္မဝိလာသဓမ္မသတ်တွင် ဤသို့ဖွင့်ပြထားပါသည်။

“ဤမနုဗျသော ဓမ္မသတ် ကျမ်းသည်ကားxxx အထူးသော ရတနာအတိ ပြည့်လှစွာသော တိုက်အတွင်းလင်းအောင် ထွန်းပနိုင်သော ဆီ

မီးတန်ဆောင်နှင့်လည်းတူ၏။ ကောင်းမကောင်းသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို မြင်တတ်သော မျက်စိနှင့်လည်းတူ၏။ ကောင်းမကောင်းသော အသံကို ကြားတတ်သော နားနှင့်လည်းတူ၏။ ညဉ့်အခါ၌ အရှေ့အနောက်တောင် မြောက်ဘက်ကို ထွန်းနိုင်သော လမင်း၏အရောင်နှင့်လည်းတူပေ၏။ နေ့အခါ၌ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းလုံးကို လှည့်ပတ်၍ ထွန်းတောက်ပနိုင်သော နေအရောင်နှင့်လည်းတူ၏။”

ဤအဖွင့် များကို လည်း အကျယ်ရှင်းလင်းထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အချုပ်ဆိုရသော် ဓမ္မသတ်သည် အမှန်တရားကို ရှာဖွေရာ၌ လက်ကိုင်ပြုရမည့် တရားများဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

နောင်တွင် ဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်ပြဌာန်းလာခဲ့သည်။ မြန်မာမင်းများလက်ထက်ကတည်းက ဥပဒေဟူ၍ သုံးနှုန်းပြီးပြီဖြစ်သော်လည်း များပြဌာန်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်၏ ဥပဒေအမြင်ကို မောင်ထန်ခုပ်ပါ ဂုဏ် ဦးလွန်းထမ်း စီရင်ထုံး(၁၉၆၇-ရုံးချုပ်-၄၈၉)တွင် ဤသို့တွေ့ရသည်။

“တရားဥပဒေ၏ အဓိက

ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ရပ်သည် မြို့ရွာ နိုင်ငံအေးချမ်း လုံခြုံ၍ စည်းလုံးညီညွတ်စေရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ထွန်းနိုင်စေရန် တရားဥပဒေများသည် တရားမျှတရသည်။ အများက နားလည်သိကျွမ်း၍ နှလုံးကိန်းဝပ်လက်ခံရသည်။ ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးဟူသည် မှာလည်း ကာလ၊ဒေသလိုက်၍ ကိုက်ညီလျော်ကန်စေရမည်”

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေသည်လည်းကောင်း တရားမျှတမှန်ကန်ရေးကို ရှာဖွေပေးသော ပြဌာန်းချက်များသာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်ခေတ်ကာလ၊ အခြေအနေများပြောင်းလဲလာကြသော်...။

ပုဂံခေတ်ကျစွာမင်းအမိန့်တော် ပြန်တမ်း၌ ခိုးမှုကျူးလွန်သူအား မည်ကဲ့သို့ စီရင်ရမည်ကို ကျောက်စာရေးထိုးပြီး ယင်းကျောက်စာကို မြို့ရွာအနှံ့စိုက်ထူထားခဲ့သည်။

“အမုန့်စာတွင် အကြင်သူ ခိုးသည်၊ ဤမျှသော အပြစ်တည်းဖြစ်မှုကား၊ ဤမည်သောတန်(ဒဏ်)တည်း ပေးအပ်သည်ဟူပေ၏။ x x x ခိုးသူတို့ကား ဤလူတွင်လည်း အထူးထူးသောသတ်

ခြင်းအား ရောက်ကုန်၏။ အသိုက်သတ်ခြင်းနည်းဟူမူ ကား သရေနယ်သံဆူးတပ်၍ ခတ်သော၊ အဆူးရှိသော ကြိမ်လုံးခတ်သော၊ နားလှီးသော၊ နှာခေါင်းလှီးသော၊ ခြေလက်ဖြတ်သော၊ ထိပ်ထွင်း၍ သံပူရဲရဲထည့်၍၊ ဥနေ့က ကျိုက်ကျိုက် ဆူလျက်သေသော...။”

(ခေတ်စာလုံးပေါင်းခေတ်ရေးထုံးနှင့် ကူးပြောင်းထားသည်။)

ယနေ့ကာလ၌လည်းခိုးမှု ကျူးလွန်သူကို အပြစ်ရှိသူဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ သို့သော်ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ရာတွင် ကျစွာမင်းအမိန့်တော် ပြန်တမ်းပါပြစ်ဒဏ်များအတိုင်း မစီရင်တော့ပေ။

မြန်မာမင်းတို့ လက်ထက်က ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူအပေါ် သတ်၊ ဖြတ်၊ ကွက်၊ မှတ်၊ ဖြည့်၊ ထည့်ပို့၊ အပ်၊ ဤရှစ်ရပ်၊ မှတ်လေရာဒဏ်”ဟူ၍ ရာဇဒဏ်ရှစ်ပါးဖြင့်ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်သည်ဟုသိရသည်။ ဤရှစ်ရပ်တွင် “ဖြတ်”ဟူသည် လက်ခြေဖြတ်သော ပြစ်ဒဏ်။ “ကွက်”ဟူသည် ပါးပေါ်တွင် ဆေးနက်ဖြင့် အကွက်အဝိုင်းရေးမှတ်သော ပြစ်ဒဏ်။ “မှတ်”ဟူသည် နဖူး၊ ရင်ဘတ်၊ လက်မောင်းစသည်တစ်နေရာရာတွင် “နောင်မဆိုးနှင့်သတိထား”ဟူ၍

ဆေးနက်နှင့်စာရေးမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်များဖြစ်သည်။ ယင်းပြစ်ဒဏ်များ ယနေ့မစီရင်တော့ပေ။

ကဝိလက္ခဏသတ်ပုံတွင် “သူ့လင်နှင့်ကြုံ၊ တံခါးခုံ၊ လွတ်ရုံ ကျော်၍ ပြေး”ဟူသော သတ်ပုံသံ ပေါက်တစ်ပုဒ်ပါသည်။ ယင်းကို ကဝိလက္ခဏဒီပနီတွင် “မယားခိုး ခုနစ်ပါးတွင် အိပ်ရာတိုက်ခန်း၌ တွေ့မိက ရိုက်နှက်၍ သေသော်လည်း အပြစ်မရှိ။ တံခါးခုံသို့ ရောက်က မပုတ်ခတ်ပိုင်”ဟူ၍ အကျယ်ရှင်းပြထားသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၉၇အရ မယားခိုးမှုမှာ ပြစ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် အခြေအနေမျိုး၌ပင် ပက်ပင်းမိစေ၊ သတ်ဖြတ်ရိုက်ပုတ်နိုင်ခွင့် ပေးထားပေ။ ဤသည်တို့မှာ ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှု၏ သာဓက အချို့ဖြစ်ပေသည်။

လူတို့လိုက်နာကြရသည့် ဥပဒေကို လေ့လာရသော် စိတ်ဝင်စားဖွယ်လည်းကောင်းလှသည်။

အမျိုးသားတစ်ဦးက၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦးကို လက်ထပ်ပါမည်ဟု ယုံကြည်အောင်လှည့်ဖြားပြောဆိုပြီး ကာမကိုရယူခဲ့ပြီးနောက် လက်မထပ်ဖြစ်သော ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည့်အခါတိုင်း တရားမမှုဖြင့်သာ စွဲခွင့်ပေးထားသည်။ အမျိုးသမီး၌ နစ်နာမှုအတွက်လျော်ကြေးသာ

တောင်းဆိုခွင့်ပြုထားသည်။ ဤကိစ္စမျိုးသည် နှစ်ဦးသဘောတူကျူးလွန်မှုမျိုးသာဖြစ်သည်။ နှစ်ဦးစလုံး စင်ကြယ်သူများမဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် မစင်ကြယ်သူတစ်ဦးက မစင်ကြယ်သူတစ်ဦးအပေါ်ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟူ၍ စွဲဆိုခွင့်မပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤပြဿနာကို မောင်သန်းထွန်းနှင့် မခင်နှင်းရီတို့ဖြစ်ပွားကြသည့် အမှု၌ တရားရုံးချုပ်ကစုံညီခုံရုံးဖြင့် ကြားနာခဲ့သည်။ စုံညီခုံရုံးက ဤသို့ ကျူးလွန်လျှင် မိန်းကလေး၏ ကိုယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဂုဏ်သရေကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်နစ်နာစေလျှင် လိမ်လည်မှုအရ အရေးယူနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့သည်။ တစ်ချိန်က ပြစ်မှုမဟုတ်ခဲ့သော ကိစ္စတစ်ရပ်ကို ယင်းအမှုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် ၁၉၇၂ခုနှစ် နောက်ပိုင်း၌ ပြစ်မှုအဖြစ် လက်ခံခဲ့သည်။

အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အမျိုးသားတစ်ဦး လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီးနောက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမပြု

ကြလျှင် ပြစ်ရိုးဓမ္မသတ်တွင် ပါသည်။

“xxxထိုသို့ ထိမ်းမြားခြင်း ခုနစ်ပါးတို့တွင်၊ ချင်းတို့ နှစ်ယောက်လည်း အလိုတူကြ၏။ အမိအဖချင်းလည်း အလိုတူကြ၍ အုံးအိပ်ရာစပ်ကြလျှင်၊ လင်မယား မြောက်ရာ၏”

ဟူသော စကားတို့ကို လက်ခံ၍ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမရှိလျှင် လင်မယားအရာမမြောက်ဟုအစဉ်အဆက်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့သော ပြဿနာအတွက် မလှမယ်နှင့် မောင်လှဘော် စီရင်ထုံး(အတွဲ ၈၊ ရန်ကုန်၊ ၄၂၅၊ ၁၉၃၀-ခုနှစ်)သည် ထင်ရှား၏။ ဤစီရင်ထုံးအတိုင်း ၁၉၃၀-ပြည့်နှစ်မှစ၍ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့၏။ ၁၉၇၂-ခုနှစ်တွင် ဒေါ်ခင်မြမာ(ခ)မာမာနှင့် ဦးညွန့်လှိုင်တို့လည်း လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီးနောက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမရှိသဖြင့် လင်မယားအရာ မြောက်မမြောက်ဟူသော

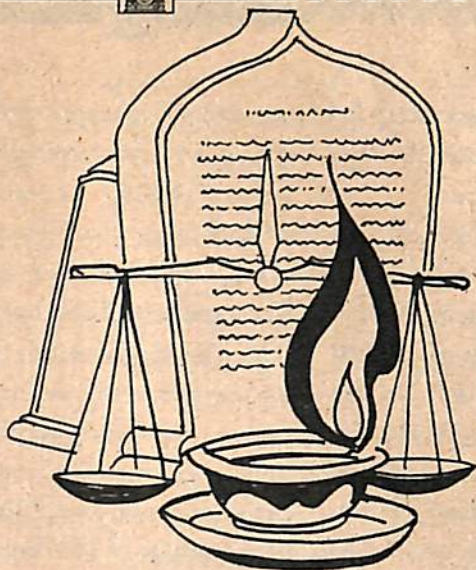

ပြဿနာကို ဆုံးဖြတ်ရန် တရားရုံးချုပ်သို့ တက်ခဲ့ကြသေးသည်။ ဤအမှုတွင်လည်း စုံညီခုံရုံးက အဘက်ဘက်မှ ပေါင်းစပ်သုံးသပ်သည်။ နှစ်ဖက်အမှုသည်များအပြင် ရုံးတော်သဟာယများကိုပါ ဖိတ်ကြားပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကြားနာသည်။ ဤသို့ကြားနာပြီးသော် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီးနောက် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုမရှိစေကာမူ လက်ထပ်မှုသည် အတည်ဖြစ်ပြီး လင်မယားအရာမြောက်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ မလှမယ်နှင့် မောင်လှဘော်တို့အမှုမှ သက်ဆိုင်သမျှ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကိုလည်း ပယ်ဖျက်လိုက်ပြီး ပေါင်းသင်းစပ်ယှက်မှုရှိရန် မလိုဟုပြဿနာကိုဖြေဆိုပေးခဲ့သည်။

ဤသည်တို့မှာ အကြောင်းခြင်းရာများအပေါ် သုံးသပ်ကြသော ဥပဒေအမြင်များဖြစ်သည်။ မောင်ထင်ခုပ်နှင့် ဦးလွန်းထမ်းတို့အမှုတွင် ဖော်ပြထားသော ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးဟူသည်မှာလည်း ကာလ၊ ဒေသကိုလိုက်၍ ကိုက်ညီလျော်ကန်စေရမည်ဟူသော သုံးသပ်ချက်အတိုင်း ကာလဒေသကိုလိုက်ပြီး လျော်ကန်ကိုက်ညီအောင် သုံးသပ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ဥပဒေပညာရှင်ကြီး ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကလည်း မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေသည် ခေတ်မီဟူ၍မရှိ၊ သူ့အရေသူလဲ၍၊ သူ့သွေး

သစ်သူလောင်းသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့ဘူးသည်။

ကာလ၊ ဒေသပြောင်းသည့်အလျောက်ဥပဒေအမြင်တို့လည်း ပြောင်းကြသည်။ စာပုံနှိပ်စက်များပေါ်ပေါက်စအခါက အချို့နိုင်ငံ၌ စာအုပ်များပုံနှိပ်လျှင်ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်များလည်းရှိသည်။ တစ်ချိန်က အိမ်များတွင် ရွှေငွေများထားရှိလျှင် ပြစ်မှုမြောက်သည်ဟု အချို့နိုင်ငံများ၌ သတ်မှတ်ထားသည် ဟုလည်းလေ့လာဖူးသည်။

တစ်ချိန်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန်၊စပါး၊ ကောက်ညင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်းစသည်တို့ရောင်းဝယ်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာရောက်ကြောင်းလည်း ပြဌာန်းခဲ့ဖူးသည်။ ထိုပြဿနာများ

အပေါ်အကောင်းအဆိုးမဝေဖန်လို။ သို့သော် ထိုခေတ်ထိုအချိန်က ဤသို့ရောင်းဝယ်ခြင်းသည်ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်း စီရင်သည်မှာလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ တရားမျှတစွာစီရင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပဒေဟူသည်အမှန်တရားကို ရှာဖွေသည့်လမ်းညွှန်ချက်များဖြစ်သည်။ အမှန်တရားသည်သစ္စာဖြစ်၏။ ဥပဒေ၏သစ္စာသည် ကာလဒေသအလျောက်မှန်ကန်၏။ မှန်ကန်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေသည်သမုတိသစ္စာဖြစ်သည်။ သို့သော်ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂတို့ပြောင်းလဲလာသည့်အခါတွင်

ဦးအေးချို(မဟာဝိဇ္ဇာ)

ခြေခြေယမ်း

လောကပုန်ကမ်းစေတီတော် ဆီးတော်တပ်လှူပြ (မောင်ထူးစွာ)

တရားသူကြီးချုပ်မှ
စိန်ဖူးတော် တင်လှူပုံ

“လှည်းဝင်ရိုးသံတည်ညံ့ ပုဂံ ဘုရားပေါင်း” ဆိုရိုးနှင့် အညီ ပုဂံ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေကို ရောက်ရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် အရပ် ရှစ်မျက်နှာတွင် ကြည့်မျှော်၍ မဆုံး နိုင်သော ပုဂံဘုရား ပုထိုးစေတီများ ကို ပူဇော်ဖူးမျှော်ရသည်မှာ လူ့ဘဝ ဖြစ်ကျိုးနပ်သည်ဟု ပုဂံရောက်ဖူးသူ အားလုံး၏ ရင်တွင်းခံစားချက် ဖြစ်ပါ သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ပုဂံ ရှေး ဟောင်းယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် ဖော် ထုတ်ထိန်းသိမ်းရေး အစီအစဉ်အရ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာန သည် ပုဂံမြို့ရှိပြုလုသော ဘုရား ပုထိုး စေတီများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမွမ်းမံခြင်း လုပ်ငန်းကို စီစဉ်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိရာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အဆင့်ဆင့် သော တရားသူကြီးများ၊ တရားရေး ဝန်ထမ်းများ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများက ပြုလု

ဆဲဆဲ ပုဂံဘုရားတစ်ဆူအား သဒ္ဓါ တရားထက်သန်စွာဖြင့် ပါဝင်လှူဒါန်း ရန် တူညီသော ဆန္ဒရှိကြသည်ဖြစ်၍ ပုဂံဘုရားတစ်ဆူအား ပြုပြင်ခွင့်ရရှိ ရန် ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာန နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
တရားရုံးချုပ်မှ တာဝန်ရှိသူ များသည် ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့သို့သွား ရောက်၍ တရားရေးဌာန အတွက် သင့်တော်မည့် စေတီတစ်ဆူအား ကြို

တင်ဈေးချယ်နိုင်ရန်အတွက် လေ့လာမှုပြုခဲ့ရာ ညောင်ဦးမြို့နယ်တရားရုံးဝင်းအတွင်းတွင် တည်ရှိသော လောကမှန်ကင်း စေတီတော်၊ ဘုရားအမှတ်(၇၉)ကို ပြိုပျက်နေသော အနေအထားတွင် တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုဘုရားအား ပြုပြင်ရာတွင် ဆက္ကတကြာမှောက်ကြာလှန်ခေါင်း

ကျပ် ၃ သိန်းခန့်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် ထွက်ချက်ရရှိပါသည်။ ဘုရား၏ လက်ရှိတည်နေသောနေရာကို ရှုဒေါင့်အမျိုးမျိုးမှ ဓါတ်ပုံများဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ကာ ထိုဘုရားအား ပြန်လည်ပြုပြင်မွမ်းမံရန်အတွက် တရားရေးဌာနအတွက်ဈေးချယ်သင့်ကြောင်း တရားသူကြီးချုပ်ထံ ဓါတ်ပုံများဖြင့်

ရှိပြီး ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့နယ်တရားရုံးဝင်းအတွင်းတည်ရှိပါသည်။ ရွှေစည်းခုံစေတီတော်နှင့်လည်း နီးကပ်စွာ တည်ရှိလျက်ရှိပါသည်။ ဉာဏ်တော်အမြင့်မှာ ပေ ၃၀ ရှိပြီး မုခ်လေးဘက်ထွက် ဂူဘုရား ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားအတွင်းရှိ နံရံဆေးရေးပန်းချီကားလက်ရာများနှင့် ဘုရားဆင်းတုတော်

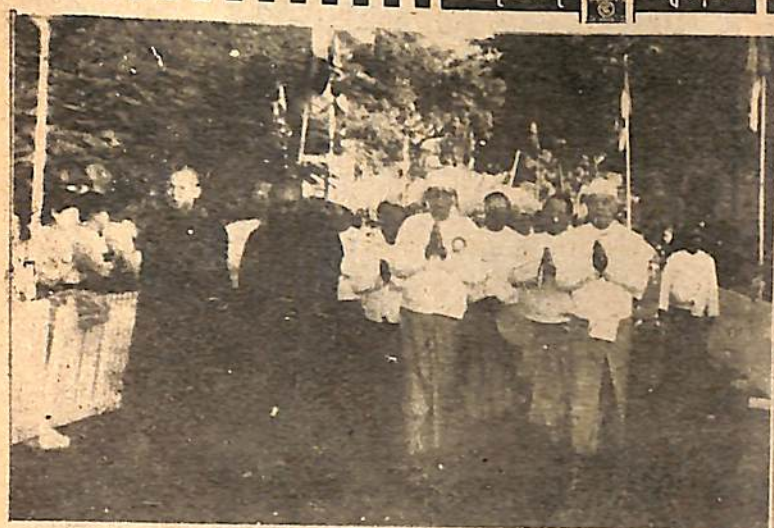
လောကမှန်ကင်းစေတီတော်
ထီးတော်တင်ပွဲတွင် ရေစက်ချ
တရားနာယူစဉ်ပုံ

လောင်းအနားမှ ခရားသီးအထိ မူလလက်ရာ မပျက်ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ စေတီတစ်ခုလုံးကို အင်္ဂတေဖြင့်ကြားညှပ်ရန်၊ စေတီအတွင်းရှိအုတ်ဆင်းတု ၃ဆူနှင့်ကျောက်ဆင်းတုတစ်ဆူပြုပြင်ရန်၊ မဟာရံတံတိုင်း ပြုပြင်ရန်၊ ရင်ပြင်တော်အပြည့် အုတ်ပြားခင်းခြင်းနှင့် စေတီအရံ ၄ဆူပြုပြင်ရန် စသော ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ

ဝေဝေဆာဆာတင်ပြခဲ့ရာ တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများမှ မဆိုင်းမတွမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာဖြင့် လောကမှန်ကင်းစေတီတော်အား တရားရေး ဌာနမှ တာဝန်ယူ၍ ပြုပြင်နိုင်ရန်အတွက် ရှေးဟောင်းသုတေသန ဦးစီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။

လောက မှန်ကင်း ဘုရားမှာ ညောင်ဦးကားလမ်းမဘေးတွင် တည်

ထုလုပ်ပုံလက်ရာများအရ ၁၆ ရာစုနှစ်၊ အင်းဝခေတ်တွင် တည်ထားခြင်း ဖြစ် သည်ဟု ရှေးဟောင်းသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ဒေသခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူးဦးအောင်ကြိုင်မှ ရှင်းလင်းပြောပြ၍ သိရပါသည်။ လောကမှန်ကင်းဟူသည့် အမည်ခေါ်ဝေါ်ပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှန်ကင်းဟူသည့် အဓိပ္ပါယ်မှာ မြန်မာအဘိဓာန် ကောက် နုတ် ချက် အရ ပြာသာဒ် တွင် တုရင်ထိပ် ဖျားရှိ

ထီးတော်တင်လှပွဲသို့ အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော် ကြွရောက်တော်မူလာပုံ

လောကမှန်ကင်းစေတီတော်၏ထီးတော်အဆင့်ဆင့်ကို တရားသူကြီးချုပ်မှ ကြည်ညို စစ်ဆေးစဉ်

အထွတ်အဆင်တန်ဆာ၊ အထွတ်အမြတ်ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ အနီးစပ်ဆုံး အဓိပ္ပါယ်အရဆိုလျှင်

လောက၏ အထွတ်အဆိပ်ဟု မှတ်ယူရပါသည်။ INVENTORY OF MONUMENTS AT PAGAN စာမျက်

နှာ(၁၅၂)တွင် အဆိုပါစေတီတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြထားချက်ကို ကိုးကားပါသည်။ ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဖြစ်သည့် ဘုရား၊ ပုထိုးစေတီတော်များအား ထိန်းသိမ်းပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသည့် ပုဂံရှေးဟောင်းသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ဒေသခွဲညွှန်ကြားရေးမှူးဦးအောင်ကြိုင်က တရားရုံးချုပ်ဌာနမှ လိုလိုလားလား တင်ပြသော လောကမှန်ကင်းစေတီတော် ပုဂံဘုရားအမှတ်(၇၉)မှာ ပြုပြင်မည့်စေတီတော်စာရင်းတွင် ပါဝင်သည့် အလျောက် ၎င်းမှ တရားရေးဌာနအတွက် လောကမှန်ကင်းစေတီတော်အား ပြုပြင်ခွင့်ကို လျာထားသတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံတရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရှိတရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများထည့်ဝင်ထားသော အလှူငွေများမှ ငွေကျပ် ခုသိန်းကို လောကမှန်ကင်းစေတီတော် ပြုပြင်မွမ်းမံရန်အတွက်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဦးဆောင်သောအဖွဲ့မှ ၁၃၅၇ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ် ၅ရက်(၁၉၉၆ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်)နေ့တွင် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနသို့သွားရောက်၍ ပေးအပ်လှူဒါန်းခဲ့ရာ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးကိုယ်တိုင်ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာဖြင့် လက်ခံရယူခဲ့ပါသည်။

လောကမှန်ကင်းစေတီတော် ပြုပြင်မွမ်းမံခွင့်ရရှိကြောင်းကို တရား

မိုးချုပ်နှင့် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရှိ ဝန်ထမ်းများကိုသာစုအနုမောဒနာခေါ်ဆိုနိုင်ရန်အကြောင်းကြားခဲ့ရာတရားရေးမိသားစုအားလုံးဝမ်းမြောက်ပီတိသဒ္ဓါပွားကြရပါသည်။ ထိုထက်ပိုမိုကြည်နူးဝမ်းမြောက်ရသည်မှာ ရှေးဟောင်းသုတေသနဦးစီးဌာနမှ လောကမှန်ကင်းစေတီတော်ဘုရား အမှတ်(၇၉)သည် ပြုပြင်မွမ်းမံသော ဘုရားအဆူ ၄၀၀ကျော်အနက်ထီးတော်တင်ခွင့်ပြုခြင်းခံရသော ၂၇ ဆူတွင် ၁ ဆူ အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထီးတော်တင်ခွင့်ပြုကြောင်း တရားရေးဌာနသို့ အကြောင်းကြားလာသည့်အလျောက် တရားသူကြီးချုပ်မှ အစပြု၍ တရားရေးမိသားစုအားလုံးသည်ရှေးဟောင်းလောကမှန်ကင်းစေတီတော်ကို ပြုပြင်မွမ်းမံခွင့်သာမက ထီးတော်တင်မင်္ဂလာအခမ်းအနားကိုကျင်းပပြုလုပ်ခွင့်ရရှိခဲ့သဖြင့် ကြုံတောင့်ကြုံခဲကုသိုလ်ထူး ကုသိုလ်မြတ်ရရှိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု နှလုံးပီတိဖြစ်ကြရပါသည်။

နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ်ဦးအောင်တိုးမှ ကြုံတောင့်ကြုံခဲရဟောင့် ရခဲထီးတော်တင်ခြင်းကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့၊ အောင်မြေဗောဓိဓမ္မရိပ်သာ၊ နယ်စပ်ဒေသသာသနာပြုမဟာဂန္ထဝါစက ပဏ္ဍိတအလိုတော်ပြည့်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တအရိယဝံသ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဩဝါဒကို ခံယူ၍ စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပရန်

လောကမှန်ကင်း
စေတီတော်
မပြုပြင်ရသေးမီ
အခြေအနေ

လောကမှန်ကင်းစေတီတော်ပြုပြင်ပြီး၊ ထီးတော်တင်ပြီး အခြေအနေပုံ

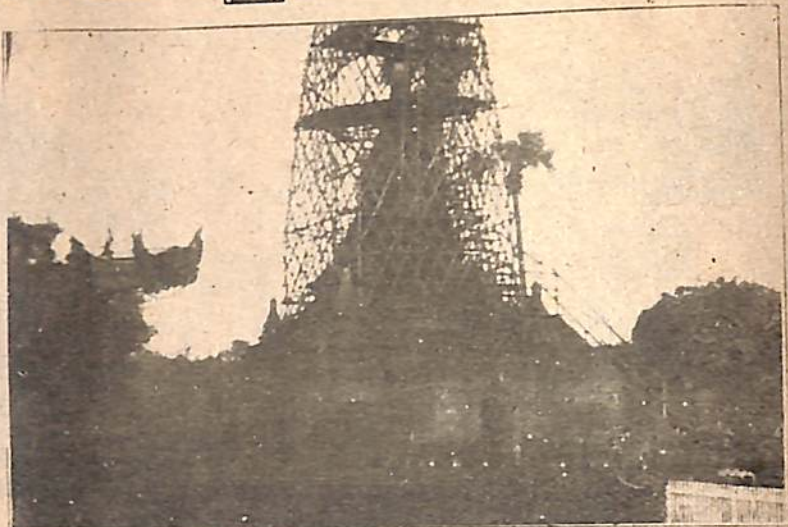
ထီးတော်တင်ပွဲသို့
ထီးဖြူနှင့်
အလံကိုင်အဖွဲ့များ
လာရောက်ကြပုံ

ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်မှ ညွှန်ကြားရေးမှူး(စီမံ)ဦးဆောင်သော တရားရေးဝန်ထမ်းအရာရှိများသည် ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့သို့ ၃ကြိမ်သွားရောက်ခဲ့ပြီး ထီးတော်တင်ပွဲအတွက် အသေးစိတ်အကြံလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သလို ထီးတော်တင်ပွဲ စည်ကားသိုက်မြိုက်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လည်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထီးတော်တင်ပွဲကြီး စနစ်တကျကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့၊ သံဃာတော်များ ပင့်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၊ သံဃာတော်များ ဆွမ်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းရေးအဖွဲ့နှင့် လှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့၊ အခမ်းအနားပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့၊ ထီးတော်တင်မင်္ဂလာအခမ်းအနား စီစဉ်ရေးအဖွဲ့၊ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရေးအဖွဲ့၊

တည်းခိုနေရာချထားရေးအဖွဲ့၊ ထီးတော်တင်လှူပွဲတွင် ကြိုဆိုနေရာချထားရေးအဖွဲ့၊ ဖျော်ဖြေမှု စီစဉ်ရေးအဖွဲ့၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့၊ လုံခြုံရေး၊ ပြန်ကြားရေး၊ မှတ်တမ်းတင်ရေးအဖွဲ့များကို သင့်တော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ပါသည်။ လောကမှန်ကင်းစေတီတော်ထီးတော်တင်ပွဲကျင်းပမည့် ၁၃၅၈ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၇ ရက် (၁၉၉၆ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ရက်) (တနင်္ဂနွေနေ့)မတိုင်မီ အကြိုနေ့ကစ၍ မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်မှ တရားသူကြီးများ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများ ကြိုတင်ရောက်ရှိနေကြသလို တရားရုံးချုပ်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရားရုံး အသီးသီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော လစာနည်း ဝန်ထမ်းများနှင့် ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို

ရိုသေလိုက်နာသူ ၅၀၀ဦးတို့အား ရွေးချယ်၍ ထီးတော်တင်ပွဲသို့ မော်တော်ယာဉ်များဖြင့် အခမဲ့ပျော်ပျော်ပါးပါးပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။

ထီးတော်တင်ပွဲမစခင် ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့၊ အောင်မြေဗောဓိဓမ္မရိပ်သာမှ အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တအရိယသံသရာတော်ဦးဆောင်သော သံဃာတော်(၁၀၈)ပါးသည် ထီးတော်တင်မည့်နေ့ရာသို့ ကြွရောက်လာရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝှန်းလုံးရှိတရားသူကြီး အမျိုးသားများက တိုက်ပုံအင်္ကျီဖြူဝတ်ဆင်ပြီး လက်ကန်တော့ထိုး၍ လက်ဝဲလက်ယာရံလျက် လိုက်ပါကြသလို ရှေးဦးမှ မြင်းခြံထီးဖြူအဖွဲ့ကလည်း ထီးဖြူအစုံအလင်ဖြင့် ဦးဆောင်ကြပါသည်။ နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးများ ပြည်နယ်၊

မြလေယာဉ်ထီးတော်တင်အဖွဲ့၊
ထီးတော်တင်လျှပ်စဉ်ပုံ

တိုင်း တရားသူကြီးများက ကြိုဆိုနေကြသလို တရားရုံးချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံ တရားရုံး အသီးသီးမှ အမျိုးသမီးတရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများကလည်း ယောဂီအဝတ်များ ဝတ်ဆင်ကာ ဆရာတော် သံဃာတော်များအား ကြိုဆိုနေပုံမှာ တမူထူးခြားလျက်ပိုမိုသဒ္ဓါပွားစေသည့် မြင်ကွင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၆ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်(တနင်္ဂနွေနေ့)နံနက်၈နာရီ ၁၈မိနစ်အချိန်တွင် ထီးတော်တင်ပွဲကို စတင်ကျင်းပရာ ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့မှ ဓမ္မာစရိယ ဦးသန်းစိန်က အခမ်းအနားမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တအရိယာဝံသထံမှ ကိုးပါးသီလခံယူတည်ဆောက်ကြပြီး ဆရာတော် (၁၀၈)ပါးမှ လောကမှန်ကင်းစေတီ

တော်မြတ်ကြီးအား ဗုဒ္ဓါဘိသေက အနေကဇာတင်ပြီး မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တရားတော်မြတ်ကို ရွတ်ဖတ်ချီးမြှင့်ကြပါသည်။ လောကမှန်ကင်းစေတီတော်ကြီး၏ ထီးအလှူရှင် တရားသူကြီးချုပ် ဦးအောင်တိုးနှင့် ဇနီး ဒေါ်အေးကြည်တို့ကို အမှူးပြု၍ တရားရုံးချုပ်နှင့်ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးမိသားစုများက သံဃာတော် (၁၀၈)ပါးအား များပြားလှစွာသော လှူဘွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းဆက်ကပ်ကြပါသည်။ အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ထံမှ ရေစက်ချတရားနာယူပြီး ဒေဝနိမန္တနနတ်ပင့်စာတမ်းကို ပုဂံ/ညောင်ဦးမြို့ဓမ္မကထိက အရှင်အဏိသာရမှ ဖတ်ကြားပင့် ဖိတ်ပါသည်။ မင်္ဂလာအချိန်မကျမီ ရွှေထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော်၊ ငှက်မြတ်နားတော်တို့ကို တရား

သူကြီးချုပ်နှင့် တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီး မိသားစုများက စေတီတော်အား လက်ယာရစ်လှည့်ပတ်၍ အမွှေးနံ့သာများပက်ဖျန်းပြီး မိတ္ထီလာလေတပ်စခန်းမြလေယာဉ်အဖွဲ့၏ မင်္ဂလာပန်းရထားပေါ်သို့ ပင့်ဆောင်တင်လှူကြရာ ကျောက်ပန်းတောင်းစိန်ကိုလေး မင်္ဂလာဆိုင်းအဖွဲ့နှင့် ရွှေဘိုစည်တော်ကြီးအဖွဲ့တို့က ငြိမ့်ညောင်းသာယာသောတေးထပ်တီးလုံးများဖြင့် ပူဇော်ကြရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအနှယ်ဝင်သူတော်စင်အပေါင်းတို့မှာ စိတ်တွင် ကြည်နူးပီတိဖြစ်ကြပါသည်။ နံနက် ၉ နာရီအချိန်တွင် အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်နှင့် တရားသူကြီးချုပ်အမှူးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ရွှေထီးတော်၊ ငှက်မြတ်နားတော်စိန်ဖူးတော်တို့ကို စေတီတော်၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ပင့်ဆောင်ပူဇော်ကြပြီး ဓမ္မ

လောကမှန်ကင်း
စေတီတော်ပြုပြင်ပြီးနောက်
ထီးတော်တင်လှူစဉ်ပုံ

ကထိကဆရာတော်မှ နတ်များကို ပြန် ပို့သည့် ဂါထာရွတ်ဆိုကာဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံတိဌတု ဥက္ကိမ် ရွတ်ဆို၍ ထီးတော် တင်လှူပွဲအခမ်းအနားကို ရတနာ ရွှေမိုး၊ ငွေမိုးများ ရွာသွန်းကြပါသည်။

၎င်းနောက်ပရိသတ် အားလုံး က အောင်ပြီ၊ အောင်ပြီဟု တူညီ ဟစ်ကြွေးချိန်နှင့်အတူ မင်္ဂလာဆိုင် အဖွဲ့နှင့် ရွှေဗဟိုရံစည်တော်ကြီးတို့မှ ပြိုင်တူအောင်စည်အောင်မောင်းများ၊ မင်္ဂလာဈေးများ ခြံမ့်ခြံမ့်သဲသဲဆို တီးမှုတ်ကြရာမှာ အထက်ဘဝဂ် ညထိ ပျံ့နှံ့ခဲ့ပါသည်။ ထီးတော် တင်ပွဲ ဆင်နွဲ့သူအားလုံးမှာ ကျေနပ် ခြင်း၊ ပီတိဖြစ်ခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်း စသည့် အာရုံ အရသာတို့ကို တစ်ပြိုင် နက်ခံစားလိုက်ရသဖြင့် အားလုံး၏ မျက်ဝန်းများတွင် ပီတိမျက်ရည်များ

ဖြင့် ပြည့်လွန်းလျက်နေကြပါသည်။

လောကမှန်ကင်း စေတီတော် ထီးတော်တင်ပွဲကြီး ယခုကဲ့သို့ တမူ ထူးခြားအောင်မြင်မှု ရရှိသည်မှာ နိုင်ငံတော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တရား ရုံးချုပ် တရားသူကြီးများ၏ လမ်းညွှန် မှု၊ တရားရုံးချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံ တရားရုံးများမှ တရားရေးဝန်ထမ်း များ၊ ရုံးဝန်ထမ်းများ၏ အသိ စိတ်ဓါတ်ဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ အထူး သဖြင့် လမ်းခရီးတစ်လျှောက် လိုလေ သေးမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြ သော ပဲခူးတိုင်းတရားသူကြီး ဦးကျော် မင်းနှင့်အဖွဲ့၊မကွေးတိုင်းတရားသူကြီး ဦးလှမြင့်နှင့်အဖွဲ့တို့၏ စေတနာ သဒ္ဓါ တရားထက်မြက်စွာ ဆောင်ရွက်မှု ကြောင့် ဤပွဲကြီးစည်ကားသိုက်မြိုက်

စွာ ကျင်းပနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လောကမှန်ကင်း စေတီတော် ထီးတော်တင်လှူပွဲတွင် တရားရုံးချုပ် နှင့် လက်အောက်ခံတရားရုံးများမှ တရားရေးဝန်ထမ်းများ၊ ရုံးဝန်ထမ်း များမှ စည်စည်ကားကား၊ ပျော်ပျော် ပါးပါး လုပ်အားကုသိုလ်ပြုပါဝင်ကြ သလို သဒ္ဓါကြည်လင်စေတနာရှင် များ ယည့်ဝင်သော အလှူငွေကျပ် (၁၄၉၂၄၇၈-)ဖြင့် ထီးတော်တင်ပွဲကြီး ကို ခြံမ့်ခြံမ့်သဲ လှူဒါန်းခဲ့ခြင်းဖြင့် စာဖတ်သူ အားလုံး ထပ်ဆင့် သာဓု အနုမောဒနာ ခေါ်ဆိုနိုင်ရန် တင်ပြ လိုက်ရပါကြောင်း။

မောင်ထူးခြား

၂၀ ရာစု၏ နိမ့်စေ့မှတစ်ဆင့်
လွန်လွန်းလွန် ဖယ်ရှားရေးခံရ

ခြေမာ အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ ညွှန်းညွှန်း (တရားရေး)

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ (Science and Technology) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အဟုန် မြင့်မားမြန်ဆန်လှသော ကြောင့် လူထုဆက်သွယ်ရေး (Mass Media) လည်း အလွန်တိုးတက်မြင့်မားလာပါသည်။ လူထုဆက်သွယ်ရေး၊ ပြန်ကြားရေး၊ သတင်းဖြန့်ချိရေး နည်းပညာ (Information Technology) ကြောင့် အမျိုးသား နယ်

နိမိတ်များ (National Boundary) ကို ကျော်ဖြတ်ကာ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးကို လွယ်ကူစွာ ဆက်သွယ်နိုင်ရုံမက ဂြိုဟ်အချင်းချင်း ဆက်သွယ် နိုင်လာခဲ့ပြီး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုများ (Tangible Culture) ကို သာမက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုများ (Intangible Culture) ကိုပါ လွယ်ကူစွာ ဖြန့်ဖြူး ပျံ့နှံ့နိုင်ပြီဖြစ်၍ ၂၁ ရာစု

တွင် အမျိုးသား နိုင်ငံများ (Nation States) မှာ အဓိပ္ပါယ်ကင်းလာမည်။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးသည် ကျေးရွာတစ်ခုသဖွယ် ကမ္ဘာကျေးရွာ (Global Village) ဖြစ်လာတော့မည်ဟု ဟောကိန်း ထုတ်နေကြသည်။ ဤဟောကိန်းကို အမေရိကန် သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ပညာရှင် အများစုက စတင်ဖော်ထုတ်လာကြ

ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျေးရွာ ဖြစ်လာသောအခါ စီးပွားရေး အင်အားသိပ္ပံနှင့်နည်းပညာတိုးတက်မှု အင်အားအကြီးဆုံးနိုင်ငံသာ စိုးမိုးချယ်လှယ်လာနိုင်တော့မည်။ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုများ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ကမ္ဘာယဉ်ကျေးမှုသာဖြစ်လာတော့မည်။ ကမ္ဘာယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာလည်း စင်စစ် အင်အား

ကြီးမားသော နိုင်ငံ(Super State)၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုသာ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မက္ကဒေါ်နယ်အစားအစား ကိုကာကိုလာ၊ဟန်းဘာကာ၊ဟော့ဒေါ့အစားအစားများ၊ ငါးသုံးလုံးစီးကရက်၊ ရော့နှင့်ပေါ့(Rock & Pop) တေးဂီတ၊ ဘရိတ်ဒန်(Break Dance)အက၊ ဂျင်း ဘောင်းဘီနှင့် မီနီစကတ် အဝတ်အစားများ၊ သွေးထွက်သံယို

or Trade GIMMICK နှင့် နိုင်ငံရေး ဩဇာအာဏာစက်ချဲ့ထွင်သော နည်းများ (Political Influence through Cultural Infiltration) သာဖြစ်သည်။ ဂလိုဘယ်လိုင်(Globalization) ဟုခေါ်လာကြသည်။

ကိုလိုနီဘဝကို ကျရောက်ဘူးပြီး ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံရှိသော နိုင်ငံတို့က သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ ကျေးဇူးကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆက်ဆံရေးအမျိုးမျိုး သွက်လက်လွယ်ကူလာသဖြင့်နိုင်ငံအချင်းချင်း ရင်းနှီးလာခြင်းကိုသာ Globalization ဟု နားလည်လက်ခံလိုကြသည်။ အင်အားကြီးသော နိုင်ငံကြီးတစ်ခု၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ လွှမ်းမိုးလာခြင်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့် Globalization ကို လက်မခံကြပါ။ ထို့ကြောင့် (၂၁)ရာစု၏ စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်မှာ အင်အားကြီး နိုင်ငံတစ်ခုချင်း၏ ယဉ်ကျေးမှု လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ခြင်းဟူသော Globalizationပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းစိန်ခေါ်မှုကို နိုင်ငံတစ်ခုချင်းအလိုက် ရင်ဆိုင်နေခြင်းထက် ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းရင်ဆိုင်ခြင်းက ပိုမိုထိရောက်မည်ဟု ယူဆပြီး ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ အခြေခံအချို့တူညီသော ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံများ အပါအဝင်အာဆီယံ နိုင်ငံများက အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ပူး

နှင့် လိင်ဖောက်ပြန်မှု၊ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယို၊ စာပေများ၊ ဒစ္စနီလင်း

(DISNEY'S LAND) အပန်းဖြေစခန်းများ ပျံ့နှံ့လာခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ ယဉ်ကျေးမှု (Global Culture)၏ အသွင်အပြင် လက္ခဏာများဟု ဆိုကာ နိုင်ငံအားလုံးသို့ ပျံ့နှံ့လာစေရန် ပရိယာယ် အမျိုးမျိုးနှင့် ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ စင်စစ် စီးပွားရေးဈေးကွက်တိုးမြှင့်ရေး (Marketing

ပေါင်း လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။

တနည်းအားဖြင့် (၂၁)ရာစု
၏ စိန်ခေါ်မှု(Globalization)ကို တုံ့
ပြန်တွန်းလှန်ရင်ဆိုင်ဖယ်ရှားနိုင်ရန်
ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အာဆီယံအသင်းကြီးသည်
အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ(၁၀)နိုင်ငံ
တို့ရှိ ပြည်သူလူထုတို့၏ စီးပွားရေး၊
နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်ရေး၊ လူမှုရေး၊
ယဉ်ကျေးမှု ကိစ္စအဝဝကို ချစ်ကြည်
ရင်းနှီးငြိမ်းချမ်းစွာ ကူညီရိုင်းပင်း
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်
သည်နှင့် အညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
ရေးဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်ပြုသော
အခြေခံစာချုပ်သဘောတူညီမှုပေါင်း
(၈)ခုနှင့် ယင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်သော
စာချုပ်(၁၅)ခု စုစုပေါင်း(၂၃)ခုတွင်
မြန်မာနိုင်ငံပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုး
ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစာချုပ်များ၌
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများ
နှင့် လူငယ်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်
ရွက်ရေးအစီအစဉ်များပါရှိပါသည်။

အာဆီယံအသင်းဝင်နိုင်ငံ
များ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်သတင်းဖြန့်ချိ
ရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး
အတွက် ကော်မတီ(Committee on
Culture and Information)အတို
ကောက် အခေါ် COCI စီအိုစီအိုကို
ဗဟို အဆင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အသင်း
ဝင်နိုင်ငံအသီးသီး၌လည်း အမျိုးသား

စီအိုစီအို (Na-
tional COCI)များ
ဖွဲ့စည်းထား ပါ
သည်။

၁၉၉၇ခုနှစ်၊
ဇန်နဝါရီလအတွင်း
က ဂျပန်နိုင်ငံ
ဝန်ကြီးချုပ် ရုတာ
ရိုဟာရှိမိုတို၊
စင်ကာပူနိုင်ငံသို့
လာရောက်စဉ်က
အာဆီယံနှင့်ဂျပန်
ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်
ရာ ပူးပေါင်း
ဆောင် ရွက် ရန်
မစ်ရှင်ဖွဲ့လိုကြောင်း
အဆိုပြုပါသည်။
ယင်းအဆိုပြု

ချက်ကို ၁၉၉၇ခုနှစ်၊

ဇူလိုင်လအတွင်းလန်ကာစီ၌ကျင်းပသော
(၃၂)ကြိမ်မြောက်အာဆီယံ စီအို
စီအိုညီလာခံက လက်ခံသဘော
တူခဲ့သဖြင့် အာဆီယံဂျပန်နိုင်ငံပေါင်း
စုံယဉ်ကျေးမှု မစ်ရှင်(ASEAN-Japan
Multination Cultural Mission)ဖွဲ့
စည်းခဲ့ပါသည်။ Asean Japan MCM
မှ ဆောင်ရွက်မည့် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ
၌ ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ အမျိုးသမီးနှင့်
လူငယ်ရေးရာများလည်းပါဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် သမိုင်း
တစ်လျှောက်တွင် တိုင်းတပါး ယဉ်
ကျေးမှုကို ပင်ကိုယ်ခံအား(inherent
resilience)ဖြင့် ဖယ်ရှားခဲ့ပါသည်။
ယနေ့အချိန်တွင်မြန်မာ့ဟန်မပျောက်
သေးသော၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုစရိုက်
၏ လက္ခဏာကောင်းအတော်များ
များ တောင့်ခံဆဲဖြစ်သောတနည်း
အားဖြင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ကိုယ်ခံ
အားကောင်းဆဲဖြစ်သော နိုင်ငံတစ်ခု

ဖြစ်ကြောင်းကို လေ့လာသူတိုင်းက ကောင်းစွာ ဂရုပြုမိနေကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုတည်မြဲ ရှင်သန်ရေး (Cultural Sustainability)ကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် မိသားစုများ စုပေါင်းခြင်းဖြင့် ကျေးရွာနှင့် ရပ်ကွက်များစုပေါင်း၍ မြို့နယ်၊ မြို့နယ်များစုပေါင်း၍ တိုင်း နှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များ စုပေါင်းခြင်းသည် ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်ထောင်စုသည်ပင်လျှင် နိုင်ငံ ဖြစ် လေရာ မိသားစုတိုင်းယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရန်လိုပါသည်။ မိသားစုဆို ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည်အဓိ၊ အဖ၊ သားသမီးတို့၏ သုံးပွင့်ဆိုင် မိသားစု စံနစ်ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ထား သည်ဖြစ်ရာ ဤကိစ္စ၌ မိခင်သည် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပေ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ၏ ၅၀.၃%သည်အမျိုးသမီးထုဖြစ်သည့် အပြင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အသက် (၁၅)နှစ်နှင့် (၅၉)နှစ်အပိုင်း အခြား အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးရာခိုင်နှုန်းမှာ ၅၀.၆၇% ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်၏ ထက်ဝက်မကရှိသော အမျိုးသမီးများ ၏ စွမ်းအားများကို တိုင်းပြည်၏ ဖွံ့ဖြိုး မှုနှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရာ တွင် အသုံးချနိုင်မှသာလျှင် တိုင်း ပြည်တိုးတက်ကြီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးလုပ်ငန်းများအောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။

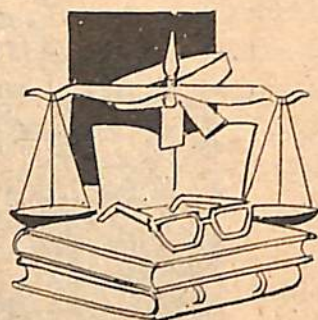
၂၁ရာစု၏ စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ် ဖြစ်သော အင်အားကြီး နိုင်ငံတစ်ခု ချင်း၏ ယဉ်ကျေးမှုလွှမ်းမိုးခြယ်လှယ် ခြင်း(Globalization)ကို တုံ့ပြန် တွန်းလှန်ရင်ဆိုင်ဖယ်ရှားရာတွင် အမျိုးသမီးထု၏ စွမ်းအားကိုလည်း ပါဝင်အသုံးချရမည်ဖြစ်ရာ အမျိုး သမီးများ (အမျိုးသမီးငယ်များဖြစ် သော၁၆နှစ်အောက်နှင့်၁၈နှစ်အောက် အမျိုးသမီးများ အပါအဝင်)၏ ပညာ ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်နှင့် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းတင်၊ ပြန့်ပွားစေရန် တို့ကို မလွဲမသွေ ဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။

ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ရေးရာ ကော်မတီဝင်များ၊ လုပ်ငန်း ကော်မတီဝင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ် ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ကူညီ ပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူ မှုရေးလှုပ်ရှားမှုများကို အားပေးကူညီ ခြင်းနှင့် ပြည်သူလူထုများပါဝင်လာ ရေးအတွက် လှုံ့ဆော်ပညာပေးခြင်း များကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးရေးရာ ကော်မတီဝင်များ၊

လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များသည် ပညာ ရှင်များ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းမှ ကိုယ်စား လှယ်များ ပါဝင်သောအဖွဲ့များ၏ အကြံဉာဏ်များရယူကာ နှစ်တို နှစ်ရှည်စံမံကိန်းများ ရေးဆွဲ၍ အ ကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေ ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာအမျိုးသမီးထု စွမ်း အားစုဖြင့် ၂၁ရာစု၏ စိန်ခေါ်မှု (Globalization)ကို တုံ့ပြန်တွန်းလှန် ရင်ဆိုင်ဖယ်ရှားနိုင်ပါစေသတည်း။

ညွှန်ညွှန်(တရားရေး)

တရားရုံးအကြောင်း တစေတစောင်း

မောင်ရန်ကုန်

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (ယခု နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ)သည် ကြေညာချက်အမှတ် ၁/၈၈ကို ထုတ်ပြန်၍ နိုင်ငံတော် တစ်ဝှမ်းလုံးတွင် အဘက်ဘက်မှ ယိုယွင်းနေသော အခြေအနေကို အချိန်မီထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူပြည်သားအားလုံးအကျိုးငှာ တပ်မတော်က အောက်ပါလုပ်ငန်း တာဝန်များကို ထမ်းဆောင် ရန် ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့မှ စ၍ နိုင်ငံတော်အာဏာ အရပ်ရပ်ကို လုံးဝ တာဝန်ယူကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်-

- (က) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး၊
- (ခ) လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု လုံခြုံချောမွေ့စေရေး၊

(ဂ) ပြည်သူများ၏ စားဝတ် နေရေး ချောင်လည်စေ ရန် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ် ပိပြားမှု တည်ဆောက် ရေးအဖွဲ့မှ အစွမ်းကုန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ပေး ရန်နှင့် ပုဂ္ဂလိက သမ ဝါယမတို့ ဆောင်ရွက် နိုင်အောင်လည်း တတ် နိုင်သမျှ ကူညီဆောင် ရွက်ပေးနိုင်ရေး၊

(ဃ) အထက်ပါလုပ်ငန်းရပ် များ ပြည့်စုံပြီးလျှင် ပါ တီစုံ ဒီမိုကရေစီ အ ထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရေး။

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံ တော်တစ်ဝှမ်းလုံး အဘက်ဘက်မှ ယို ယွင်းနေသော အခြေအနေကို ထိန်း သိမ်းရာတွင် အထက်ပါတာဝန်ကြီး လေးရပ်အနက်တရားဥပဒေဦးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေးတာဝန် ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော တရားစီရင်ရေးစနစ်တစ်ရပ်ကို ထူ ထောင်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည် ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၆ ရက်စွဲပါ ဥပဒေ အမှတ် ၂/၈၈ဖြင့် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေကိုထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့သည် တရား စီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၃ အရ တရားရုံး ချုပ် တရားသူကြီးများကိုတရားသူကြီး ချုပ် တစ်ဦးနှင့် ငါးဦးထက်မပိုသော တရားသူကြီးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါ သည်။

တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ အရ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်း တရားရုံးများ၊ မြို့နယ်တရားရုံးများ တွင် တရားသူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက် ရန် တရားရေးဝန်ထမ်းများအား ခန့် အပ်၍ သင့်တော်သော တရားစီရင် ပိုင်ခွင့် အာဏာအရပ်ရပ်ကို အပ်နှင်း ၍ ပြည်နယ်/တိုင်းတရားရုံးများ (ခရိုင်ရုံးများအပါအဝင်)တွင် ပြည် နယ်/တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ တွဲဖက် ပြည်နယ်/တိုင်းတရားသူကြီးများ၊ ဒုတိယပြည်နယ်/တိုင်းတရားသူကြီး များနှင့်လက်ထောက်ပြည်နယ်/တိုင်း တရားသူကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ မြို့နယ် အသီးသီးတွင် မြို့နယ်တရား သူကြီးများ၊ တွဲဖက်မြို့နယ်တရားသူ ကြီးများနှင့် ဒုတိယမြို့နယ်တရား သူကြီးများကိုလည်းကောင်း ခန့်အပ် ခဲ့ပါသည်။

တရားရုံးချုပ်သည် တရား စီရင်ရေး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀ အရ လို အပ်သောနည်းဥပဒေများ၊အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ၊ လက်စွဲများကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည်။

ထို့ပြင် တရားရုံးချုပ်သည် မိမိ လက်အောက်ခံတရားရုံးများ အား တရားစီရင်ရေးရာတွင် လက်စွဲ ဆောင်ပုဒ်များအဖြစ် အောက်ပါတို့ ကို သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်-

(က) ဥပဒေနှင့် အညီ ဆုံး ဖြတ်ပါ။

(ခ) မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်စီရင် ပါ။

(ဂ) လုပ်ထုံးညီညီဆောင် ရွက်ပါ။

(ဃ) လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ကင်းရှင်းပါ။

(င) ဖြောင့်မတ်တည်ကြည် မှုဖြင့် တရားရုံး၏ ဂုဏ် သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်း ပါ။

လက်အောက်ခံ တရားရုံးများ ကလည်း တရားရုံးချုပ်မှ ထုတ်ပြန် သော ဆောင်ပုဒ်များနှင့်အညီ တိတိ ကျကျလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့် အမှုသည်များ၊ ရှေ့နေများအတွက် စိတ်ချမ်းသာမှု၊ ကျေနပ်မှုတို့ကို ဖြည့် ဆည်းပေးနိုင်သကဲ့သို့ တရားရုံး သိက္ခာကျဆင်းအောင်ရွှံ့ထွေးအောင် မသမာသောနယ်စား ရှေ့နေများ၊ အမှုပွဲစားများ တရားရုံးပတ်ဝန်းကျင် တွင် ရှိနေသည့်အတွက် တရားရုံးချုပ် မှ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိလိုက် နာရန် ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန် ခဲ့ပါသည်။ တရားရုံးချုပ်မှ ထုတ်ပြန် သော ညွှန်ကြားချက်များအနက်

တရားရုံးပတ်ဝန်းကျင်၌ နယ်စား ရှေ့နေများရှိနေခြင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တရားရုံးချုပ်မှ ၁၉၉၂ခုနှစ်၊ မေလ ၂၁ ရက် (၁၃၄၅ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၅ရက်)နေ့တွင် ညွှန်ကြားချက်အမှတ် ၁/၉၂ကို တရားသူကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ရေးထိုးထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်တွင် တရားရုံးအသီးသီးတွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်နေကြသည့် ရှေ့နေများအနက်မှ နယ်စားရှေ့နေဟု ဆိုသော ရှေ့နေအချို့သည် တရားသူကြီးနှင့် နီးစပ်မှုယူ၍ ၎င်းတို့လိုက်ပါဆောင်ရွက်သည့် အမှုများကို တရားရုံးက ဦးစားပေးဆောင်ရွက်စေခြင်း၊ အနိုင်ရအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် တစ်ဘက်အမှုသည်များ စိတ်ဓါတ်ကျဆင်းအောင် ဆောင်ရွက်မှုများရှိနေကြောင်းဖြင့် စွပ်စွဲတိုင်ကြားမှုများ ရှိနေကြောင်း၊

၎င်းအပြင် အချို့တရားရုံးများ၌ တရားသူကြီးများနှင့် တရားရုံးဝန်ထမ်းများကိုယ်တိုင်မည့်သည့် ရှေ့နေကို ငှားပါဟူ၍ လမ်းညွှန်မှုပြုနေကြောင်းလည်း စွပ်စွဲတိုင်ကြားမှုများ ရှိနေကြောင်း၊

ဤသို့စွပ်စွဲတိုင်ကြားသည့် အတိုင်း မှန်ကန်ပါက ရိုးသား တည်ကြည်စွာ ဆောင်ရွက်နေကြသော တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကိုထိခိုက်နစ်နာစေကြောင်း၊

သို့ဖြစ်၍ တရားရုံး အဆင့်ဆင့်တွင် တာဝန်ထမ်းရွက်နေကြသော တရားသူကြီးများ၊ တရားရုံးဝန်ထမ်းများသည် အထက်အပိုင်းနှင့် ၂၅၀၀ ဖော်ပြပါမမူန်မကန် လုပ်ဆောင်မှုမျိုး မပြုလုပ်မိကြရန် သတိပေးအကြောင်းကြားကြောင်းနှင့် ထိုသို့ သတိပေးသည်ကို လိုက်နာမှုမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါက ထိရောက်စွာ အရေးယူမည်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ညွှန်ကြားချက်ကို တရားရုံး

တိုင်းတွင် ကြော်ငြာသင်ပုန်း၌ အများပြည်သူသိရှိစေရန်အတွက် ကပ်ထားလျက်ရှိပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး တရားရုံးပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမှုပွဲစားများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်လက်ရေးသားတင်ပြလိုပါသည်-

ရှေ့နေလိုက်သူများ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၆(၁)တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်-

တရားရုံးချုပ်၊ ခရိုင်တရားမတရားသူကြီး၊ စက်ရှင်တရားသူကြီး၊

ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး၊ ခရိုင် အခွန်အရာရှိ အဆင့်ထက်မနိမ့်သော အခွင့်ရ အရာရှိတို့သည် အမှုပွဲစား အဖြစ်ဆောင်ရွက်လေ့ဆောင်ရွက်ထ ရှိသည်ဟု ကျော်စောသတင်းရှိလျှင် လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ သက်သေအထောက် အထားရှိလျှင်လည်းကောင်း၊ လက် အောက်ခံတရားရုံးက အမှုပွဲစားဟု ကျေနပ်ယုံကြည်မှုရှိလျှင်လည်းကောင်း၊ အမှုပွဲစားဟု စာရင်းပြုစု၍ ထုတ်ပြန် ကြေညာနိုင်သည့်အပြင် အခါ အား လျော်စွာ အမှုပွဲစားစာရင်းကို ပြင် ဆင်ခြင်းပြောင်းလဲခြင်းပြုနိုင်ကြောင်း၊ ပုဒ်မ ၃၆(၂)(က)။ ပုဒ်မခွဲ(၁)အရ အမှုပွဲစားအဖြစ် စာရင်းပြုစုထုတ်ပြန် အာဏာအပ်နှင်းထားသော အရာရှိ တစ်ဦးသည် လက်အောက်ခံတရား ရုံးများသို့ အမှုပွဲစားအဖြစ် စွပ်စွဲခံရ သူ သံသယဖြစ်သူများ၏ အမည် စာရင်းများပေးပို့နိုင်သည်။ ၎င်းစာရင်း များပါရှိသူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရန် ၎င်းတရားရုံး များကို အမိန့်ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။ လက်အောက်ခံတရားရုံးများသည် ထိုသူများ၏ အပြုအမူများကို စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်၍ ထိုသို့ပြုလုပ် ပြီးပါက ထိုသူများအား ပုဒ်မခွဲ(၂) အရ ပြန်လည်ဖြေရှင်းခွင့်ပေးပြီး နောက် စုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကို သက် ဆိုင်ရာ အမိန့်ပေးစေခိုင်းသူများထံ အမှုပွဲစားဖြစ်ကြောင်း ကျေနပ်ဖွယ်

ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများ ရှိကြောင်း တင်ပြရမည်။

လက်အောက်ခံ တရားရုံးများ က တင်ပြသည့်အမှုပွဲစားအမည်ကို အမှုပွဲစား စာရင်းတွင် ထုတ်ပြန် ကြေညာ ရာ၌ ထိုသို့အမှုပွဲစား စာရင်း တွင် ပါဝင်ကြေညာခြင်းခံရသူ၏ တင်ပြချက်၊ ၎င်း၏ ဆန္ဒသဘောထား ကိုပါ ထည့်သွင်းကြေညာရမည်။

ပုဒ်မ ၃၆(၃)။ သက်ဆိုင်သည့် တရား ရုံးတိုင်းသည် အမှုပွဲစား စာရင်းမိတ္တူ များကို ကြော်ငြာကပ်ထားရမည်။

ပုဒ်မ ၃၆(၄)။ တရားရုံးသို့ တရားသူ ကြီးများအား အပ်နှင်းသော အထွေ ထွေနှင့် အထူးအမိန့်အရ အမှုပွဲစား စာရင်းကြော်ငြာထုတ်ပြန်ခြင်းခံရသူ အား တရားရုံးပရိုဏ်အတွင်းသို့ ဝင် ရောက်ခွင့်မပြုရန် တားဆီးနိုင်သည်။

ပုဒ်မ ၃၆(၅)။ အမှုပွဲ စားအဖြစ် အမည်စာရင်း ဖော်ပြခံရသူများသည် ပုဒ်မ(၁၃)အပိုဒ်(၄)တွင် အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော အမှုပွဲစား အဖြစ်ကြော်ငြာခြင်းခံရသူအဖြစ် မှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ ၃၆(၆)။ မည်သူမဆိုအမှုပွဲစား စာရင်းတွင် ဖော်ပြခံရစဉ်အတွင်း အမှုပွဲစားလုပ်ငန်းကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျှင် ဥပဒေထိ ထောင်ဒဏ် ဖြစ်စေ၊ (သို့)ကျပ်ငါးရာထိငွေဒဏ် ဖြစ်စေ(သို့)ဒဏ် ၂ ရပ်လုံးဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

ထို့ကြောင့်တရားရုံးသို့ အမှု

ရင်ဆိုင်ရမိလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အနက် အထက်ဖော်ပြပါနယ်စား ရှေ့နေများ၊ အမှုပွဲစားများကို သတိပြု ဘို့ လိုပါသည်။ ထိုနည်းတူစွာ တရား ရုံးအသီးသီးတွင် တာဝန်ယူလျက်ရှိ သော အဆင့်ဆင့်သော တရားသူကြီး များအနေဖြင့် တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် တိမ်းစောင်းမှု မရှိစေရန်၊ တရားရေး အဖွဲ့အစည်းနာမည်မပျက်စေရန်၊ တရားရုံးများ မှန်မှန်ကန်ကန်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းနှင့်အညီ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အမှုသည်များ စိတ်မချမ်းသာမှု၊ နစ်နာမှုမဖြစ်ရလေအောင် မိမိရုံး ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နယ်စားရှေ့နေများ၊ အမှုပွဲစားများကို ဖော်ထုတ်၍ တရား ရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်အရ လည်း ကောင်း၊ ရှေ့နေလိုက်သူများ အက် ဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ ထိထိ ရောက်ရောက် အရေးယူဆောင်ရွက် ခြင်းအားဖြင့် မသိနားမလည် သော အမှုသည်များအတွက် အထောက် အကူပြုသော ဆေးကောင်းတစ်လက် ရှာဖွေဆောင်ရွက်ပေးရာရောက်ပေ မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တရားရုံး အ ကြောင်း တစေ့တစောင်းအဖြစ် ဖော်ပြလိုက်ရပါကြောင်း။

မောင်ရန်ကုန်

ပေးပို့ပါ
မဂ္ဂဇင်း

ဒီစင်တေး (ဇန်နဝါရီ)

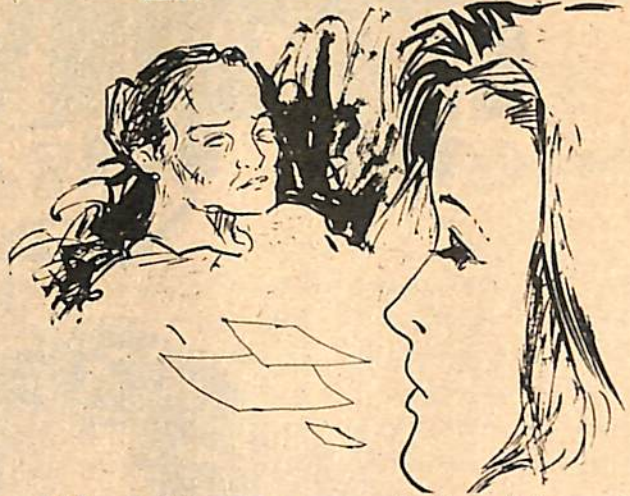
1978

တစ်စိတ်တစ်ဒေသဆောင်ရွက်သော အားဖြင့် တရားပြိုင်သည် ပစ္စည်းကို လက်ရှိရယူထားရမည်။ ကျန်ဆောင် ရွက်ရန်ရှိသမျှကို တရားပြိုင်ဘက်မှ ဆောင်ရွက် ပြီးဖြစ်စေရမည်။ သို့မဟုတ် ဆောင်ရွက်ရန် အသင့်ရှိ စေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဥမားပသီး နှင့် ဦးဘီစနပ်ပါ-၂ အမှု^(၁)ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ စီရင်ထုံးလမ်းညွှန် မူအရနှင့် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃-ကပါ ပြဌာန်းချက် အရ အထက်ပါ အင်္ဂါရပ်(၅)ရပ်နှင့် ညီညွတ်လျှင်မရွေးမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ဝယ်ယူသည့် ကိစ္စတွင်သာ စာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်သော်လည်း၊ မရွေးမပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းမြေ၊ အိမ်အစရှိသည်တို့ကို ဝယ်ယူလက် ရှိရယူထား သူသည် Part Performance ခေါ်ပဋိညာဉ်ကိုတစ်ပိုင်းတစ်စ ဆောင်ရွက်ခြင်းအဖြစ် ဒိုင်းကဲ့သို့ ခုခံကာကွယ် နိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် မရွေးမပြောင်းနိုင် သောပစ္စည်း(immovable property)နှင့် ပတ်သက်သော မေတ္တာဖြင့်ပေးကမ်း ခြင်းကိစ္စများတွင် စာချုပ် ချုပ်ဆို၍ စာချုပ်ကို မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ် ပါသည်။ “သေခါနီးဆဲဆဲ ပေး

ကမ်းခြင်းသည် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ များ ပြုလုပ်သင့်သည့် ကိစ္စမဟုတ် ပေ”ဟု မဗ္ဗာစိန်နှင့် မောင်ဘဇော အမှု^(၇)တွင် ဆုံးဖြတ်ထား၍ ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား မရွေး မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအိမ်၊ မြေ စသည်တို့ကို မေတ္တာဖြင့်ပေးကမ်း ပါကလည်း အထက်ဖော်ပြပါ ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ နှင့် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၇(၁) (က)ပါ ပြဌာန်း ချက်များနှင့်အညီ စာချုပ်ချုပ်ဆို၍ ပစ္စည်းပေးကမ်းသူဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်း သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်က ဖြစ်စေ

လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး အနည်းဆုံး သက်သေနှစ်ဦး လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မှတ်ပုံတင်မှသာ တရားဝင် ပေးကမ်း ခြင်းမြောက်မည် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ၊ စီရင်ထုံး လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ဓမ္မသတ် ဆုံး ဖြတ်ချက်များနှင့်အညီ တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်၍ ပေးကမ်းခြင်း မပြုပါက “ပေးကားပေး၏မရ”ဖြစ်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးဝင်းဌေး(တရားရေး)

- (၁) ၁၉၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ လွှတ်တော် ၄၇၁
(၂) ၉ အယ်ဘီအာ ၂၅၈
(၃) ၁၉၉၄၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ ၁၂၈
(၄) အေအိုင်အာ ၁၉၂၉ ရန်ကုန် ၂၄၃

ကွန်တက်ကြံ့ခဲ ဘူးသလို

ပြောဆိုပါသည်

ဦးစိုးမြန်
တရားရေး

ကျွန်တော်ကြုံခဲ့ဘူးသလိုပြောဆိုပါမည်

ဦးစိုးမြင့် (တရားရေး)

ကျွန်တော်သည် တရားစီရင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ စီရင်ချက်များကိုသာ ရေးဘူးပါသည်။ အခြားစာပေတစ်ပုဒ်တလေမျှ မရေးဘူးပါ။ စာရေးသားရန်လည်း ဝါသနာမရှိပါ။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်မှ တရားရေး ဂျာနယ် ထုတ်ဝေလာသည့်အတွက် ကျွန်တော်စိတ်တွင် ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရသည့်အပြင် တရားရေးဂျာနယ်ကို ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုသော အားဖြင့် စာမရေးတတ်ရေးတတ်နှင့် ကျွန်တော်ကျင်လည်ခဲ့သော တရားရေးလောကမှ အတွေ့အကြုံလေးတစ်ခုကို ပြောပြလိုသော စိတ်ပေါ်ပေါက်လာ၍ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားလိုက်ရပါတော့သည်။

တရားရုံးများအနေဖြင့် တရားစီရင်ရေးလုပ်ငန်းကို “မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်မြန် စီရင်ပါ။” “လုပ်ထုံးညီညီဆောင်ရွက်ပါ။”ဟူသော တရားစီရင်ရေး ဆောင်ပုဒ်များနှင့်အညီ ယခုအချိန်အခါတွင် အမှုများ မှန်ကန် မြန်ဆန်စွာပြီးစီးရေးကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေသည် ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်တွေ့ကြုံဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်လေးတစ်ခုသည် တရားစီရင်ရေး မှန်ကန်မြန်ဆန်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ကောင်း

ပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။

အချိန် ကာလအားဖြင့် ၁၉၆၁ခုနှစ်ကဖြစ်ပြီး၊ မြို့တစ်မြို့တွင် ကျွန်တော်သည် အထူးအာဏာရရာဇဝတ်တရားသူကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကလေးကို ဖော်ပြရာ၌ မည်သူ့ကိုမျှ နစ်နာစေလိုသောစိတ်၊ ပြစ်တင်ဝေဖန်လိုသော စိတ်ဆန္ဒကျွန်တော့်တွင် လုံးဝမရှိသည်ကို ရှေးဦးစွာ တင်ပြလိုပါသည်။ ဖော်ပြမည့်အကြောင်းအရာပါ တရားခံအတွက်လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သည့် ရှေ့နေကြီးအား ဂါရဝတရားရှေ့ထားလျက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါရှေ့နေကြီးမှာ သူ့တာဝန်အရသူတရားခံသက်သာလွှတ်မြောက်ရေးအတွက် ဥပဒေကပေးသော အခွင့်အရေးကို အသုံးပြုခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ရဲစခန်းက တင်ပို့သော အမှုတစ်မှုဖြစ်ပါသည်။ အာမခံမပေးနိုင်သောအမှုဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ လုံလောက်စွာရှိသဖြင့် တရားရုံးက တရားခံအားအာမခံပေးထားပါသည်။ တရားလိုပြသက်သေများကို တရားရုံးက စစ်ဆေးသော နေ့ဖြစ်၍၊ တရားလိုဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သော

ရဲအမှုလိုက်အရာရှိက တရားလိုပြသက်သေတစ်ဦးကို စတင်စစ်ဆေးပြီး၊ အမှုအကြောင်းအရာကို အဓိကစစ်ဆေးချက်အဖြစ်မေးမြန်းရာ သက်သေ၏ ထွက်ဆိုချက်များကို ကျွန်တော်က လိုက်လံမှတ်တမ်းတင်နေပါသည်။ ဤအချိန်တွင် တရားခံ၏ ရှေ့နေကြီးက ရုံးကိုအလေးပြုပြီး ရုံးခန်းပြင်ပသို့ထွက်၍၊ စကြိုတွင် ဆေးလိပ်သောက်နေပါသည်။ အဓိကစစ်မေးချက်ပြီးခါနီးလောက်တွင် ၎င်းသည် ရုံးခန်းတွင်းသို့ ပြန်ဝင်လာပြီး ရှေ့နေထိုင်ခုံ၌ ဝင်ထိုင်ပါသည်။ အဓိက စစ်ဆေးချက်ပြီးစီးသည့်အခါ တရားခံဘက်မှ ပြန်လှန်မေးခွန်း မေးမြန်းရန် ကျွန်တော်က ပြောလိုက်သည့်အခါ ထိုရှေ့နေကြီးက မေးစရာမရှိကြောင်း ပြန်ပြောပါသည်။ ဆက်လက်၍ ကျန်တရားလိုပြသက်သေများကို အဓိက စစ်မေးချက် မေးမြန်းပြီး တရားခံဘက်အား ပြန်လှန်မေးမြန်းခွင့်ပေးသော်လည်း “မေးစရာမရှိပါ” ဟူ၍သာပြောပါသည်။ တရားလိုပြသက်သေအားလုံး စစ်ဆေးပြီးသည့်အခါ ပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငြိစွန်းသော သက်သေခံချက်များရှိသဖြင့် တရားရုံးက တရားခံအပေါ်စွဲချက်တင်ပြီး အပြစ်ရှိ၊ မရှိမေးရာ တရားခံ

က အပြစ်မရှိကြောင်းငြင်းဆိုပါသည်။ တရားလိုပြသက်သေများအနက် မည်သူ့ကို ပြန်ခေါ်စစ်မေးလိုကြောင်း မေးမြန်းရာ တရားခံ၏ ရှေ့နေကြီးက ၎င်းသည် စစ်ဆေးပြီးသော တရားလိုပြ သက်သေအားလုံးကို ပြန်ခေါ်စစ်မေးလိုကြောင်းလျှောက်ထားပါသည်။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၅၆(၁)ပါ ပြဌာန်းချက်နှင့်အညီ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်နေသဖြင့် တရားရုံးမှ ခွင့်ပြုရန်သာရှိသည့် အတွက်တရားလိုပြသက်သေများ အားလုံးကို ပြန်ခေါ်စစ်ဆေးရန် ရက်ချိန်းသတ်မှတ်ပေးလိုက်ရပါသည်။ တရားလိုပြ သက်သေများသည် တရားရုံး၌ ယခင်ရက်များက စစ်ဆေးခဲ့ပြီးဖြစ်၍ မိမိတို့နေရပ်များသို့ ပြန်သွားကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ အချို့ သက်သေများမှာ ရပ်နီးမှ ဖြစ်ပြီး

အချို့မှာ ဝေးလံသောအရပ်မှ ဖြစ်၍၊ သမ္မန်စာ ထုတ်ဆင့်ခေါ်ရမည် ဖြစ်ရာ၊ ပြန်ခေါ်သက်သေများ စစ်ဆေးရန်အတွက် ရက်ချိန်းကို အတော်များများခွာ၍ ချိန်းဆို လိုက်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ရက်ချိန်းပေးပြီး သည့်အခါ တရားခံရှေ့နေကြီးက တရားလိုပြသက်သေများအားလုံး၏ ထွက်ဆိုချက်များကိုမိတ္တူကူးလိုကြောင်း တရားဝင်လျှောက်ထားသဖြင့် တရားရုံးက မိတ္တူများကူးပေးရပါသည်။ သက်သေထွက်ချက်မိတ္တူများရရှိပြီးနောက် အဆိုပါ ရှေ့နေကြီးသည် ၎င်း၏ နေအိမ်၌ ထိုသက်သေထွက်ဆိုချက်များကို အချိန်ယူဖတ်ရှုပြီး ပိုက်စိပ်တိုက်စိစစ်၍ မိမိ၏ တရားခံအပေါ် ငြိစွန်းနေသော အချက်အလက်များကို မှတ်သားထားပါသည်။

ထိုအမှုအတွက် ပြန်ခေါ် သက်သေများ စစ်ဆေးရန် ရောက်ရှိလာသော တရားလိုပြ သက်သေများကို တရားခံရှေ့နေကြီးက အသေးစိပ် ပြန်လှန်မေးခွန်းများထုတ်ရာ၊ အချို့ သက်သေများသည် အဓိက စစ်မေးစဉ်က ထွက်ဆိုသည့်အတိုင်း အတိအကျ ပြန်လည်ထွက်ဆိုနိုင်သော်လည်း အချို့ သက်သေများမှာ ကာလအတန်ကြာမှ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမှုဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ပထမတစ်ခေါက်တရားရုံးလာရောက်စဉ်က အချိန်နှင့် ယခုထပ်မံလာရောက်သည့် အချိန်သည်အချိန်ကာလကြာညောင်းသွားသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မေ့လျော့မှုဖြစ်ပြီး ယခင်ထွက်ဆိုချက်နှင့် အနည်းငယ်ကွဲလွဲစွာထွက်ဆိုကြပါတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် တရားခံရှေ့နေကြီးက အချိန်များစွာယူပြီး တရားလိုပြသက်သေတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များကို တတ်နိုင်သမျှ အားနည်းသွားအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ဥပဒေက ပေးသော အခွင့်အရေးကို ရှေ့နေကြီးက လိမ်မာပါးနပ်စွာ အသုံးပြုသွားခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

တရားခံပြသက်သေများ စာရင်းတင်သွင်းရာတွင်လည်း အမှုအတွက် အဓိက အချက်အလက်များ ပြောဆိုမည့်သူများအပြင် အမှုနှင့် မစပ်ဆိုင်သောအချက်အလက်ပြောဆိုမည့် သူများကိုလည်း စာရင်းတင်ပြပါသည်။ အချို့တရားခံပြသက်သေများမှာ ရပ်နီးက ဖြစ်သော်လည်း အချို့သက်သေများသည် ရပ်ဝေးက

ဖြစ်သဖြင့် ရက်ချိန်းကို အချိန်များများ ခွာ၍ ချိန်းဆုံစစ်ဆေးမှုပြုခဲ့ရသည့် အတွက်အမှုမှာ လိုအပ်သည်ထက် များစွာ အချိန်ကြန့်ကြာပြီးမှ ပြီးဆုံး ခြင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရပါသည်။

ဤအမှုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီး နောက်လအနည်းငယ် အကြာတွင် ရဲစခန်းမှ စွဲတင်ပို့လာသော အမှု တစ်မှုကို အဆိုပါ ရှေ့နေကြီးပင် တရားခံဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက် ပါသည်။ အာမခံမပေးနိုင်သော ပုဒ်မ ဖြစ်သော်လည်း လုံလောက်သော အကြောင်းကို ပြဆိုနိုင်သဖြင့် တရားခံ အား အမှုအတွင်းခံဝန်နှင့်နေစေခွင့် ပြုခဲ့ပါသည်။ ဤအမှုကို စစ်ဆေးရာ တွင်လည်း အဆိုပါ ရှေ့နေကြီးက တရားလိုပြ သက်သေတစ်စုံ တစ် ယောက်ကိုမျှ ပြန်လွန်မေးမြန်း စစ် ဆေးခြင်း လုံးဝမရှိဘဲ ပြန်လွန်မေးခွန်း ထုတ်ရန် မရှိကြောင်းဖြင့်သာ ပြောဆို ပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း အခြေ အနေကို ခိုင်တားမိလာပါသည်။ အရင် အမှုကလိုဘဲ ၎င်းသည်ပြုမူတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ မလိုအပ်ဘဲ အမှုမှာ အလွန်အမင်းကြန့်ကြာတော့မည်ကို ကျွန်တော် အနေဖြင့် စိတ်ပူပန်လာပါ တော့သည်။ တရားခံအပေါ်စွဲချက် တင်ပြီးနောက်တွင် ကျွန်တော်အနေ နှင့်လည်း ဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက် တစ် ရပ်ကို အသုံးပြုမှု ဖြစ်တော့မည်ဟု တွေးမိလာပြီး တရားရုံးလက်စွဲပါ ပြဌာန်းချက်တစ်ရပ်အတိုင်း ကျင့်သုံး ပြီး တရားခံအား ခံဝန်ပေးထားခြင်း ကို ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းပြီး အချုပ်နှင့် ထားရှိရန်အမိန့်ချမှတ်လိုက်ပါသည်။

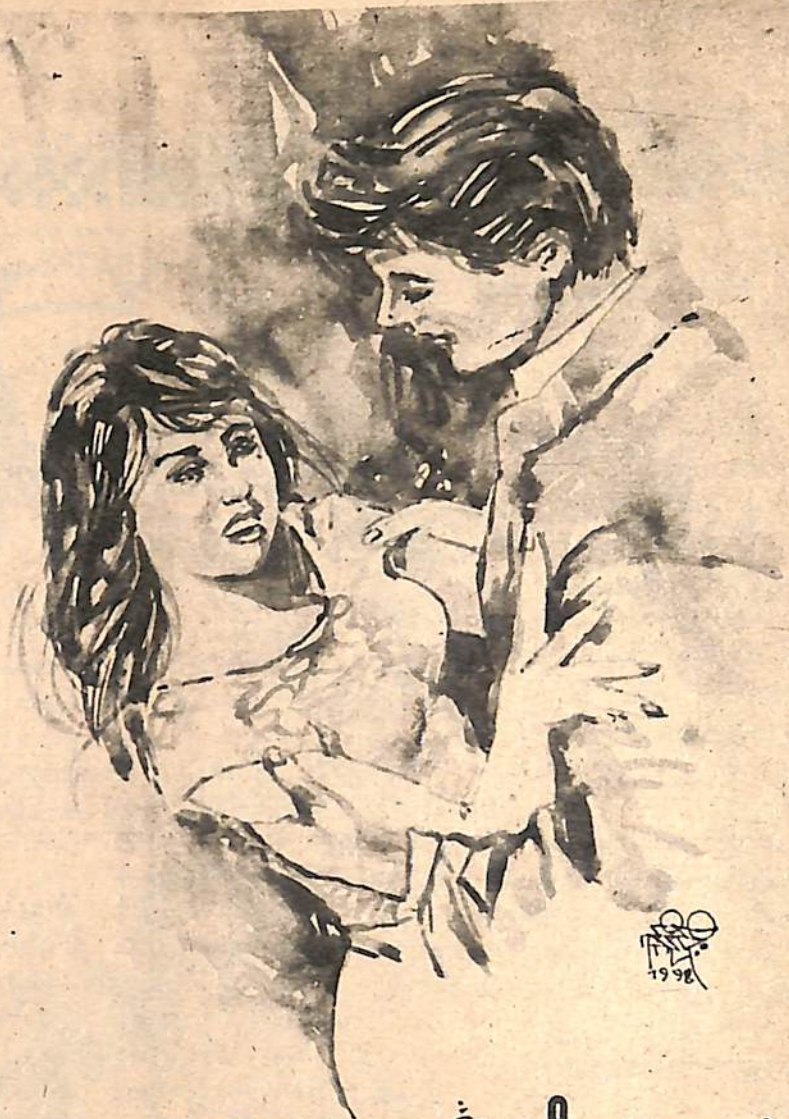

တရားရုံးလက်စွဲ အပိုဒ် ၄၈၃ (၁) (ခ) ၌ “ရဲကတင်ပို့သည့်အမှုတွင် တရားခံ အပေါ်၌ စွဲချက်မတင်မီ၊ ၎င်းကို ဝက် ခြံအတွင်းထားရမည်။ ထို့အပြင် ခံဝန် မပေးနိုင်သည့်အမှုများ၌ တရားခံကို စွဲချက်တင်ပြီးနောက် ၎င်း၏ ခံဝန်ချုပ် ကို ဖျက်သိမ်းရမည်”ဟူ၍ ပြဌာန်း ထားပါသည်။ တရားခံ၏ ရှေ့နေ ကြီးသည် ၎င်း၏ အမှုသည်မှာ အချုပ်နှင့် ဖြစ်သွားသည့်အတွက် အမှုမကြန့်ကြာစေရန် အလိုငှာ တရားလိုပြ သက်သေများအားလုံးကို ပြန်ခေါ်စစ်မေးခြင်းမပြုတော့ဘဲ သူ့ အတွက် အဓိက ကျသည်ဟု ယူဆ သော သက်သေအချို့ကိုသာ ပြန်ခေါ် စစ်မေးရန်လျှောက်ထားလာပါတော့ သည်။ တရားခံပြသက်သေများ စာရင်းတင်သွင်းရာတွင်လည်း ယခင် အမှုစစ်ဆေးစဉ်ကလို မဟုတ်တော့ ဘဲ တရားခံအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်သော လူများကိုသာ သက်သေ

ပြသည့် အတွက်အမှုမှာ အချိန်လွန် စွာ ကြန့်ကြာခြင်းမရှိတော့ဘဲ ပြီးဆုံး သွားပါတော့သည်။

အဆိုပါရှေ့နေကြီးသည် ၎င်း လိုက်ပါသော နောင်အမှုများတွင် ယခင်ကလို မဟုတ်တော့ဘဲတရားလို ပြသက်သေများကို စစ်ဆေးစဉ် လိုအပ်သော ပြန်လွန်မေးခွန်းများ ထုတ်၍ စစ်ဆေးမှုပြုခြင်း၊ ပြန်ခေါ် သင့်သော တရားလိုပြသက်သေများ ကိုသာ စိစစ်၍ ပြန်ခေါ်စစ်မေးခြင်း၊ တရားခံပြသက်သေဦးရေမှာလည်း ဖောင်းပွမှုမရှိတော့ဘဲ၊ အဓိကကျသူ များကိုသာ တင်ပြခြင်းများပြုလုပ်မှု ကြောင့် အမှုများမှာ ဥပဒေနှင့်အညီ မြန်ဆန်စွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်လာနိုင်ပါ တော့သည်။

ဦးစိုးမြင့် (တရားရေး)

ကာမေသု ဓမ္မိစွာစာရက်နှင့်

သန္တု

ဇေယျကော် (မြန်မာအောင်)

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံနှင့် မယားခိုးမှု

ဇေယျကျော်(မြန်အောင်)

တရားဥပဒေတွင် မယားခိုးမှု သာရှိပြီး၊ လင်ခိုးမှုဘာကြောင့် မရှိသလဲ၊ မယားခိုးမှုတွင် ကာကြောင့် မိန်းမများကို အရေးမယူသလဲ စသည့် မေးမြန်းချက်များကို မကြာခဏ ဖြေကြားနေရ၍၊ မယားခိုးမှုများ လျော့နည်းပပျောက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

လူဖြစ်လာပြီဆိုပါက မွေးကတည်းကပင် ဥပဒေနှင့် မလွတ်ကင်းနိုင်သကဲ့သို့၊ သေဆုံးသည့်အထိ ဥပဒေနှင့်မလွတ်ကင်းနိုင်ပါ။ လူတစ်ယောက်မွေးဖွားလာလျှင် သက်ဆိုင်ရာသို့ မွေးစာရင်းပေးရခြင်း၊ သေသည့်အခါတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာသို့ အလောင်းမြေမြှုပ်ခွင့်ကို ဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်းစသည့် ဥပဒေဘောင်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်(သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်မှ အာဏာလွှဲအပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းမှ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများကို ထုတ်ပြန်ရပါသည်။

၁၉၆၃ခုနှစ် ဧပြီလ(၂၇)ရက်နေ့အထိ ပြင်ဆင်ထားသည့်အတိုင်း မြန်မာဘာသာပြန် ဥပဒေကော်မတီက ဘာသာပြန်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာဇသတ်ကြီး ယနေ့အခေါ်(ဖြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ)စာအုပ်အမှာစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်များအား သတိမူသင့်လှပေသည်။

‘ရာဇသတ်ကြီး၏ မြန်မာပြန်ဆိုချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာဘာသာပြန်ဥပဒေ ကော်မတီသည် ဥပဒေသဘော၌လည်းကောင်း၊ ရေးသားပုံသဘော၌လည်းကောင်း၊ မိမိတို့စွမ်းအားရှိသလောက်အများပြည်သူနားလည်နိုင်သမျှ နားလည်နိုင်စေရန် မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ဤသို့ ဥပဒေများကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည့်ကိစ္စ၌ ကော်မတီသည် မည်မျှပင် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားဆောင်ရွက်စေကာမူ လုံးဝအဆင်ပြေမှုကို ရရှိလိမ့်မည်ဟု

ကော်မတီက မယူဆပါ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဥပဒေများကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ တစ်ခုခုကို ကနဦးတွင် မည်သို့ပင်ကျနသေချာစွာ ပြုလုပ်ထားသော်လည်း နောက်နောင်တွင် ထပ်မံပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်ကို ဥပဒေလေ့လာလိုက်စားသူတိုင်း သိနားလည်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ရာဇသတ်ကြီး မြန်မာပြန်ဆိုချက်ကိုလည်း ဤသို့ပင် သိနားလည်ကြလိမ့်မည်ဟု ကော်မတီက မျှော်လင့်ပါကြောင်း’ဟူသည့် မြန်မာဘာသာပြန်ဥပဒေကော်မတီ၏ တင်ပြချက်ကို အလေးထားစဉ်းစားသင့်ပေသည်။

ရာဇသတ်ဟုဆိုရာတွင်ရာဇာ(မင်း)တို့ သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရာဇသတ်ဟု အကြမ်းအားဖြင့် နားလည်ထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ဓမ္မသတ်နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေ၊ ဓမ္မ

သတ်နှင့် ရာဇသတ်ဥပဒေတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိန်းလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေသည် ဓမ္မသတ်များကို အခြေပြုခဲ့ရသော်လည်း မျက်မှောက်ခေတ်ဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် ညီရသည်။ ပြုပြင်ရသည်။ မကောင်းသည်ကိုယ်၍၊ ကောင်းသည်ကို လက်ခံပါသည်။ ခေတ်နှင့်ဆန့်ကျင်သည်များကိုလည်းလျစ်လျူရှုရမည်။ လက်ရှိဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် ညီ၍မသုံးသပ်လျှင်လည်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ မိဘဖြစ်သူ သားသမီးများကို ရောင်းချနိုင်သည်အထိ အာဏာရှိကြောင်း၊ လင်သားဖြစ်သူ လည်း မိမိ၏ဇနီးအား ရိုက်နှက်ဆုံးမရုံမျှမက ရောင်းချပစ်နိုင်သည်အထိ အခွင့်အရေးရှိကြောင်း၊ မနုဿဗျူဟာသတ်ဝိသေသမတွ အခန်း(၄၅)နှင့် ဝရဓမ္မသတ်ပုဒ်မ(၆၈)တွင် ဖော်ပြထားချက်များမှာ ယခုခေတ် ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေးနှင့်လည်းကောင်း၊ ယခုခေတ်တရားဥပဒေတို့နှင့်လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်နေ၍ မြန်မာဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာတွင် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီဟု ယူဆရပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေကို ဆောင်းပါးရှင်အနေဖြင့် အကျယ်တဝင့်မရှင်းလင်းလိုတော့ပါ။

‘ဓမ္မသတ်ကို ရာဇသတ်ချုပ်သည်၊ ရာဇသတ်ကို ကတိဝင်ချုပ်သည်’ဟူ၍ ဆိုရိုးစကားရှိခဲ့ပါသည်။

အဓိပ္ပါယ်မှာ ဓမ္မသတ်များတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ ဘုရင်က ထုတ်ပြန်သည့်အမိန့်များကိုသာ လိုက်နာရမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် ဓမ္မသတ်စီရင်ထုံးများကို ဘုရင်၏အမိန့်များက ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ တစ်ဖန်ဘုရင်၏ အမိန့်များကို သက်ဆိုင်ရာအမှုသည် အချင်အဆင်သဘောဟူညီမှုဖြင့် ပြုပြင်နိုင်သည်။ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထိုနည်းတူ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေကို အစိုးရပြဌာန်းသော ဥပဒေလွှမ်းမိုးပါသည်။ အစိုးရပြဌာန်းသော ဥပဒေပြဌာန်းချက်များကိုသာ လိုက်နာရမည် ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ) ၁၉၅၄ခုနှစ် ဗုဒ္ဓ

ဘာသာဝင်မိန်းမများ အထူးထိမ်းမြားမှုနှင့် အမွေဆက်ခံမှု အက်ဥပဒေ၊ ၁၉၃၉ခုနှစ် ကိစ္စိမသား သမီးမွေးစားခြင်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေကို အစိုးရမှ ပြဌာန်းခဲ့၍ ၎င်းဥပဒေများအရသာ အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ မယားခိုးမှု တစ်နည်းအားဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ကျူးလွန်မှုကို ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကို ဘာသာရေးအရ တားမြစ်ထားသည့် ကံငါးပါးတွင် ကာမေသုမိစ္ဆာရကံကို တားမြစ်ထားသည်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိရှိနားလည်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ဆိုသည်နှင့် သူတစ်ပါးအိမ်ရာကိုပြစ်မှားခြင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ကာမပိုင်ရှိသူကို ပြစ်မှားခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား၏ ၁၉၈၅ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ချမ်းသာရေးတရားတော်များ စာအုပ်တွင် ပြည့်တန်ဆာနှင့် ပျော်ပါးလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ထိုက်၊ မထိုက်မေးမြန်းချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာခဲ့ရဖူးပါသည်။ ပြည့်တန်ဆာ(၃)မျိုးရှိကြောင်း

(၁)ကာမပိုင်လင်ယောက်ျား မရှိသော ပြည့်တန်ဆာ

(၂) ကာမပိုင်ရှိသော်လည်း ၎င်းက အလိုတူစွာ ခွင့်ပြုထားသည့် ပြည့်တန်ဆာ

(၃) ကာမပိုင်ရှိပြီး ၎င်းက အလိုမတူ ခွင့်မပြုသော တိတ်တိတ်ပုန်း ပြည့်တန်ဆာတို့ဖြစ်ပြီး ၎င်းသုံးမျိုးအနက် အမှတ်(၁) (၂) ပြည့်တန်ဆာများကို ဆက်ဆံလျှင် (မဟုလိကာ-ခဏမယား)တွင် ပါဝင်သည့် အတွက် ကာမေသုမိစ္ဆာရက်မထိုက်ကြောင်းနှင့် အမှတ်(၃)ကို ဆက်ဆံလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ထိုက်ကြောင်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်တွင်(၁)တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် ကာမပိုင်ဆိုင်သူ

ရှိနေ၍ မဆက်ဆံအပ်သည့် မိန်းမဖြစ်ခြင်း (၂)ဆက်ဆံလိုစိတ်ရှိခြင်း (၃)ဆက်ဆံခြင်း (၄)သာယာခြင်း စသည့်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာရက်ထိုက်ကြောင်း ဟောကြားခဲ့သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ပြည့်တန်ဆာပင် ဖြစ်စေကာမူ ကာမပိုင်ရှိပြီး ၎င်းက အလိုမတူခွင့်မပြုသော တိတ်တိတ်ပုန်းပြည့်တန်ဆာလုပ်သူကို ကျူးလွန်ဆက်ဆံမိလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာရက်ထိုက်ကြောင်း စာဖတ်သူများ သဘောပေါက်သိလောက်ပေပြီ။

ပျားဖွတ်ခြင်း၊ သားတိုးအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ မယားခိုးမှု ကျူးလွန်ခြင်း၊ မုဆိုးအလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ တံငါအလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းစသည့်ကိစ္စရပ်များသည် အကုသိုလ်အလုပ်များ ဖြစ်၍ အပါယ်လေးရွာသို့ လားတတ်ကြောင်း (ပျားဖွတ်၊ သားတိုး၊ မယားခိုး၊ မုဆိုး၊ တံငါ၊ ပါယ်လေးရွာ)ဆိုရိုး စကားရှိသကဲ့သို့ ကျေးဇူးရှင်မန်လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီကုံးထုံးဖွဲ့အပ်သော (မဟာသုတကာရီ-မာယဒေဝလင်္ကာသစ်)တွင် ကာမေသုမိစ္ဆာရက်နှင့် ပတ်သက်၍

‘မိုက်မှေးညစ်ကျ၊ ကာမမူတည့်၊ သူ့အိမ်သူ့ရာ၊ ပရဒါကာ၊ လွန်စွာရှောင်ထိုက်၊ ကျူးမလိုက်နှင့်၊ လွှဲနှိမ့်ခြင်း၊ ငါသည်မင်းဟု၊ အတင်းရှက်

စပ်မပြုအပ်ဘူး၊ စွန်းတပ်ရာ၊ သူ့သက်မျှ၍၊ ကာမမိုက်မွန်၊ ကျင့်ကျူးလွန်က၊ ကျွန်ဖွတ်ကျွန်လိပ်၊ ဆိုရိပ်ဓမ္မသတ်၊ လောကီဖြတ်လည်း၊ မလွတ်နောင်လာ၊ သံသရာဝယ်၊ ပါယ်ရွာလားစု၊ ပါပမူတည်း။

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူ့မယားဖြစ်၊ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်အပြစ်တူကွ၊ မလွတ်ကြဘူး၊ မိန်းမယောက်ျား၊ နှစ်ဦးသားပင်၊ နှစ်ပါးကဲမိုက်၊ အပါယ်ထိုက်ရှင်’ ဟု ဆုံးမထားရာ သူတစ်ပါး၏မယား၊ သူတစ်ပါး၏ အိမ်ရာကို ပြစ်မှားကျူးလွန်လျှင် ကျူးလွန်သော ယောက်ျား၊ မိန်းမပါ အပါယ်လားတတ်ကြောင်း သဘောပေါက်လောက်ပြီဖြစ်၍ အိမ်ထောင်ရှိလျှင်၊ အိမ်ထောင်ရှိမယားဖောက်ပြားပါက ဖောက်ပြားသော ယောက်ျားမိန်းမတို့ကို ဘာသာရေးအရအပြစ်ရှိကြောင်း အပြစ်မလွတ်ကြောင်း မှတ်သားထားရပေမည်။

သို့ရာတွင် လက်ရှိနိုင်ငံတော်မှ ပြဌာန်းထားသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ(ရာဇသတ်ကြီး)ပုဒ်မ ၄၉၇ မယားခိုးမှုတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

‘မည်သူမဆို လင်မယားလည်း ဖြစ်၍ လင်မယားဖြစ်ကြောင်း မိမိသိသည်လည်းဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ထိုသို့ ဖြစ်ကြောင်း မိမိယုံကြည်ရန်

အကြောင်းရှိသည်လည်း
ဖြစ်သောမိန်းမကို လင်ဖြစ်သူ
သဘောမတူဘဲသော်လည်း
ကောင်း၊ အလိုတူရာရောက်
ခြင်းမရှိဘဲသော်လည်းကောင်း၊
ကာမစပ်ယှက်ခြင်းပြုရာ၌
မုဒိမ်းမှုမမြောက်လျှင် မယား
ခိုးမှုကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၍
ထိုသူကို(၅)နှစ်အထိ ထောင်
ဒဏ်တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်စေ၊ ငွေ
ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး
ဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

(ထိုအမှုမျိုးတွင် မယားဖြစ်သူ
ကို အားပေးကူညီသူအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်
ဒဏ် မထိုက်စေရ)ဟု ပြဌာန်းထား
ချက်အရ အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်

မှုများဖြစ်သော မယားခိုးမှုများတွင်
မိန်းမများကို အရေးယူခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်
ထိုက်သင့်စေခြင်းမပြုထားကြောင်း
တွေ့ရ၍၊ ဘာကြောင့်မယားခိုးမှုသာ
ရှိပြီး လင်ခိုးမှုမရှိသလဲ။ မယားခိုးမှု
များတွင် မိန်းမများကို ဘာကြောင့်
အရေးမယူသလဲဆိုသည့် မေးခွန်းများ
၏ အဖြေကိုသိလောက်ကြပေပြီ။

၎င်းမယားခိုးမှုများကို ပြေငြိမ်း
ကျေအေးခွင့်ရှိသည့်အတွက် (ဓမ္မ
သတ်ကို ရာဇသတ်ချုပ်သည်၊ ရာဇ
သတ်ကို ကတိဝတ်ချုပ်သည်)ဆိုသည့်
စကားနှင့်အညီ ခေတ်နှင့်မလျော်ညီ
သော ဓမ္မသတ်ကို ရာဇသတ်ဥပဒေ

ဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ ပြဌာန်းချုပ်ကိုင်
သကဲ့သို့ မယားခိုးမှုများတွင် အချင်း
ချင်းကျေအေးခွင့်ရသည့် အတွက်
ရာဇသတ်ကြီးကို ကတိဝတ်ချုပ်နိုင်ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် မယားခိုးမှု
ကျူးလွန်သော ယောက်ျား၊ ကာမသု
မိစ္ဆာစာရက်ကျူးလွန်သောယောက်ျား၊
မိန်းမတို့မှာ-ယောက်ျားဖြစ်သူသည်
လက်ရှိလူ့ဘဝတွင် ပြစ်ဒဏ်ကျခံရ
သည့်အပြင် ဘာသာရေးပြစ်ဒဏ်
အဖြစ် တမလွန်တွင် အပါယ်ငရဲခံရ
မည်ဖြစ်၍ ပြစ်ဒဏ်နှစ်ခါခံရသကဲ့သို့
တစ်ခြားယောက်ျားနှင့်ဖောက်ပြန်သော
လင်ရှိမယားဖြစ်သူမှာလည်း လူမှု
ပတ်ဝန်းကျင်၏ ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချပြစ်တင်မှု
ကို သားစဉ်မြေးဆက်ဆက်ခံရပြီး
တမလွန်တွင်လည်း အပါယ်ငရဲလား
ရမည့် ပြစ်ဒဏ်ခံရပါမည်။

အိမ်ထောင်မရှိ၊ အမျိုးသမီး
တစ်ဦးနှင့်မယားရှိလင် ဖောက်ပြန်မှု၊
နောက်ထပ်ဒုတိယအိမ်ထောင်ပြု၍
ဒုတိယမယားအား လင်ခိုးမှုစွဲမရပါ
ကြောင်း တင်ပြရင်း ဤဆောင်းပါးကို
အပြုသဘောဖြင့် ရေးသား တင်ပြရ
ပါသည်။

ဇေယျကျော်(မြန်မာောင်)

တရားမမှုများ

မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်စစ်ဆေးပြီးပြတ်ရေး

ကျော်ဝင်း(တရားရေး)

တရားမမှုများဆိုလျှင် ကြာတတ်သည်ဟု အများက ထင်ကြသည်။ မကြာဘဲဆုံးဖြတ်ပြီးစီးသွားသည့် အမှုများလည်း အများအပြားရှိပါသည်။ ပုံစံ အားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် တရားစွဲဆိုရန်အကြောင်း(Cause of Action)မပေါ်ပေါက်၍ အမှုကို တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၇၊ နည်း ၁၁(က)အရ ပယ်လိုက်ရသည့်အမှုများ၊ ကာလစည်းကမ်းသတ်(Limitation)ကျော်လွန်ပြီးမှ တရားစွဲဆိုကြောင်းပေါ်ပေါက်၍ အမှုကို ပယ်လိုက်ရသည့် အမှုများ၊ အမှုစွဲဆိုသည့် ပုံစံ(Form of suit)မှားယွင်းသဖြင့်အမှုကို ပယ်လိုက်ရသည့်အမှုများ စသည်ဖြင့် အမှုအများအပြား ရှိပါသည်။ ထိုသို့ အချိန်တိုတိုနှင့် ပြီးပြတ်သွားသောအမှုများကို ပဏာမငြင်းချက်ထုတ်နှုတ်၍ ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ပဏာမငြင်းချက်များကို မှန်ကန်စွာ ထုတ်နှုတ်နိုင်ရန်နှင့် ယင်းငြင်းချက်များကို မှန်ကန်စွာ ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်မှာ အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားမမှုများကို စစ်ဆေးသော တရားသူကြီးများအနေဖြင့် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များကို ဂျမ်းကျင်ပိုင်နိုင်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ အမှုများကို မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် အမှုစစ်ဆေးသော တရားသူကြီး၏ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ပြည့်ဝမှုသည် အဓိက ကျပါသည်။

တရားမမှုများ မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန်ပြီးပြတ်ရေး

အတွက် အမှုစစ်ဆေးသော တရားသူကြီးသည် ပေါ်မကျသော်လည်း တစ်ဦးတည်းဆောင်ရွက်၍ကားရမည် မဟုတ်ပေ။ သက်ဆိုင်ရာအမှုသည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များကလည်း ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက်ကြရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။

တရားမမှုများကို စစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေနှင့်အညီ တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များအရ ကြားဖြတ်လျှောက်ထားနိုင်သည့်အခွင့်အရေးများရှိကြရာ၊ ယင်းအခွင့်အရေးများကို သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်များက အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုခြင်းဖြင့် အမှုမြန်ဆန်ရေးနှင့် မှန်ကန်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ပေသည်။ ထိုသို့ အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုဘဲ တလွဲအသုံးပြုပါက အမှုကို ပိုမို ကြန့်ကြာသွားစေနိုင်ပါသည်။

တရားလိုက အဆိုလွှာကို တင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တရားပြိုင်ဘက်မှ ချေလွှာမတင်မီ ပဏာမကန့်ကွက်လွှာများတင်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ ပဏာမကန့်ကွက်လွှာတင်သွင်းခြင်းအားဖြင့် အမှုများကို ကြန့်ကြာစေသဖြင့် ပဏာမကန့်ကွက်လွှာများ တင်သွင်းလာလျှင် လက်ခံခြင်းမပြုရန်၊ ယခင်ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁၈/၇၉)ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ

သဖြင့် အမှုများအထိုက်အလျောက် မြန်ဆန်လာပါသည်။

ချေလွှာမတင်မီနှင့် ချေလွှာတင်သွင်းပြီးနောက် တရားလိုနှင့် တရားပြိုင်တို့က တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၁၊ နည်း ၁ အရ မေးခွန်းများ မေးမြန်းခြင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၆၊ နည်း ၅ အရ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အချက်အလက်များ တောင်းခံခြင်း၊ တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၆၊ နည်း ၁၇ အရ ဆိုလွှာပြင်ဆင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ တရားပြိုင်ဘက်မှလည်း ချေလွှာ ပြင်ဆင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ ငြင်းချက်ထုတ်ဖော်ပြီးသည့်အဆင့်တွင် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၁၄၊ နည်း ၂ အရ ပဏာမငြင်းချက်ထုတ်ဖော်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ အမိန့် ၁၄၊ နည်း ၅ အရ ထုတ်ဖော်ပြီးသော ငြင်းချက်များကို ပြင်ဆင်ပယ်ဖျက်ပေးရန်နှင့် နောက်ထပ်ငြင်းချက်ထုတ်ဖော်ပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၁၇၊ နည်း ၂ သို့မဟုတ် နည်း ၃ အရ အရေးယူပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ သက်သေများကို စစ်ဆေးနေသည့်အဆင့်တွင် တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေအမိန့် ၁၃၊ နည်း ၂ အရ သက်သေခံ စာရွက်စာတမ်းတင်သွင်း ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခြင်း၊ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေအမိန့် ၁၆၊ နည်း ၁ အရ နောက်တိုး သက်သေများခေါ်ယူ စစ်ဆေးပေးရန် လျှောက်ထားခြင်းစသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက်နှစ်ဘက်အမှုသည်များနှင့် ရှေ့နေများက ကြားဖြတ်လျှောက်ထားတတ်ကြပါသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားလာလျှင် နှစ်ဘက် လျှောက်လဲချက်ကြားနာပြီး ကြားဖြတ်အမိန့်များကို ချမှတ်ပေးရလေ့ရှိပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ အမှုသည်များနှင့် ရှေ့နေများက တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို မှန်မှန်ကန်ကန် နည်းလမ်းတကျ အသုံးပြုပါက အမှုများမှန်ကန်ရေးနှင့် မြန်

ဆန်ရေးကို အမှန်တကယ်အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး အမှုကို အချိန်ဆွဲသည့်အနေဖြင့် အသုံးပြုပါက အမှုမြန်ဆန်ရေးကို များစွာ ထိခိုက်နိုင်မည်ကို အထူးသတိပြုရန်၊ လိုပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးများအနေဖြင့်လည်း အထက်ပါ ကိစ္စရပ်များအတွက် ကြားဖြတ်အမိန့်များ ချမှတ်ရာတွင် ဥပဒေနှင့်အညီမှန်ကန်စွာ အဆုံးအဖြတ်ပြုနိုင်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ မှန်ကန်စွာ အဆုံးအဖြတ်ပြုကြမည်ဆိုလျှင် ကာယကံရှင် အမှုသည်များနှင့် ရှေ့နေများအနေဖြင့် တရားရုံး၏ အမိန့်များအပေါ်တွင် ကျေနပ်မှုအပြည့်အဝ ရရှိကြမည်ဖြစ်၍ တရားရုံးချုပ်သို့ ပြင်ဆင်မှုတက်ရောက်သည့် အမှုအရေအတွက်မှာ များစွာ လျော့နည်းကျဆင်းသွားနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ ကြားဖြတ်အမိန့်များအပေါ် ပြင်ဆင်မှုများ တက်ရောက်သည့်အမှုအရေအတွက် လျော့နည်းကျဆင်းလာသည်နှင့်အမျှ မူလအမှုများကို စစ်ဆေးရာတွင် ပိုမိုမြန်ဆန်သွက်လက်လာမည်ဖြစ်ပေမည်။ အမှုစစ်ဆေးရာတွင် မြန်ဆန်လာပါက အမှုမှန်ကန်ရေးကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်မှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိပါ။

ထို့ကြောင့် တရားမမှုများကို မှန်မှန်နှင့် မြန်မြန် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တရားသူကြီးများနှင့်နှစ်ဘက်အမှုသည်များ၊ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များက ပိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် အထူးလိုအပ်လှပါကြောင်း တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ကျော်ဝင်း(တရားရေး)

တရားရေး

ဂျာနယ်

ရှေးဓမ္မသတ် ကျမ်းဂန်လာ တရားသူကြီးအင်္ဂါရပ်များအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

ဦးတင်ရှိန် | တရားရေး |

တရားရေးဂျာနယ်အတွဲ(၁) အမှတ်(၁)၌ ရာဇနီတိကျမ်းကပြဆိုသော တရားသူကြီးအင်္ဂါရပ်တွင် ဒုတိယမြောက် အင်္ဂါရပ်ဖြစ်သည့် “အမှန်တည်းဟူသော တရားကို စောင့်ထသော” အင်္ဂါရပ်နှင့် ပတ်သက်၍၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်းအသီးသီးက ပြဆိုကြသည့် “သီလရှိခြင်း”၊ “သီလကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း”၊ “ဖြောင့်မန်ခြင်း”၊ “အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း” “တရားစောင့်ခြင်း”၊ “အဂတိလေးပါးသို့ မလိုက်စားခြင်း”ဟူသော အင်္ဂါရပ်များမှာ၊ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟကျမ်းမှ ပြဆိုသည့် “ဓမ္မောဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မ

စာရီ”ဟူသော အချက်နှင့် မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ရာဇနီတိကျမ်းက ပြဆိုသည့် အမှန်တည်းဟူသော တရားကို စောင့်ထသော “အင်္ဂါရပ်နှင့် ဆက်စပ်၍ လည်းကောင်း၊ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟကျမ်းက ပြဆိုသည့် “ဓမ္မောဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရီ”ဟူသော ပြဆိုချက်နှင့် ဆက်စပ်၍လည်းကောင်း၊ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး “အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ” ပြုစုစီရင်တော်မူသည့် ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ကျမ်းစာအုပ် စာမျက်နှာ ၁၃၃တွင် ဓမ္မပါလဝတ္ထု

ဇာတ်ကြောင်းကို ဆက်လက်လေ့လာ တင်ပြလိုပါသည်။

ကာသီတိုင်း၊ ဓမ္မပါလရွာမှ ဓမ္မပါလလူလင်သည်၊ တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံသွားရောက်ပညာသင်ကြားရာ၊ တပည့်ငါးရာတို့၏ အကြီးအမှူးတပည့်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။ တစ်နေ့ ဆရာကြီး၏သားကြီးသေဆုံးသည့် ကိစ္စကို ပြောဆိုဆွေးနွေးကြရာမှ ဓမ္မပါလထံမှ သူတို့အမျိုးမှာ ငယ်ငယ်အရွယ်၌ မသေကြကြောင်း ကြားသိရသည်ကို ဆရာကြီးအား ပြောပြကြ၏။ ဆရာကြီးလည်း ထိုကိစ္စကို ကိုယ်တိုင်

သွားရောက်စုံစမ်းရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး၊
လွယ်အိပ်ထဲသို့ ဆိတ်နိုးများထည့်ကာ၊
တပည့်များအား စာပေပို့ချရန် ဓမ္မ
ပါလအား မှာကြားလျက် ဓမ္မပါလ
ရွာသို့ ခရီးထွက်လာခဲ့သည်။

ဓမ္မပါလရွာတွင် ဓမ္မပါလ၏
ဖခင် ပုဏ္ဏားကြီးနှင့် အိမ်သူအိမ်သား
များက ဆရာကြီးအား ဧည့်ဝတ်ကျေ
ပွန်အောင်ပြုစုကြ၏။ ဆရာကြီးသည်
ထမင်းသုံးဆောင်ပြီးအေးအေးသက်
သာနေသောအခါ၊ ဆရာကြီးက
ဖခင် ပုဏ္ဏားကြီးအား သားဖြစ်သူ
ဓမ္မပါလသေဆုံးပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ယူ
လာသည့် အရိုးများထုတ်ပြောဆို
လေသည်။ ပုဏ္ဏားကြီးက၊ ပြင်းစွာ
ရယ်မောပြီး၊ သူ့သားဓမ္မပါလမသေ
ကြောင်း၊ အခြားသူသေတာဖြစ်မည်
ဖြစ်ကြောင်း၊ ယူလာသည့် အရိုးများ
မှလည်း ဆိတ်နိုးနွေးနိုးတို့သာ ဖြ်
မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြောဆိုပြီး၊ ၎င်းတို့
သည်၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားကို ကျင့်
သုံးကြကြောင်းဖြင့် ၎င်းတို့ကျင့်ကြံ
အားထုတ်သည့် တရားများကို ရှင်းပြ
လေသည်။

ဓမ္မပါလ၏ ဖခင် ပုဏ္ဏား
ကြီးက၊ "၎င်းတို့သည်၊ သူတော်
ကောင်းနှင့်သာပေါင်းသင်းကြကြောင်း၊
အလှူဒါနပြုရာတွင်၊ မလှူမီလည်း
ဝမ်းသာ၊ လှူဆဲအခါလည်းဝမ်းသာ၊
လှူပြီးအခါလည်း နောင်တမရကြ
ကြောင်း၊ ရဟန်းအား ဆွမ်းလှူဒါန
၍၊ ပုဏ္ဏား၊ ခရီးသည်၊ သူတောင်းစား။

ကင်းရဲသားတို့အား ထမင်းအဖျော်
ပေးကမ်းစွန့်ကြကြောင်း၊ ၎င်းတို့
၏ ဇနီးများမှာ အခြားတစ်ပါး
ယောက်ျားနှင့် မမှားကြသကဲ့သို့၊
၎င်းတို့ယောက်ျားများကလည်း
အခြားတစ်ပါး မိန်းမများနှင့် မမှားကြ
ကြောင်း၊ အသက်မသတ်၊ ဥစ္စာမခိုး၊
လိမ်မပြော၊ အရက်မသောက်ကြ
ကြောင်း၊ တရားရှိသော ၎င်းတို့၏
ဇနီးများမှဝေဒကျွမ်းတတ်သားကောင်း
သားမြတ်များသာ မွေးဖွားကြကြောင်း၊
အမိ၊ အဖ၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမသား
မယား ကျွေးကျွန်အစေခံ၊ အမှုလုပ်မှ

စ၍ နောင် ဘဝရေးအတွက် တရား
ကျင့်ကြသူ ချည်းဖြစ်ကြကြောင်း၊ ထို
အကျင့် တရားများကြောင့် ၎င်းတို့
ဆွေမျိုး (၇)ဆက်တိုင် ငယ်ငယ်
ရွယ်ရွယ် မသေကြသည့် အကြောင်း
များဖြစ်ကြောင်း" ပုဏ္ဏားကြီးက
ရှင်းပြလေသည်။

ဆရာကြီးသည် ပုဏ္ဏားကြီး
၏ရှင်းလင်းချက်ကြားသိရသောအခါ၊
မိမိလာရင်းအဖြစ်မှန်ကို ဝန်ခံပြီး၊ ဓမ္မ
ပါလ မသေကြောင်း၊ ကောင်းစွာ
ကျန်းမာလျက်ရှိကြောင်း ပြောဆိုပြီး၊
ပုဏ္ဏားကြီး ရှင်းပြသည့် တရားများကို

ရေးကူးကာ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့လေသည်။ “ဓမ္မောဟဝေရက္ခတိ ဓမ္မစာရီ” တရားကျင့်သူကို တရားက တကယ်ပြန်စောင့်ရှောက်တတ်၏ (ဇာတက-ဋ္ဌ-၄. ၅၈)ဟု သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်” ကျမ်းစာအုပ်တွင် ဓမ္မပါလဝတ္ထုအကြောင်းကို ဖော်ပြထားလေသည်။

အထက်ပါ ဓမ္မပါလဝတ္ထု ဇာတ်ကြောင်းမှာ အသက်ရှည်စေသည့် ကိုယ်ကျင့်တရားများကို ဖော်ပြကြောင်း တွေ့ရသည့်ပြင် တရားစောင့်သူကို တရားကပြန်စောင့်ကြောင်း ပြသည့် သာဓကဖြစ်သည်။ ယင်းတရားများသည် လူသားတို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်သည့် တရားများဖြစ်ကြသောကြောင့်၊ “သီလကိုချစ်ခြင်း” “သီလကိုမြတ်နိုးခြင်း” “တရားစောင့်ခြင်း” “တရားရှင်ဟုကျော်စောခြင်း” စသည့် ဂုဏ်ရည်များကို၊ တရားသူကြီး အင်္ဂါရပ်တွင် ရှေးဓမ္မသတ်ကျမ်းဂန်များက တညီတညွတ်တည်း သတ်မှတ်လက်ခံကြသည်ဟု နားလည်ရပါသည်။

ရာဇနီတိကျမ်းက ပြဆိုသည့် တတိယမြောက်တရားသူကြီး အင်္ဂါရပ်တွင် “ကောင်းသော ပညာလည်း ရှိသော”ဟူသော အင်္ဂါရပ်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုရာဇနီတိကျမ်းက ပြဆိုသည့် “ကောင်းသော ပညာလည်း

ရှိသော အင်္ဂါရပ်”နှင့် ပတ်သက်၍ မနုဿရရွှေမျဉ်းဓမ္မသတ်၌ “သစ္စာမှန်ခြင်း” “နာပျော်ဘွယ်စကားရှိခြင်း” “သန့်ရှင်းပြေပြစ်ခြင်း” “ကျစ်လစ်သော စကားရှိခြင်း” “တရားအရာ၌ လိမ္မာခြင်း” “ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယရာသီဓမ္မသတ်တွင် “တရားသူကြီး ဖြစ်ထိုက်သော ဂုဏ်ရှိခြင်း” “သစ္စာမှန်ခြင်း”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တိလောကတုလျချီမနုဿသတ်၌ “တရားသူကြီးဖြစ်ထိုက်သော ဂုဏ်ရှိခြင်း” “မှန်သောစကားရှိခြင်း” “ဓမ္မသတ်ကျမ်းဂန်လျှင်လဲလျောင်းရာရှိခြင်း” “ဌာနာဌာနကောသလ္လပညာရှိခြင်း” “ဓမ္မသတ်ရာဇသတ်၊ ဖြတ်ထုံးဖြတ်ပုံတို့၌ လိမ္မာခြင်း”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မာနုသိကဓမ္မသတ်၌ “နူးညံ့ခြင်း” “ရဲရင့်တည်ကြည်ခြင်း” “ထုံးပုံနည်းနာ မှတ်တတ်ခြင်း” “သဘင်အလယ်၌ ဆိုမိန့်ဝံ့ရှိခြင်း” “သူခပ်သိမ်းတို့စကားကိုလည်း မှတ်ထားနိုင်ခြင်း”ဟူ၍ အသီးသီးပြဆို

ထားကြကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ မနုဿရရွှေမျဉ်းဓမ္မသတ်၌ “အဂတိလေးပါးသို့ မလိုက်ခြင်း” “ကောင်းစွာ ဆိုလေ့ရှိခြင်း” “တည်ကြည်ရဲရင့်ခြင်း” “တော်တည့်ဖြောင့်သားခြင်း” “လိမ္မာခြင်း”ဟူ၍ အသီးသီးပြဆိုထားကြသော်လည်း ရာဇနီတိကျမ်းဂန်က ပြဆိုသည့် “ကောင်းသော ပညာလည်း ရှိသော”ဟူသော အင်္ဂါရပ်၌ပင် အထက်ပါ ရှုဒေါင့်အသီးသီးမှ ထိုပြဆိုချက်များသည် အကျုံးဝင်ပေါင်းစည်းသွားကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

အထက်ပါ ရာဇနီတိကျမ်း၌ “ကောင်းသော ပညာလည်း ရှိသော”၊ တတိယမြောက် တရားသူကြီး အင်္ဂါရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ “ပညာရှိ”ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ရှာဖွေကြည့်မိပါသည်။

သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးပြုစု စီရင်တော်မူသည့် “ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ကျမ်း” စာအုပ်စာမျက်နှာ ၇၃ တွင် “ပညာရှိ” ဟူသော စာသား

ဓမ္မသတ်ကျမ်းအသီးသီးက ပြဆိုကြသည့်

“သီလရှိခြင်း”၊ “သီလကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း”၊

“ဖြောင့်မှန်ခြင်း”၊ “အမှန်တရားကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း”

“တရားစောင့်ခြင်း”၊ “အဂတိလေးပါးသို့

မလိုက်စားခြင်း”ဟူသော အင်္ဂါရပ်များမှာ...

နှင့် ပတ်သက်၍ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်ကို မော်ပြလိုပါသည်။

အထက်ပါကျမ်းတွင် “ပညာရှိ” ကောင်းသော အကြံကို ကြံခြင်း၊ ကောင်းသော စကားကို ပြောခြင်း၊ ကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ခြင်း၊ ဤသုံးပါးကား “ပညာရှိ” ဟု သိရန် အမှတ်အသားများတည်းဟု ပြဆိုထားပါသည်။

ထို့ပြင် ဆက်လက်၍ “ပညာရှိ” ဟူသော စာသားအဓိပ္ပါယ်ကို အထက်ပါလက္ခဏာသုံးပါးထင်ရှားနေသူကား၊ အကျိုးနှစ်မျိုးကို ရနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ဘုရားရှင်က ဤဘဝ အကျိုးနောင်ဘဝအကျိုးကို ရခြင်းကြောင့်၊ “ပဏ္ဍိတ” “ပညာရှိ” ဟု ဆိုရကြောင်း၊ ဟောကြားဖွင့်ဆိုတော်မူသည်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ကျမ်း စာမျက်နှာ ၇၄ တွင် ပြဆိုတော်မူပါသည်။

ဆက်လက်၍ အဆိုပါ စာမျက်နှာ ၇၄ တွင်ပင်၊ အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သည့် လက္ခဏာရေး သုံးပါး မရှိလျှင်၊ “ပဏ္ဍိတ” ဟုကား မဆိုအပ်ပေ။ စာပေအတတ်ပညာထူးခြားစွာ မတတ်သော်လည်း၊ ကောင်း၊ မကောင်းသိနားလည်၍ သိနားလည်သည့် အတိုင်းကျင့်ကြံသော လူလိမ္မာသူတော်ကောင်းကို “ပဏ္ဍိတ” ဟု ဆိုလိုသည်။ အကယ်၍ အတတ်ပညာလည်း ပြည့်စုံမည်၊ အကျင့်လည်း ကောင်းမည်ဆိုလျှင်၊ ထိုသူကား

အဂတိ တရားလေးပါးကို လိုက်စားခြင်း၏ အကျိုး
အပြစ်ကိုလည်း အထက်ပါ မြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံ
စာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားကြီး၏ ရာဇသတ်ခေါ်သော
အမိန့်တော်တမ်းကြီး(ပထမပိုင်း)တွင်ပင် ဆက်လက်
ညွှန်ပြထားလေသည်။

“ပဏ္ဍိတ” အရ အပြည့်ဝဆုံးအနက်ကို ဆောင်လျက်ရှိပေရာတကယ်အားကိုး မှီခိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော သဘာဝများအရ ပဏ္ဍိတကို မျက်မှောက်တမလွန်အကျိုး နှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားနေတတ်သူဟု အနက်ဖွင့်ဆိုကြသည်။ (ပဏ္ဍိတပဏ္ဍိတံ။ ပဏ္ဍိန္ဒြိယ၊ အကျိုးနှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားတတ်ရောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့် ပဏ္ဍိတ၊ ပဏ္ဍိတမည်ကုန်၏။)

ထို့ကြောင့် အဆိုပါကျမ်း၌ ပြဆိုထားသည်မှာ၊ အကျိုးနှစ်ပါး သိနားလည်သော ဉာဏ်အစဉ်ရှိနေသူဖြစ်ရာကောင်းစွာဖြစ်သော ဉာဏ်ရှိသူဟုလည်း ဖွင့်ကြပြန်သည်။ “သဉ္ဇာတာ၊ ပဏ္ဍာဇတေသန္တိပဏ္ဍိတာ။

ဧတေသံ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သဉ္ဇာတာ ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ပဏ္ဍာမညာသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့် ပဏ္ဍိတ၊ ပဏ္ဍိတ မည်ကုန်၏” ဟု ရှင်းလင်းဖော်ပြသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

အထက်ပါမြန်မာဘာသာ စကားဖြင့် “ပညာရှိ”၊ ပါဠိဘာသာဖြင့် “ပဏ္ဍိတ” ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန် ကောင်းကျိုးနှစ်တန်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်တတ်ပြီး အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေ၍ ကောင်းသောအကြံ၊ ကောင်းသောအပြော၊ ကောင်းသောအလုပ်တို့ဖြင့် သုံးတန်လက္ခဏာ ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ပညာရှိ” ဟု ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ထိုက်ကြောင်း သိနားလည်ခွင့်ရရှိလိုက်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ မနုဇ္ဈာနာဓမ္မသတ်တွင် တရားသူကြီးအင်္ဂါရပ်အဖြစ် ရွေးဦးဆုံးပြဆိုထားသည့် အဂတိတရားလေးပါးနှင့်ယင်းအဂတိတရားလေးပါး၏ အကျယ်ဥပမာပုံဆောင်ပြထားပုံကို မြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားကြီး၏ ရာဇသတ်ခေါ်သော အမိန့်တော်တမ်းကြီး(ပထမပိုင်း)စာအုပ် စာမျက်နှာ ၈၃ ပါ ပြဆိုချက်များကို တင်ပြလိုပါသည်။

အဂတိလေးပါးအကြောင်း
ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆန္ဒာဂတိ။ ။မလိုက်
မလားအပ်သည်ကို ချစ်ကျွမ်းဝင်
သဖြင့် လိုက်လားခြင်း။ ဒေါသာ
ဂတိ။ ။မလိုက်မလားအပ်သည်ကို
ရန်ငြိုးဖွဲ့သောအားဖြင့်လိုက်လားခြင်း။
ဘယာဂတိ။ ။မလိုက်မလားအပ်သည်
ကို ဘေးကိုကြောက်သော အားဖြင့်
လိုက်လားခြင်း။ မောဟဂတိ။ ။
မလိုက်မလားအပ်သည်ကို တွေဝေ
သောအားဖြင့် လိုက်လားခြင်းဟူ၍
ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆန္ဒာဂတိ သို့ လိုက်ခြင်း
ဥပမာနှင့် ပတ်သက်၍တရားဆုံးဖြတ်
ရာ၌ ကိုယ်နှင့် ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ
အဆွေခင်ပွန်းဟူ၍လည်းကောင်း၊
တံစိုးလက်ဆောင်ပေးသူဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ညှာတာထောက်ထား
သောအား၊ တရားယိမ်းယိုင်၊ ရွံ့နိုင်
ဝေဖန် မမှန်မကန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများ
တည်းဟု ပြဆိုထားပါသည်။

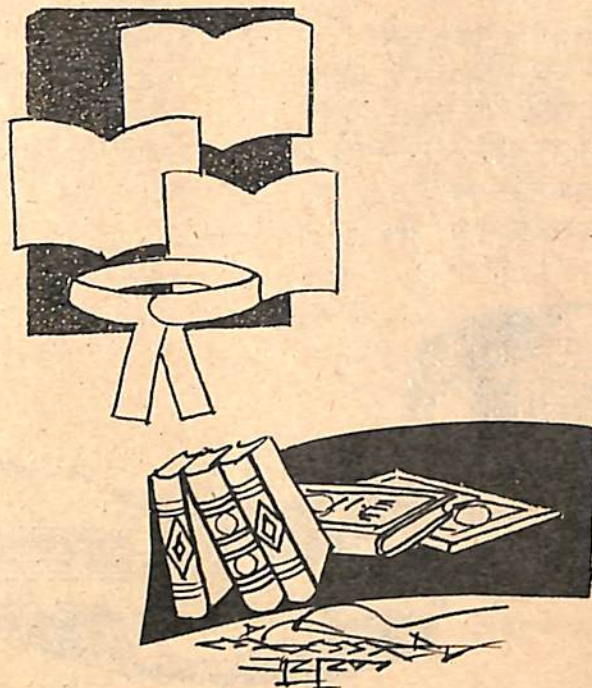
ဒေါသာဂတိသို့ လိုက်ခြင်း
နှင့် ပတ်သက်၍ ဥပမာဆောင်ပုံမှာ၊
တစ်ခုခုသောအမှုတွင် အပြုအမူ
မသင့်သည့်အချက်ကြောင့်၊ အမျက်
ထွက်ဘူးသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ မျက်
ကြုတ်ကိုးတန်တွင် ပါဝင်သော ရန်သူ
ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တရား
ဆုံးဖြတ်ဆဲတွင်၊ လျှောက်လဲတုံ့ပြန်
နှုတ်လှန်ထိုးသောအချက်ကြောင့်
အမျက်ထွက်သောအားဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ဓမ္မသတ်ဥပဒေပဝေဏီ

ထုံးစံအတိုင်းမမှန်၊ ဖောက်ပြန်ချွတ်
ယွင်း၊ ပင်းငဲ့လိုက်စား၊ တရားမကျ
စီရင်ခြင်းများတည်းဟု ပြဆိုသည်ကို
တွေ့ရပါသည်။

ဘယာဂတိသို့ လိုက်ခြင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ဥပမာပုံဆောင်ပြပုံမှာ၊
အထက်အစိုးရနှင့် အကျွမ်းတဝင်
ချစ်ခင်သောသူ၊ ကိုယ်အကျိုးမဲ့အမှု
ကို ပြုစွမ်းနိုင်သောသူတို့အား၊
ထောက်ထား ရွံ့ကြောက်သဖြင့်
တရားမမှန်၊ ဖောက်ပြန်ငဲ့ကွက်၊ တစ်
ဖက်သတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းများတည်း
ဟု ပြဆိုထားပါသည်။

မောဟဂတိသို့ လိုက်ခြင်း
နှင့် ပတ်သက်၍ ဥပမာ ဆောင်ပုံမှာ
ရှေးနည်းထုံးတမ်းလမ်းမှန်မတတ်၊
ဓမ္မသတ်မကျ၊ ဥပဒေပုဒ်မ ကျကျနန
မရှိ၊ သတိမသေခွေ၊ တွေဝေသော
အားဖြင့် တရားယွင်းဖောက်၊ ကောက်
ချက်ဒီဂရီ၊ စီရင်ထုံးမှတ်၊ ဖြတ်တမ်း
ဖြတ်စာ ချိမ်ခြင်းများတည်းဟု ပြဆို
ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အထက်ပါအဂတိ တရား
လေးပါးကို လိုက်စားခြင်း၏ အကျိုး
အပြစ်ကိုလည်း အထက်ပါ မြန်မာ
မင်း အုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်

ဘုရားကြီး၏ ရာဇသတ်ခေါ်သော အမိန့်တော်တမ်းကြီး(ပထမပိုင်း)တွင် ပင် ဆက်လက် ညွှန်ပြထားလေသည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် အဂတိ လေးပါး မလိုက်စားခြင်းကြောင့် ရရှိသော အကျိုးကျေးဇူးများကို ဦးစွာ တင်ပြလိုပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောမြွက်တော်မူသည့် သိင်္ဂီလ သုတ်တော်လာ ဟောကြားချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

သိင်္ဂီလသုတ်၌ “ဆန္ဒာ ဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယောဓမ္မ နာတိဝတ္တတိ၊ အာပူရတိ ယသော တဿ၊ ဇုဏုပက္ခေဝ စန္ဒိမာတိ”ဟု ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြဆိုပြီး မြန်မာဘာသာဖြင့် အကြင်သူသည် ချစ်ခင်စုံမက်သောကြောင့်၊ ဒေါသမှတ်၍ ဖွဲ့ထားအပ်သော ရန်ငြိုး၊ ယခု လောလောဆယ်ထွက်သော အမျက်ဒေါသ

ကြောင့်၊ အရှင်သခင် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သူတို့မှ ဖြစ်မည့် ဘေးကြောင့်၊ အမှုမျိုးကို မကျွမ်းမကျင် မသိသောကြောင့်။ လူတို့ကျင့်ဝတ် စသော တရားလမ်းကြောင်းကို လွန်ကျူး၍ မကျင့်။ ထိုအဂတိသို့ မလိုက်မူ၍ တရားလမ်းကြောင်းကို မလွန်ကျူးသော သူ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံအကျော်အစော အပေါင်းသည်၊ လဆန်းပက္ခလကဲ့သို့ တစ်နေ့ တခြားတိုးပွားပြည့်လျှံ၏”ဟု ဖော်ပြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

အဂတိလေးပါးကို လိုက်စားခြင်းဖြင့်ရရှိသည့် အပြစ်များကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဟောမြွက်တော်မူသည့် သိင်္ဂီလသုတ်တွင် ဟောကြားချက်များကိုပင် ပြဆိုထားလေသည်။

“ဆန္ဒာဂတိ” ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ၊ ကရေတိ၊ ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရေတိ၊ မောဟာဂတိ” ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရေတိ၊ ဘယာဂတိ ဂစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ ကရေတိ”ဟူ၍ လည်းကောင်း

“ဆန္ဒာဒေါသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယောဓမ္မအတိဝတ္တတိ နိဟိယုတိ ယသောတဿ၊ ကာလပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။”ဟူ၍လည်းကောင်း ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြဆိုထားပါသည်။

မြန်မာဘာသာအားဖြင့် ချစ်ခင်စုံမက်သောကြောင့် မလိုက်သင့်သော အဂတိသို့ လိုက်သောသူသည်၊ “မကောင်းမှုကို ပြုသည် မည်၏။” အမျက်ဒေါသကြောင့် မလိုက်သင့်သော အဂတိသို့ လိုက်သော သူသည်၊ “မကောင်းမှုကို ပြုသည် မည်၏။” မသိသောကြောင့် မလိုက်သင့်သော အဂတိသို့ လိုက်သောသူသည်၊ “မကောင်းမှုကို ပြုသည်မည်၏။” ကြောက်သောကြောင့် မလိုက်သင့်သော အဂတိသို့ လိုက်သောသူသည်၊ “မကောင်းမှုကို ပြုသည်မည်၏” ဟူ၍ ဖော်ပြထားပြီး အဂတိလေးပါးသို့ လိုက်စားကျူးလွန်မှုသည် “မကောင်းမှုပြုသည်မည်၏”ဟု၊ “မကောင်းမှုပြုသည့်”အဖြစ်သို့ သတ်မှတ်ညွှန်ပြထားသည်ကို မှတ်သားဖွယ်တွေ့ရပါသည်။

ထို့သို့ အဂတိလေးပါးသို့ လိုက်စားကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် ရရှိ

သောအပြစ်တို့ကို၊ ပြဆို ရာ၌၊
 “အကြင်သူသည်၊ ချစ်ခင်စုံမက်သော
 ကြောင့်။ မှတ်၍ဖွဲ့ထားအပ်သော
 ရန်ငြိုး၊ ယခုလောလောဆယ် ထွက်
 သော အမျက်ဒေါသကြောင့်။ အသွင်
 သခင်ဘုန်းကြီးသောသူ-စသည်တို့မှ
 ဖြစ်မည်ဘေးကြောင့်။ အမှုမျိုးကို
 မကျွမ်းကျင် မသိသောကြောင့်။ လူ
 တို့ ကျင့်ဝတ်စသော တရားလမ်း
 ကြောင်းကို လွန်ကျူး၍ ကျင့်၏။
 ထိုဂတိသို့ လိုက်၍ တရားလမ်း
 ကြောင်းကို လွန်ကျူးသောသူ၏
 စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံအပေါင်း
 သည်၊ လဆုတ်ပကွ လကဲ့သို့ တစ်
 နေ့တစ်ခြား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်
 ပျက်စီးတတ်၏”ဟု အပြစ်ကို ပြဆို
 ထားကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ထို့ပြင် အဂတိတရားလေး
 ပါးသို့ လိုက်စားကျူးလွန်သူတို့အား
 ပညာရှိတို့ မချီးမွမ်းကြကြောင်းကို
 အဋ္ဌကထာပါ ပါဠိတော်ကို အထက်
 ပါ မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်းနှင့်
 ဘိုးတော်ဘုရားကြီး ရာဇသတ်ခေါ်
 သော အမိန့်တော်တမ်းကြီး (ပထမ
 ပိုင်း)စာအုပ်စာမျက်နှာ ၈၅တွင်ပင်
 အတိအလင်းပြဆိုထားပြန်သည်။

“တသ္မာဟိ ဆန္ဒာဂမနန္တိ
 ဆန္ဒာဒိအဂတိမနံကတွာကုရု ရာဇာ၊
 သဟ ရဋ္ဌေန ရုတ္တိန္ဒောတသ္မာ ဆန္ဒာ
 ဂမနံ ပသံ သန္တိ။”ဟူသော ပါဠိတော်
 ကို “ဆန္ဒစသော အဂတိသို့လားခြင်း
 ကို ပြု၍ ကုရုမင်းသည်တိုင်းနိုင်ငံနှင့်

လူတို့ကျင့်ဝတ် စသော တရားလမ်းကြောင်းကို
 လွန်ကျူး၍ မကျင့်။ ထိုအဂတိသို့ မလိုက်မူ၍
 တရားလမ်းကြောင်းကို မလွန်ကျူးသော သူ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ
 အခြံအရံအကျော်အစော အပေါင်း သည်၊
 လဆန်းပကွလကဲ့သို့ တစ်နေ့ တခြားတိုးပွားပြည့်လျှင်၏”

တကွ ပျက်စီး၏။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒာ
 ဂတိသို့ လားခြင်းကို ပညာရှိတို့သည်
 မချီးမွမ်းကုန်”ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်
 ပြဆိုထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက ကော
 သလမင်းအား ဟောကြားတော်မူ
 သော ပါဠိတော် “တသ္မာဟိ ဆန္ဒာ
 ဂမနံ၊ နပသံသန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊ အဒုဋ္ဌ
 စိတ္တောဘာသေယျ၊ ဂီရံ ပစ္စုပ
 သံဟိတံ။”ကို “တသ္မာဟိတ တော
 ယေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဆန္ဒာ
 ဂမနံ၊ ဆန္ဒာဂတိ စသည်သို့လားခြင်း
 ကို။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်၊ နပသံ
 သန္တိ၊ မချီးမွမ်းကုန်။ အဒုဋ္ဌစိတ္တော၊
 ကိလေသာတို့ဖြင့် မပျက်ဆီးအပ်
 သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပစ္စုပ
 သံဟိတံ၊ သဘောနှင့် စပ်သော၊ ဝါ၊
 အကျိုးအကြောင်းနှင့်စပ်သော။ ဂီရံ၊
 စကားကို ဘာသေယျ၊ ဆိုရာ၏”ဟု
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ပြဆိုထားသည်
 ကို တွေ့ရပါသည်။ (ဟောချက်တွင်
 ဆန္ဒာဂမန ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်
 မှာ၊ အရာနှင့် လျော်စွာ၊ ဥပလက္ခဏ

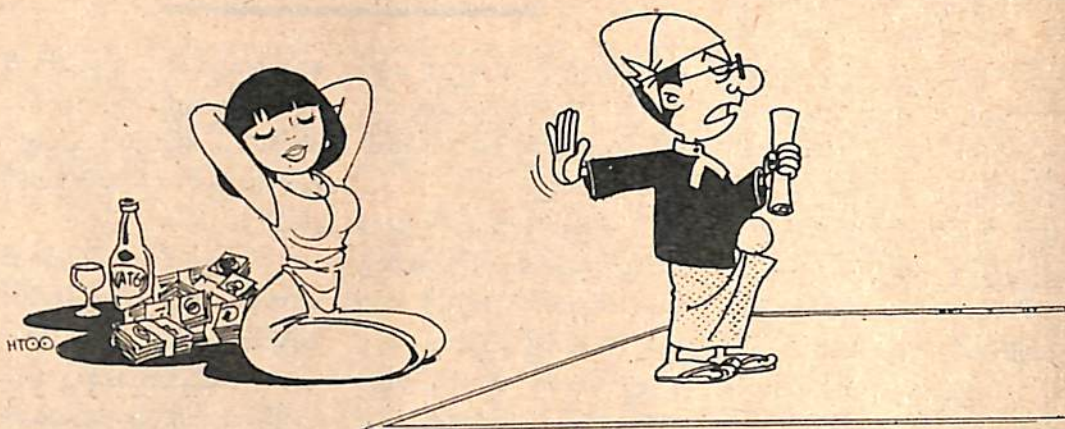
နည်းအားဖြင့်သာ၊ ဆန္ဒာဂတိကို
 ဟောတော်မူသည်၊ အဂတိလေးပါး
 လုံးကိုပင် ယူအပ်သည်ဟု မှတ်ချက်
 ပြုထားသည်ကို ထပ်ဆင့်တွေ့ရှိရပါ
 သည်)

အချုပ်ဆိုရသော်၊ အဂတိ
 လေးပါးသို့ လိုက်စားကျူးလွန်ခြင်းကို
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က
 “မကောင်းမူပြုသည့်အရာ၌”ထည့်
 သွင်းပြီး၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာအခြံအရံများ
 သည် တစ်နေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်
 ပျက်စီးတတ်၍၊ တိုင်းနိုင်ငံနှင့် တကွ
 ပျက်စီးတတ်သည်ပြင် ပညာရှိတို့
 မချီးမွမ်းကြကြောင်း ဟောကြားဆုံးမ
 တော်မူသည့်အတွက် ရှေးကျမ်းဂန်
 ဓမ္မသတ်တို့က၊ တရားသူကြီး အင်္ဂါ
 ရပ်တွင် “အဂတိလေးပါးသို့ မလိုက်
 ခြင်း”ဟူသောအင်္ဂါရပ်ကို အလေး
 အနက်ထည့်သွင်းဖော်ပြကြခြင်းဖြစ်
 သည်ဟု နားလည်မိပါကြောင်း တင်ပြ
 လျက် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။ ။

ဦးတင်ရှိန်(တရားရေး)

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ

ဒေါ်စုငယ်

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည် ဥပဒေ အတတ်ပညာဖြင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနေသူများဖြစ်ကြသည်။ရှေ့နေရှေ့ရပ် များ ရှောင်ရန်ဆောင်ရန်အတွက် ကျင့် ဝတ်သိက္ခာ စည်းကမ်းများကို သီးခြား ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။ထိုစည်းကမ်း သိက္ခာပုဒ်များကိုအကျယ်တဝင့်အပြည့် အစုံ ရေးသားထားခြင်းမရှိသော်လည်း အခါအားလျော်စွာပေါ်ပေါက်လာသည့် အမှုအခင်းပေါ်မူတည်၍အဆုံးအဖြတ် ပြုခဲ့သောစီရင်ထုံး လမ်းညွှန်ချက်များ ကိုပင် ထုံးသာကေအဖြစ် လိုက်နာကြ ရသည်။

ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ စောင့် ထိန်းလိုက်နာသင့်သည့် ကျင့်ဝတ် သိက္ခာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယခင် ဗဟို တရားရုံးက စီရင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော အမှု အချို့ကို ရှေ့နေများ သိရှိမှတ်သား လိုက်နာရန်အတွက် ကောက်နုတ် ဖော်ပြလိုပါသည်။

ဗဟိုတရားရုံး၊ ၁၉၈၇ခုနှစ် တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ အမှတ်-၅၀တွင် ရှေ့နေကျင့်ဝတ် သိက္ခာနှင့် မညီညွတ်သော ပြောဆို ပြုမူချက်များကို ပြုမူခဲ့သည့်ဗဟို

တရားရုံး ရှေ့နေဦး... အပေါ် စွပ်စွဲချက်နှစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဗဟို တရားရုံးရှေ့နေများ ကောင်စီခုံရုံးက စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်တင်ပြခဲ့သည်-

“တရားလိုတို့ တိုင်တန်း သည့်အတိုင်းဦး... သည်ရှေ့နေခ ၂၀၀၀/-တောင်းပြီး ထိုအထဲမှ ၁၅၀၀/-ကို ဗဟိုတရားရုံးမှ အကြံ ပေးအရာရှိများသို့ ဝေငှပေးရမည် ပြောဆိုသည်မှာ လုပ်ကြံပြောဆိုခြင်း မဖြစ်နိုင်ဘဲ အမှန်ပင်ဖြစ်တန်ရာ

သည်။ ထို့အပြင်အမှုနိုင်ရမည်မနိုင်
က ငွေပြန်ပေးမည်စသည်တို့ပြောဆို
ခြင်းမှာ Champertous ဖြစ်သည်ဟု
ဆိုနိုင်ပါသည်။ အမှုမုချနိုင်ရမည်
ပြောခြင်းမှာလည်း မမှန်မကန် ပြော
ခြင်း ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် စွဲချက်
အမှတ်(၁)နှင့် ပတ်သက်၍ ဦး...
သည် ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ၏ ကျင့်
ဝတ်သိက္ခာကို ဖောက်ဖျက်ရာ ရောက်
ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။”

“စွဲချက်အမှတ်(၂)နှင့် ပတ်
သက်၍ ရုံးချိန်းပျက်ကွက်ခြင်းမှာ
ဦး... ကြောင့် မဟုတ်သည်မှာ
ပေါ်လွင်သဖြင့် ရှေ့နေကျင့်ဝတ်
သိက္ခာပျက်ကွက်မှုမရှိဟု သုံးသပ်
သည်။”

ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေများ
ကောင်စီခုံရုံး၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့
ရှိချက်များအပေါ် ဗဟိုတရားရုံးက
ဤကဲ့သို့ သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်-

“ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည်
အမှုသည်ထံမှ ရှေ့နေခံတောင်းခံရာ
တွင် မိမိရှေ့နေခံအပြင် မည်သူမည်ဝါ
အား လာဘ်ပေးရန်အတွက် ပြောဆို
တောင်းခံခြင်းမပြုအပ်ပေ။ ဗဟိုတရား
ရုံးရှေ့နေဦး... သည် အမှုသည်
ထံမှ ရှေ့နေခံ တောင်းခံရာ၌ ဗဟို
တရားရုံးရှေ့နေတစ်ဦးအဖြစ်မပြော
သင့်မပြောထိုက်သော စကားရပ်များ
ကို ပြောဆိုလျက်ရှေ့နေခံတောင်းခံ
ခြင်းသည် ရှေ့နေရှေ့ရပ်တို့၏ ကျင့်
ဝတ်သိက္ခာဖောက်ဖျက်ရာရောက်

သည်။ ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေများ
ကောင်စီခုံရုံးအဖွဲ့က စွဲချက်
အမှတ်(၁)နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဗဟိုတရား
ရုံးရှေ့နေဦး... သည် ရှေ့နေ ရှေ့
ရပ်များ၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို ဖောက်
ဖျက်ရာရောက်သည်ဟူသော တွေ့ရှိ
ချက်သည် အထောက်အထားများ
ရှိသဖြင့် လက်ခံသည်။”

“စွဲချက်အမှတ်(၂)နှင့် စပ်
လျဉ်း၍ ရုံးချိန်းပျက်ကွက်သည့်ကိစ္စ
တွင် ဦး... ၏ တာဝန်ဟု မဆိုနိုင်
သဖြင့် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေများ
ကောင်စီခုံရုံးအဖွဲ့က ဦး... အနေ
ဖြင့် ရှေ့နေရှေ့ရပ် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ
ပျက်ကွက်ခြင်း မရှိဟူသော သုံးသပ်
ချက်သည် အကျိုးအကြောင်း ဆီ
လျော်သဖြင့် လက်ခံသည်။”

ဗဟိုတရားရုံးက အထက်ပါ
အတိုင်း သုံးသပ်ပြီးနောက် ဗဟို
တရားရုံး ရှေ့နေဦး... သည် စွဲချက်
(၁)ကို ဖောက်ဖျက်ရာ ရောက်သဖြင့်
၎င်းအား ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေများ
ကောင်စီအက်ဥပဒေပုဒ်မ၁၀(၁)အရ
ဗဟိုတရားရုံး ရှေ့နေအဖြစ်လိုက်ပါ
ခွင့်လိုင်စင်ကိုသုံးနှစ်ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။

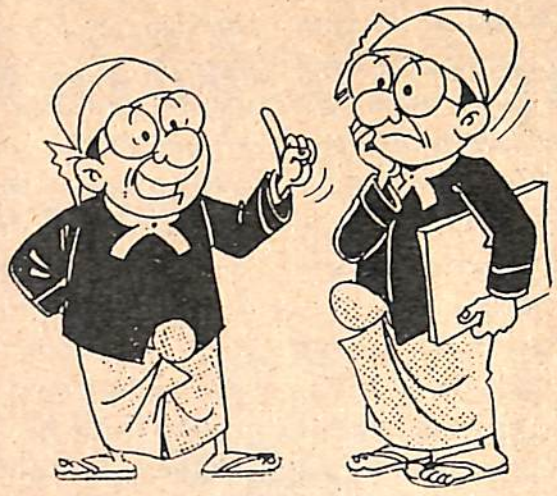
ဗဟိုတရားရုံး၊ ၁၉၈၈ခုနှစ်
တရားမအထွေထွေလျှောက်လွှာ
အမှတ် ၁ တွင် ဗဟိုတရားရုံး ရှေ့နေ
ဦး... သည် တိုင်စာများကို အခ
ကြေးငွေ ယူ၍ ရေးသားပေးခြင်း၊
မြို့နယ်တရားသူကြီးအဖွဲ့ဝင်တို့အား
လာဘ်ငွေပေးရေးတွင် ကြိုးပမ်း

ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကြောင့် အရေးယူ
ပေးရန် ကျောက်တံခါးမြို့နယ်
ပြည်သူ့ကောင်စီအလုပ်အမှုဆောင်
အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးက ပြည်သူ့
တရားသူကြီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ တင်
ပြခဲ့သည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က
ဦး... အပေါ်အောက်ပါစွဲချက်
နှစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေး
ပြီး ဦး... သည် စွဲချက်ပါ အပြုအမူ
များကို ကျူးလွန်ကြောင်း ဗဟိုတရား
ရုံးသို့တင်ပြ အစီရင်ခံခဲ့သည်-

(က) ကောင်စီလူကြီးများ ပါဝင်
ဖွဲ့စည်းထားသည့် စပါး
ဝယ်ယူရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်း
ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ လယ်သမား
များအနေနှင့် တိုင်ကြားသည့်
တိုင်ကြားစာကို အထက်
အဖွဲ့အစည်းသို့ ခမးပို့ခဲ့
ခြင်းသည် အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့်
လယ်သမားများထံမှ စပါး
ဝယ်ယူရရှိမှုကို အဟန့်
အတား ဖြစ်စေခြင်း

(ခ) မြို့နယ်တရားသူကြီး အဖွဲ့ဝင်
ဦးအောင်ခင်အား အမှုအနိုင်
ရရှိရေးအတွက် လာဘ်
ပေးရန် ကြိုးစားမှု ပြုလုပ်
ခြင်း စုံစမ်း စစ်ဆေးရေး
အဖွဲ့၏ တင်ပြချက် အပေါ်
ဗဟိုတရားရုံးက ဤကဲ့သို့
သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်-
“သက်သေများ၏ ထွက်ဆို

ချက်နှင့် ဦး... ကိုယ်တိုင် ထွက်ချက် တို့အရ ဦးစိန်တာ၏သားခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားသည်ကိုစွဲ၊ ဦးဘိုပိန်ထိုးကြိတ် ခံရသည်ကိုစွဲ၊ ကျန်ဘိုးရွာသားတို့နှင့် စပါးဝယ်ယူရေးအဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပွားသည့် ရန်ပွဲကိစ္စများအတွက် အကြေးငွေ များရယူပြီးနောက် အထက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီ သို့ ဦး... က တိုင်စာများ ရေးပေး ခြင်း၊ ပို့ပေးခြင်း၊ ရှေ့နေအဖြစ် တိုင် စာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပေးပို့ခြင်း များ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ပေါ်လွင် သည်။

“ဦး... သည် မိမိအားယုံ ကြည်၍ အမှုအပ်နှံသောအမှုသည် များအား လမ်းမှန်သို့ ရောက်ရှိ အောင် ညွှန်ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။ အမှုသည်က မိမိအားမလျော်သော ကိစ္စ ခိုင်းစေသည်ဖြစ်စေ၊ မှားယွင်း သော ယူဆချက်များဖြင့် အမှုကို လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခိုင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မိမိအမှုသည်အား လမ်းမှန်ရောက် အောင် ညွှန်ပြရန်တာဝန်ရှိသည်။ ဥပဒေနှင့်အညီ တရားရုံးအဆင့်ဆင့် ၌ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော နည်းလမ်း များရှိပါလျက် ထိုနည်းလမ်းများ အတိုင်း မဆောင်ရွက်ဘဲအထက် တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆောင် ရွက်ခဲ့ခြင်းသည် ရှေ့နေတစ်ဦးအနေ ဖြင့် မလုပ်သင့်မလုပ်ထိုက်သည့် ကိစ္စကိုပြုမူရာရောက်၍ မှန်ကန်သော

နည်းလမ်းမဟုတ်ချေ။ ဗဟိုတရားရုံး ရှေ့နေတစ်ဦးအနေဖြင့် ထိန်းသိမ်း အပ်သည့် ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို စောင့် စည်းရန်ပျက်ကွက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည် ဟု ယူဆသည်။”

“သို့သော်ဦး... က လာဘ် ပေးရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်ဆိုသော မြို့နယ် တရားသူကြီးအဖွဲ့ဝင်၏ စွပ် စွဲချက်မှာ ၎င်း၏ ထွက်ချက်နှင့် ၎င်းမှ မြို့နယ်ပါတီယူနစ်ဥက္ကဋ္ဌထံပေးပို့ သည့် အစီရင်ခံစာမှအပ အခြား ခိုင် လုံသော အထောက်အထားမရှိ၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ စွဲချက် အမှတ်(ခ)နှင့် ပတ်သက်သည့် တွေ့ ရှိချက်ကို လက်မခံနိုင်ပေ”

ဗဟိုတရားရုံးက အထက်ပါ အတိုင်းသုံးသပ်ပြီးနောက် ဗဟိုတရား ရုံး ရှေ့နေဦး... သည် ရှေ့နေ တစ်

ဦးအနေဖြင့် စောင့်ထိန်းရမည့် ကျင့် ဝတ်သိက္ခာကို ဖောက်ဖျက်ခဲ့သဖြင့် ၎င်းအား ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေများ ကောင်စီအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀(၁) အရ ဗဟိုတရားရုံး ရှေ့နေအဖြစ် လိုက်ပါခွင့် လိုင်စင်ကို (နှစ်)နှစ် ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။

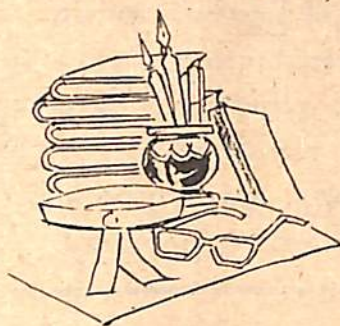
သို့ပါ၍ ဖော်ပြပါ ဗဟို တရားရုံး၏ လမ်းညွှန်ဆုံးဖြတ်ချက် များနှင့် လျော်ညီစွာ ရှေ့နေရှေ့ရပ် များသည် မိမိတို့၏ မွန်မြတ်သော ရှေ့နေရှေ့ရပ် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ကျင့်ဝတ်သိက္ခာနှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြစေရန် အတွက် တင်ပြ လိုက်ရပါသည်။

ဒေါ်စုငယ်

ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ သတိပြုဖွယ်

ငွေရေးကြေးရေး ဖြစ်ရပ်မှန်တစ်ခု

ဦးချန်ထွန်း (တရားရေး)

ခရိုင်တရားရုံးတစ်ခုတွင် ငွေထုတ်သူအရာရှိက ချက်လက်မှတ်တစ်စောင်ပေါ်တွင် ငွေကျပ် ၅၀၀၀/ထုတ်ခွင့် အမိန့် ရေးသားပြီး ၎င်း၏ရုံးစာရေးကို ငွေထုတ်ခိုင်းသည်။ စာရေးဖြစ်သူက ချက်လက်မှတ်ပေါ်တွင် ငွေကျပ် ၅၀၀၀/၏ ရှေ့မှ ၅တစ်လုံးထပ်မံရေးပြီး အကွရာဖြင့် ရေးသားထားသော ငါးထောင်ဟူသော စကားလုံးရှေ့မှ ငါးသောင်းဟု စာသားထပ်မံဖြည့်စွက် ရေးသားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ငွေထုတ်သူအရာရှိက ငွေကျပ်ငါးထောင်ကို ထုတ်ပေး

ရန် ရေးသားထားသော ချက်လက်မှတ်ကို စာရေးဖြစ်သူက ထပ်မံဖြည့်စွက်ရေးသားပြီးနောက် ငွေကျပ် ငါးသောင်း ငါးထောင်ကို လိမ်လည်ထုတ်ယူခဲ့သည်။

ဤကိစ္စကိုအသေးစိတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးကြည့်ရာ စာရေးဖြစ်သူက ငွေထုတ်သူအရာရှိ၏ လက်မှတ်အတုဖြင့် ငွေကျပ်ငါးသောင်းအတွက်

နောက်ဆက်တွဲ ရန်ပုံငွေလွှဲအပ်စာရင်းကို ရေးသားပြီး ဘဏ်သို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ထိုစာရင်း ပြုစုလအတွက် ဘဏ်ရှင်းတမ်းအစစ်ကို ငွေထုတ်သူအရာရှိအား မတင်ပြဘဲ ဘဏ်ရှင်းတမ်းအတု ပြုလုပ်ပြီး တင်ပြခဲ့သည်။ ငွေထုတ်သူအရာရှိက ဘဏ်ရှင်းတမ်းကို ၄၈(၁၁)နှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကြည့်ရာ စာရင်းကိုက်ညီ၍ တရားရုံးချုပ်သို့ မိတ္တူမှန်ပေးပို့ခဲ့သည်။ သို့သော် စီးပွားရေးဘဏ်ခွဲမှ ဗဟိုဘဏ်သို့ ပေးပို့ခဲ့သော ဘဏ်ရှင်းတမ်းကို တရားရုံးချုပ် ထောက်ပံ့ဌာန၊ ဌာနစု

(၁၈)(ဦးစ)မှ လက်ခံရရှိပြီးနောက် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကြည့်ရာ ခရိုင် တရားရုံးမှ ပေးပို့ထားသော ဘဏ် ရှင်းတမ်းမိတ္တူနှင့် မကိုက်ညီကြောင်း တွေ့ရှိရာမှအဖြစ်မှန်စတင်ပေါ်ပေါက် သည်။စာရေးဖြစ်သူ၏ မသမာသော ထိုလိမ်လည်ဆောင်ရွက်ချက်ကို ငွေ

က ချက်လက်မှတ်ရေးသားရာတွင် ဦးစီးဌာနများ၏ အခြေခံစာရင်းပြုစု ဌာနများအတွက် ငွေစာရင်း ထိန်း သိမ်းရေး နည်းလမ်းညွှန်ကြားချက် အပိုဒ်(၆၂)ပါ ပြဌာန်းချက်များအရ ချက်လက်မှတ်ရေးသားရာတွင် လိုက် နာရမည့် သတ်မှတ်ချက်ကို တိတိ

အရာရှိအား ပြင်းထန်စွာ သတိ ပေးခဲ့ပါသည်။

နောင်တွင် အလားတူ ဖြစ်ရပ်ထပ်မံ မပေါ်ပေါက် စေရန် နှင့် နိုင်ငံတော်ပိုင် ဘဏ္ဍာငွေများ မဆုံးရှုံးစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရေး သား တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ငွေစာရင်း ထိန်းသိမ်းရေး နည်းလမ်းညွှန်ကြားချက်

အပိုဒ်(၆၂)ပါ ပြဌာန်းချက်များအရ

ချက်လက်မှတ်ရေးသားရာတွင် လိုက်နာရမည့်

သတ်မှတ်ချက်ကို တိတိကျကျလိုက်နာခဲ့ခြင်း မရှိသည့်အပြင်

ခါတိုင်းနှင့်မတူသော ဘဏ်ရှင်းတမ်းကို အလွယ်တကူ

လက်ခံခဲ့ခြင်းသည်လည်း ငွေထုတ်သူအရာရှိများ သတိ

ပြုရမည့်အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးချန်ထွန်း (တရားရေး)

ထုတ်သူအရာရှိမသိရှိခဲ့သလို၊ ဘဏ် ခွဲမန်နေဂျာကလည်း မသိနိုင်ခဲ့ပါ။ ထို နည်းတူစွာ ခရိုင်စာရင်းရုံးကလည်း ထိုကာလအတွက် စာရင်းစစ်ဆေးခဲ့ ပြီး ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။ အဘယ် ကြောင့် ထိုကိစ္စကို ငွေထုတ်သူ အရာရှိ/ဘဏ်ခွဲမန်နေဂျာ/ ခရိုင် စာရင်းစစ်အရာရှိတို့ မသိခဲ့ကြပါ။

လေ့လာစစ်ဆေးကြည့်ရာ ခရိုင် တရားရုံး၊ ငွေထုတ်သူ အရာရှိ

ကျကျလိုက်နာခဲ့ခြင်း မရှိသည့်အပြင် ခါတိုင်းနှင့်မတူသော ဘဏ်ရှင်းတမ်း ကို အလွယ်တကူ လက်ခံခဲ့ခြင်းသည် လည်း ငွေထုတ်သူအရာရှိများ သတိပြုရမည့် အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ဖော်ပြပါ ဖြစ်ရပ်တွင် ခရိုင် တရားရုံး တာဝန်ရှိ စာရေးအပေါ် ပြစ်မှုကြောင်းအရ အရေးယူပြီး၊ ခရိုင် တရားသူကြီး ငွေထုတ်သူ

ဦးတိုက်လျှောက်ထားသည့် ပြစ်မှုများကို

ရွှေဘောင်

ဦးတိုက်လျှောက်ထားခြင်းဆိုသည်မှာ ထိခိုက် နစ်နာသူတစ်ဦးက၊ မိမိ၏ နစ်နာချက်ကို ရဲစခန်းတွင် သွားရောက်တိုင်ကြားခြင်းမပြုဘဲ တရားရုံးတွင် တိုက်ရိုက် လျှောက်ထားခြင်းကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နစ်နာသူက ရဲစခန်းတွင် တိုင်ကြားသည့်အခါ ရဲက အရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသောအမှုမဟုတ်ပါက တိုင်ကြား ချက်ကို ပုံစံ(က)တွင် ရေးသားလျက် တိုင်ကြားသူ အနေဖြင့် ဆိုင်ရာတရားရုံးတွင် တင်သွင်း လျှောက်ထား နိုင်ရန် ပေးအပ်ပါသည်။

ရဲစခန်းမှ တရားစွဲတင်ပို့ခြင်းမရှိဘဲတရားလို ကိုယ်တိုင်ဦးတိုက်လျှောက်ထားသောအမှုများ၌ တရား သူကြီးသည် တိုင်လျှောက်သူအားချက်ခြင်းကျမ်းတိုက် စစ်ဆေး၍ ထွက်ချက်များကို ရေးမှတ်ရပါသည်။ ယင်း စစ်ဆေးချက်ပြီးဆုံးအောင်မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက် တိုင် လျှောက်ချက်တွင် စစ်ဆေးသော တရားသူကြီးနှင့် တိုင် လျှောက်သူတို့နှစ်ဦးစလုံး လက်မှတ်ရေးထိုးကြရပါသည်။

သို့သော် အောက်ပါကိစ္စများတွင် တိုင်လျှောက် သူအား စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်မလိုပါ။

(က) တိုင်လျှောက်ခြင်းမှာ စာဖြင့် ရေးသား ထားခြင်းဖြစ်ပြီး အခြား ရုံးတစ်ရုံးသို့

လွှဲပြောင်းပေးမည်ဆိုပါက လွှဲပြောင်း ပေးမိ စစ်ဆေးရန်မလိုပါ။

- (ခ) ရုံးသို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦး တစ်ယောက်က အလုပ်ဝတ္တရားနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်အရစာဖြင့် တိုင် လျှောက်သည့်အခါ စစ်ဆေးရန်မလိုပါ။
- (ဂ) ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၂ အရ စစ်ဆေးရန်လက်ခံရရှိသော အမှု တွဲတွင် တရားလိုအား စစ်ဆေးပြီး ဖြစ် က ထပ်မံစစ်ဆေးရန်မလိုပါ။^(၁)

တရားရုံးသည် တိုင်လျှောက်ချက်တစ်ခုကို လက်ခံရရှိလျှင် တိုင်လျှောက်သူအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့် ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀အရ မဆိုင်းမတွ စစ်ချက်ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။^(၂) တိုင်လျှောက်သူက ဦးတိုက် လျှောက်ထားရာ၌ တရားသူကြီးက စစ်ဆေးရန် အာဏာမရှိပါလျှင် လျှောက်လွှာတွင် ထိုသို့ ဖော်ပြပြီး စစ်ဆေးခွင့်ရှိသော တရားရုံး၌ စွဲဆိုရန်လျှောက်လွှာကို တိုင်လျှောက်သူသို့ ပြန်ပေးရပါမည်။^(၃) တရားလိုအား စစ်ဆေးချက်အရ တရားခံအပေါ်အရေးယူရန် မသင့် သေးဟု ယူဆပါက အကြောင်းပြချက်များကို ရေးမှတ်

ပြီး၊ အမှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးအစီရင်ခံရန်မိမိလက်အောက်ရှိ တရားသူကြီးကို ဖြစ်စေ၊ ရဲအရာရှိကိုဖြစ်စေ ညွှန်ကြားနိုင်ပါသည်။

သို့သော် တတိယတန်းအာဏာရတရားသူကြီးသည် ထိုသို့မဆောင်ရွက်နိုင်ပါ။

ယင်းသို့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ညွှန်ကြားခြင်းခံရသူမှာ တရားသူကြီးသော်လည်းကောင်း၊ ရဲအရာရှိသော်လည်းကောင်း မဟုတ်လျှင် ထိုသူသည် ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းမှူး၏ အာဏာများကို ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဝရမ်းမပါပဲ ဖမ်းဆီးနိုင်ခွင့်အာဏာမရှိပါ။^(၄)

တရားသူကြီးသည် တရားလို၏ အစစ်ခံချက်၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၂ အရ လက်အောက်တရားသူကြီး (သို့မဟုတ်) ရဲအရာရှိမှ စုံစမ်းအစီရင်ခံချက်များကို ရရှိပါက ၎င်းတို့ကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်ပြီး အရေးယူရန်အကြောင်းတွေ့ရှိလျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုကြောင်း ဥပဒေပုဒ်မ အရဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မများအရဖြစ်စေ အရေးယူရန် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အရေးယူရန်အကြောင်းမမြင်လျှင် အကြောင်းပြချက်များ ဖော်ပြ၍ လျှောက်လွှာကိုပယ်နိုင်ပါသည်။^(၅) တိုင်လျှောက်ချက်ပြုရာတွင် လိုက်နာရန်နည်းလမ်းများကို တရားရုံးများလက်ခွဲအပိုဒ် ၄၂၃ မှ ၄၂၇ အထိတွင် လမ်းညွှန် ဖော်ပြထားပါသည်။

တိုင်တမ်းသူအား ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀ အရ စစ်ဆေးခြင်းမှာ ပုံစံကျနအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ထိုသို့မစစ်ဆေးပဲ တိုင်ချက်ကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၃ အရ ပယ်လျှင် မှားယွင်းမှုဖြစ်ပေသည်။^(၆) သို့သော် ဦးတိုက်လျှောက်ထားသူကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ပျက်ကွက်မှုသည် ကျင့်ထုံးဆိုင်ရာ မှားယွင်းမှုဖြစ်သော်လည်း ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃၇အရ ကုစားနိုင်ခွင့်ရှိပြန်သည်။^(၆-က) သို့ဖြစ်ရာတိုင်လျှောက်သူအား စစ်ဆေးခြင်းမပြုပဲရဲကို စုံစမ်းစစ်ဆေးစေပြီးနောက် အစီရင်ခံစာရသောအခါ တိုင်ချက်ကို ပယ်ခြင်း မပြု

နိုင်ပါ။^(၇)

ကျမ်းကျိန်အစစ်ခံချက်ကို စိစစ်ပြီးနောက် တရားလို၏ တိုင်တမ်းချက်ကို ချက်ခြင်းပယ်ခြင်း မပြုလျှင် တရားခံအား ဆင့်ခေါ်ရမည်။ သို့မဟုတ် ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၂ အရ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။ ယခင်ရဲစုံစမ်းစစ်ဆေးချက်အရ တိုင်လျှောက်ချက်ကို ပယ်ခြင်းမပြုနိုင်ပါ။^(၈) တိုင်လျှောက်သူအား ပြည်ပြည်စုံစုံစစ်ဆေးကာ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုနိုင်သောအကြောင်းခြင်းရာများရှိမရှိ တီးခေါက်မကြည့်ပဲတိုင်လျှောက်ချက်ကိုပယ်ခြင်း မပြုနိုင်ပါ။^(၉) တရားသူကြီးသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀အရ စစ်ဆေး၍ တရားခံတစ်ဦးအား ပြစ်မှုကြောင်း ဥပဒေပုဒ်မ တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အရေးယူပြီး နောက်တွင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၃အရ အမှုပယ်ပစ်ခွင့်မရှိပါ။^(၁၀)

တရားရုံးသို့ တိုက်ရိုက်လျှောက်ထားသော တရားလိုရှိနေလျှင် အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကျိုးဆောင်ကိုယ်စားလှယ်လွှဲခြင်းများပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း၊ တိုက်ရိုက်လျှောက်ထားသော တရားလိုသေဆုံးလျှင် ၎င်းကိုယ်စား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးက အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိပါ။^(၁၁) ထို့အတူ တိုက်ရိုက်လျှောက်ထားသော တရားလိုရှိနေပါက ၎င်းကိုယ်စား အထွေထွေကိုယ်စားလှယ်စာရသူက တရားလိုအဖြစ် အမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိပါ။^(၁၂) အမှုအတောအတွင်း ဦးတိုက်လျှောက်ထားသူတရားလို သေဆုံးလျှင် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အစားတစ်ဦးဦးက အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်မရှိပါ။^(၁၃)

တရားသူကြီးက အမှုကို ဆက်လက်အရေးယူရန် အကြောင်းလုံလောက်သည်ဟု ယူဆသည့်အခါ သမ္မန်စာ၊ သို့မဟုတ် ဝရမ်းစာစသည်ဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေဇယား- ၂၊ ကော်လံ(၄)တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ထုတ်နိုင်ပါသည်။^(၁၄) သမ္မန်စာ၊ ဝရမ်းစာ စသည်တို့ကို ထုတ်ဆင့်နိုင်ရန် ဆင့်စာ အတွက်

တံဆိပ်ခေါင်းများကို လိုအပ်ပါက တရားလိုထံမှ တောင်းခံရပါမည်။ တရားလိုက လုံလောက်သော အချိန်အတွင်းပေးရန်ပျက်ကွက်ပါလျှင် လျှောက်လွှာကို ပယ်နိုင်ပါသည်။^(၁၅)

ခြုံငုံ၍ ရေးသားရလျှင် တရားသူကြီး တစ်ဦး အနေဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၀ အရ တိုင်လျှောက်သူအား ကျမ်းကျိန်စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ စစ်ချက်ကို အသေအချာလေ့လာကာသင့်လျော်သော ဥပဒေ ပုဒ်မအရ အရေးယူရန်အခြေအနေပေါ်ပေါက် ပါက သင့်လျော်သော ဥပဒေပုဒ်မအရ အရေးယူရန် အခြေအနေပေါ်ပေါက်ပါက အရေးယူရန် ဖြစ်ပါသည်။ ရဲအရေးပိုင်သောအမှုများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အမှန်လို အပ်သော အမှုများတွင်သာ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၂ အရ ဆိုင်ရာ ရဲတပ်ဖွဲ့သို့ စုံစမ်းမှု ပြုစေသင့်ပါသည်။

ရဲတပ်ဖွဲ့မှ စုံစမ်းချက်အစီရင်ခံစာတင်သွင်းလာ

သည့်အခါတွင်လည်း တရားသူကြီးသည် မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားအရ အရေးယူသင့်ပါက အရေးယူရန် ဖြစ်ပြီး၊ အရေးမယူသင့်ပါက ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၃ အရ လျှောက်လွှာအား ပယ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်လျှောက်လွှာတိုင်းအား တိုင်လျှောက်သူကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ရဲခန်းသို့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုရန်အတွက်ပေးပို့ရန် မသင့်ပါ။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အမှုများမကြန့်ကြာသင့်ပဲ ကြန့်ကြာတတ်ပါသည်။ ကြန့်ကြာမှုကို အကြောင်းပြပြီး တိုင်စာများလာတတ်၍ တရားသူကြီးများအနေဖြင့် ထိုအချက်ကို ဂရုပြုရှောင်ကြဉ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ကျင့်ထုံးဥပဒေ စီရင်ထုံးများနှင့် တရားရုံးများ လက်စွပ်ပါ ပြဌာန်းချက်များကို အသေအချာ လေ့လာပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့လျှင် အမှားအယွင်းများပေါ်ပေါက်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ရွှေအောင်

- (၁) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၀
- (၂) ဒေါ်အစနာဘီညီ(ခ) ဒေါ်အစီနာဘီညီနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်(၂)၊ ၁၉၈၉၊ မတစ ၃၉
- (၃) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၁
- (၄) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၂
- (၅) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၃
- (၆) သာထူးနှင့် ဘုရင်ဧကရာဇ်၊ ၁၉၁၀-၁၃ အထက်မြန်မာ၊ ၇၃
- (၆-က) ဂိုဗိချန်နှင့်ဘုရင်ဧကရာဇ်-၁၊ ရန်ကုန် ၅၁၇
- (၇) ဘုရင်ဧကရာဇ်နှင့် ငရောင်းနှင့်အခြားနှစ်ဦး၊ အောက်မြန်မာအတွဲ-၁၊ စာ-၁၂၅
- (၈) မောင်ကိုနှင့်မောင်ဆက်၊ ၁၉၃၀၊ အေ၊ အို၊ အာ၊ ရန်ကုန် ၂၂၆
- (၉) ဧကရီဘုရင်မနှင့်မောင်ရွှေဘော်နှင့်အခြားတစ်ဦး၊ ၁၈၉၂-၉၆၊ အထက်မြန်မာ ၂၇၀
- (၁၀) ဦးသန်းမောင်နှင့် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၉၈၁၊ မတစ ၁၁၉
- (၁၁) ဦးလှဖေနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်(၂)-၄၊ ၁၉၉၃၊ မတစ ၁၈၈
- (၁၂) ကိုအောင်မော်လင်းနှင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ၁၉၉၅၊ မတစ ၁၂၆
- (၁၃) ဦးချစ်နှင့်ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ၁၉၈၄၊ မတစ ၃၉
- (၁၄) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၄
- (၁၅) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၄(၄)

တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ ပြဿနာ ရွှေထူး

တရားမကျင့်ထုံး ဥပဒေတွင် အချို့ပြဌာန်းချက်များ၌ ဥပဒေပြဌာန်းချက်ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ပါက မည်သို့ မည်ပုံအရေးယူနိုင်ကြောင်း အတိအလင်း ပြဌာန်းချက်များရှိသလို၊ အချို့ကိစ္စများတွင်မူ ဥပဒေပြဌာန်းချက်တိတိကျကျမရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ဥပမာ- တရားမကျင့်ထုံး အမိန့် ၅၊ နည်း ၂၀က(၁)တွင် တရားလိုသည် ၎င်းထံသမ္ဗန်စာချုပ်အပ်ရန်အတွက် ၎င်း၏နေရပ်လိပ်စာအပြည့်အစုံကို အဆိုလွှာနှင့်အတူ တရားရုံးကို သီးခြားတင်သွင်းရန် ပြဌာန်းချက်ရှိပါသည်။ တရားလိုအနေဖြင့် မိမိလိပ်စာကို တင်သွင်းရန် ပျက်ကွက်ပါက အဆိုလွှာတင်သွင်းခြင်း မရှိဘဲသကဲ့သို့ မှတ်ယူ၍ အမှုကို တရားရုံးက ပလုပ်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ အဆိုပါ အမိန့် ၅၊ နည်း ၂၀က(၄)တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ထိုနည်းတူတရားပြိုင်သည် မိမိလိပ်စာကို တရားရုံးသို့ သီးခြားတင်သွင်းရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ ထုချေခြင်းမပြုဘဲသကဲ့သို့ မှတ်ယူဆုံးဖြတ်ခွင့်

ရှိကြောင်း အဆိုပါအမိန့် ၅၊ နည်း ၂၀ က(၄)တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ယခုလို တိတိကျကျ ဥပဒေပြဌာန်းချက်ရှိသည့် ကိစ္စများတွင် တရားရုံးများအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အခက်အခဲ တစ်စုံတစ်ရာမရှိနိုင်ပါ။

သို့သော်လည်း တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ၌ အချို့ကိစ္စများတွင် လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်သူအား မည်သို့ မည်ပုံအရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း တိတိကျကျ ပြဌာန်းချက်မရှိသည်များလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပမာ-တရားမကျင့်ထုံးအမိန့် ၆၊ နည်း ၅ အရ တရားရုံးက ပိုမိုပြည့်စုံသည့် အချက်အလက်များကိုရရှိရန် အမှုသည်များထံမှ တောင်းဆိုသည့်ကိစ္စတွင် အချက်အလက်ပေးရန်တောင်းခံခြင်းခံရသူကပေးရန်ပျက်ကွက်သော် မည်သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု တိကျသည့် ပြဌာန်းချက် မရှိပါ။ အဆိုပါအမိန့် ၆၊ နည်း ၅အရ တရားရုံးအနေဖြင့် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် အမိန့်ချမှတ်နိုင်ခွင့်ရှိကြောင်းသာ ပြဌာန်းချက် ရှိပါသည်။

ဥပမာ-အမိန့် ၃၊ နည်း ၁ အရ တရားလိုအား ရုံးရှေ့လာရောက်ရန် တရားရုံးက ဆင့်ခေါ်သည့်ကိစ္စ ၌ တရားလိုမလာလျှင် မည်သို့ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြဌာန်းချက်မရှိသည့်ကိစ္စတွင် ဆက် လက်မဆောင်ရွက်တတ်၍ မကြာခဏ ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သတ်သတ်မှတ် မှတ်ပြဌာန်းချက်မရှိသည့်ကိစ္စများတွင် ပျက်ကွက်သူ အပေါ် မည်သို့မည်ပုံအရေးယူရမည်ကို တရားရုံးများ က အထူးဂရုပြုပြီး မျှမျှတတစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ကြဖို့ လိုပါသည်။ တရားရုံးက အချက်အလက်များ တောင်းခံ သည့်ကိစ္စတွင် အချက်အလက်ပေးရန် ပျက်ကွက်ပါက တရားရုံးများ၏ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းချုပ်ကိုင်မှုအပိုင်း ပီပြင်မှုရှိစေရန်နှင့် ကြပ်ကြပ်မတ်မတ်ဆောင်ရွက်နိုင် ရန်တို့အတွက် တရားရုံး၏ အမိန့်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သူ အပေါ် ပြစ်ဒဏ်တစ်ရပ်ရပ်ထည့်သွင်း ချမှတ်ပေးရန် လိုပါသည်။

ဥပမာ- တရားရုံးက အချက်အလက်များ တင်ပြစေရန် တောင်းခံခြင်းခံရသည့် အမှုသည်မှာ တရားလိုဖြစ်ပါက အချက်အလက်တောင်းခံသည့် အမိန့်တွင် တရားရုံးက တောင်းဆိုသည့် အချက် အလက်များကို ပေးရန် ပျက်ကွက်နေလျှင် တရားလို၏ အမှုကို အချက်အလက်များ မပေးမချင်းဆိုင်းငံ့ထားရန် ဖြစ်စေ၊ အမှုကို ပလပ်ရန်ဖြစ်စေ အမိန့်ထည့်သွင်းချ ထားဖို့လိုပါသည်။ သို့မှသာ တရားရုံး၏ အမိန့်ကို ဖီဆန်ခြင်း မပြုပုံမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းတူ အချက် အလက်များ ပေးရမည့်သူသည် တရားပြိုင်ဖြစ်လျှင် လည်း အချက်အလက်မပေးပါက တရားပြိုင်အနေဖြင့် ခုခံချေပခြင်းမပြုဘဲသကဲ့သို့ သတ်မှတ်ကာအမှုကို ရှေ့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အမိန့် တွင် ထည့်သွင်းချထားရန် လိုပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ အမိန့် မချလျှင် အမှုသည်များအနေဖြင့် တရားရုံးကို မလေး စားဘဲအမှုမကြာကြာအောင်အချိန်ဆွဲတတ်ကြပါသည်။

တရားမမှု များမှာ
မကြန့်ကြာသင့်ဘဲကြန့်ကြာမှုများ
ဖြစ်ခဲ့ကြရ ပါသည်။ လုပ်ထုံးညီညီ
ဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာ
ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုလျှင်
အမှုများမြန်မြန်ပြီးပြတ်နိုင်သည် သာမက
အမှားအယွင်းများလည်း နည်းမည်
ဖြစ်ပါသည်။

တရားရုံးများကလည်း မည်သို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ရမည်ကို ဝေခွဲမရဖြစ်ကာအမှုသည်များ တောင်းဆို သည့် အတိုင်း ရက်ချိန်းများ အကြိမ်ကြိမ်ပေးတတ်ကြ သည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ တရားမမှု များမှာ မကြန့်ကြာသင့်ဘဲကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ခဲ့ကြရ ပါသည်။ လုပ်ထုံးညီညီ ဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆိုလျှင် အမှုများမြန်မြန်ပြီးပြတ်နိုင် သည် သာမက အမှားအယွင်းများလည်း နည်းမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် တရားရုံးများအနေဖြင့် ကျင့်ထုံး ဥပဒေ ပြဌာန်းချက်များကို တိတိကျကျလိုက်နာရန် လိုပါသည်။ တရားရုံး၏ အမိန့်ကိုလိုက်နာရန်ပျက်ကွက် ပါက မည်သို့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဥပဒေ ပြဌာန်းချက်တိတိကျကျမရှိသည့်ကိစ္စများတွင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါ ကြောင်း တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။

ထိုသို့အမိန့်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက် သွားပါလျှင် တရားမမှုများ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပြီးပြတ်သွား နိုင်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

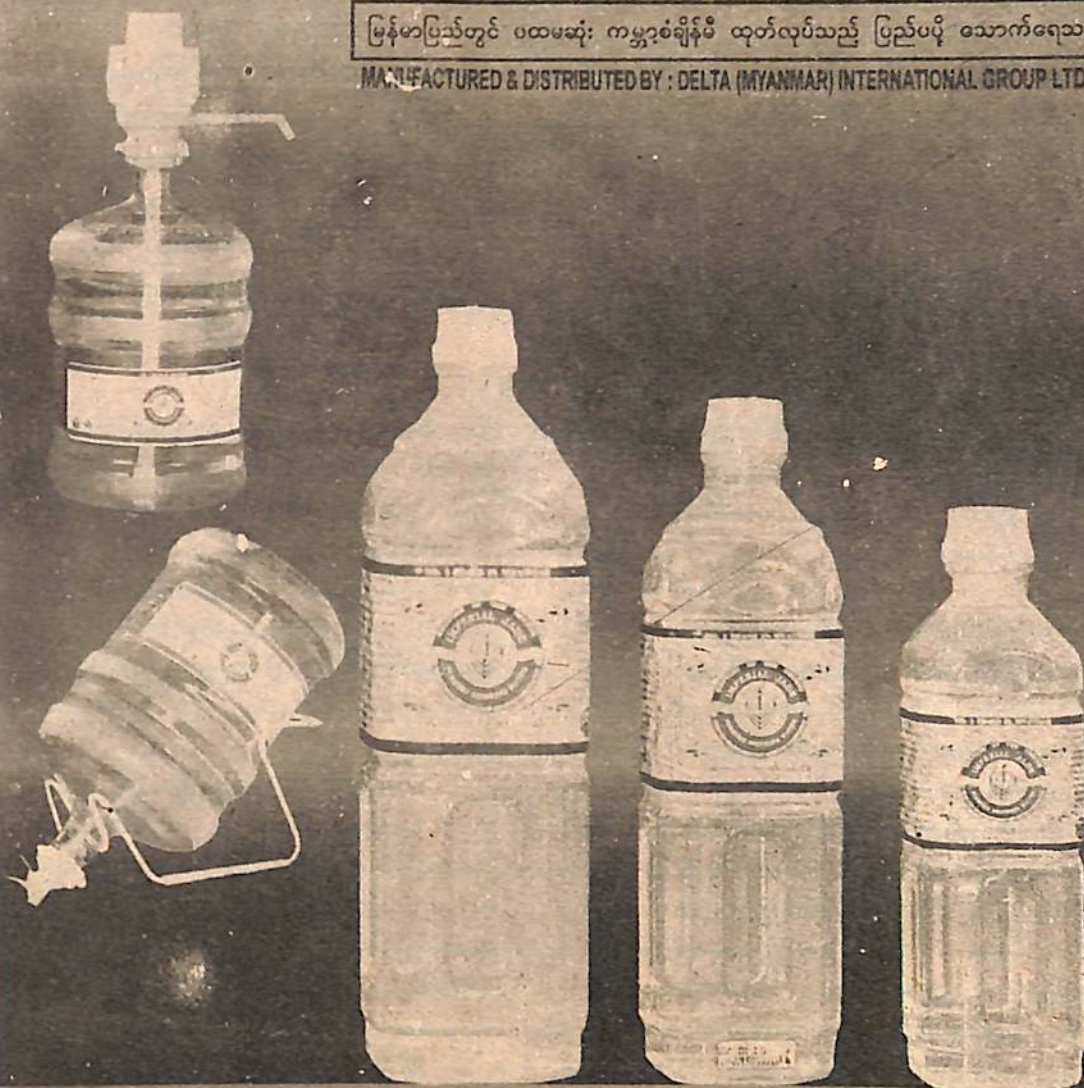

IMPROVING THE QUALITY OF LIFE

IMPERIAL JADE PURIFIED DRINKING WATER

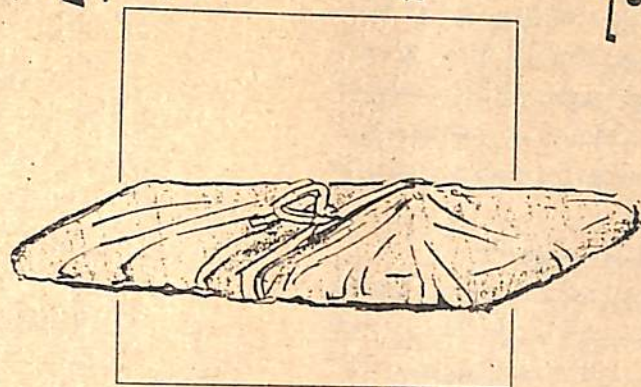
မြန်မာပြည်တွင် ပထမဆုံး ကမ္ဘာ့စံချိန်မီ ထုတ်လုပ်သည့် ပြည်ပပို့ သောက်ရေသန့်

MANUFACTURED & DISTRIBUTED BY : DELTA (MYANMAR) INTERNATIONAL GROUP LTD.

327-367 (G/F), MAHABANDoola GARDEN STREET, KYAUKTADA TOWNSHIP, YANGON.
TEL : (95) 01-242198, 242201, 281037 FAX : (95) 01-240085
SUB DISTRIBUTORS : 216/222 (G/F), BO MYAT TUN HOUSING, (CORNER OF
MAHABANDoola ST. & 49TH ST.) PAZUNDAUNG TOWNSHIP, YANGON.
TEL : 01- 299709, 298211 : 01- 666329, 663566

ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

မောင်မောင်သောင်းမြင့်(တရားရေး)

၁။ နိဒါန်း

တရားစီရင်ရေးတွင် အမှုစစ်ဆေးစီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သက်သေများ၏ ရုံးရှေ့ထွက်ဆိုချက်သည် အမှုမှန်ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် အဓိကသက်သေခံချက်များဖြစ်သည်။ သက်သေသည် တာဝန်သိသိ၊ သစ္စာရှိရှိ ထွက်ဆိုရန် လိုပေသည်။

သက်သေခံဥပဒေ၏ အဓိက အခြေခံတရားကို စိစစ်လျှင်သက်သေအနည်းအများစသည်အရေအတွက်ပေါ်မတည်ပေ။ သက်သေ၏ ထွက်ဆိုချက်တန်ဖိုးနှင့် အရည်အချင်းအပေါ်မူတည်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အမှုတစ်ခုကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ သက်သေများသူကိုနိုင်စေ၊ နည်းသူကို ရုံးစေဟူ၍ မရှိပေ။

တရားရုံး၌ တရားစီရင်ရာတွင် အမှန်တရားကို ဆုံးဖြတ်ရုံမျှသာမကဘဲ ထိုသို့ အမှန်တရားကို စီရင်

ကြောင်း၊ အများမြင်စေနိုင်ရန်အတွက် သက်သေ အရေအတွက်ထက် သက်သေတစ်ဦး၏ အရည်အသွေးက ပိုမိုအရေးပါအရာရောက်နေပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သက်သေများကို စစ်ဆေးရာ၌ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ (The Oaths Act, 1873)ပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

၂။ ဤစာတမ်းကို ပြုစုရခြင်းအခြေခံ အကြောင်းတရားများ

ပဲခူးတိုင်းတရားရုံး၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် ရှိသော မြို့နယ်တရားရုံးတစ်ရုံး၌ မြို့နယ်တရားသူကြီး၏ တရားခွင့်တွင်သူတစ်ဦးကသက်သေခံရန်လာရောက်ပြီး၊

ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ ငြင်းဆိုရာမှ မြို့နယ်တရားသူကြီးနှင့် “တရားခွင်ငြင်းခုံမှု” တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် သက်သေများအား ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းကိစ္စ၌ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန်၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန်အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေရန်နှင့် နောင်တွင် တရားစီရင်ရေးကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေသော အလားတူပြဿနာရပ်မျိုးမပေါ်ပေါက်စေရန်အတွက် ဤစာတမ်းကို ကြိုးပမ်းပြုစုရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ တရားစီရင်ရေးအခြေခံမူများ

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်သည် ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ-၂၅၀၀ ပြဌာန်းထားသည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ မူများအပေါ် အခြေခံ၍ တရားစီရင်လျက်ရှိပေသည်။

တရားစီရင်ရေးအခြေခံမူများမှာ

- (က) ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ခြင်း၊
- (ခ) ပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၊ နယ်မြေအေးချမ်းသာယာရေး တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေခြင်း၊

- (ဂ) ဥပဒေကို ပြည်သူများက နားလည်လိုက်နာကျင့်သုံးလာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပြည်သူများက ဥပဒေကို လိုက်နာသော အလေ့အကျင့်ဖွဲ့ထောင်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) အမှုကိစ္စများကို ဥပဒေခွင့်ပြုချက်ဘောင်အတွင်း၌ ဥပဒေနှင့်အညီ ကျေအေးပြီး ပြတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) ဥပဒေအရ တားမြစ်ထားချက်မှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ခြင်း၊
- (စ) အမှုတွင် ခုခံချေပခွင့်နှင့်အညီ ဥပဒေအရ အယူခံပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊
- (ဆ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အရေးယူအပြစ်ပေးရာတွင် အကျင့်စာရိတ္တပြုပြင်မှုကို ဦးတည်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါတရားစီရင်ရေးအခြေခံမူများနှင့်အညီ တရားစီရင်ရာတွင် တရားရုံးရှေ့ရောက်လာသော တရားစီရင်ရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့အစည်းများမှ သက်သေများ(ဥပမာ-ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆရာဝန်များ၊ ရပ်ကွက်ကျေးရွာမှ တာဝန်ရှိသူများ)နှင့် အခြားသက်သေများသည် ရုံးရှေ့တွင် “အမှန်တရား”ကို တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ထွက်ဆိုရန် လိုအပ်နေပေသည်။

ထိုသို့ သက်သေများမှန်မှန်ကန်ကန် ထွက်ဆိုစေရန်အတွက် သက်သေခံအက်ဥပဒေ(The Evidence Act)ကို ၁၈၇၂ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းပေး၍ သက်သေများအကြောင်းနှင့် သက်သေများကိုစစ်ဆေးခြင်းအကြောင်းကို နည်းလမ်းတကျ လိုက်နာကျင့်သုံးစေခဲ့ပေသည်။

သက်သေခံအက်ဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များအရ သက်သေများကို စစ်ဆေးရာတွင် ပိုမိုလေးနက်ထိရောက်စေရန်အတွက် ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ(The

Oaths Act)ကို ၁၈၇၃ခုနှစ်တွင် ဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ သက်သေများကို စစ်ဆေးရာ၌ သက်သေခံအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပေါင်းစပ်ကျင့်သုံးမှသာ သက်သေထွက်ဆိုချက်များသည် လေးနက်မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ် ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၂/၉၂) တရားရုံးများတွင် သက်သေများအား ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးချုပ်မှ ၁၉၉၂ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၂)ရက်နေ့တွင် ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၂/၉၂)ဖြင့် ညွှန်ကြားခဲ့ပေသည်။

ထိုညွှန်ကြားချက်တွင် အချို့သော တရားရုံးများ၌ သက်သေများကို စစ်ဆေးရာတွင် ကျမ်းသစ္စာ အက်ဥပဒေ(The Oaths Act, 1873)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လည်းကောင်း၊ ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးများလက်စွဲစာပိုဒ် ၇၃ မှ ၇၅ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော လမ်းညွှန်ချက်များကိုလည်းကောင်း၊ တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုကြဟု သိရှိရကြောင်း၊ ယင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်အသီးသီးသည် တည်ဆဲဖြစ်သဖြင့် တရားရုံးများက တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သက်သေထွက်ဆိုချက်များ မှန်ကန်လေးနက်မှုရှိစေရန် သက်သေများကိုစစ်ဆေးရာ၌ ကျမ်းကျိန်ထွက်ဆိုစေခြင်း၊ အကယ်၍ သက်သေသည်ကျမ်းသစ္စာကျိန် ဆိုခြင်းမပြုလိုသဖြင့် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ရန် ငြင်းဆိုလျှင် ၎င်းအားကတိသစ္စာပြုထွက်ဆိုစေခြင်းကို တည်ဆဲ ဥပဒေနှင့်လက်စွဲပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားလိုက်ကြောင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

အထက်ပါ ညွှန်ကြားချက်အရ တရားရုံး၊

အဆင့်ဆင့်သည်သက်သေများအား စစ်ဆေးရာတွင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုစေရန် တိုက်တွန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေနှင့်တရားရုံးများ လက်စွဲ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

တရားရုံးများ လက်စွဲစာပိုဒ်-၇၃တွင် ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေပုဒ်မ-၆အရ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်သူနှင့် မဟာမေဒင်ဘာသာဝင်သူသက်သေများ၊ ဂျူရီလူကြီးများ သို့မဟုတ် စကားပြန်များကို ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုစေခြင်း မပြုရ၊ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုစေမည့်အစား ကတိသစ္စာဆိုစေရမည်။ ထိုပုဒ်မအရလည်း မည်သည့် ဘာသာဝင်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဂျူရီလူကြီး၊ သက်သေ သို့မဟုတ် စကားပြန်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုခြင်းမပြုလိုဟု ငြင်းဆိုနိုင်သည်။ ထိုသို့ ငြင်းဆိုလျှင် ထိုသူအား ကတိသစ္စာဆိုစေရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

စာပိုဒ် ၇၄ တွင် ကျမ်းသစ္စာပေးခြင်းကို ပြုမြဲအထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ၊ သို့မဟုတ် ပြုမြဲအပြုအမူနှင့် တကွ ပေး၍သော်လည်းကောင်း၊ သက်သေဖြစ်စေ၊ စကားပြန်ကဖြစ်စေ၊ ဂျူရီလူကြီးကဖြစ်စေ၊ မိမိစိတ်တွင် စွဲလန်းခြင်း ဖြစ်စေမည်ဟု ယူဆသော အထိမ်းအမှတ်လက္ခဏာ၊ သို့မဟုတ် အပြုအမူနှင့်တကွပေး၍သော်လည်းကောင်းပြုရမည်ဟု ဖော်ပြထားပြီး၊ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ-၇ အရ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရန်နှင့် ကတိသစ္စာဆိုရန် ပုံစံများကို တရားရုံးချုပ်က ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ဟု စာပိုဒ်-၇၅တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြရေးသားထားပေသည်။

ထိုသို့ဖော်ပြချက်အရ သက်သေများအတွက် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း၊ ကတိသစ္စာဆိုခြင်းပြုရာ၌ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူ၊ ပါရမီဘာသာဝင်သူ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် သာမဏေ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တရုတ်လူမျိုးနှင့် စကားပြန်များအတွက် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ပြဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း လေးနက်တည်ကြည်မှု တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် အသုံးပြုရန် ပြဌာန်းထားသော ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းစာမှ “ကျိန်စာ” အချို့ကို လေ့လာကြည့်ပါလျှင်-

“ဟုတ်မှန်သည်ကိုသာဆိုပါမည်၊ မဟုတ်မှန်ဆိုပါချေလျှင်၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတွက်ကိန်း ပြည့်စေ၊ လုံ့လသည်းစွာ၊ ငါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ဝိရိယပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီ၊ ပညာပါရမီ၊ သစ္စာပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ၊ ပါရမီ ဆယ်ပါးအပြားသုံးဆယ်ကို ဖြည့်၍ ဖြည့်ထကျင်သော ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကို စောင့်သောနတ်လည်း သတ်၍ မနေသေစေသော၊ ဟူလေ။

ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းဆိုချေလျှင် မှန်သော သစ္စာအာနုဘော်အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ယခင်ရေရွတ်ဆိုခဲ့ပြီးသော၊ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်အပေါင်းတို့သည်၊ ကောင်းသောကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြည့်မြင်ကြလျက်၊ စောင့်ရှောက်တော်မူကြသည်ဖြစ်၍ ကာယသုခ၊ ဓိတ္တသုခ၊ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်စေသတည်း”ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့မြင်နိုင်သည်ဟု ဖော်ညွှန်းလိုပါသည်။

ထိုသို့ကျမ်းစာထဲတွင် ကျိန်စာများဖော်ပြထားသည်ဟု သိရှိကြသော အချို့သက်သေများသည် တရားရုံးရှေ့၌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရန် ငြင်းဆိုလေ့ရှိကြပါသည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းမပြုလိုသဖြင့် ငြင်းဆိုလျှင် ကတိသစ္စာပြုထွက်ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင်

အမှန်အတိုင်း ထွက်ဆိုလိုသော သက်သေများအနေဖြင့် ကတိသစ္စာပြုခြင်းသည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခြင်းကဲ့သို့ လေးနက်တည်ကြည်မှုရှိမည် မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုသင့်ပေသည်။

တရားရုံးရှေ့ကျမ်းကျိန်ဆိုရာတွင် ကျမ်းစာကို မိမိ၏ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စုံကိုင်၍ “ယခုတရားရုံး ရှေ့ ကျရောက်သည့်အမှုတွင် အလုံးစုံအမှန်အကန်အစစ်ခံပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်ကြေညာပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မမှန်မကန်သည်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော်၊ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည်ကိုမဆို ထိမ်ချန်ထားသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားသော ကျိန်စာများ ကျွန်ုပ်အား သင့်ပါစေသော၊ ကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံအမှန်အကန်ကို အစစ်ခံသည်ရှိသော် ဤကျမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ခံစားရပါစေသော”ဟု ရွတ်ဆို

ရပါသည်။ထိုသို့ရွတ်ဆိုသဖြင့်သက်သေ၏ထွက်ဆိုချက်မှာ မှန်ကန်သည်ဟု တရားသူကြီးနှင့် နှစ်ဘက်အမှုသည်များက ယုံကြည်အားထားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျမ်းသစ္စာထဲတွင် ရေးသားထားသည်မှာ မဟုတ်မမှန်ထွက်ဆိုလျှင် ဘေးဒုက္ခအပေါင်း ရောက်စေမည်ဟု ဒုက္ခမျိုးစုံဖော်ပြထား၍ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ထွက်ဆိုလျှင် ကာယသုခ၊ စိတ္တသုခ၊ ချမ်းသာခြင်းအမျိုးမျိုးရရှိစေမည်ဟု ပါရှိသဖြင့် အမှန်အကန်အစစ်လျှင် မြန်မြန်ဆန်ဆန် အကျိုးပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။(ကျမ်းစာထဲတွင် ဖော်ပြထားသည့် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုချက်များကို တရားရုံးများ၌ အများပြည်သူ ဖြင်သာအောင် ကြော်ငြာသင်ဗုဒ္ဓံ၌ ကပ်ထားပါသည်။) တရားကိုနတ်စောင့်သည်ဟု ဆိုရိုးစကားရှိသဖြင့် မှန်မှန်ကန်ကန် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုလျှင် သစ္စာတရား၏ အကျိုးကျေးဇူးကို လောကီလောကုတ္တရာနှစ်ပြာခံစားရပါလိမ့်မည်ဟု သက်သေများ နားလည် လက်ခံအောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၇။ တရားစီရင်ထုံးများမှ ဆုံးဖြတ်ချက်များ

ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤစာတမ်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော စီရင်ထုံးအချို့ကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ရန် ဖော်ပြလိုပါသည်။

ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေသည် တရားခံအား ကျမ်းကျိန်ဆိုခိုင်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် သစ္စာပြုခိုင်းခြင်းကို မတားမြစ်ချေ။ တရားခံအား ကျမ်းကျိန်ဆိုခြင်းသည် အခြားနည်းတရားဝင်လျှင် ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ-၅ပါ ခြွင်းချက်သည် ကျမ်းကျိန်ခြင်းကို တရားမဝင်

အောင် မပြုလုပ်နိုင်၊ ဤစကားများကို ပယ်၍ အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ဤကိစ္စကို စာစစ်ဖက်တစ်လမ်းအားဖြင့် မည်သို့မျှ ထိခိုက်သည်ဟု မဆိုနိုင်^(၁)ဟု စီရင်ထုံးဖွဲ့ထားသည်။

တရားခံတစ်ဦးသည် သက်သေခံအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၈ အတွင်း သက်သေခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် သက်သေတစ်ဦးအဖြစ် သက်သေခံပိုင်ခွင့်မရှိ။ အကြောင်းမှာ ၎င်းအား ကျမ်းသစ္စာမဆိုခိုင်းနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျမ်းသစ္စာမဆိုလျှင် မည်သည့် သက်သေမျှ ရုံးရှေ့၌ တရားဥပဒေနှင့်အညီ အစစ်မခံနိုင်၊ သက်သေမခံနိုင်^(၂) (မှတ်ချက်-ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ ၃၄၇ ကို ပြင်လိုက်သဖြင့် တရားခံသည် မိမိအတွက် သက်သေအဖြစ် သက်သေခံနိုင်သည်။)

သက်သေတစ်ဦးအား မစစ်ဆေးမီ မပျက်မကွက် ကျမ်းကျိန်ဆိုစေရမည်၊ သို့မဟုတ် ကတိသစ္စာ ပြုစေရမည်။ သို့သော် ထိုသို့ ပြုလုပ်စေရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကို ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ - ၁၃ အရ ကုစား၍ ရသဖြင့် သက်သေ၏ ထွက်ဆိုချက်သည် သက်သေခံဝင်သည်^(၃)ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

ကလေးသက်သေတစ်ဦးအား စစ်ဆေးခြင်း မပြုမီ ကျမ်းကျိန်ဆိုစေရမည်၊ သို့မဟုတ် ကတိသစ္စာ ပြုစေရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုသို့ ကျမ်းကျိန်ဆိုခြင်း၊ ကတိသစ္စာပြုခြင်းမရှိဘဲ ကလေးကထွက်ဆိုစေကာမူ ၎င်း၏ ထွက်ဆိုချက်သည် သက်သေခံဝင်သည်။ သို့သော် ထိုသို့သော ထွက်ဆိုချက်ကို မည်၍မည်မျှ အလေးပေးသင့်သည်ကို တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်^(၄)ဟု စီရင်ထုံးဖွဲ့ထားသည်။

(၁) ပူနာလူးနှင့်ဘုရင်(၁၉၄၇၊ ရန်ကုန် ၂၁၄)

(၂) ဘုရင်နှင့် ငဘိုးမင်းနှင့် အပေါင်းပါများ (၁၀ ရန်ကုန် ၅၁၁၅)

(၃) ဖွားညွှန်အမှု(အောက်မြန်မာအတွဲ- ၂ စာ ၃၂၂)

(၄) အဖတ်နှင့် အပေါင်းပါများနှင့် ဘုရင်(၁၉၄၀ ရန်ကုန် ၁၀၄)

၈။ တရားရုံးများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားရေး
ရန်ကုန်မြို့ သူနာပြုတက္ကသိုလ်အစည်းအဝေး
ခန်းမ၌ ၂၂-၈-၉၄ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော တရားရုံး
ချုပ်နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်း/ခရိုင် တရားသူကြီးများ၊
ဥပဒေအရာရှိများ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး၌
နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ အတွင်း
ရေးမှူး(၁)ဦးတော်ယဇ်လှိုင်အောင်ညွှန်ကလမ်းညွှန်ကြွဝါဒ
အမှာစကားပြောကြားခဲ့ရာတွင် “တရားရုံးဆိုတာ နိုင်ငံ
သားတစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ ဥပဒေအရ နစ်နာဆုံးရှုံးမှု
ကို ကူညီဖြေရှင်းပြီး သက်သာခွင့်ရှာကြပေးရတဲ့နေရာ
ဌာနတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ကိစ္စတွေမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး
တစ်ယောက်ကို သာမက၊ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကိုပါ
ထိပါးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မှားယွင်းမှုတွေကို အပြစ်
ပေးပြုပြင်စေရတဲ့ နေရာတစ်နေရာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်
နည်းပြောရရင် တရားရုံးဆိုတာ ပြည်သူအများ ဥပဒေ
အရ နစ်နာဆုံးရှုံးမှု မဖြစ်ရလေအောင် ကူညီစောင့်
ရှောက်ရတဲ့ ပြည်သူအများ ယုံကြည်ကိုးစားအားထား
ရမယ့် သစ္စာသမာဓိရှိသူများ စုဝေးကြတဲ့ နေရာ
တစ်နေရာ ဖြစ်ရပါမယ်”ဟု လမ်းညွှန်ခဲ့ဘူးပါသည်။
အတွင်းရေးမှူး(၁)၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ
တရားရုံးများ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်မားစွာနှင့် ပြည်သူအများ
၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုအပြည့်အဝရရှိနိုင်ရန်နှင့် တရားရုံး
တွင် သစ္စာသမာဓိရှိသူများ စုဝေးကြသည့်နေရာ
တစ်နေရာဖြစ်အောင် တရားရုံးချုပ်၏ ညွှန်ကြားချက်
အမှတ်(၂/၉၂)နှင့်အညီ ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်
ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် ဤစာတမ်းကို အပတ်တကုတ်
ကြိုးစားပြုစုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
ဂါရဝတရားဦးထိပ်ထားလျက်

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့
အတွင်းရေးမှူး(၁)ဦးတော်ယဇ်လှိုင်အောင်ညွှန်၊ ပြည်နယ်
တိုင်း၊ ခရိုင်တရားသူကြီးများ၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်
ဥပဒေအရာရှိများ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြော
ကြားသည့် လမ်းညွှန်အမှာစကား(၂၂-၈-၉၄)။
- ၂။ ၁၉၈၈ခုနှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေ။
- ၃။ တရားရုံးများလက်စွဲ။
- ၄။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေ။
- ၅။ သက်သေခံအက်(၁)ဒေ။
- ၆။ ကျမ်းသစ္စာအက်ဥပဒေ။
- ၇။ တရားရုံးချုပ်ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၂/၉၂)။
- ၈။ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံးပေါင်းချုပ်
(၁၉၂၃ - ၁၉၉၅)။
- ၉။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဥပဒေ-အတွဲ-၈
- ၁၀။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဥပဒေ အတွဲ-၁၂

JUDICIAL JOURNAL
ENGLISH SECTION

EFFECTS OF ADMINISTERING OATHS

U THAUNG MYINT

1. INTRODUCTION :

In the judicial process of hearing and deciding the cases, the evidence given on oaths by witnesses before the Court forms a major role, but it is necessary that the witness must give desposition truthfully and dutifully.

When scrutinising the fundamentals of the Evidence Act, it can be found that the essence depends on the value and character of the deposition by the witnesses rather than on mere number of the witnesses. Therefore, no hard and fast rule is laid to allow any litigation to be won merely on the number of witnesses.

The credibility of the witnesses is more important than the number as the duty of the Court is not only to dispose the litigation truthfully in accordance with Law but it must be shown to the public that how it is properly and judicially done. To achieve this goal, the examination of the witnesses should be performed according to the rules laid down in the oaths act, 1873.

2. Causes Motivating For Emergence Of This Article.

There arose a "Dispute" in a Township Court under the supervision of Bago Divisional Court where a witness refused to take on oaths.

In preparing this Article, I endeavour to establish the fact that there should be precise, true and expedient effect on all levels of Judicial Court in administering oaths to the witnesses and to prevent similar problem as above which is a hindrance to the Judicial System.

3. Basic Principles For Administration Of Justice.

Judicial Courts of all levels are disposing the proceedings according to the basic principles laid down in Section-2 of Judiciary Act. 1988.

The basic principles for administering of justice are ;

- (a) administering justice independently according to Law;
- (b) protecting and safeguarding the interests of the people and aiding in the restoration of law and order and peace and tranquillity;
- (c) educating the people to understand and abide by the law and cultivating in the people the habit of abiding by the law;
- (d) working within the framework of law for the settlement of cases;
- (e) dispensing justice in open court unless otherwise prohibited by law;
- (f) guaranteeing in all cases the right of appeal under the law;
- (g) aiming at reforming moral character in meting out punishment to offenders.

In order to fulfil the abovementioned principles in hearing or deciding a case, it is inevitable that the witnesses from the organisations in support of the judicial system, such as members of police force, doctors, authorised persons from wards and

villages and other witnesses coming to the Court should render their evidence truthfully and precisely. Hence, The Evidence Act was enacted in 1872 to describe about the witnesses and to abide by the methods of examining witnesses mentioned therein.

It can be found that the Oaths Act was enacted in 1873 to emphasise the examination of witnesses in accordance with the Evidence Act. In view of that, it can be assumed that the statements or depositions rendered by the witnesses shall become solemnly truthful only by the combined performance of contents contained both in The Evidence Act and The Oaths Act in the examination of the witnesses.

4. Directive No. (2/92) Of The Supreme Court Of Myanmar.

The Supreme Court has issued Directive No. (2/92) on 2nd July 1992, pertaining to the matter of administering oaths to the witnesses before the Court.

It was mentioned in the Directive that some of the Courts, in examining the witnesses, were known to have failed to observe the rules laid down in The Oaths Act, 1873 or those contained in paragraph 73 to 75 of Court Manual which were to be followed precisely as those rules were still in force; the witnesses must be put to take on oaths to achieve solemn truth of the deposition and in the event of a witness refusing to take on oaths, his deposition on affirmation should be obtained in accordance with the existing law and rules in the Manual.

It can be noted that the Courts of all levels have persuaded the witnesses to take on oaths in giving evidence in obedience to the abovementioned directive.

5. The oaths act and The rules of courts manual

It was mentioned in paragraph 73 of Courts Manual that according to Section-6 of the Oaths Act that witnesses, jury members or interpreters professing Hindu and mohamedan religion shall not be required to swear on oaths. Instead, solemn affirmation should be made. By operation of the said Section, any jury members, witness or interpreter could refuse to take on oaths, in which case, he should be required to make solemn affirmation.

Concerning the administering of oaths or affirmations, Paragraph 74 of the

Court Manual states, oaths are to be administered upon such symbol or accompanied by such act may be usual, or as such witness, interpreter, or jury may acknowledge to be binding on his conscience" paragraph 75 also mentions the forms of oaths and affirmations, prescribed by the high court under Section 7 of the oaths Act.

In view of the text of the previous paragraph, it is evident that method of administering oaths, affirmations to the person professing Zoroastrian, Christian, Buddhist layman, Buddhist pregnant woman, Buddhist monk or probationer, Chinese and Interpreters are clearly provided for.

6. The Solemnity Of Swearing On Oaths

Effectiveness of swearing on oaths can be realised by looking at some of the following illfated curses and merits from The KYANSA or Oaths being in used at all levels of the Courts.

"I will speak the truth only, and if I state what is not true, may the guardian nats or devas of Buddha who have attained perfect wisdom by the exercise of the aforesaid dasa-paramitas i.e. charity, the observance of the precepts, abnegation of the world, wisdom, energy, patience, truth, resolution, friendliness and resignation or equanimity, for a continued period of four asankhyeyas and 1000,000 kalpas, slay me"

"If I speak the truth, may all the

excellent nats or devas mentioned above look upon me with gracious eyes and preserve me to gain felicity both in mind and body as a reward for speaking the truth "

Some of the witnesses who realise the aforesaid curses contained in the KYANSA or Oaths used to refuse to give evidence on oaths before the Court. In that case, they are allowed to give evidence on saying affirmation instead of taking on oaths. However the witnesses who are willing to state the truth should bear in mind that affirmation has no solemnity value as that of taking on oaths.

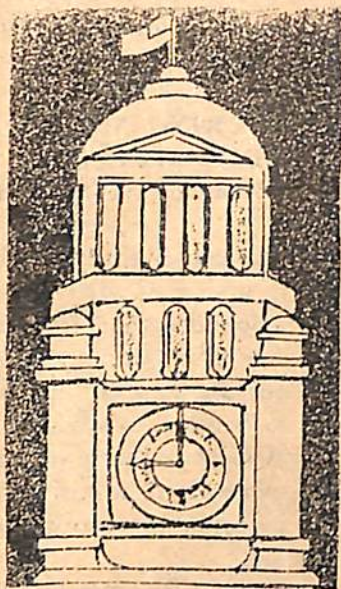
In taking on oaths before the Court, the witness must recite the following while holding the KYANSA or Oaths in both hands.

" I hereby declare that I am going to state the truth in this case before the Court. If I make untrue statement or omit anything, may the curses described in the oaths shall befall on me. If I state the whole truth, may I gain the meritorious blessings described in the oaths."

By making that recital, the judge and litigants from both side are going to have

deep impression that the witness is going to state the truth.

As every kind of difficulties, hardships, and dangers are mentioned for being untruthful and felicity of both body and mind and all kinds of meritorious blessings can be gained by being truthful are mentioned in the oaths, it is evident that the latter can be obtained if one is being truthful. (The contents of the oaths are fixed on the notice boards of the Courts for the benefit of the public.) There is a saying which goes "Justice is guarded by nat" and the witnesses should be made known or given confidence that if he boldly take on oaths to say the truth he will get the benefit of truth not only in this life but also in the next life.

7. Decisions From Reported Rulings :

The following are the decisions from the reported rulings on the Oaths Act hereby presented for the purpose of information in connection with this Article.

1. PUNALU- VS- THE KING (1947 RANGOON (214)

"The Oaths Act does not restrain an accused being asked to swear on oaths or to make affirmation. If the accused being asked to swear on oaths is valid by other means the exception of Section-5 of the oaths act does not have the power to render it invalid. The amendment of this ACT by deleting these words has by no means effect on this matter."

2. THE KING- VS- NGA PHO MIN & OTHERS X Rangoon (511) (Full Bench)

"An accused shall have the right to give evidence within the scope of Section 118 of the Evidence Act but not as a witness because he is not in a position to be asked to swear on oaths. Without swearing on oaths no witness is in the position to give evidence in accordance with law."

(Note : By amending Section

342 of the criminal procedure Code, the accused is able to testify as a witness for himself.)

3. PWA NYUNT'S CASE (LOWER BURMA RULINGS VOLUME II, P. 322)

"A witness must be asked to swear on oaths or to make affirmation before giving testimony. But omission to do so does not render the deposition invalid as it is curable by section 13 of The Oaths Act."

4. AH PHAT & OTHERS- VS- THE KING (1940, RANGOON, (104)

"Although swearing on oaths or making affirmation before the examination of a child witness is necessary, his testimony is valid, notwithstanding the fact that he was not put to swear on oaths or affirmation before the examination. But it is the discretion of the court to decide how much weight that evidence carry."

8. Keeping Up The prestige Of The courts

In the speech delivered at the coordination meeting of the State / Division and

District judges and State/ Division and District Law Officers at the Yangon University of Nursing on 22.8.94, Lt General Khin Nyunt, Secretary (1) of the then State Law and Order Restoration Council, gave direction on the matter concerning the prestige of the Courts, saying that the beginning of law and legal proceedings are search for truth and justice and is a useful instrument. However, if they get into the hands of unscrupulous elements they can use it their own way and undesirable events will take place. Thus, it could diminish the main duty of the courts of finding the truth and exposing the wrong and will lead to twisting and turning the law, resulting in all sorts of lying, cheating and tricking.

In pursuance of the direction given by the Secretary (1) for keeping up the prestige of the Courts so as to gain due respect and confidence of the public and to make the Court a place where persons of integrity and honesty gather in accordance with the directions laid down in the Directive No. (2/92) of the Supreme Court, I strive my best to achieve the goal by this Article.

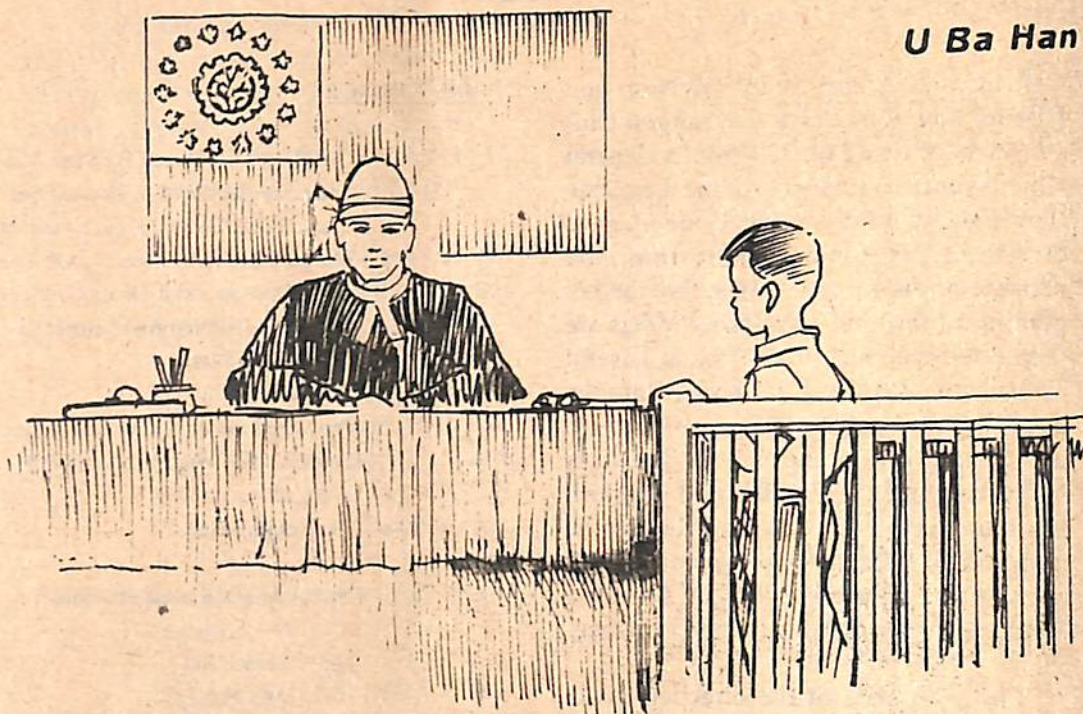
REFERENCE

1. The Speech Delivered By State Law And Order Restoration Council Secretary (1) Lt. General Khin Nyunt At The Coordination Meeting Of The State/ Division And District Judges And State/ Division And District Law Officers (12.8.94)
2. The State Law and Order Restoration Council The Judiciary Law. (1988)
3. The Courts Manual
4. The Code of Criminal Procedure
5. The Evidence Act
6. The Oaths Act
7. Directive No. (2/92) of the Supreme Court of Myanmar
8. Digest of Burma Rulings (1932-1995)
9. The Burma Code, Volume VIII
10. The Burma Code, Volume XII

U Thaung Myint

EVIDENTIAL VALUE OF A CHILD

U Ba Han

It is a general rule that the Court needs competent witnesses to testify before making any decision which is deemed to be free from prejudice and bias. In other words the Court is necessary to have reliable and relevant evidence in support of the prosecution.

In the Union of Myanmar, we have the Evidence Act which must be followed in all judicial proceedings before the courts of all levels. Section 118 of the Evidence Act gives a description of witnesses who may testify as follows:-

S.118 All persons shall be competent to testify unless the Court considers that they are prevented from understanding the questions put to them, or from giving rational answers to those questions, by tender year, extreme old age, disease, whether of body or mind, or any other cause of the same kind.

Explanation - A lunatic is not incompetent to testify, unless he is prevented by his lunacy from understanding the questions put to

him and giving rational answers to them.

The above section describes that all persons shall be competent to testify unless the court considers that they are prevented from understanding the questions put to them, or from giving rational answers to those questions, by tender years, extreme old age, disease, whether of body or mind, or any other cause of the same kind. In this regard even a lunatic is not incompetent to testify, unless he is prevented by his lunacy from understanding the questions put to him and giving rational answers to them.

As to the act of a child under seven years of age, section 82 of the Myanmar Penal Code prescribes as follows:

S. 82 Nothing is an offence which is done by a child under seven years of age.

So also, section 83 of the said code gives the following prescriptions regarding to the act done by a child above seven years of age and under twelve years of age of immature understanding:-

S. 83. Nothing is an offence which is done by a child above seven years of age and under twelve, who has not attained sufficient maturity of understanding to judge of the nature and consequences of his conduct on that occasion.

The above prescriptions of the law indicate that the child witness shall be competent to testify if he understands the questions put to him by the court or if he can give rational answers to those questions. It is the duty of the court to prove and consider which child shall be competent witness to testify.

To make it clear to this point, the court before recording the evidence of the child witness, should put suitable preliminary questions to the child so as to prove his abilities or intelligence in answering to those questions. With due care and considerations, the Court has to decide whether the child should be allowed to be a competent witness or not.

In this connection, section 119 of the Evidence Act also prescribes that a witness who is unable to speak may give his evidence in any other manner in which he can make it intelligible, as by writing or by signs; but such writing must be written and the signs made in open Court and evidence so given shall be deemed to be oral evidence.

It can be presumed that it is of good reason in respect of the children to be accepted as competent witnesses because the judiciary system also accept even the deaf and dumb persons to be the competent witnesses.

We ought to say that the children are imbued with good natural qualities. They are innocent, simple, frank and bound to speak out what they have seen, what they have heard, what they have met or they are very eager to disclose what they have learnt. Therefore, it is the most effective Court Procedures enabling a child who is qualified as a competent witness to give evidence.

In conclusion, it is to be accepted that the evidential value of a child is no less important than that of an adult.

U Ba Han

INTERFERENCE IN DISPENSING OF JUSTICE

U HTIN ZAW

According to the Judson's English-Myanmar Dictionary and Damathats, there are four infidelities ;

- (1) that occasioned by selfish desire
- (2) that occasioned by ill will,
- (3) that occasioned by ignorance,
- (4) that occasioned by fear.

In the section 139 (1) the former Constitutional Law of the Union of Myanmar (1947), it was provided that, "every person appointed a judge of the Supreme Court and of the Court under that Constitution had to make subscript and the declaration that he would duly and faithfully to the best of his knowledge and ability to execute the office of the Chief Justice (or judge as the case may be) **without fear or favour, affection or ill will** towards any man and that he would uphold the constitution and the Laws"

If a judge execute his duties with **fear or favour, affection or ill will**, he commits the judicial corruption. Judges are enjoined to be free from those corruptions. Thus. (a) a Judge should not unduly favour one party ; (b) a Judge should not pass decision under the influence of anger ; (c) a Judge should not be fearful or afraid of

mental and physical agonies or material losses ; (d) a Judge should not be indolent, reckless and ignorant. Hence, one can see that a judge must possess strong moral courage to perform his duties and thus the life of a judge is not a bed of roses.

The importance of the judiciary lies in its independence, so that it can be as impartial mediator between the citizen and the State. Any attempt to interfere with any judicial process or to hinder a judge in the execution of his duties would cause on outburst of popular indignation. The judges are independent and subject only to the law. This is a constitutional principle of every country .

Independence in the judiciary does not mean liberty to do and say anything a judge pleases. It is the liberty to do his duty to the people without fear or favour. There is restraint everywhere in out life, and life would not be worth living if every one had unrestrained liberty. In solence or impertinence should not be mistaken for independence.

Hence, one of the judicial principles under Section 2 of the Judiciary Law has been enacted that, "**to administer justice**

independently according to law". It must be aware of the phrase, "**according to law**" it indicates that a judge must execute his duties without fear or favour, affection or ill will, but according to law only. The independence of the bench is recognized as a valuable asset in the civil life of the community. A strong and independent judiciary is a strength to the State.

The independent of the judiciary is a matter of anxiety to all persons interested in the welfare of the State. If the liberty of the subject is threatened or interfered with, it is an independent court that will champion the cause fearlessly and secure justice. The court must be entirely free from the influence of the executive or outside person, in order that it may enjoy the fullest confidence of the public.

A free and independent judiciary fastens the growth of an independent nation. The objects of law are to secure right of property and people, to protect the weak and oppressed, to punish offenders and to enforce law and order, which is one of the four political objectives of our state, "**stability of the State, community peace and tranquility prevalence of law and order**" Executive personnel and outside bodies must help the judges in securing these objects, without fears or favours.

thus address at the coordination meeting of State/ Division and District Judges and State/ Division and District Law officers at the Institute of Nursing on August 22, 1994 that, "When those who give as well as those who receive such gifts become bolder, then bribery becomes more widespread in the administrative machinery and thus more state service personnel will become persons of loose character without fail". It is also that such malpractices and interferences within the work establishments of some of the officials are now seen to penetrate even in the dispensing of justice", he said. "This is especially true in civil cases where power is misused. In such instances, it is necessary of the judges not to be involved in any one of the four bribes but to act boldly with righteousness in justice and give decision in accordance with law", he pointed out. He said, "some officials in some of the region, instead of making efforts to bring down the number of cases through legal means, are giving pressure for withdrawal of the cases and it is to be warned that such acts amount to interference in dispensing of justice."

If a court can not champion such malpractices and interferences in dispensing of justice, out of fear and if happens to be involved in these evil practices, such acts will open to the judicial corruptions.

The Role and Responsibility of the Judiciary

The Union of Myanmar is a Sovereign Independent State. The Sovereignty of the Union resides in the people. As an Independent State, Myanmar has the Sovereign powers of the State, namely legislative, executive and judicial which are to be exercisable only by, or on the authority of, the Organs of the Union. The State shall be responsible for constantly developing and promoting unity, mutual assistance, amity and mutual respect among the national races. The national races shall enjoy the freedom to profess their religion, use and develop their language, literature and culture, follow their cherished traditions and customs, provided that the enjoyment of any such freedom does not offend the laws or the public interest.

All citizens of the Union shall be equal before the law, regardless of race, religion, status or sex and shall enjoy equal opportunities, enjoy the benefits derived from his labour in proportion to his contribution in manual or mental labour and moreover have the right to inherit according to law.

Since 1988, the State Peace and Development Council, with its dedication to

building a prosperous, and developed nation, has laid down political, economic and social objectives and is making all-out efforts to achieve them. Many laws and procedures relating to economic developments and activities, such as banking, foreign investment, co-operatives, private industry, hotel and tourism, forestry, mineral extraction etc. have been enacted after adopting a market oriented economic system, which is an open-door market economy. So also, many laws and procedures relating to political and social activities have been enacted.

It is Judicial system or the Judiciary as one of the organs of the State to take sole responsibility to eradicate the infringements and disputes arising out of the laws and procedures enacted by the government. All the Judicial Personnel must know and digest of what is the role and what is the responsibility of the Judiciary on which we are going to discuss.

The Role of the Judiciary

Since 1988, the economic system has been changed from the centralised system to a market oriented economic system. The government has tried to reduce the State

sector involvement in the economic activities to be in line with the new economic structure. To enhance these, a privatization programme has been launched. The Foreign Investment Policy is also introduced. The components of the Foreign Investment Policy are:-

- (a) adoption of market oriented system for the allocation of resources,
- (b) encouragement of private investment and entrepreneurial activity,
- (c) opening of economy for foreign trade and investment.

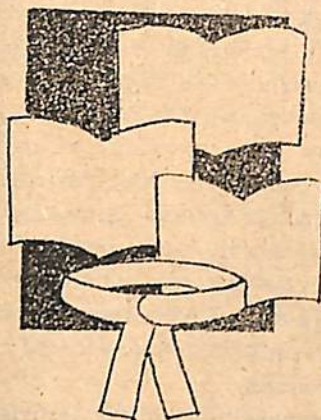
The government has been striving hard to promote all round development of national economy to upgrade the living standard of its people. To be in line with this objective, active participation of private entrepreneurs especially in the areas of trade and investment are the main impetus to economic development. The establishment of Border Trade with the neighbouring countries and opening of Foreign Investment is also impetus to the national economy.

The government enacted new laws, amended the old ones, re-organized financial institutions, and revised management system to be in line with the market oriented policy. The Myanmar Investment Law and the Commercial Bank Law were enacted in 1989-90. In the following year, the Myanmar Central Bank Law was promulgated to streamline the monetary policy and extend bank services. So also, the

Myanmar Agricultural and Rural Development Bank Law, the Myanmar Financial Institutional Law were enacted in the same year with a view to a wider participation of the local private entrepreneurs as well as for establishing Commercial Banks, Investment Banks, Finance Companies and Credit Societies.

Following the promulgation of the Union of Myanmar Investment Law and formation of the Foreign Investment Commission (FIC), the direct foreign investment (DFI) also began to flow into the country.

As regard to social objective, the government has enacted The Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law in 1993, the provisions of this law are in compliance with the 1988 UN Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. The government of the Union of Myanmar has regarded the drug abuse control as a national

cause because it is a common enemy of all the human beings. The task of preventing and combating the threat of narcotic drugs as a national cause has consistently been launching multi-dimensional campaign in this respect. As the momentum of the task is being raised by the government in combating the danger of drug abuse throughout the country, success is being achieved to certain extent. It is the duty of the Judiciary to give deterrent punishment to those who are found guilty of the offences.

Regarding to the political objective, several laws and procedures have been enacted by the government to make stability, peace and tranquillity in the country.

As we have mentioned above, various laws and procedures relating to the economic, political and social objectives have been enacted, naturally, there will be infringements, disputes regarding to the provisions of these laws and the role of the Judiciary comes into play. As a national cause all national institutions including Judiciary are to support and safeguard the development of the national economy, social activities and political stability. As you all know, Judiciary, which is one of the three organs of the State powers has its main function to decide criminal and civil cases in judicial courts. In dealing with the cases, judges must not only well-versed in legal knowledge but also the work done by them must be in tune with the government policies.

The Responsibility of the Judiciary

In the Judiciary Law of 1988, the following Judicial Principles are laid down to administer the administration of justice:-

- (a) administering justice independently according to law;
- (b) protecting and safeguarding the interests of the people and aiding in the restoration of law and order and peace and tranquillity;
- (c) educating the people to understand and abide by the law and cultivating in the people the habit of abiding by the law;
- (d) working within the framework of law for settlement of cases;
- (e) dispensing justice in open court unless otherwise prohibited by law;
- (f) guaranteeing in all cases the right of defence and the right of appeal under the law;
- (g) aiming at reforming moral character in meting out punishment to offenders.

We all must know that the above mentioned basic principles are regarded as the responsibilities to be complied with in the administration of justice.

" Administering justice independently according to law " is a basic principle which is treated as a responsibility of the judiciary. Judicial courts are bound to decide cases in accordance with the existing laws and attention must be made that Judicial Courts have no authority to interpret laws which is the duty of the legislative organ. Cases are not only to be tried

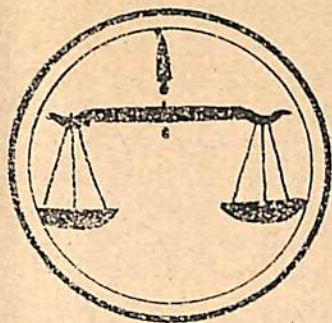

expeditiously but also to be disposed according to laws independently.

As a national institution, judiciary has responsibility in protecting and safeguarding the interests of the people and aiding in the restoration of law and order and peace and tranquillity. The courts must always be in picture of the changes and progress of the country's political, economic systems and social environments. "Speedy, correct and fair disposal of cases" is the slogan of the day. We must notice of the maxim "Justice delayed is justice denied".

As to speedy and smooth process of the judicial administration, judges, lawyers, prosecuting officers and witnesses must all co-operate in search of truth as well as speedy disposal of cases. By failing to provide a speedy trial, the loss of vital evidence may also lead to an unfair judgement. Judiciary may not be kept aloof with other organs of the State powers. Executive, one of the organs has the responsibility to administer the State, peace and tranquillity. Judiciary also has the responsibility to support the executive in its administration by passing deterrent punishment to those offenders endangering peace and tranquillity. So also, the courts of different levels have to take responsibility to give deterrent punishment to those who are found guilty of the offences relating to Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Law so as to eradicate narcotic drugs in Myanmar.

Judges have to take responsibility to

be upright, honest and fair so as to uphold the dignity, prestige and code of conduct of the judges, for the people to come to have faith in and depend on the courts.

One of the most contributory causes of delay in the disposal of criminal cases is that the witnesses failed to appear on the appointed date for hearing. It is the duty of witnesses to attend the court at the appointed time without fail and the deliberate failure to do so amounts to an offence under section 174 of the Penal Code.

In order to overcome undue delay in the disposal of civil cases, rules, procedures and general instructions issued by the Supreme Court should strictly be complied with.

In order to dispose of the civil cases expeditiously, it is required for the courts to scrutinize at first in accepting complaints whether they are prohibited by any other laws as to be instituted in Civil Courts. For instance, a complaint for arrears of rent must be attached with a certificate of standard rent granted by the controller and if it is

not attached with the plaint, the court must reject the plaint under Order 7 Rule 11 of the Civil Procedure Code.

To enable the Judiciary to achieve its objectives and perform its functions effectively, in-service training programmes are being conducted for the well-efficiency of Judicial Officers of different levels. Judicial Courts have the responsibility to educate the people to understand the law and abide by the law. There is a legal maxim "Ignorantia legis non excus" which means Ignorance of law is no excuse. We think it will be more essential for this purpose, that the trials or conduct of simple and common cases such as damages, recovery of loans, ejectment suits, thefts, robbery, cheating, assaults etc. are to be telecast on the Television Programmes. Moreover, it should be much beneficial to the people to broadcast about the discussions on law by eminent Advocates, Professors and legal personnel on the radio programmes. These should be considered so as to be in conformity with one of the basic principles "educating the people to understand and abide by the law and cultivating in the people the habit of abiding by the law".

"Working within the framework of law for the settlement of cases" is another basic principle of the Judiciary and hence the courts have the responsibility in implementing this principle.

It is explicitly clear that initially settlement between the parties should be sought by the court. Actually it is an old traditions of the people of Myanmar. In

ancient times disputants would approach respected elder of the community and the elder would then hear them and made settlement of their dispute amicably. Later on, the saying "Let us endeavour to transform major cases into minor ones, and the minor cases to disappear totally" became a byword whenever a dispute arose. Even today people resorted to the courts only when other traditional means for resolving conflicts had failed.

The provisions of sections 345 and 494 of the Code of Criminal Procedure, Order 23 of the Code of Civil Procedure and the Arbitration Act are also conducive to settlement between the parties. However, it should not place the responsibility solely upon the courts, the lawyers should also offer their assistance in mediation process between the parties without hurting the feelings of either side.

"Dispensing Justice in open court unless otherwise prohibited by law" is one of the basic principles of the Judiciary. The place of inquiring into or trying any criminal offence shall be deemed to be an open court, to which the public generally may have access. Provided that the presiding Judge, if he thinks fit, order at any stage of any inquiry into, or trial of, any particular case that the public generally, or any particular person, shall not have access to, or be or remain in, the room or building used by the Court. This is the part of provisions mentioned in the Code of Criminal Procedure. The same provisions should be followed in the appellate Courts unless

there are special reasons for so doing. That is to say that matters of an informal nature may in the discretion of the Judge be disposed of in his chamber but other judicial business of a formal nature should be transacted in open Court.

For instance, offences under the Child Law are prohibited not to be tried in open Court i.e the court of ordinary sittings but they are to be tried only in the chamber or the Juvenile Court. Moreover no person other than the parents, guardians, staff of the court, law officers, members of the police force on duty not in uniform, persons directly concerned with the case and persons who have been granted permission by the Juvenile Court shall be present at the place of inquiry or trial.

Normally all inquiry into or trial of Criminal Cases shall be conducted in open court unless there is any law prohibiting as to the place of inquiry or trial.

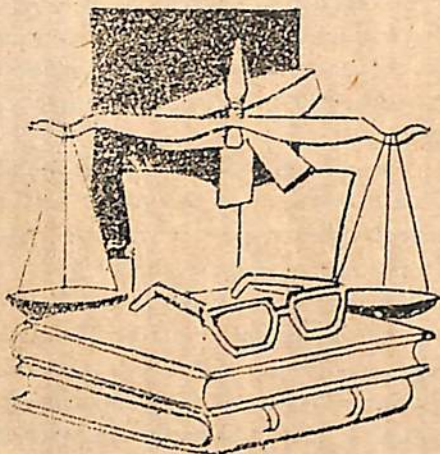
" Guaranteeing in all cases the right of defence and the right of appeal under the law " is also one of the responsibilities of the Judiciary.

There is a saying " No man should be condemned unheard".

In criminal action, the trial is conducted on the basic that a person is presumed to be innocent unless he is proven to have committed the offence stipulated by law as punishable. So, the court after taking all the evidence from the prosecution side and is of opinion that there is ground for presuming that the accused has committed an offence, the court shall frame a

charge against the accused. The accused has a right to deny the charge and is entitled to enter his defence. This procedure is prescribed in the code of Criminal Procedure, which we are bound to follow. Hence, it is quite evident that all Criminal Courts have responsibilities of guaranteeing the right of accused to defend his case. The accused after being convicted of appealable sentence, has the right to appeal in superior courts i.e. appellate courts. Although there is only one chance of appeal in criminal cases, the accused has also a right of putting up revisional applications to the higher courts.

In the case of civil action, the trial is to be conducted on the basic of the preponderance of evidence. Both parties have the right to give and show evidence in support of their pleadings. The party who does not satisfy with the verdict of the trial court, has a right of appeal in appellate courts. If

the original courts is of Township level, any party not satisfying the decree passed by that court has the right of appeal in State or Divisional Court, also any party aggrieved by the decree of that first appellate Court, if he wishes has a right to put up a further appeal, known as Second Appeal in the Supreme Court.

Also, if a party to the suit dissatisfies with the order of the trial Court, he has a right by way of revision to the Supreme Court.

Now we are going to the last basic principle of the administration of justice, "Aiming at reforming moral character in meting out punishment to offenders" This principle is the responsibility of Criminal Courts, in meting out punishment to the accused found guilty of offences. Guilty person must be inflicted punishment adequately, regarding the nature of crime committed by him. But the courts should bear in mind that offences relating to peace and tranquillity, infringing the laws laid down by the government as a State Policy, punishment must be dealt with deterrent sentences.

Regarding with the juvenile offenders it should be aware that punishment inflicted on them must be in accordance with the provisions laid down in The Child Law, which was promulgated on 14th July 1993 by the Government of the Union of Myanmar. Before passing an order on a juvenile offender who is found guilty; the following facts and particulars must be taken into consideration by the courts so

as to be able to pass an order which is re-formative and beneficial to the child :-

- (a) the age and character of the child;
- (b) the environmental circumstances of the child;
- (c) the cause of committing the offence;
- (d) the report submitted by the Probation Officer;
- (e) other circumstances which are required to be taken into consideration in the interests of the child.

Before we come to the conclusion, we would like to express our opinion that the function of the Judiciary is to administer justice, and that function is not adequately exercised if the Judge is just sitting down on the bench and watching justice floating by. We would also like to express our opinion that this paper would be conducive to the success in the administration of justice.

In conclusion, we would like to express our heartfelt thanks for giving us this opportunity to discuss the topic "The Role and Responsibility of the Judiciary" in this seminar and also like to express our heartfelt thanks for your kind attention.

[Paper presented at the seminar on "Judicial Function" held on 21.1.98 at Supreme Court by U Soe Myint, U Ba Than and U Ba Han advisers of the Supreme Court]

ကျန်းမာဖွံ့ဖြိုး အလှတိုးပြီး သွေးသားသန့်စင် မှန်ကန်လိုပါလျှင်

ကောသိပန်

သွေးပူပျံ့ဆေး

ဆောင်ဖြစ်အောင်ဆောင်ထားပါ

ဤဆေးကို အမျိုးသမီးများ လစဉ် မှန်မှန် မှီဝဲပါလျှင် သွေးသားနှင့်ယှဉ်၍ ပေါ်ပေါက်တတ်သော ဝေဒနာများကို ပျောက်ကင်းချမ်းသာစေပြီး အသားအရေကို စိုပြေလှပစေပါသည်။

ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်စေတတ်သော ဆေးပစ္စည်းများ လုံးဝမပါရှိပါ၍ စိတ်အေးချမ်းသာစွာ မှီဝဲသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

ပျိုမေတိုင်း အစဉ်သုံးစွဲရန် ကောသိပန်
မှတ်ချက်။ ။ ကိုယ်ဝန်ရှိလျှင် မသုံးစွဲရပါ။

မြတ်ချမ်းသာဆေးတိုက်

အမှတ် (၇၇)၊ စမ်းချောင်းလမ်း၊

စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊

ဖုန်း - ၀၁-၅၁၀၆၁၇၊ ၀၁-၅၁၀၃၆၇

ဒီပိုင်းပန်ချီမောင်အေးကို'96

အိမ်စက်လှလှလေးများ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ . ခင်းမာ သို့ . ကြွနဲ့ပါ။

Design : Aung Aung (alpha)

အရက်ကျငွေချေစံနစ်ဖြင့်ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

SINMA FURNISHINGS CO., LTD.

No.71/73, Phone Gyi Road, Lanmadaw Township, Yangon, Myanmar.
No.55/61, Seikkantha Street, Kyauktada Township, Yangon, Myanmar.
No. 515/1, Lower Kyee Myin Daing Road, Yangon, Myanmar.

Tel: 01-224435
Tel: 01-286443
Tel: 01-223558